

PLAN ZADAŃ OCHRONNYCH OBSZARU NATURA 2000 OSTOJA AUGUSTOWSKA PLH 200005

Wykonawca:
Biuro Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej Oddział w Białymstoku
Białystok 2013

**INFRASTRUKTURA
I ŚRODOWISKO**
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

GENERALNA
DYREKCJA
OCHRONY
ŚRODOWISKA

REGIONALNA
DYREKCJA
OCHRONY
ŚRODOWISKA
W BIAŁYMSTOKU

UNIA EUROPEJSKA
FUNDUSZ SPÓJNOŚCI

Spis treści

	str.
1. ETAP WSTĘPNY PRACY NAD PLANEM	5
1.1. INFORMACJE OGÓLNE.....	5
1.2.1 ZESTAWIENIE DOKUMENTÓW PLANISTYCZNYCH MOGĄCYCH MIEĆ WPŁYW NA POWIERZCHNIĘ OBSZARU NATURA 2000 OBJĘTĄ PZO.....	6
1.2.2 TEREN OBJĘTY PLANEM.....	12
1.3. MAPA OBSZARU NATURA 2000.....	13
1.4. OPIS ZAŁOŻEŃ DO SPORZĄDZENIA PLANU	13
1.5. USTALENIE PRZEDMIOTÓW OCHRONY OBJĘTYCH PLANEM.....	19
1.6. OPIS PROCESU KOMUNIKACJI Z RÓŻNYMI GRUPAMI INTERESU.....	30
1.7. KLUCZOWE INSTYTUCJE/OSOBY DLA OBSZARU I ZAKRES ICH ODPOWIEDZIALNOŚCI	31
1.8. ZESPÓŁ LOKALNEJ WSPÓŁPRACY	47
2. ETAP II OPRACOWANIE PROJEKTU PLANU.....	55
2.1. INFORMACJA O OBSZARZE I PRZEDMIOTACH OCHRONY	55
2.2. OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA OBSZARU	67
2.3. STRUKTURA WŁASNOŚCI I UŻYTKOWANIA GRUNTÓW	71
2.4. ZAGOSPODAROWANIE TERENU I DZIAŁALNOŚĆ CZŁOWIEKA	73
2.5. ISTNIEJĄCE I PROJEKTOWANE PLANY/PROGRAMY/PROJEKTY DOTYCZĄCE ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO	75
2.6. INFORMACJA O PRZEDMIOTACH OCHRONY OBJĘTYCH PLANEM WRAZ Z ZAKRESEM PRAC TERENOWYCH – DANE ZWERYFIKOWANE.....	89
2.6.1. TYPY SIEDLISK PRZYRODNICZYCH	108
2.6.2. GATUNKI ROŚLIN I ICH SIEDLISKA WYSTĘPUJĄCE NA TERENIE OBSZARU.....	124

str.

2.6.3. GATUNKI ZWIERZĄT I ICH SIEDLISKA WYSTĘPUJĄCE NA TERENIE OBSZARU	133
3. STAN OCHRONY PRZEDMIOTÓW OCHRONY OBJĘTYCH PLANEM.....	142
4. ANALIZA ZAGROŻEŃ.....	197
5. CELE DZIAŁAŃ OCHRONNYCH	218
6. USTALENIE DZIAŁAŃ OCHRONNYCH	251
7. USTALENIE DZIAŁAŃ W ZAKRESIE MONITORINGU STANU OCHRONY PRZEDMIOTÓW OCHRONY	277
8. WSKAZANIA DO DOKUMENTÓW PLANISTYCZNYCH.....	310
9. PRZESŁANKI SPORZĄDZENIA PLANU OCHRONY	312
10. PROJEKT WERYFIKACJI SDF OBSZARU I JEGO GRANIC	312
11. ZESTAWIENIE UWAG I WNIOSKÓW	324
12. LITERATURA	473

Dokumentacja Planu Zadań Ochronnych obszaru Natura 2000 *Ostoja Augustowska PLH 200005* w województwie podlaskim

1. Etap wstępny pracy nad Planem

1.1. Informacje ogólne

Nazwa obszaru	Ostoja Augustowska
Kod obszaru	PLH200005
Opis granic obszaru	Plik shp w układzie współrzędnych PUWG 1992 (EPSG:2180)
SDF	Plik PDF Standardowego Formularza Danych - jako załącznik do PZO
Położenie	<p>Województwo podlaskie, powiat augustowski Gmina Augustów (gmina miejska)</p> <p>Gmina Augustów (gmina wiejska)</p> <p>Gmina Lipsk</p> <p>Gmina Nowinka</p> <p>Gmina Płaska</p> <p>Gmina Sztabin</p> <p>powiat sejneński Gmina Giby</p> <p>Gmina Krasnopol</p> <p>Gmina Sejny (gmina wiejska)</p> <p>powiat suwalski Gmina Suwałki miasto</p> <p>Gmina Suwałki (gmina wiejska)</p> <p>Gmina Raczki</p>

Powierzchnia obszaru (w ha)	107068,7 ha
Status prawny	Obszar ochrony siedlisk Natura 2000 zatwierdzony decyzją Komisji Europejskiej 2011/64/UE z dnia 10 stycznia 2011 r. przyjmującą na mocy dyrektywy Rady 92/43/EWG czwarty zaktualizowany wykaz terenów mających znaczenie dla Wspólnoty (Dz. U. UE. L 33 z 08.02.2011r.).
Termin przystąpienia do sporządzenia Planu	07-05-2012 r.
Termin zatwierdzenia Planu	
Koordynator Planu	Karol Danik, karol.danik@bialystok.buligl.pl , +48668009737, +48857481905
Planista Regionalny	Iwona Naliwajek, inaliwajek@rdos.gov.pl , +48857406981 wew. 47
Sprawujący nadzór	RDOŚ w Białymstoku, ul. Dojlidy Fabryczne 23, 15-554 Białystok

1.2 Ustalenie terenu objętego Planem

1.2.1 Zestawienie dokumentów planistycznych mogących mieć wpływ na powierzchnię obszaru Natura 2000 objętą PZO

L.p.	Nazwa krajowej formy ochrony przyrody lub nadleśnictwa	Dokument planistyczny	Uzasadnienie wyłączenia części terenu ze sporządzania PZO	Powierzchnia [ha]
1	Rezerwat przyrody Brzozowy Grąd	Rozporządzenie Wojewody Podlaskiego Nr 9/08 z dnia 14 sierpnia 2008 r. w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody „Brzozowy Grąd”	Nie zachodzą przesłanki określone w art. 28 ust. 11 ustawy o ochronie przyrody	0,1

L.p.	Nazwa krajowej formy ochrony przyrody lub nadleśnictwa	Dokument planistyczny	Uzasadnienie wyłączenia części terenu ze sporządzania PZO	Powierzchnia [ha]
2	Rezerwat przyrody Glinki	Brak aktualnego planu ochrony.	Nie zachodzą przesłanki określone w art. 28 ust. 11 ustawy o ochronie przyrody	1,7
3	Rezerwat przyrody Jezioro Kalejty	Brak aktualnego planu ochrony.	Nie zachodzą przesłanki określone w art. 28 ust. 11 ustawy o ochronie przyrody	740,4
4	Rezerwat przyrody Jezioro Kolno	Rozporządzenie Wojewody Podlaskiego Nr 17/03 z dnia 16 lipca 2003 r. w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody „Jezioro Kolno”, plan obowiązuje do 31 grudnia 2022 r.	Nie zachodzą przesłanki określone w art. 28 ust. 11 ustawy o ochronie przyrody	269,3
5	Rezerwat przyrody Kozi Rynek	Nr 6/04 Wojewody Podlaskiego z dnia 11 marca 2004 r. w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody „Kozi Rynek”, plan obowiązuje do dnia 31 grudnia 2023 r.	Nie zachodzą przesłanki określone w art. 28 ust. 11 ustawy o ochronie przyrody	146,6
6	Rezerwat przyrody Kukle	Brak aktualnego planu ochrony.	Nie zachodzą przesłanki określone w art. 28 ust. 11 ustawy o ochronie przyrody	343,24
7	Rezerwat przyrody Kuriańskie Bagno	Brak aktualnego planu ochrony.	Nie zachodzą przesłanki określone w art. 28 ust. 11 ustawy o ochronie przyrody	1713,6

L.p.	Nazwa krajowej formy ochrony przyrody lub nadleśnictwa	Dokument planistyczny	Uzasadnienie wyłączenia części terenu ze sporządzania PZO	Powierzchnia [ha]
8	Rezerwat przyrody Łempis	Brak aktualnego planu ochrony.	Nie zachodzą przesłanki określone w art. 28 ust. 11 ustawy o ochronie przyrody	132,34
9	Rezerwat przyrody Mały Borek	Rozporządzenie Wojewody Podlaskiego Nr 8/08 z dnia 14 sierpnia 2008 r. w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody „Mały Borek”	Nie zachodzą przesłanki określone w art. 28 ust. 11 ustawy o ochronie przyrody	90,5
10	Rezerwat przyrody Perkuć	Rozporządzenie Wojewody Podlaskiego Nr 6/08 z dnia 14 sierpnia 2008 r. w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody „Perkuć”	Nie zachodzą przesłanki określone w art. 28 ust. 11 ustawy o ochronie przyrody	206,8
11	Rezerwat przyrody Stara Ruda	Rozporządzenie Nr 3/04 Wojewody Podlaskiego z dnia 11 marca 2004 r. w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody „Stara Ruda”, plan obowiązuje do dnia 31 grudnia 2023 r.	Nie zachodzą przesłanki określone w art. 28 ust. 11 ustawy o ochronie przyrody	83,2
12	Rezerwat przyrody Starożyn	Brak aktualnego planu ochrony.	Nie zachodzą przesłanki określone w art. 28 ust. 11 ustawy o ochronie przyrody	298,4
13	Rezerwat przyrody Tobolinka	Brak aktualnego planu ochrony.	Nie zachodzą przesłanki określone w art. 28 ust. 11 ustawy o ochronie przyrody	4,62

L.p.	Nazwa krajowej formy ochrony przyrody lub nadleśnictwa	Dokument planistyczny	Uzasadnienie wyłączenia części terenu ze sporządzania PZO	Powierzchnia [ha]
14	Nadleśnictwo Augustów	Plan Urządzania Lasu Nadleśnictwa Augustów na okres 1.01.2005 – 31.12.2014.	Dla dokumentu sporządzono Prognozę Oddziaływania na Środowisko Planu Urządzenia Lasu w trybie tzw. uproszczonym, co oznacza, iż dokument ten nie został poddany konsultacjom społecznym – brak strategicznej oceny oddziaływania na środowisko. Nie zachodzą przesłanki określone w art. 28 ust. 11 ustawy o ochronie przyrody. Nie ma podstaw do wyłączenia z PZO	18637,16
15	Nadleśnictwo Głęboki Bród	Plan Urządzania Lasu Nadleśnictwa Głęboki Bród na okres 1.01.2012 – 31.12.2021	Dla dokumentu sporządzono Prognozę Oddziaływania na Środowisko Planu Urządzenia Lasu jednak zakres Prognozy Oddziaływania PUL nie pokrywa się z zakresem obowiązującym w PZO, dlatego nie ma podstaw do wyłączenia obszaru nadleśnictwa z PZO.	9177,30

L.p.	Nazwa krajowej formy ochrony przyrody lub nadleśnictwa	Dokument planistyczny	Uzasadnienie wyłączenia części terenu ze sporządzania PZO	Powierzchnia [ha]
16	Nadleśnictwo Pomorze	Plan Urządzania Lasu Nadleśnictwa Pomorze na okres 1.01.2003 – 31.12.2012	Dokument nie posiada Prognozy Oddziaływania na Środowisko Planu Urządzenia Lasu. Nie zachodzą przesłanki określone w art. 28 ust. 11 ustawy o ochronie przyrody. Nie ma podstaw do wyłączenia z PZO.	14253,62
17	Nadleśnictwo Płaska	Plan Urządzania Lasu Nadleśnictwa Płaska na okres 1.01.2005 – 31.12.2014	Dla dokumentu sporządzono Prognozę Oddziaływania na Środowisko Planu Urządzenia Lasu w trybie tzw. uproszczonym, co oznacza, iż dokument ten nie został poddany konsultacjom społecznym – brak strategicznej oceny oddziaływania na środowisko. Nie zachodzą przesłanki określone w art. 28 ust. 11 ustawy o ochronie przyrody. Nie ma podstaw do wyłączenia z PZO.	21630,79

L.p.	Nazwa krajowej formy ochrony przyrody lub nadleśnictwa	Dokument planistyczny	Uzasadnienie wyłączenia części terenu ze sporządzania PZO	Powierzchnia [ha]
18	Nadleśnictwo Szczebra	Plan Urządzania Lasu Nadleśnictwa Szczebra na okres 1.01.2004 – 31.12.2013	Dokument nie posiada Prognozy Oddziaływania na Środowisko Planu Urządzenia Lasu. Nie zachodzą przesłanki określone w art. 28 ust. 11 ustawy o ochronie przyrody. Nie ma podstaw do wyłączenia z PZO.	16170,18
19	Nadleśnictwo Suwałki	Plan Urządzania Lasu Nadleśnictwa Suwałki na okres 1.01.2003 – 31.12.2012	Dokument nie posiada Prognozy Oddziaływania na Środowisko Planu Urządzenia Lasu. Nie zachodzą przesłanki określone w art. 28 ust. 11 ustawy o ochronie przyrody. Nie ma podstaw do wyłączenia z PZO.	5227,40
20	Nadleśnictwo Suwałki	Projekt Planu Urządzania Lasu Nadleśnictwa Suwałki na okres 1.01.2013 – 31.12.2022 wraz z Prognozą Oddziaływania na Środowisko	Zakres dokumentów nie pokrywa się z zakresem wymaganym w PZO, dlatego nie ma podstaw do wyłączenia obszaru Nadleśnictwa z PZO. Nie zachodzą przesłanki określone w art. 28 ust. 11 ustawy o ochronie przyrody	5227,40

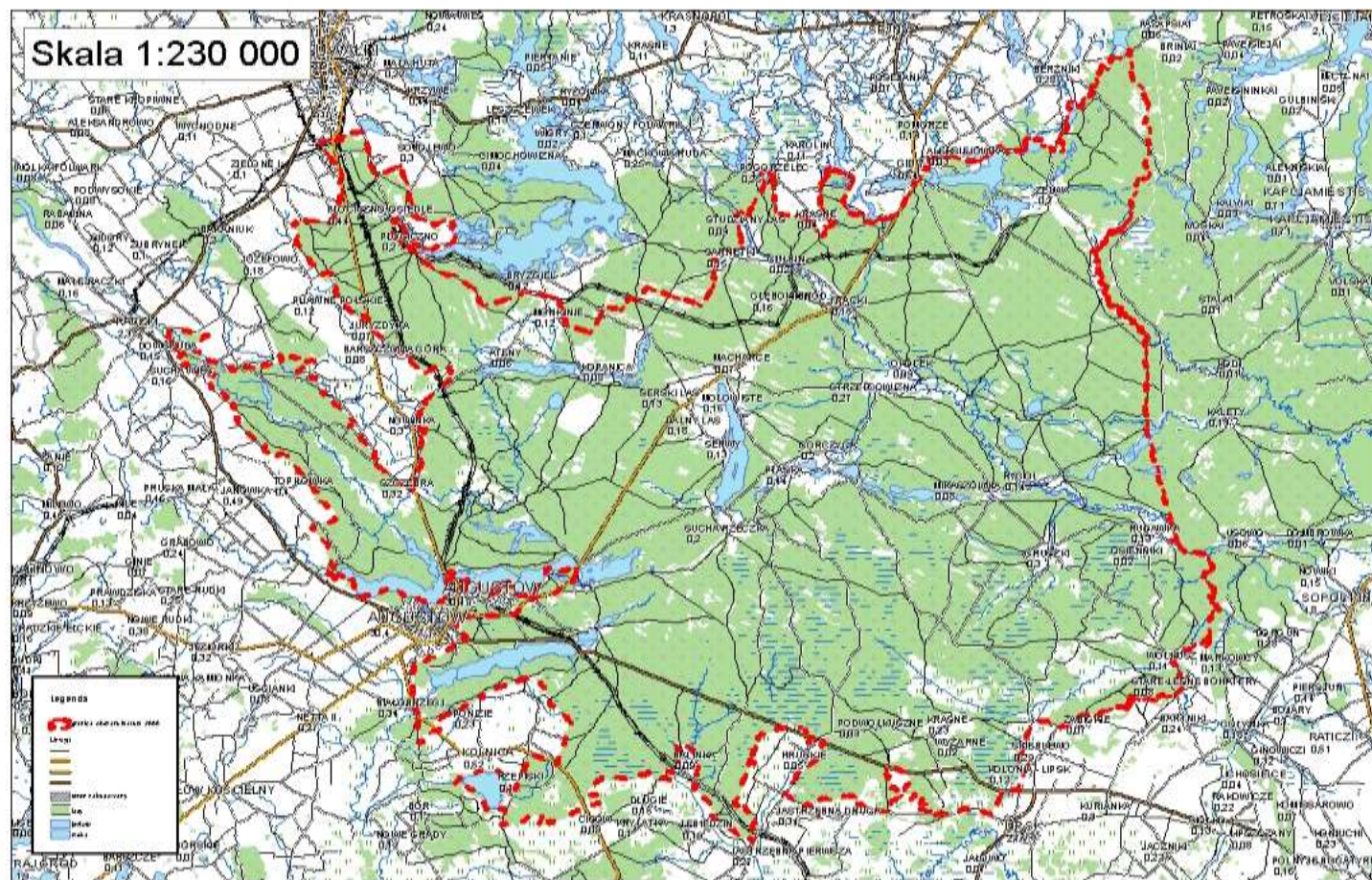

1.2.2 Teren objęty planem

Nazwa	Procent powierzchni obszaru, dla którego sporządza się PZO	Powierzchnia [ha]
Plan zadań ochronnych dla obszaru Ostoja Augustowska PLH 200005	100%	107068,7

1.3. Mapa obszaru Natura 2000

1.4. Opis założeń do sporządzenia Planu

Głównym celem opracowania Planu Zadań Ochronnych (PZO) jest utrzymanie lub odtworzenie właściwego stanu przedmiotów ochrony, który to obowiązek wynika z zapisów dyrektywy siedliskowej (Dyrektywa Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory).

Ostoja Augustowska PLH200005 o powierzchni 107068,7 ha obejmuje swym zasięgiem obszar prawie całej polskiej części Puszczy Augustowskiej, stanowiącej jeden z największych i najlepiej zachowanych kompleksów leśnych Europy środkowo-wschodniej. Puszcza Augustowska leży w większości na terenie Równiny Augustowskiej, która stanowi płaską przestrzeń sandrów, zbudowanych z piasków i żwirów osadzonych przez wody topniejącego lodowca. Równina ta leży na wysokości 100 – 140 m n.p.m., a jej powierzchnia lekko pochylona jest ku południowemu-wschodowi. Przez Puszcę przebiega dział wodny pomiędzy dorzeczem Wisły i Niemna. W dorzeczu Wisły znajduje się południowo-zachodnia część Równiny Augustowskiej, odwadniana przez rzekę Nettę – dopływ Biebrzy. Z większych dopływów Netty należy wymienić Rospudę, Bliznę i Szczeberkę. W dorzeczu Niemna główną rzeką jest Czarna Hańcza, która wraz z krótkimi dopływami odwadnia północno-wschodnią część Równiny. Urozmaicheniem terenu są polodowcowe jeziora rynnowe, o układzie równoleżnikowym, rzadziej południkowym.

Na terenie Puszczy dominują bory sosnowe i sosnowo-świerkowe *Peucedano-Pinetum*, częściowo o charakterze naturalnym. Rozległe obszary w południowej części Puszczy zajmują olsy. Szczególnie dobrze zachowane i charakterystyczne dla ostoi są lasy na torfowiskach (świerczyny na torfie *Sphagno girgensohnii-Piceetum*, bagienne, subborealne lasy brzozowo-sosnowe *Thelypteridi-Betuletum pubescentis*, bory bagienne *Vaccinio uliginosi-Pinetum*) z drzewostanami o wieku przekraczającym niekiedy 180 lat i z licznymi gatunkami związanymi ze strefą borealną w runie. Na terenie ostoi znajduje się również wiele jezior dystroficznych z otaczającymi je torfowiskami przejściowymi. Niektóre tereny wododziałowe zajmują torfowiska wysokie, a w dolinach rzek i nad niektórymi jeziorami wykształciły się rozległe

torfowiska niskie, w tym torfowiska nakredowe.

Obszar Puszczy Augustowskiej wyróżnia duży udział we florze gatunków borealnych takich jak: turzyca kulista *Carex globularis*, turzyca delikatna *Carex disperma*, gwiazdnica grubolistna *Stellaria crassifolia*, wełnianeczka alpejska *Baeothryon alpinum*, wielosił błękitny *Polemonium coeruleum*, brzoza niska *Betula humilis*, skalnica torfowiskowa *Saxifraga hirculus* i inne. Osobliwością jest występowanie kłoci wiechowatej *Cladium mariscus*.

Przedmiotami ochrony na obszarze Natura 2000 Ostoja Augustowska PLH 200005 są następujące typy siedlisk przyrodniczych z Załącznika I Dyrektywy Siedliskowej i gatunki z Załącznika II Dyrektywy Siedliskowej:

Siedliska przyrodnicze:

- 2330 wydmy śródlądowe z murawami napiaskowymi
- 3140 twardowodne oligo- i mezotroficzne zbiorniki wodne z podwodnymi łąkami ramienic *Charetea*
- 3150 starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z *Nympheion*, *Potamion*
- 3160 Naturalne, dystroficzne zbiorniki wodne
- 3260 nizinne i podgórskie rzeki ze zbiorowiskami włosieniczników *Ranunculion fluitantis*
- 3270 zalewane muliste brzegi rzek
- 4030 suche wrzosowiska (*Calluno-Genistion*, *Pohlio-Callunion*, *Calluno-Arctostaphylion*)
- 6120 ciepłolubne, śródlądowe murawy napiaskowe (*Koelerion glaucae*)
- 6410 zmiennowilgotne łąki trzęślicowe (*Molinion*)
- 6430 ziołorośla górskie (*Adenostylion alliariae*) i ziołorośla nadrzeczne (*Convolvuletalia sepium*)

- 6510 niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (*Arrhenatherion elatioris*)
- 7110 torfowiska wysokie z roślinnością torfotwórczą (żywe)
- 7140 torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością z *Scheuchzerio-Caricetea*)
- 7150 obniżenia na podłożu torfowym z roślinnością ze związku *Rhynchosporion*
- 7210 torfowiska nakredowe (*Cladietum marisci*, *Caricetum buxbaumii*, *Schoenetum nigricantis*)
- 7230 górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk
- 9170 grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (*Galio-Carpinetum*, *Tilio-Carpinetum*)
- 91D0 bory i lasy bagienne
- 91E0 łągi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe
- 91I0 ciepłolubne dąbrowy (*Quercetalia pubescenti-petraeae*)
- 91T0 sosnowy bór chrobotkowy (*Cladonio-Pinetum* i chrobotkowa postać *Peucedano-Pinetum*)

Ssaki

- 1337 Bóbr *Castor fiber*
- 1352 Wilk *Canis lupus*
- 1355 Wydra *Lutra lutra*
- 1361 Ryś *Lynx lynx*

Płazy i gady

- 1166 Traszka grzebieniasta *Triturus cristatus*

- 1188 Kumak nizinny *Bombina bombina*

- 1220 Żółw błotny *Emys orbicularis*

Ryby

- 1096 Minóg strumieniowy *Lampetra planeri*

Bezkręgowce

- 1014 Poczwarówka zwężona *Vertigo angustior*

- 1060 Czerwończyk nieparek *Lycaena dispar*

- 4038 Czerwończyk fioletek *Lycaena helle*

Rośliny

- 1393 Sierpowiec błyszczący *Drepanocladus vernicosus*

- 1437 Leniec bezpodkwiatowy *Thesium ebracteatum*

- 1477 Sasanka otwarta *Pulsatilla patens*

- 1516 Aldrowanda pęcherzykowata *Aldrovanda vesiculosa*

- 1528 Skalnica torfowiskowa *Saxifraga hirculus*

- 1617 Starodub łąkowy *Angelica palustris*

- 1902 Obuwik pospolity *Cypripedium calceolus*

- 1903 Lipiennik Loesela *Liparis loeselii*

- 1939 Rzepik szczeciniasty *Agrimonia pilosa*

Lista przedmiotów ochrony może ulec zmianie w trakcie prac nad Planem.

Realizacja postanowień Planu Zadań Ochronnych jest narzędziem skutecznej ochrony obszaru Natura 2000. Obowiązek sporządzenia projektu Planu Zadań Ochronnych dla obszaru Natura 2000 wynika z art. 28 ust. 1 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2009 r. Nr 151, poz. 1220., z późn. zm.).

Dokumentację projektu zestawia się etapowo w formie elektronicznej.

Za pomocą publicznie dostępnej platformy informacyjnej (strona internetowa: <http://pzo.gdos.gov.pl/konsultacje-spoeczne>) możliwe jest zapoznawanie się z kolejnymi etapami prac nad projektem planu zadań ochronnych i zgromadzonymi w ramach tych prac materiałami, łącznie z dokumentem projektu Planu. Wszyscy zainteresowani mogą składać uwagi i wnioski do projektu Planu w formie pisemnej lub ustnej do protokołu oraz za pomocą środków komunikacji elektronicznej bez konieczności opatrywania ich bezpiecznym podpisem elektronicznym w siedzibie Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Białymstoku, ul. Dojlidy Fabryczne 23, 15-554 Białystok lub na adres e-mail : inaliwajek@rdos.gov.pl

Wykonawca PZO i RDOŚ zorganizują cztery spotkania dyskusyjne z udziałem przedstawicieli zainteresowanych osób i podmiotów prowadzących działalność w obrębie siedlisk przyrodniczych i siedlisk gatunków, dla których wyznaczono obszar Natura 2000 Ostoja Augustowska PLH200005.

Plan Zadań Ochronnych dla obszaru Natura 2000 ustanawia w drodze aktu prawa miejscowego w formie zarządzenia Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska, kierując się wynikającą z zapisu ustawowego koniecznością utrzymania i przywracania do właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000.

Ustalenia PZO mogą w sposób bezpośredni oddziaływać na:

- a) organy administracji samorządowej i terenowe organy administracji rządowej;
- b) organy administracji leśnej;
- c) właścicieli i użytkowników gruntów rolnych, leśnych oraz wód oraz właścicieli nieruchomości, w obrębie których występują przedmioty ochrony obszaru Natura 2000 Ostoja Augustowska PLH200005;
- d) przedsiębiorców, którzy prowadzą działalność na obszarze Natura 2000 Ostoja Augustowska PLH200005;
- e) przedsiębiorców zainteresowanych realizacją przedsięwzięć na obszarze Natura 2000.

Ponadto ustalenia Planu Zadań Ochronnych winny być transponowane do obowiązujących dokumentów planistycznych pozostających w kompetencjach organów władzy publicznej i samorządowej, np.: studiów uwarunkowań kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin, miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, planów urządzenia lasu itp.

1.5. Ustalenie przedmiotów ochrony objętych Planem

Lp.	Kod	Nazwa polska	Nazwa łacińska	% pokrycia	Pop. Osiadł.	Pop. Lęgowa	Populacja Migr.	Ocena Pop. / Stopień Repreze n.	Ocena St. zach.	Ocena Izol. / Względna powierzchnia	Ocena Ogólna	Opinia dot. wpisu
S1	2330	Wydmy śródlądowe z murawami napiaskowymi		0,01				B	B	C	B	

Lp.	Kod	Nazwa polska	Nazwa łacińska	% pokrycia	Pop. Osiadł.	Pop. Lęgowa	Populacja Migr.	Ocena Pop. / Stopień Reprezent.	Ocena St. zach.	Ocena Izol. / Względna powierzchnia	Ocena Ogólna	Opinia dot. wpisu
S2	3140	Twardowodne oligo- i mezotroficzne zbiorniki wodne z podwodnymi łąkami ramienic <i>Charetea</i>		0,20				A	B	C	B	
S3	3150	starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z <i>Nympheion</i> , <i>Potamion</i>		2,50				A	A	B	A	
S4	3160	naturalne dystroficzne zbiorniki wodne		0,15				A	A	B	A	

Lp.	Kod	Nazwa polska	Nazwa łacińska	% pokrycia	Pop. Osiadł.	Pop. Lęgowa	Populacja Migr.	Ocena Pop. / Stopień Reprezent.	Ocena St. zach.	Ocena Izol. / Względna powierzchnia	Ocena Ogólna	Opinia dot. wpisu
S5	3260	nizinne i podgórskie rzeki ze zbiorowiskami włosieniczników <i>Ranuncion fluitantis</i>						B	A	C	B	
S6	3270	zalewane, muliste brzegi rzek		0,01				B	B	C	B	
S7	4030	suche wrzosowiska (<i>Calluno-Genistion</i> , <i>Pohlio-Callunion</i> , <i>Calluno-Arctostaphyilon</i>)						B	A	C	B	
S8	6120	ciepłolubne, śródlądowe						C	C	C	C	

Lp.	Kod	Nazwa polska	Nazwa łacińska	% pokrycia	Pop. Osiadł.	Pop. Lęgowa	Populacja Migr.	Ocena Pop. / Stopień Reprezent.	Ocena St. zach.	Ocena Izol. / Względna powierzchnia	Ocena Ogólna	Opinia dot. wpisu
		murawy napiaskowe (<i>Koelerion glaucae</i>)										
S9	6410	zmiennowilgotne łąki trzęślicowe (<i>Molinion</i>)						B	A	C	B	
S10	6430	ziołorośla górskie (<i>Adenostylion alliariae</i>) i ziołorośla nadrzeczne (<i>Convolvuletalia sepium</i>)		0,01				B	B	C	C	
S11	6510	niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (<i>Arrhenatherion elatioris</i>)						B	A	C	B	

Lp.	Kod	Nazwa polska	Nazwa łacińska	% pokrycia	Pop. Osiadł.	Pop. Lęgowa	Populacja Migr.	Ocena Pop. / Stopień Reprezent.	Ocena St. zach.	Ocena Izol. / Względna powierzchnia	Ocena Ogólna	Opinia dot. wpisu
S12	7110	torfowiska wysokie z roślinnością torfotwórczą (żywe)		0,20				A	B	C	B	
S13	7140	torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością z kl. <i>Scheuchzeria-Caricetea</i>),		0,10				A	A	C	A	
S14	7150	obniżenia na podłożu torfowym z roślinnością ze związku <i>Rhynchosporion</i>						A	A	C	A	
S15	7210	torfowiska nakredowe (<i>Cladietum</i>)		0,03				A	B	C	A	

Lp.	Kod	Nazwa polska	Nazwa łacińska	% pokrycia	Pop. Osiadł.	Pop. Lęgowa	Populacja Migr.	Ocena Pop. / Stopień Reprezent.	Ocena St. zach.	Ocena Izol. / Względna powierzchnia	Ocena Ogólna	Opinia dot. wpisu
		<i>marisci, Caricetum buxbaumii, Schoenetum nigricantis</i>										
S16	7230	Górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk		0,50				A	A	C	A	
S17	9170	grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (<i>Galio-Carpinetum, Tilio-Carpinetum</i>)		2,00				A	A	C	A	
S18	91D0	bory i lasy bagienne		8,00				A	B	B	A	

Lp.	Kod	Nazwa polska	Nazwa łacińska	% pokrycia	Pop. Osiadł.	Pop. Lęgowa	Populacja Migr.	Ocena Pop. / Stopień Repreze- n.	Ocena St. zach.	Ocena Izol. / Względna powierzchnia	Ocena Ogólna	Opinia dot. wpisu
		(<i>Vaccinio uliginosi-Betuletum pubescentis</i> , <i>Vaccinio uliginosi-Pinetum</i> , <i>Sphagno girgensohnii-Piceetum</i> i brzoźowo-sosnowe bagienne lasy borealne)										
S19	91E0	łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (<i>Salicetum albo-fragilis</i> , <i>Populetum albae</i> ,		2,00				B	A	C	B	

Lp.	Kod	Nazwa polska	Nazwa łacińska	% pokrycia	Pop. Osiadł.	Pop. Lęgowa	Populacja Migr.	Ocena Pop. / Stopień Reprezent.	Ocena St. zach.	Ocena Izol. / Względna powierzchnia	Ocena Ogólna	Opinia dot. wpisu
		<i>Alnenion</i>)										
S20	91I0	ciepłolubne dąbrowy (<i>Quercetalia pubescenti-petraeae</i>)		0,90				C	B	B	C	
S21	91T0	Sosnowy bór chrobotkowy (<i>Cladonio-Pinetum</i> i chrobotkowa postać <i>Peucedano-Pinetum</i>).						B	B	C	B	
R1	1393	Sierpowiec błyszczący	<i>Drepano cladus vernicosus</i>		>10000,6			B	A	C	A	
R2	1437	Leniec bezpodkwiatowy	<i>Thesium ebracteatum</i>		P			B	A	C	B	

Lp.	Kod	Nazwa polska	Nazwa łacińska	% pokrycia	Pop. Osiadł.	Pop. Lęgowa	Populacja Migr.	Ocena Pop. / Stopień Reprezent.	Ocena St. zach.	Ocena Izol. / Względna powierzchnia	Ocena Ogólna	Opinia dot. wpisu
R3	1477	Sasanka otwarta	<i>Pulsatilla patens</i>		>200			A	A	C	A	
R4	1516	Aldrowanda pęcherzykowata	<i>Aldrovanda vesiculosa</i>		>300000			A	A	C	A	
R5	1528	Skalnica torfowiskowa	<i>Saxifraga hirculus</i>		>10000			A	A	C	A	
R6	1617	Starodub łąkowy	<i>Angelica palustris</i>		<100			C	B	C	C	
R7	1902	Obuwik pospolity	<i>Cypripedium calceolus</i>		7 st			C	B	C	B	
R8	1903	Lipiennik Loesela	<i>Liparis loeselii</i>		>10000			A	A	C	A	
R9	1939	Rzepik szczeciński	<i>Agrimonia pilosa</i>		4 st			A	B	C	A	
Z1	1337	Bóbr europejski	<i>Castor fiber</i>		C			C	B	C	B	

Lp.	Kod	Nazwa polska	Nazwa łacińska	% pokrycia	Pop. Osiadł.	Pop. Lęgowa	Populacja Migr.	Ocena Pop. / Stopień Reprezent.	Ocena St. zach.	Ocena Izol. / Względna powierzchnia	Ocena Ogólna	Opinia dot. wpisu
Z2	1352	Wilk	<i>Canis lupus</i>		26-28			B	B	C	B	
Z3	1355	Wydra	<i>Lutra lutra</i>		P			C	B	C	B	
Z4	1361	Ryś	<i>Lynx lynx</i>		16			B	A	C	B	
Z5	1166	Traszka grzebieniasta	<i>Triturus cristatus</i>		R			C	B	C	B	
Z6	1188	Kumak nizinny	<i>Bombina bombina</i>		P			C	B	C	B	
Z7	1220	Żółw błotny	<i>Emys orbicularis</i>		V			C	B	B	C	
Z8	1096	Minóg strumieniowy	<i>Lampetra planeri</i>		P			C	B	C	B	
Z9	1014	Poczwarówka wązka	<i>Vertigo angustior</i>		P			B	B	C	B	

Lp.	Kod	Nazwa polska	Nazwa łacińska	% pokrycia	Pop. Osiadł.	Pop. Lęgowa	Populacja Migr.	Ocena Pop. / Stopień Reprezent.	Ocena St. zach.	Ocena Izol. / Względna powierzchnia	Ocena Ogólna	Opinia dot. wpisu
Z10	1060	Czerwończyk nieparek	<i>Lycaena dispar</i>		P			C	B	C	C	
Z11	4038	Czerwończyk fioletek	<i>Lycaena helle</i>		P			D				
pZ1	1134	Różanka	<i>Rhodeus sericeus amarus</i>		P			D				
pZ2	1145	Piskorz	<i>Misgurnus fossilis</i>		P			C	B	C	B	
pZ3	1149	Koza	<i>Cobitis taenia</i>		P			D				
pZ4	1163	Głowacz białopłetwy	<i>Cotus gobio</i>		P			D				
pZ5	1013	Poczwarówka geyera	<i>Vertigo geyeri</i>		P			B	B	A	B	
pZ6	1920	Ponurek Szneidera	<i>Boroscneiderei</i>		P			D				

1.6. Opis procesu komunikacji z różnymi grupami interesu.

Na stronie internetowej Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Białymstoku została utworzona podstrona dotycząca projektu POIS.05.03.00-00-186/09 „Opracowanie planów zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000 na obszarze Polski” (<http://www.bialystok.rdos.gov.pl/natura2000pzo>). Na stronie tej zamieszczane są bieżące dane z prac nad projektem PZO dla obszarów Natura 2000. Uwagi do projektu PZO można zgłaszać pisemnie na adres siedziby RDOŚ w Białymstoku, a także elektronicznie na adres email: inaliwajek@rdos.gov.pl.

W prasie lokalnej publikowane było obwieszczenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Białymstoku o przystąpieniu do opracowania projektu Planu (publikacja w dn. 15.05.2012 r. w „Gazecie Wyborczej”). Ponadto, obwieszczenie to zostało umieszczone na tablicach ogłoszeń urzędów gmin i starostw właściwych dla miejsc i przedmiotu postępowania.

W uzgodnieniu z Regionalną Dyrekcją Ochrony Środowiska utworzono Zespół Lokalnej Współpracy (ZLW) będący grupą roboczą skupiającą przedstawicieli zainteresowanych osób i podmiotów prowadzących działalność w obrębie siedlisk przyrodniczych i siedlisk gatunków, dla których wyznaczono obszar Natura 2000 „Ostoja Augustowska”. Odebyły się łącznie cztery spotkania Zespołu: pierwsze 20.06.2012 w siedzibie Urzędu Miejskiego w Augustowie, drugie 05.11.2012 w siedzibie Nadleśnictwa Płaska, trzecie 10.12.2012 w siedzibie Nadleśnictwa Pomorze i czwarte 11.02.2013 w siedzibie Nadleśnictwa Głębocki Bród. Przedstawiciele ZLW byli każdorazowo informowani o terminach i miejscach spotkań dyskusyjnych drogą elektroniczną i listownie. Informacja o spotkaniach zamieszczona była na internetowej stronie Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Białymstoku.

Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska stworzyła Platformę Informacyjno-Komunikacyjną (PIK). Na stronie internetowej GDOŚ (<http://pzo.gdos.gov.pl/konsultacje-spoeczne>) będzie umieszczany dokument PZO, równoległe do strony Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Białymstoku.

Wszelkie pytania i wątpliwości związane z PZO można kierować w trakcie trwającego procesu tworzenia dokumentu PZO do Planisty regionalnego: Iwona Naliwajek tel. +48857406981 wew. 47 (inaliwajek@rdos.gov.pl) i Koordynatora planu: Karol Danik tel. +48668009737 (karol.danik@bialystok.buligl.pl)

Konsultacje społeczne ostatecznej wersji Projektu Planu Zadań Ochronnych obszaru Natura 2000 Ostoja Augustowska PLH200005 przeprowadzone zostaną poprzez wyłożenie dokumentu w siedzibie Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Białymstoku ul. Dojlidy Fabryczne 23, 15-554 Białystok, a także poprzez stronę internetową RDOŚ <http://www.bialystok.rdos.gov.pl/natura2000pzo> oraz poprzez platformę informacyjno-komunikacyjną (PIK).

1.7. Kluczowe instytucje/osoby dla obszaru i zakres ich odpowiedzialności

Instytucja/osoby	Zakres odpowiedzialności	Adres siedziby instytucji/osoby	Kontakt
Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska	realizacja polityki ochrony środowiska na obszarze kraju, decyzje administracyjne na poziomie krajowym, nadzór nad wszystkimi formami ochrony przyrody, w tym obszarami sieci Natura 2000, promocja i udostępnianie informacji w tym zakresie	ul. Wawelska 52/54 00-922 Warszawa	tel.: +48225792900 e-mail: kancelaria@gdos.gov.pl
Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Białymstoku	realizacja polityki ochrony środowiska na obszarze województwa, nadzór nad obszarami sieci Natura 2000, promocja	ul. Dojlidy Fabryczne 23 15-554 Białystok	tel. +48857406981 wew. 10, +48857403380 wew. 10 fax. +48857406982,

Instytucja/osoby	Zakres odpowiedzialności	Adres siedziby instytucji/osoby	Kontakt
	i udostępnianie informacji w tym zakresie		<i>e-mail:</i> <i>biuro.bialystok@rdos.gov.pl</i>
Urząd Marszałkowski Województwa Podlaskiego	decyzje administracyjne władz wojewódzkich, polityka regionalna, planowanie przestrzenne, promocja regionu województwa podlaskiego, udostępnianie informacji w tym zakresie	ul. Kardynała Stefana Wyszyńskiego 1 15-888 Białystok	<i>tel:</i> +48857497549 <i>fax:</i> +48857497567 <i>e-mail:</i> <i>kancelaria@umwp-podlasie.pl</i>
Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Białymstoku	nadzór nad gospodarką leśną, promocja i udostępnianie informacji w zakresie ochrony przyrody i edukacji ekologicznej na obszarze Lasów Państwowych	ul. Lipowa 51 15-424 Białystok	<i>tel:</i> +48857481800 <i>e-mail:</i> <i>rdlp@bialystok.lasy.gov.pl</i>
Starostwo Powiatowe w Augustowie	zarządzanie gospodarką przestrzenną i planowanie przestrzenne, realizacja polityki ochrony środowiska na obszarze powiatu, udostępnianie informacji w tym zakresie, nadzór nad gospodarką leśną w lasach prywatnych	ul. 3 Maja 29 16-300 Augustów	<i>tel:</i> +48876439650 <i>fax:</i> +48876439695 <i>e-mail:</i> <i>powiat.augustowski@home.pl</i>
Starostwo Powiatowe w	zarządzanie gospodarką przestrzenną	ul. 1 Maja 1	<i>tel:</i> +48875162066

Instytucja/osoby	Zakres odpowiedzialności	Adres siedziby instytucji/osoby	Kontakt
Sejnach	i planowanie przestrzenne, realizacja polityki ochrony środowiska na obszarze powiatu, udostępnianie informacji w tym zakresie, nadzór nad gospodarką leśną w lasach prywatnych	16-500 Sejny	<i>fax: +48875162013</i> <i>e-mail:</i> <i>biuro@powiat.sejny.pl</i>
Starostwo Powiatowe w Suwałkach	zarządzanie gospodarką przestrzenną i planowanie przestrzenne, realizacja polityki ochrony środowiska na obszarze powiatu, udostępnianie informacji w tym zakresie, nadzór nad gospodarką leśną w lasach prywatnych	ul. Świerkowa 60 16-400 Suwałki	<i>tel: +48875659200</i> <i>fax: +48875664718</i> <i>e-mail:</i> <i>secretariat@powiat.suwalski.pl</i>
Urząd Miejski w Augustowie	zarządzanie gospodarką przestrzenną miasta i planowanie przestrzenne, realizacja zadań z zakresu ochrony środowiska na obszarze miasta, udostępnianie informacji o planowaniu przestrzennym i ochronie środowiska na obszarze miasta	ul. 3 Maja 60 16-300 Augustów	<i>tel.: +48876434210</i> <i>fax.: +48876434211</i> <i>e-mail:</i> <i>Urzad.Miejski@urzad.augustow.pl</i>
Urząd Gminy Augustów	zarządzanie gospodarką przestrzenną	ul. Wojska Polskiego 51	<i>tel. +48876433056</i>

Instytucja/osoby	Zakres odpowiedzialności	Adres siedziby instytucji/osoby	Kontakt
	i planowanie przestrzenne, realizacja zadań z zakresu ochrony środowiska na obszarze gminy, udostępnianie informacji o planowaniu przestrzennym i ochronie środowiska na obszarze gminy	16-300 Augustów	<i>fax +48876432903</i> <i>e-mail:</i> <i>gmina-augustow@home.pl</i>
Urząd Miasta i Gminy Lipsk	zarządzanie gospodarką przestrzenną i planowanie przestrzenne, realizacja zadań z zakresu ochrony środowiska na obszarze miasta i gminy, udostępnianie informacji o planowaniu przestrzennym i ochronie środowiska na obszarze gminy	Ul. Żłobikowskiego 4/2 16-315 Lipsk	<i>tel. +48876422700</i> <i>fax +48876422705</i> <i>e-mail: gmina@lipsk.pl</i>
Urząd Gminy Płaska	zarządzanie gospodarką przestrzenną i planowanie przestrzenne, realizacja zadań z zakresu ochrony środowiska na obszarze gminy, udostępnianie informacji o planowaniu przestrzennym i ochronie środowiska na obszarze gminy	16-326 Płaska	<i>tel. +48876439080</i> <i>fax +48876439081</i> <i>e-mail: plaska@home.pl</i>
Urząd Gminy Nowinka	zarządzanie gospodarką przestrzenną	Nowinka 33	<i>tel. +48876419520</i>

Instytucja/osoby	Zakres odpowiedzialności	Adres siedziby instytucji/osoby	Kontakt
	i planowanie przestrzenne, realizacja zadań z zakresu ochrony środowiska na obszarze gminy, udostępnianie informacji o planowaniu przestrzennym i ochronie środowiska na obszarze gminy	16-304 Nowinka	<i>fax +48876419660</i> <i>e-mail:</i> <i>ugnowinka@poczta.onet.pl</i>
Urząd Gminy Sztabin	zarządzanie gospodarką przestrzenną i planowanie przestrzenne, realizacja zadań z zakresu ochrony środowiska na obszarze gminy, udostępnianie informacji o planowaniu przestrzennym i ochronie środowiska na obszarze gminy	Ul. Augustowska 53 16-310 Sztabin	<i>tel. +48876439750</i> <i>fax +48876439751</i> <i>e-mail:</i> <i>ugsztabin@sztabin.ug.gov.pl</i>
Urząd Miejski w Sejnach	zarządzanie gospodarką przestrzenną miasta i planowanie przestrzenne, realizacja zadań z zakresu ochrony środowiska na obszarze miasta, udostępnianie informacji o planowaniu przestrzennym i ochronie środowiska na obszarze miasta	ul. Józefa Piłsudskiego 25 16-500 Sejny	<i>tel.: +48875162073</i> <i>fax.: +48875162055</i> <i>e-mail: sejny@um.sejny.pl</i>

Instytucja/osoby	Zakres odpowiedzialności	Adres siedziby instytucji/osoby	Kontakt
Urząd Gminy Giby	zarządzanie gospodarką przestrzenną i planowanie przestrzenne, realizacja zadań z zakresu ochrony środowiska na obszarze gminy, udostępnianie informacji o planowaniu przestrzennym i ochronie środowiska na obszarze gminy	Giby 74A 16-506 Giby	<i>tel. +48875165038</i> <i>fax +48875165027</i> <i>e-mail: wojt.giby@wp.pl</i>
Urząd Gminy Krasnopol	zarządzanie gospodarką przestrzenną i planowanie przestrzenne, realizacja zadań z zakresu ochrony środowiska na obszarze gminy, udostępnianie informacji o planowaniu przestrzennym i ochronie środowiska na obszarze gminy	ul. Wojska Polskiego 4 16-503 Krasnopol	<i>tel.: +48875164010</i> <i>fax +48875164050</i> <i>e-mail: ugkras@op.pl</i>
Urząd Gminy Sejny	zarządzanie gospodarką przestrzenną i planowanie przestrzenne, realizacja zadań z zakresu ochrony środowiska na obszarze gminy, udostępnianie informacji o planowaniu przestrzennym i ochronie	ul. Świerczewskiego 1 16-500 Sejny	<i>tel.: +48875162045</i> <i>fax +48875162676</i> <i>e-mail: ugsejny@op.pl</i>

Instytucja/osoby	Zakres odpowiedzialności	Adres siedziby instytucji/osoby	Kontakt
	środowiska na obszarze gminy		
Urząd Miejski w Suwałkach	zarządzanie gospodarką przestrzenną miasta i planowanie przestrzenne, realizacja zadań z zakresu ochrony środowiska na obszarze miasta, udostępnianie informacji o planowaniu przestrzennym i ochronie środowiska na obszarze miasta	ul. Mickiewicza 1 16-400 Suwałki	<i>tel.: +48875628000</i> <i>fax.: +48875628098</i> <i>e-mail: org@um.suwalki.pl</i>
Urząd Gminy Suwałki	zarządzanie gospodarką przestrzenną i planowanie przestrzenne, realizacja zadań z zakresu ochrony środowiska na obszarze gminy, udostępnianie informacji o planowaniu przestrzennym i ochronie środowiska na obszarze gminy	ul. Kościuszki 71 16-400 Suwałki	<i>tel. +48875662136</i> <i>fax +48875662136</i> <i>e-mail: sekretariat@gmina.suwalki.pl</i>
Urząd Gminy Raczki	zarządzanie gospodarką przestrzenną i planowanie przestrzenne, realizacja zadań z zakresu ochrony środowiska na obszarze gminy, udostępnianie informacji o	Plac Kościuszki 14 16-420 Raczki	<i>tel. +48875685925</i> <i>fax +48875686410</i> <i>e-mail: ug@raczki.pl</i>

Instytucja/osoby	Zakres odpowiedzialności	Adres siedziby instytucji/osoby	Kontakt
	planowaniu przestrzennym i ochronie środowiska na obszarze gminy		
Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Warszawie	planowanie w gospodarowaniu wodami,	ul. Zarzecze 13B 03-194 Warszawa	<i>tel.: +48225870200</i> <i>e-mail:</i> <i>sekretariat@warszawa.rzgw.gov.pl</i>
Wojewódzki Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych w Białymstoku	nadzór nad infrastrukturą urządzeń obiektów wodnych, realizacja zagadnień z zakresu planowania, utrzymania i ewidencji melioracji wodnych, małej retencji i wodociągów	ul. Handlowa 6 15-399 Białystok	<i>tel.: +48857481200</i> <i>e-mail:</i> <i>sekretariat.wzmiuw@wzmiuw.wrotapodlasia.pl</i>
Wigierski Park Narodowy	realizacja ochrony przyrody na terenie parku, nadzór nad obszarem Natura 2000, promocja i udostępnianie informacji w tym zakresie, edukacja przyrodnicza społeczeństwa	Krzywe 82, 16-402 Suwałki	<i>tel.: +48875632540,</i> <i>e-mail:</i> <i>wigry_pn@su.onet.pl</i>
Biebrzański Park Narodowy	realizacja ochrony przyrody na terenie	Osowiec-Twierdza 8,	<i>tel. +48857380620</i>

Instytucja/osoby	Zakres odpowiedzialności	Adres siedziby instytucji/osoby	Kontakt
	parku, nadzór nad obszarem Natura 2000, promocja i udostępnianie informacji w tym zakresie, edukacja przyrodnicza społeczeństwa	19-110 Goniądz	<i>fax +48857383021</i> <i>e-mail:</i> <i>sekretariat@biebrza.org.pl</i>
Nadleśnictwo Augustów	realizacja gospodarki leśnej, promocja i udostępnianie informacji w zakresie ochrony przyrody i edukacji ekologicznej na obszarze nadleśnictwa	ul. Turystyczna 19, 16-300 Augustów	<i>tel.: +48876439900</i> <i>fax.: +48876443576</i> <i>e-mail:</i> <i>augustow@bialystok.lasy.gov.pl</i>
Nadleśnictwo Szczebra	realizacja gospodarki leśnej, promocja i udostępnianie informacji w zakresie ochrony przyrody i edukacji ekologicznej na obszarze nadleśnictwa	Szczebra 58, 16-304 Nowinka	<i>tel.: +48876419665</i> <i>fax.: +48876419542</i> <i>e-mail:</i> <i>szczebra@bialystok.lasy.gov.pl</i>
Nadleśnictwo Płaska	realizacja gospodarki leśnej, promocja i udostępnianie informacji w zakresie ochrony przyrody i edukacji ekologicznej na obszarze nadleśnictwa	Sucha Rzeczką 60, 16-326 Płaska	<i>tel.: +48876418723</i> <i>fax.: +48876418831</i> <i>e-mail:</i> <i>płaska@bialystok.lasy.gov.pl</i>

Instytucja/osoby	Zakres odpowiedzialności	Adres siedziby instytucji/osoby	Kontakt
Nadleśnictwo Suwałki	realizacja gospodarki leśnej, promocja i udostępnianie informacji w zakresie ochrony przyrody i edukacji ekologicznej na obszarze nadleśnictwa	Wojska Polskiego 1, 16 - 400 Suwałki	<i>tel.:</i> +48875664295 <i>fax.:</i> +48875662878 <i>e-mail:</i> <i>suwalki@bialystok.lasy.gov.pl</i>
Nadleśnictwo Głęboki Bród	realizacja gospodarki leśnej, promocja i udostępnianie informacji w zakresie ochrony przyrody i edukacji ekologicznej na obszarze nadleśnictwa	Głęboki Bród 4, 16-506 Giby	<i>tel.:</i> +48875165203 <i>fax.:</i> +48875165403w.21 <i>e-mail:</i> <i>glebokibrod@bialystok.lasy.gov.pl</i>
Nadleśnictwo Pomorze	realizacja gospodarki leśnej, promocja i udostępnianie informacji w zakresie ochrony przyrody i edukacji ekologicznej na obszarze nadleśnictwa	Pomorze 8, 16-506 Giby	<i>tel.:</i> +48875162028 <i>fax.:</i> +48875165052 <i>e-mail:</i> <i>pomorze@bialystok.lasy.gov.pl</i>
Biuro Urządzania i Geodezji Leśnej Oddział w Białymstoku	planowanie w gospodarce leśnej i ochronie przyrody, sporządzanie materiałów kartograficznych	ul. Lipowa 51 15-424 Białystok	<i>tel.:</i> +48856522108 <i>fax.:</i> +48857481907 <i>e-mail:</i>

Instytucja/osoby	Zakres odpowiedzialności	Adres siedziby instytucji/osoby	Kontakt
			<i>sekretariat@bialystok.buligl.pl</i>
Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Białymstoku, Delegatura w Suwałkach	wykonywanie i kontrola zadań związanych z ochroną środowiska, udostępnianie informacji w tym zakresie	ul. Piaskowa 5, 16-400 Suwałki	<i>tel.: +48875632490</i> <i>fax.: +48875632480</i> <i>e-mail:</i> <i>suwalki@wios.bialystok.pl</i>
Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków w Białymstoku	ochrona zabytków	ul. Dojlidy Fabryczne 23, 15 - 554 Białystok	<i>tel.: +48857412332</i> <i>fax.: +48857412332</i> <i>e-mail:</i> <i>sekretariat@wuoz.bialystok.pl</i>
Powiatowy Zespół Doradztwa Rolniczego w Sejnach	prowadzenie doradztwa rolniczego obejmującego działania w zakresie rolnictwa, rozwoju wsi, rynków rolnych oraz programów rolno-środowiskowych	ul. Piłsudskiego 2, 16-500 Sejny	<i>tel.: +48875162009</i> <i>fax.: +48875162009</i> <i>e-mail:</i> <i>sejodr@zetobi.com.pl</i>
Powiatowy Zespół Doradztwa Rolniczego w Augustowie	prowadzenie doradztwa rolniczego obejmującego działania w zakresie rolnictwa, rozwoju wsi, rynków rolnych oraz	ul. Obrońców Westerplatte 8, 16-300 Augustów	<i>tel.: +48876433860</i> <i>fax.: +48876433860</i> <i>e-mail:</i>

Instytucja/osoby	Zakres odpowiedzialności	Adres siedziby instytucji/osoby	Kontakt
	programów rolno-środowiskowych		<i>augodr@zetobi.com.pl</i>
Powiatowy Zespół Doradztwa Rolniczego w Suwałkach	prowadzenie doradztwa rolniczego obejmującego działania w zakresie rolnictwa, rozwoju wsi, rynków rolnych oraz programów rolno-środowiskowych	ul. Sportowa 20A, 16-400 Suwałki	<i>tel.: +48875664745</i> <i>fax.: +48875664745</i> <i>e-mail:</i> <i>suwodr@zetobi.com.pl</i>
Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa Podlaski Oddział Regionalny Łomża	wspieranie rozwoju rolnictwa i obszarów wiejskich poprzez wdrażanie instrumentów współfinansowanych z budżetu Unii Europejskiej oraz udzielanie pomocy ze środków krajowych, zgodnie z Ustawą z dnia 9 maja 2008r o ARiMR (Dz.U. Nr 98 poz. 634, z późn zm.)	ul. Nowa 2 18-400 Łomża	<i>tel. +48862156311</i> <i>tel. +4886 2156312</i> <i>podlaski@arimr.gov.pl</i>
Podlaska Izba Rolnicza	działalność na rzecz rozwiązywania problemów rolnictwa, reprezentowanie interesów rolników, działania m.in. na rzecz ekologii i ochrony dziedzictwa przyrodniczego, w szczególności kształtowania świadomości ekologicznej	Porosły 36D 16-070 Choroszcz	<i>tel.: +48856760862</i> <i>fax.: +48856760862</i> <i>e-mail:</i> <i>bialystok@pirol.pl</i>

Instytucja/osoby	Zakres odpowiedzialności	Adres siedziby instytucji/osoby	Kontakt
	producentów rolnych		
Zarząd Dróg Wojewódzkich w Białymstoku	zadania planistyczne i inwestycyjne związane z infrastrukturą drogową	ul. Elewatorska 6, 15-620 Białystok	<i>tel.: +48856767130</i> <i>e-mail:</i> <i>sekretariat@pzdw.wrotapodl</i> <i>asia.pl</i>
PKP S.A. Polskie Linie Kolejowe Zakład Linii Kolejowych w Białymstoku	zarządzanie infrastrukturą kolejową	ul. M. Kopernika 58 15-397 Białystok	<i>tel.: +48856518042</i> <i>fax.: +48856731542</i> <i>e-mail:</i> <i>iz.bialystok@plk-sa.pl</i>
Polski Związek Wędkarski Okręg w Białymstoku	zagospodarowanie i ochrona wód, użytkowanie obwodów rybackich, organizowanie wędkarstwa	ul. Jurowiecka 33 15-101 Białystok	<i>tel.: +48856752526</i> <i>fax.: +48856752526</i> <i>e-mail:</i> <i>pzwzobial@wp.pl</i>
Polski Związek Łowiecki, Zarząd Okręgowy w Suwałkach	prowadzenie gospodarki łowieckiej poprzez hodowlę i pozyskiwanie zwierzyny oraz jej ochrona poprzez regulację liczebności zwierząt łownych	ul. 1 maja 25, 16-400 Suwałki	<i>tel.: +48875665724</i> <i>fax.: +48875665724</i> <i>e-mail:</i> <i>j.gozdziewski@pzlow.pl</i>
Państwowa Straż Rybacka,	działanie na rzecz przestrzegania prawa	ul. Sejneńska 13,	<i>tel.: +48875665670</i>

Instytucja/osoby	Zakres odpowiedzialności	Adres siedziby instytucji/osoby	Kontakt
Komenda Wojewódzka w Suwałkach	dotyczącego rybactwa śródlądowego oraz współpraca z innymi jednostkami w zakresie ochrony wód oraz ochrony przyrody	16-400 Suwałki	fax.: +48875665670 e-mail: komwoj@psr.podlasie.pl
Podlaski Oddział Straży Granicznej	ochrona granicy państwa, organizowanie i kontrola ruchu granicznego	ul. Generała Józefa Bema 100, 15-370 Białystok	tel.: +48857145000 fax.: +48857145701 e-mail: podlaski@strazgraniczna.pl
Polskie Towarzystwo Ochrony Ptaków	ochrona dzikich ptaków i ich siedlisk	ul. Ciepła 17 15-471 Białystok	tel.: +48856642255 fax.: +48856642255 e-mail: sekretariat@ptop.org.pl
Ogólnopolskie Towarzystwo Ochrony Ptaków	ochrona dzikich ptaków i ich siedlisk	ul. Odrowąża 24 05-270 Marki	tel.: +48227618205 fax.: +48227619051 e-mail: biuro@otop.org.pl
Komitet Ochrony Orłów	ochrona i badanie ptaków drapieżnych	ul. Niepodległości 53/55 10-044 Olsztyn	tel.: +48895353254 fax.: +48895353254 e-mail:

Instytucja/osoby	Zakres odpowiedzialności	Adres siedziby instytucji/osoby	Kontakt
			<i>koo@free.ngo.pl</i>
Klub Przyrodników	prowadzenie i popieranie działalności na rzecz ochrony środowiska, szczególnie ochrony przyrody	ul. 1 Maja 22 66-200 Świebodzin	<i>tel.: +48683828236</i> <i>fax.: +48683828236</i> <i>e-mail:</i> <i>kp@kp.org.pl</i>
Centrum Ochrony Mokradeł	ochrona przyrody, w szczególności obszarów podmokłych wraz z charakterystycznymi gatunkami roślin i zwierząt	ul. Raszyńska 32/44 m. 140 02-026 Warszawa	<i>tel.: +48224981899</i> <i>e-mail:</i> <i>cmok_2001@tlen.pl</i>
Pracownia Na Rzecz Wszystkich Istot, Oddział Podlaski	ochrona przyrody i edukacja ekologiczna	ul. Świętojańska 22 15-082 Białystok	<i>tel.: +48509197718</i> <i>e-mail:</i> <i>podlasie@pracownia.org.pl</i>
Polskie Towarzystwo Turystyczno-Krajoznawcze, Oddział w Suwałkach	turystyka, promocja regionu	ul. T. Kościuszki 37 16-400 Suwałki,	<i>tel.: +48875667947</i> <i>fax.: +48875667947</i> <i>e-mail:</i> <i>poczta@suwalki.pttk.pl</i>
Polskie Towarzystwo Turystyczno-Krajoznawcze,	turystyka, promocja regionu	ul. Nadrzeczna 70 A, 16-300 Augustów	<i>tel.: +48876433732</i> <i>e-mail:</i>

Instytucja/osoby	Zakres odpowiedzialności	Adres siedziby instytucji/osoby	Kontakt
Oddział w Augustowie			<i>krzysztof@przekop.pl</i>
Fundacja Zielone Płuca Polski	wspieranie zrównoważonego rozwoju Polski północno-wschodniej	ul. Dojlidy Fabryczne 23, 15-554 Białystok	<i>tel.: +48857412105</i> <i>e-mail:</i> <i>fzpp@fzpp.pl</i>
Stowarzyszenie - Lokalna Grupa Działania Kanał Augustowski i Rospuda	działanie na rzecz rozwoju obszarów wiejskich	ul. Wojska Polskiego 51, 16-300 Augustów	<i>tel.: +48876433056</i> <i>e-mail:</i> <i>lgd@lgd-rospuda.pl</i>
Stowarzyszenie – Lokalna Grupa Rybacka Pojezierze Suwalsko-Augustowskie	wspieranie wszechstronnego i zrównoważonego rozwoju społecznego, kulturalnego i gospodarczego obszarów zależnych od rybactwa	ul. Wesoła 22, 16-400 Suwałki	<i>tel.: +48875655389</i> <i>fax.: +48875655389 w.26</i> <i>e-mail:</i> <i>biuro@lgr-pojezierze.eu</i>
Stowarzyszenie – Lokalna Grupa Działania Nasza Suwalszczyzna	działanie na rzecz rozwoju obszarów wiejskich	ul. Świerkowa 60 pok.12, 16-400 Suwałki	<i>tel.: +48875659267</i> <i>fax.: +48875655364</i> <i>e-mail:</i> <i>lgdns@op.pl</i>

1.8. Zespół Lokalnej Współpracy

Imię i nazwisko	Funkcja	Nazwa instytucji /grupy interesu, którą reprezentuje	Kontakt
Iwona Naliwajek	Planista Regionalny	Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Białymstoku	tel.: +48857406981 wew. 47 e-mail: inaliwajek@rdos.gov.pl
Karol Danik	Koordynator Planu,	Biuro Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej Oddział w Białymstoku	tel.: +48668009737, +48857481905 e-mail: karol.danik@bialystok.bulig l.pl
Adam Kwiatkowski	Członek Zespołu Lokalnej Współpracy	Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Białymstoku	tel.: +48857481825 e-mail: adam.kwiatkowski@bialysto k.lasy.gov.pl
Kamil Gurowski	Członek Zespołu Lokalnej Współpracy	Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Białymstoku	tel.: +48857481847 e-mail: kamil.gurowski@bialystok.l asy.gov.pl

Imię i nazwisko	Funkcja	Nazwa instytucji /grupy interesu, którą reprezentuje	Kontakt
Kazimierz Trzaskowski	Członek Zespołu Lokalnej Współpracy	Nadleśnictwo Augustów	tel.: +48607446281 e-mail: k.trzaskowski@bialystok.lasy.gov.pl
Marek Węgrzynowicz	Członek Zespołu Lokalnej Współpracy	Nadleśnictwo Augustów	tel.: +48607604246 e-mail: marek.węgrzynowicz@bialystok.lasy.gov.pl
Krzysztof Bednarski	Członek Zespołu Lokalnej Współpracy	Nadleśnictwo Pomorze	tel.: +48504896356 e-mail: k.bednarski@bialystok.lasy.gov.pl
Przemysław Krzywicki	Członek Zespołu Lokalnej Współpracy	Urząd Gminy Giby	tel.: +48875165038 e-mail:informatyk@giby.pl
Joanna Hołubowicz	Członek Zespołu Lokalnej Współpracy	Nadleśnictwo Głębokki Bród	tel.: +48875165203 e-mail:

Imię i nazwisko	Funkcja	Nazwa instytucji /grupy interesu, którą reprezentuje	Kontakt
			<i>joanna.holubowicz@bialystok.lasy.gov.pl</i>
Jan Zubkiewicz	Członek Zespołu Lokalnej Współpracy	Nadleśnictwo Płaska	<i>tel.: +48876418744, +48606729989 e-mail:</i>
Anna Dzwilewska	Członek Zespołu Lokalnej Współpracy	Rada Miejska w Augustowie	<i>tel.: +48876446052 e-mail:</i>
Tadeusz Popławski	Członek Zespołu Lokalnej Współpracy	Urząd Miejski w Augustowie	<i>tel.: +48606759062 e-mail: tadeusz.poplawski@urząd.augustow.pl</i>
Jerzy Dobrowolski	Członek Zespołu Lokalnej Współpracy	Radny Rady Miejskiej w Augustowie	<i>tel.: +48602456241 e-mail:dsbis@op.pl</i>
Agnieszka Grajewska	Członek Zespołu Lokalnej Współpracy		<i>tel.: +48698415331 e-mail: grajewska.agnieszka@wp.pl</i>

Imię i nazwisko	Funkcja	Nazwa instytucji /grupy interesu, którą reprezentuje	Kontakt
Marek Jadeszko	Członek Zespołu Lokalnej Współpracy	WZMiUW w Białymstoku	<i>tel.: +488574881256</i> <i>e-mail:</i> <i>marek.jadeszko@wzmiuw.wr</i> <i>otapodlasia.pl</i>
Barbara Straszyńska	Członek Zespołu Lokalnej Współpracy	WZMiUW w Białymstoku oddział terenowy w Suwałkach	<i>tel.: +48875663221</i> <i>e-mail:</i>
Agnieszka Naruszewicz	Członek Zespołu Lokalnej Współpracy	Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Białymstoku	<i>tel.: +48875655200</i> <i>e-mail:</i> <i>anaruszewicz@rdos.gov.pl</i>
Dorota Krzykwa- Vaszon	Członek Zespołu Lokalnej Współpracy	Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Białymstoku	<i>tel.: +48875655200</i> <i>e-mail:dkrzykwa-</i> <i>vaszon@rdos.gov.pl</i>
Grzegorz Piekarski	Członek Zespołu Lokalnej Współpracy	Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Białymstoku	<i>tel.: +48857406981</i> <i>e-mail:</i> <i>gpiekarski@rdos.gov.pl</i>
Adam Pawłowski	Członek Zespołu Lokalnej Współpracy	Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Białymstoku	<i>tel.: +48857406981</i> <i>e-mail:</i>

Imię i nazwisko	Funkcja	Nazwa instytucji /grupy interesu, którą reprezentuje	Kontakt
			<i>apawlowski@rdos.gov.pl</i>
Rafał Karczmarewicz	Członek Zespołu Lokalnej Współpracy	Biuro Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej Oddział w Białymstoku	<i>tel.: +48</i> <i>e-mail:</i>
Marek Ksepko	Członek Zespołu Lokalnej Współpracy	Biuro Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej Oddział w Białymstoku	<i>tel.: +48</i> <i>e-mail:</i>
Małgorzata Matras	Członek Zespołu Lokalnej Współpracy	Nadleśnictwo Plaska	<i>tel.: +48509505770</i> <i>e-mail:</i> <i>malgorzata.matros1@bialystok.lasy.gov.pl</i>
Artur Zarzecki	Członek Zespołu Lokalnej Współpracy	Nadleśnictwo Pomorze	<i>tel.: +48507341381</i> <i>e-mail:</i> <i>artur.zarzecki@bialystok.lasy.gov.pl</i>
Alojzy Mikos	Członek Zespołu Lokalnej Współpracy	Starostwo Powiatowe w Augustowie	<i>tel.: +48600431088</i> <i>e-mail:</i>
Paweł Gliński	Członek Zespołu Lokalnej Współpracy	Nadleśnictwo Szczebra	<i>tel.: +48503041171</i>

Imię i nazwisko	Funkcja	Nazwa instytucji /grupy interesu, którą reprezentuje	Kontakt
			<i>e-mail:</i> <i>p.glinski@bialystok.lasy.gov.pl</i>
Katarzyna Dzierżyńska-Loch	Członek Zespołu Lokalnej Współpracy	LIT POL LINK	<i>tel.: +48519147254</i> <i>e-mail:k.dzierzynska-loch@litpol-link.pl</i>
Andrzej Kurpiewski	Członek Zespołu Lokalnej Współpracy	LIT POL LINK	<i>tel.: +48500029791</i> <i>e-mail:a.kurpiewski@litpol-link.pl</i>
Anna Czarnecka-Onpik	Członek Zespołu Lokalnej Współpracy	Urząd Miejski w Lipsku	<i>tel.: +48876422703</i> <i>e-mail:</i> <i>anna.czarnecka@lipsk.pl</i>
Anna Raczyńska-Pycz	Członek Zespołu Lokalnej Współpracy	Urząd Gminy Augustów	<i>tel.: +48876433056 w.34</i> <i>e-mail:</i> <i>gmina-augustow@home.pl</i>
Monika Chojnowska	Członek Zespołu Lokalnej Współpracy	PZDR Augustów	<i>tel.: +48512204317</i> <i>e-mail:</i>

Imię i nazwisko	Funkcja	Nazwa instytucji /grupy interesu, którą reprezentuje	Kontakt
			<i>mchojnowska@odr-szepietowo.pl</i>
Wacław Szczudło	Członek Zespołu Lokalnej Współpracy	Nadleśnictwo Szczebra	tel.: +48607986910 e-mail: <i>w.szczudło@bialystok.lasy.gov.pl</i>
Jerzy Włostowski	Członek Zespołu Lokalnej Współpracy	PZŁ	tel.: +48 86 2164142; 509177761 e-mail: <i>j.wlostowski@pzlow.pl</i>
Józef Miszkiel	Członek Zespołu Lokalnej Współpracy	Podlaska Izba Rolnicza w Sejnach	tel.: +48 875 165 142 e-mail: <i>JozefMiszkiel@onet.pl</i>
Dorota Piechowska	Członek Zespołu Lokalnej Współpracy	Nadleśnictwo Płaska	tel.: +48 502868437 e-mail:

Imię i nazwisko	Funkcja	Nazwa instytucji /grupy interesu, którą reprezentuje	Kontakt
			dorota.piechowska@bialystok.lasy.gov.pl
Olgierd Furman	Członek Zespołu Lokalnej Współpracy	Nadleśnictwo Suwałki	tel.: +48 805002034 e-mail: olgierd.furman@bialystok.lasy.gov.pl
Helena Bartoszek	Członek Zespołu Lokalnej Współpracy	Biebrzański Park Narodowy	tel. +48 85 7380620, e-mail: hbartosz@biebrza.org.pl
Grzegorz Pul	Członek Zespołu Lokalnej Współpracy	PZW	tel. 504152140 e-mail: pzwzobial@wp.pl

2. Opracowanie projektu Planu

Moduł A

2.1. Informacja o obszarze i przedmiotach ochrony

Typ informacji	Dane referencyjne	Zakres informacji	Wartość informacji	Źródło dostępu do danych
Materiały publikowane	Bernadzki E.: Półnaturalna hodowla lasu. Ochrona różnorodności biologicznej w zrównoważonej gospodarce leśnej. Warszawa: 45-51, 1995	Sposób gospodarowania na siedliskach lasów liściastych w kontekście dostosowania drzewostanu do siedliska	Istotna w związku z planowaniem poprawy stanu siedlisk grądu subkontynentalnego.	Biblioteka, internet
Materiały publikowane	Brylińska M.: Ryby słodkowodne Polski. PWN, Warszawa 2000	Najnowsza systematyka ryb, ekologia ryb, klucz do oznaczania.	Źródło wiedzy pomocnicze – możliwość występowania gatunków rodzimych i inwazyjnych na terenie Puszczy Augustowskiej.	Biblioteka

Typ informacji	Dane referencyjne	Zakres informacji	Wartość informacji	Źródło dostępu do danych
Materiały publikowane	Głowaciński Z. (red.) 2001: Polska czerwona księga zwierząt. Kręgowce PWRiL Warszawa.	Biologia i zagrożenia gatunków zwierząt.	Informacje pomocnicze.	Biblioteka
Materiały publikowane	Batura I, Batura W: Po Ziemi Augustowskiej. Przewodnik dla turysty i wczasowicza. Suwałki: Wydawnictwo Hańcza", 1993, s. 107	Ciekawostki przyrodnicze Ziemi Augustowskiej.	Informacje pomocnicze.	Biblioteka
Dane niepublikowane	Dane z odłowów kontrolnych PZW w Białymstoku na rzekach: Marycha 2006, Czarna Hańcza na odcinku Sernetki-Frącki 2012.	Dane o występowaniu gatunków ichtiofauny na terenie ostoi.	Istotna w związku z planowaniem działań ochronnych dla ichtiofauny obszaru.	PZW Białystok

Typ informacji	Dane referencyjne	Zakres informacji	Wartość informacji	Źródło dostępu do danych
Dane niepublikowane	Dane z odłowów prowadzonych przez Instytut Rybactwa Śródlądowego Zakład Giżycko w ramach monitoringu GIOŚ w latach 2011-2012.	Dane o występowaniu gatunków ichtiofauny na terenie ostoi.	Istotna w związku z planowaniem działań ochronnych dla ichtiofauny obszaru.	PZW Białystok
Materiały publikowane	Dmochowski A. 1960 Sieć rezerwatów w Puszczy Augustowsko-Suwalskiej. Chrońmy przyrodę ojczystą 16 (4):11-17	Dane o rezerwach na terenie ostoi.	Informacje pomocnicze.	Biblioteka
Dane niepublikowane	Pul G. 2009 „Operat rybackiego użytkowania obwodu rybackiego rzeki Marycha Nr. 23. Białystok”	Dane o występowaniu gatunków ichtiofauny na terenie ostoi.	Istotna w związku z planowaniem działań ochronnych dla ichtiofauny obszaru.	

Typ informacji	Dane referencyjne	Zakres informacji	Wartość informacji	Źródło dostępu do danych
Dane niepublikowane	Pul G. 2011 „Operat rybackiego użytkowania obwodu rybackiego Jeziora Długie Augustowskie (Kalejty) w zlewni rzeki Rozpuda Nr. 14. Białystok”.	Dane o występowaniu gatunków ichtiofauny na terenie ostoi.	Istotna w związku z planowaniem działań ochronnych dla ichtiofauny obszaru.	
Dane niepublikowane	Wiśniewolski W., Pul G. 2004 „Operat rybacki rzeki Wołkuszanka. Obwód rybacki rzeki Wołkuszanka Nr.1. Białystok-Żabieniec”	Dane o występowaniu gatunków ichtiofauny na terenie ostoi.	Istotna w związku z planowaniem działań ochronnych dla ichtiofauny obszaru.	
Dane niepublikowane	Wiśniewolski W., Pul G. 2004 „Operat rybacki rzeki Marycha. Obwód rybacki rzeki Marycha Nr.31. Białystok-Żabieniec”	Dane o występowaniu gatunków ichtiofauny na terenie ostoi.	Istotna w związku z planowaniem działań ochronnych dla ichtiofauny obszaru.	

Typ informacji	Dane referencyjne	Zakres informacji	Wartość informacji	Źródło dostępu do danych
Dane niepublikowane	Dane uzyskane od użytkowników rybackich.	Dane o występowaniu gatunków ichtiofauny na terenie ostoi.	Istotna w związku z planowaniem działań ochronnych dla ichtiofauny obszaru.	
Dane niepublikowane	Biuro Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej oddz. w Białymstoku „Plan Urządzania Rezerwatu Przyrody „Kalejty” na okres 01.01.1983- 31.12.1992”	Informacje o gatunkach i siedliskach w rezerwacie.	Informacje pomocnicze.	Biblioteka BULiGL
Dane niepublikowane	Biuro Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej oddz. w Białymstoku „Plan Urządzania rezerwatu przyrody „Glinki” na okres 01.10.1985 – 31.12.1994	Informacje o gatunkach i siedliskach w rezerwacie.	Informacje pomocnicze.	Biblioteka BULiGL

Typ informacji	Dane referencyjne	Zakres informacji	Wartość informacji	Źródło dostępu do danych
Dane niepublikowane	Biuro Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej oddz. w Białymstoku „Plan Urządzania rezerwatu przyrody „Perkuć” na okres gospodarczy 01.01.1985 – 31.12.1994	Informacje o gatunkach i siedliskach w rezerwacie.	Informacje pomocnicze.	Biblioteka BULiGL
Dane niepublikowane	Biuro Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej oddz. w Białymstoku „Plan Urządzania gospodarstwa rezerwatowego „Jezioro Kolno” na okres 01.01.1980 – 31.12.1989	Informacje o gatunkach i siedliskach w rezerwacie.	Informacje pomocnicze.	Biblioteka BULiGL

Typ informacji	Dane referencyjne	Zakres informacji	Wartość informacji	Źródło dostępu do danych
Dane niepublikowane	Biuro Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej oddz. w Białymstoku Plan Ochrony Rezerwatu Częściowego „Mały Borek” na okres 01.10..1979 – 30.09.1989	Informacje o gatunkach i siedliskach w rezerwacie.	Informacje pomocnicze.	Biblioteka BULiGL
Dane niepublikowane	Biuro Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej oddz. w Białymstoku Plan Ochrony Rezerwatu Przyrody „Mały Borek” cz1 Plan Urządzania Ekosystemów Leśnych na okres 01.01.1994 – 31.12.2004	Informacje o gatunkach i siedliskach w rezerwacie.	Informacje pomocnicze.	Biblioteka BULiGL

Typ informacji	Dane referencyjne	Zakres informacji	Wartość informacji	Źródło dostępu do danych
Dane niepublikowane	Biuro Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej oddz. w Białymstoku Plan Urządzania Lasu Rezerwatu „Starożyn” na okres 01.01.1985 – 31.12.1994	Informacje o gatunkach i siedliskach w rezerwacie.	Informacje pomocnicze.	Biblioteka BULiGL
Dane niepublikowane	Biuro Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej oddz. w Białymstoku Plan Ochrony Rezerwatu Przyrody „Starożyn” cz1 Plan Urządzania Ekosystemów Leśnych na okres 01.01.1994 – 31.12.2004	Informacje o gatunkach i siedliskach w rezerwacie.	Informacje pomocnicze.	Biblioteka BULiGL

Typ informacji	Dane referencyjne	Zakres informacji	Wartość informacji	Źródło dostępu do danych
Materiały publikowane	Rejment-Grochowska I., Mickiewicz J., Sobotka D., 1963 Materiały do mszaków Suwalszczyzny. Fragment. Flor.et Geobot. 11 (1): 3-22	Informacje o mszakach.	Informacje pomocnicze.	Biblioteka
Materiały publikowane	Sokołowski A.W.1965. Notatki florystyczne z Puszczy Augustowskiej. Fragment. Flor.et Geobot. 11 (1): 23-26	Informacje na temat siedlisk i gatunków na terenie ostoi.	Informacje istotne.	Biblioteka
Materiały publikowane	Sokołowski A.W. 1970 Roślinność rezerwatu Kozi Rynek w Puszczy Augustowskiej. Chrońmy Przyr. Ojcz. 26,1: 16- 23.	Informacje o gatunkach i siedliskach w rezerwacie.	Informacje pomocnicze.	Biblioteka

Typ informacji	Dane referencyjne	Zakres informacji	Wartość informacji	Źródło dostępu do danych
Materiały publikowane	Sokołowski A.W. 1970 Zniszczenie zbiorowisk torfowiskowych w rezerwacie Mały Borek Chrońmy Przym. Ojcz. 26,3: 37.	Informacje o gatunkach i siedliskach w rezerwacie.	Informacje pomocnicze.	Biblioteka
Materiały publikowane	Sokołowski A.W. 1972 Roślinność rezerwatu Perkuć w Puszczy Augustowskiej. Chrońmy Przym. Ojcz. 28,5-6: 68-73	Informacje o gatunkach i siedliskach w rezerwacie.	Informacje pomocnicze.	Biblioteka
Materiały publikowane	Sokołowski A. W, Kot J.1996. Przyroda województwa suwalskiego.	Ogólne informacje przyrodnicze.	Informacje pomocnicze.	Biblioteka

Typ informacji	Dane referencyjne	Zakres informacji	Wartość informacji	Źródło dostępu do danych
Materiały publikowane	Stan środowiska województwa podlaskiego, Biblioteka Monitoringu Środowiska, Białystok 2000.	Ogólne informacje o stanie środowiska.	Informacje pomocnicze.	Biblioteka
Materiały publikowane	Wołk K., Wołk E. 1984 Jezioro Kalejty – ptaki i ssaki. Urząd Wojewódzki, Wojewódzki Konserwator Przyrody, Suwałki. Msc.	Ogólne informacje na temat fauny.	Informacje pomocnicze.	Biblioteka
Materiały publikowane	Sokołowski A. W. 2006. Lasy północno-wschodniej Polski. Centrum Informacyjne Lasów Państwowych, Warszawa	Ogólne informacje na temat przyrody regionu	Informacje pomocnicze.	Biblioteka

Typ informacji	Dane referencyjne	Zakres informacji	Wartość informacji	Źródło dostępu do danych
Materiały publikowane	Sokołowski A. W. 2010. Puszcza Augustowska. Centrum Informacyjne Lasów Państwowych, Warszawa	Informacje na temat przyrody Puszczy Augustowskiej	Istotne pod względem poznania wartości przyrodniczych Puszczy Augustowskiej	Biblioteka

2.2. Ogólna charakterystyka obszaru

Obszar ochrony siedlisk Ostoja Augustowska PLH 200005 jest w przeważającej części obszarem leśnym. Swoim zasięgiem obejmuje obszar prawie całej polskiej części Puszczy Augustowskiej, która jest jednym z największych i najlepiej zachowanych kompleksów leśnych Europy środkowo-wschodniej.

Zgodnie z regionalizacją fizyczno-geograficzną Polski Kondrackiego obszar Ostoi Augustowskiej leży w:

- Prowincji Niż Wschodniobałtycko-Białoruski 84.
- Podprowincjach
 - Pojezierza Wschodniobałtyckie 842.
 - Wysoczyzny Podlasko-Białoruskie 843.
- Makroregionach
 - Pojezierze Litewskie 842.7.
 - Nizina Północnopodlaska 843.3
- Mezoregionach
 - Pojezierze Wschodniosuwalskie 842.73
 - Równina Augustowska 842.74
 - Kotlina Biebrzańska 843.32

Regionalizacja geobotaniczna J. M. Matuszkiewicza umiejscawia obszar Ostoi w:

- Dział Północny Mazursko-Białoruski F.

- Kraina Augustowsko-Suwalska F.2.
- Okręg Pojezierza Suwalskiego F. 2.1.
- Doliny Rozpudy F.2.1.c
- Płocicki F.2.1.d
- Gibsko-Suwalski F.2.1.e
- Okręg Puszczy Augustowskiej F.2.2.
- Północnej części Puszczy Augustowskiej F.2.2.a
- Kolnicki F.2.2.b
- Południowej części Puszczy Augustowskiej F.2.2.c
- Kraina Północnopodlaska F.3.
- Podkraina Biebrzańska F.3.a
- Okręg Bagien Biebrzańsko-Narwiańskich F.3a.1
- Doliny Górnej Biebrzy F.3a.1.i
- Podkraina Białostocko-Wołkowyska F.3b
- Okręg Moniecko-Dąbrowiecki F.3b.3
- Lipski F.3b.3a

Puszcza leży na obszarze niemal płaskiego pola sandrowego usypanego podczas postępu lądolodu skandynawskiego w okresie zlodowacenia bałtyckiego. Dominują tu ubogie gleby piaszczyste, głównie gleby rdzawe właściwe (RDw) oraz rdzawe bielcowe (RDb). Znaczny udział mają również gleby glejbielcowe właściwe (BGw) oraz gleby torfowe torfowisk niskich (Tn).

Puszcze przecina dział wodny Wisły oraz Niemna, których zlewnie łączy Kanał Augustowski. W dorzeczu Wisły znajduje się południowo-zachodnia część Równiny Augustowskiej, odwadniana przez rzekę Nettę. Ważniejszymi dopływami Netty są: Rozpuda, Blizna i Szczeberka. W dorzeczu Niemna główną rzeką jest Czarna Hańcza, która wraz z krótkimi dopływami odwadnia północno-wschodnią część Równiny. Na terenie ostoi znajdują się liczne jeziora. Urozmaicheniem są polodowcowe jeziora rynnowe, o układzie równoleżnikowym (Np. Sajno, Studzieniczne, Mikaszewo), rzadziej południkowym (Serwy). Jeziora znajdujące się w ostoi wykazują znaczne zróżnicowanie względem trofii; występują tu jeziora eutroficzne, mezotroficzne, polihumotroficzne, a także różnego typu zbiorniki astatyczne.

Szacę roślinną kształtują ubogie gleby oraz surowe warunki klimatyczne. Dominują bory sosnowe i sosnowo-świerkowe, częściowo o zachowanym charakterze naturalnym. Mniejszą powierzchnię zajmują bory mieszane i lasy mieszane. W południowej części puszczy rozległe obszary zajmują olsy. Lasy liściaste na glebach mineralnych (grądy) zajmują stosunkowo niewielką powierzchnię. Szczególnie dobrze zachowane i charakterystyczne dla Puszczy są lasy i bory bagienne (świerczyny na torfie *Sphagno girgrnsohnii-Piceetum*, subborealne lasy sosnowo-brzozowe *Thelypteridii-Betuletum pubescentis* i bory bagienne *Vaccinio ulginosi-Pinetum*).

Drzewostany lasów Puszczańskich budowane są głównie przez sosnę (78% powierzchni leśnej). Świerk pospolity zajmuje około 8% powierzchni i często występuje z sosną tworząc drugie piętro. Duży udział w powierzchni drzewostanów zajmują również olsza czarna (9% powierzchni) oraz brzoza brodawkowata – 5%.

Tereny otwarte zajmują głównie torfowiska niskie. Licznie występują też jeziora dystroficzne z otaczającymi je torfowiskami przejściowymi. Na niektórych terenach wododziałowych występują torfowiska wysokie, w tym jedno z największych w Polsce – Kuriańskie Bagno.

Obszar Puszczy Augustowskiej administrowany jest przez 6 nadleśnictw w zarządzie Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Białymstoku. Są to: Augustów, Głęboki Bród, Płaska, Pomorze, Szczebra i Suwałki. Średni wiek lasów gospodarczych wynosi 65 lat.

Drzewostany ponad 100-letnie zajmują około 18% powierzchni. Spośród siedliskowych typów lasu największą powierzchnię zajmują: bór świeży 38% oraz bór mieszany świeży 27%. Siedliska wilgotne i bagienne zajmują około 30 % powierzchni.

Na terenie Ostoi Augustowskiej znajduje się trzynaście rezerwatów przyrody: Brzozowy Grąd (0,1 ha; 1963), Glinki (1,7 ha; 1971), Jezioro Kalejty (740,4 ha; 1980), Jezioro Kolno (269,3 ha; 1960), Kozi Rynek (146,6 ha; 1959), Kukle (343,24 ha; 1983), Kuriańskie Bagno (1713,6 ha; 1985), Łempis (132,34 ha; 1983), Mały Borek (90,5 ha; 1959), Perkuć (206,8ha; 1970), Stara Ruda (83,2 ha; 1980), Starożyn (298,4 ha; 1960), Tobolinka (4,62 ha; 1959). Ponadto Ostoja Augustowska obejmuje swoim zasięgiem Obszar Chronionego Krajobrazu: Puszcza i Jezior Augustowskie (65475,0 ha) oraz Obszar Chronionego Krajobrazu Dolina Rozpudy (ok. 5192,0 ha). Inne obszary „naturowe” graniczące z Ostoją Augustowską to: OSO PLB 200002 Puszcza Augustowska, OSO PLB 200006 Ostoja Biebrzańska, SOO PLH 200004 Ostoja Wigierska, SOO PLH 200008 Dolina Biebrzy.

Średnia roczna temperatura wynosi 6,1°C. Średnia roczna amplituda temperatur wynosi 21,4°C. Na omawianym terenie występuje dość ciepłe lato o temperaturze lipca około 16,7°C oraz ostra zima, o średniej temperaturze stycznia –5,5°C. Dobowa amplituda temperatury wewnątrz kompleksów leśnych jest mniejsza, co czyni klimat tych obszarów łagodniejszym w porównaniu z terenami otwartymi. Liczba dni mroźnych wynosi tutaj od 55 do 57 w ciągu roku, a dni z przymrozkami 140. Okres wegetacyjny według kryterium termicznego (średnia dobowa temperatura powietrza wyższa od 5°C) jest dość krótki. Zaczyna się w połowie kwietnia i kończy się w połowie października. Trwa więc około 190-195 dni.

Przez Puszcze Augustowską przebiega jeden z siedmiu głównych korytarzy ekologicznych Polski, które łączą cenne obszary siedliskowe w skali krajowej i międzynarodowej. Nosi on nazwę **Korytarz Północny (KPn)** i łączy Puszcze Augustowską, Knyszyńską i Białowieską z Doliną Biebrzy, Puszcza Piską, Lasami Napiwodzko-Ramuckimi i Pojezierzem Iławskim. Następnie biegnie przez dolinę Wisły do Borów Tucholskich, Pojezierza Kaszubskiego, Puszczy Koszalińskiej, Goleniowskiej i Wkrzańskiej. Przechodzi przez Lasy Krajeńskie i

Wałeckie oraz Drawskie, a następnie dochodzi przez Puszcę Gorzowską do Cedyńskiego Parku Krajobrazowego.

Sieć osadnicza na terenie Ostoi jest słabo rozwinięta. Zabudowa ma charakter rozproszony. Większe obszary bezleśne znajdują się w okolicy jezior Serwy, Kolno, w okolicach miejscowości Hruskie oraz nad rzeką Wołkuszanką. Łąki kośne i pastwiska użytkowane są przeważnie ekstensywnie.

2.3. Struktura własności i użytkowania gruntów *(Dane użytkowania i pokrycia terenu z programu CORINE Land Cover 2006).*

Typy użytków gruntowych	Typ własności	Powierzchnia użytków w ha	% udział powierzchni w obszarze
Zabudowa luźna	Wszystkie	75,28	0,07
Tereny przemysłowe lub handlowe	Wszystkie	5,48	0,01
Miejsca eksploatacji odkrywkowej	Wszystkie	0,5	0,0
Miejskie tereny zielone	Wszystkie	0,6	0,0
Tereny sportowe i wypoczynkowe	Wszystkie	4,97	0,0
Grunty orne poza zasięgiem urządzeń nawadniających	Wszystkie	4004,59	3,75

Typy użytków gruntowych	Typ własności	Powierzchnia użytków w ha	% udział powierzchni w obszarze
Łąki	Wszystkie	2511,61	2,35
Złożone systemy upraw i działek	Wszystkie	2735,09	2,55
Tereny zajęte głównie przez rolnictwo z dużym udziałem roślinności naturalnej	Wszystkie	1599,35	1,49
Lasy	Wszystkie	90791,45	84,80
Lasy i roślinność krzewiasta w stanie zmian	Wszystkie	377,22	0,35
Bagna śródlądowe	Wszystkie	781,36	0,73
Zbiorniki wodne	Wszystkie	4181,24	3,91

2.4. Zagospodarowanie terenu i działalność człowieka

Typy użytków	Typ własności	Powierzchnia objęta dopłatami UE w ha	Rodzaj dopłaty, działania/priorytetu/programu,
Lasy	Lasy Państwowe	-	-
	Lasy komunalne	-	-
	Lasy prywatne	-	-
Sady	Wszystkie	5,91	2.9 Uprawy sadownicze i jagodowe (z certyfikatem zgodności)
		3,72	2.10 Uprawy sadownicze i jagodowe (z certyfikatem zgodności)
		0,3	6.4 Sady tradycyjne
Trwałe użytki zielone	Wszystkie	810,08	2.3 Trwałe użytki zielone (z certyfikatem zgodności)
		329,71	2.4 Trwałe użytki zielone (w okresie przestawiania)
		2602,98	3.1. Ekstensywna gospodarka na łąkach i pastwiskach
		56,84	5.6 Półnaturalne łąki wilgotne

Typy użytków	Typ własności	Powierzchnia objęta dopłatami UE w ha	Rodzaj dopłaty, działania/priorytetu/programu,
Wody	-	-	-
Tereny zadrzewione lub zakrzewione	-	-	-
Inne	Wszystkie	886,99	1.1 Zrównoważony system gospodarowania
		1723,04	2.1 Uprawy rolnicze (z certyfikatem zgodności)
		1046,88	2.2 Uprawy rolnicze (w okresie przestawiania)
		36,52	2.5 Uprawy warzywne (z certyfikatem zgodności)
		284,2	2.6 Uprawy warzywne (w okresie przestawiania)
		39,23	4.1 Ochrona siedlisk lęgowych ptaków
		3987,96	5.1 Ochrona siedlisk lęgowych ptaków
		36,87	5.2 Mechowiska
		2,25	5.3 Szuwary wielkoturzycowe

Typy użytków	Typ własności	Powierzchnia objęta dopłatami UE w ha	Rodzaj dopłaty, działania/priorytetu/programu,
		245,75	6.1 Produkcja towarowa lokalnych odmian roślin uprawnych
		536,52	8.2 Międzyplon ozimy
		124,2	8.3 Międzyplon ścierniskowy

2.5. Istniejące i projektowane plany/programy/projekty dotyczące zagospodarowania przestrzennego

Tytuł opracowania	Instytucja odpowiedzialna za przygotowanie planu/programu/wdrażanie projektu	Ustalenia planu/programu/projektu mogące mieć wpływ na przedmioty ochrony	Przedmioty ochrony objęte wpływem opracowania	Ustalenia dot. działań minimalizujących lub kompensujących
Strategia rozwoju Gminy Augustów na lata 1999-2015. Uchwała Nr XI/70/99 Rady Gminy w Augustowie z dnia 29 października 1999 r.	Urząd Gminy Augustów	Zalecenia odnośnie działań ochronnych dla przedmiotów ochrony winny być brane pod uwagę przy realizacji zadań związanych z rozwojem gminy. Głównie dotyczy to rozwoju turystyki, np. projektowania szlaków turystycznych.	-	Brak

Tytuł opracowania	Instytucja odpowiedzialna za przygotowanie planu/programu/wdrażanie projektu	Ustalenia planu/programu/projektu mogące mieć wpływ na przedmioty ochrony	Przedmioty ochrony objęte wpływem opracowania	Ustalenia dot. działań minimalizujących lub kompensujących
Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego miasta Augustów, terenów położonych między drogą Augustów – Białystok a jeziorem Sajno. Uchwała Nr XXXV/326/06 Rady Miejskiej w Augustowie z dnia 30 maja 2006 r.	Urząd Miejski w Augustowie	Plan zakłada rozwój funkcji związanych z obsługą turystyki i wypoczynku w mieście, oraz zmianę przeznaczenia gruntów na cele nierolnicze i nieleśne.	-	Brak
Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenów położonych w Augustowie „Przewięź, Studzieniczna” 31 sierpień 2001r. Uchwała Nr XXIX/269/01 Rady	Urząd Miejski w Augustowie	Dokument nie zawiera zapisów, które w znaczący negatywny sposób wpływałyby na przedmioty ochrony.	-	Brak

Tytuł opracowania	Instytucja odpowiedzialna za przygotowanie planu/programu/wdrażanie projektu	Ustalenia planu/programu/projektu mogące mieć wpływ na przedmioty ochrony	Przedmioty ochrony objęte wpływem opracowania	Ustalenia dot. działań minimalizujących lub kompensujących
Miasta Augustów Dz. Urz. Woj. Podlaskiego Nr 45 z dnia 04.10.2001r.poz. 769				
Strategia Rozwoju Miasta Augustów na lata 2008 2015. Uchwała Rady Miejskiej w Augustowie z 25 stycznia 2008	Urząd Miejski w Augustowie	Dokument nie zawiera zapisów, które w znaczący negatywny sposób wpływałyby na przedmioty ochrony.	-	Brak
Planu Rozwoju Lokalnego Gminy Augustów Uchwała Nr. IX/71/07 z 29.12.2007	Urząd Gminy Augustów	Dokument nie zawiera zapisów, które w znaczący negatywny sposób wpływałyby na przedmioty ochrony.	-	Brak
Planu Rozwoju Lokalnego Gminy Nowinka Uchwała Nr XIV/84/04 z 04.06.2004r.	Urząd Gminy Nowinka	Dokument nie zawiera zapisów, które w znaczący negatywny sposób wpływałyby na przedmioty ochrony.	-	Brak

Tytuł opracowania	Instytucja odpowiedzialna za przygotowanie planu/programu/wdrażanie projektu	Ustalenia planu/programu/projektu mogące mieć wpływ na przedmioty ochrony	Przedmioty ochrony objęte wpływem opracowania	Ustalenia dot. działań minimalizujących lub kompensujących
Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Nowinka. Uchwała Nr V/34/ 07 z 28.06.2007 r.	Urząd Gminy Nowinka	Dokument nie zawiera zapisów, które w znaczący negatywny sposób wpływałyby na przedmioty ochrony.	-	Brak
Plan Rozwoju Lokalnego Gminy Krasnopol na lata 2004-2013	Urząd Gminy Krasnopol	Dokument nie zawiera zapisów, które w znaczący negatywny sposób wpływałyby na przedmioty ochrony.	-	Brak
Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego Gminy Sejny. Uchwała Nr XV/71/03 Rady Gminy Sejny z dnia 19 grudnia 2003r. ze zmianami wprowadzonymi	Urząd Gminy Sejny	Dokument nie zawiera zapisów, które w znaczący negatywny sposób wpływałyby na przedmioty ochrony.	-	Brak

Tytuł opracowania	Instytucja odpowiedzialna za przygotowanie planu/programu/wdrażanie projektu	Ustalenia planu/programu/projektu mogące mieć wpływ na przedmioty ochrony	Przedmioty ochrony objęte wpływem opracowania	Ustalenia dot. działań minimalizujących lub kompensujących
uchwałą nr IV/21/2011 Rady Gminy Sejny z dnia 28 lutego 2011 r.				
Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta i Gminy Lipsk nad Biebrzą, Białystok 2001.	Urząd Miejski w Lipsku	Dokument nie zawiera zapisów, które w znaczący negatywny sposób wpływałyby na przedmioty ochrony.	-	Brak
Plan Rozwoju Lokalnego Gminy Lipsk na lata 2008-2013. Uchwała Nr XIII/114/08 Rady Miejskiej w Lipsku z dnia 25.02.2008 r.	Urząd Miejski w Lipsku	Dokument nie zawiera zapisów, które w znaczący negatywny sposób wpływałyby na przedmioty ochrony.	-	Brak
Planu Rozwoju Lokalnego Gminy Giby. Uchwała Nr XXXV/143/05 Rady	Urząd Gminy Giby	Dokument nie zawiera zapisów, które w znaczący negatywny sposób wpływałyby na przedmioty	-	Brak

Tytuł opracowania	Instytucja odpowiedzialna za przygotowanie planu/programu/wdrażanie projektu	Ustalenia planu/programu/projektu mogące mieć wpływ na przedmioty ochrony	Przedmioty ochrony objęte wpływem opracowania	Ustalenia dot. działań minimalizujących lub kompensujących
Gminy Giby z dnia 25 listopada 2005 r.		ochrony.		
Miejsowy plan zagospodarowania przestrzennego części terenów wsi Białorzeczka w gminie Giby Uchwała Nr X/34/03 Rady Gminy Giby z dnia 4 lipca 2003 r.	Urząd Gminy Giby	Dokument nie zawiera zapisów, które w znaczący negatywny sposób wpływałyby na przedmioty ochrony.	-	Brak
Plan Rozwoju Lokalnego Gminy Płaska na lata 2008 - 2015. Uchwała Nr XII/83/08 Rady Gminy Płaska 18 marca 2008 r.	Urząd Gminy Płaska	Dokument określa rozwój gminy w kierunku rozbudowy infrastruktury turystycznej, urbanizacji, przeznaczenia terenów pod inwestycje.	Na obszarze planowania znajdują się gatunki i siedliska min: 91E0, 91D0, 1137 i inne. (Lokalizacja stanowisk wg. załącznika nr 5).	Brak

Tytuł opracowania	Instytucja odpowiedzialna za przygotowanie planu/programu/wdrażanie projektu	Ustalenia planu/programu/projektu mogące mieć wpływ na przedmioty ochrony	Przedmioty ochrony objęte wpływem opracowania	Ustalenia dot. działań minimalizujących lub kompensujących
Miejskowy plan zagospodarowania przestrzennego Gminy Płaska. Uchwała Nr XII/67/04 Rady Gminy Płaska z dnia 8 czerwca 2004 r.	Urząd Gminy Płaska	W planie ujęto zapisy chroniące siedliska i gatunki będące przedmiotami ochrony w sieci Natura 2000.	Na obszarze planowania znajdują się gatunki i siedliska min: 91E0, 91D0, 1137 i inne. (Lokalizacja stanowisk wg. załącznika nr 5).	Brak
Zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w części dotyczącej wsi Rudawka w gminie Płaska. Uchwała Nr XV/120/08 Rady Gminy Płaska z dnia 2 grudnia 2008 r.	Urząd Gminy Płaska	Zmiany przeznaczenia gruntu związane są z pracami nad przywróceniem historycznego kształtu i rekonstrukcją Kanału Augustowskiego	-	Brak
Zmiana miejscowego planu	Urząd Gminy Płaska	Dokument nie zawiera zapisów, które w znaczący	-	Brak

Tytuł opracowania	Instytucja odpowiedzialna za przygotowanie planu/programu/wdrażanie projektu	Ustalenia planu/programu/projektu mogące mieć wpływ na przedmioty ochrony	Przedmioty ochrony objęte wpływem opracowania	Ustalenia dot. działań minimalizujących lub kompensujących
zagospodarowania przestrzennego gminy Płaska. Uchwała Nr xx/155/09 Rady Gminy Płaska z 30 czerwca 2009		negatywny sposób wpływałyby na przedmioty ochrony.		
Zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Płaska. Uchwała Nr XXIII/168/09 Rady Gminy Płaska 27 listopada 2009 r.	Urząd Gminy Płaska	Zmiana przewidującą zabudowę jednorodzinną w m. Gorczyca	-	Brak
Zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Płaska. Uchwała Nr XXVII/194/10 Rady Gminy Płaska z dnia 14 kwietnia 2010 r.	Urząd Gminy Płaska	Dokument nie zawiera zapisów, które w znaczący negatywny sposób wpływałyby na przedmioty ochrony.	-	Brak
Zmiana miejscowego	Urząd Gminy Płaska	Dokument nie zawiera	-	Brak

Tytuł opracowania	Instytucja odpowiedzialna za przygotowanie planu/programu/wdrażanie projektu	Ustalenia planu/programu/projektu mogące mieć wpływ na przedmioty ochrony	Przedmioty ochrony objęte wpływem opracowania	Ustalenia dot. działań minimalizujących lub kompensujących
planu zagospodarowania przestrzennego gminy Płaska. Uchwała Nr XXVII/193/10 Rady Gminy Płaska 14 kwietnia 2010 r.		zapisów, które w znaczący negatywny sposób wpływałyby na przedmioty ochrony.		
Zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Płaska. Uchwała Nr XIV/80/12 Rady Gminy Płaska z dnia 27 kwietnia 2012 r.	Urząd Gminy Płaska	Plany zagospodarowania turystycznego północnego brzegu j. Serwy oraz zabudowy jednorodzinnej w Serskim Lesie, Serwach, Suche Rzecze	-	Brak
Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Sztabin Uchwała Nr XVI/156/04 Rady	Urząd Gminy Sztabin	Dokument nie zawiera zapisów, które w znaczący negatywny sposób wpływałyby na przedmioty ochrony	-	Brak

Tytuł opracowania	Instytucja odpowiedzialna za przygotowanie planu/programu/wdrażanie projektu	Ustalenia planu/programu/projektu mogące mieć wpływ na przedmioty ochrony	Przedmioty ochrony objęte wpływem opracowania	Ustalenia dot. działań minimalizujących lub kompensujących
Gminy Sztabin z dnia 29 grudnia 2004 r.				
Plan Rozwoju Lokalnego Gminy Sztabin. Uchwała Nr XIII/142/04 Rady Gminy Sztabin z dnia 06 lipca 2004r.	Urząd Gminy Sztabin	Dokument nie zawiera zapisów, które w znaczący negatywny sposób wpływałyby na przedmioty ochrony	-	Brak
Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Suwałki tekst ujednolicony – uchwała nr XXVIII/230/13 Rady Gminy Suwałki z 28.02.2013 r.	Urząd Gminy Suwałki	Dokument nie zawiera zapisów, które w znaczący negatywny sposób wpływałyby na przedmioty ochrony.	-	Brak
Uchwała Nr XXXVII/322/06 Rady Gminy Suwałki z 29.09.2006r. w	Urząd Gminy Suwałki	Dokument nie zawiera zapisów, które w znaczący negatywny sposób wpływałyby na przedmioty	-	Brak

Tytuł opracowania	Instytucja odpowiedzialna za przygotowanie planu/programu/wdrażanie projektu	Ustalenia planu/programu/projektu mogące mieć wpływ na przedmioty ochrony	Przedmioty ochrony objęte wpływem opracowania	Ustalenia dot. działań minimalizujących lub kompensujących
sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego części wsi Gawrych Ruda, w Gminie Suwałki (Dz.Urz.Woj.Podl. Nr 258, poz. 2567 z 30.10.2006r.).		ochrony.		
Uchwała Nr. XXXVII/322/06 Rady Gminy Suwałki z 29.09.2006r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego części wsi Gawrych Ruda, w Gminie Suwałki (Dz.Urz.Woj.Podl. Nr 258, poz. 2567 z 30.10.2006r.) zmieniona uchwałą	Urząd Gminy Suwałki	Dokument nie zawiera zapisów, które w znaczący negatywny sposób wpływałyby na przedmioty ochrony.	-	Brak

Tytuł opracowania	Instytucja odpowiedzialna za przygotowanie planu/programu/wdrażanie projektu	Ustalenia planu/programu/projektu mogące mieć wpływ na przedmioty ochrony	Przedmioty ochrony objęte wpływem opracowania	Ustalenia dot. działań minimalizujących lub kompensujących
Nr. XXII/233/09 Rady Gminy Suwałki z dnia 27.04.2009r. (Dz.Urz.Woj.Podl. Nr. 120, poz. 1334 z 03.06.2009r.), ze zmianą wprowadzoną Uchawłą Nr. XXIX/245/13 Rady Gminy Suwałki z dnia 25.03.2013r. (Dz.Urz.Woj.Podl. Nr. 120, poz. 1334, z 03.06.2009r.).				
Uchwała Nr. XXI/171/12 Rady Gminy Suwałki z 19.06.2012r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego części obrębu geodezyjnego	Urząd Gminy Suwałki	Dokument nie zawiera zapisów, które w znaczący negatywny sposób wpływałyby na przedmioty ochrony.	-	Brak

Tytuł opracowania	Instytucja odpowiedzialna za przygotowanie planu/programu/wdrażanie projektu	Ustalenia planu/programu/projektu mogące mieć wpływ na przedmioty ochrony	Przedmioty ochrony objęte wpływem opracowania	Ustalenia dot. działań minimalizujących lub kompensujących
Płociczno-Tartak w gminie Suwałki (Dz. Urz. Woj. Podl. Poz. 941 z 06.02.2013r.).				
Plan urządzenia lasu Nadleśnictwa Augustów na lata 2005-2014	Nadleśnictwo Augustów. Została wykonana Prognoza oddziaływania na środowisko Planu urządzenia lasu Nadleśnictwa Augustów	Prognoza oddziaływania na środowisko wykazała brak znacząco negatywnego wpływu dokumentu na przedmioty ochrony.	-	Brak
Plan urządzenia lasu Nadleśnictwa Głębokki Bród na lata 2012-2021	Nadleśnictwo Głębokki Bród. Została wykonana Prognoza oddziaływania na środowisko Planu urządzenia lasu Nadleśnictwa Głębokki Bród	Prognoza oddziaływania na środowisko wykazała brak znacząco negatywnego wpływu dokumentu na przedmioty ochrony.	-	Brak
Plan urządzenia lasu Nadleśnictwa Szczebra na lata 2004-2013	Nadleśnictwo Szczebra	Prognoza oddziaływania na środowisko wykazała brak znacząco negatywnego wpływu dokumentu na przedmioty ochrony.	-	Brak
Plan urządzenia lasu Nadleśnictwa Płaska na lata 2005-2014	Nadleśnictwo Płaska Została wykonana Prognoza oddziaływania na środowisko Planu urządzenia lasu Nadleśnictwa Płaska	Prognoza oddziaływania na środowisko wykazała brak znacząco negatywnego wpływu dokumentu na	-	Brak

Tytuł opracowania	Instytucja odpowiedzialna za przygotowanie planu/programu/wdrażanie projektu	Ustalenia planu/programu/projektu mogące mieć wpływ na przedmioty ochrony	Przedmioty ochrony objęte wpływem opracowania	Ustalenia dot. działań minimalizujących lub kompensujących
		przedmioty ochrony.		
Plan urządzenia lasu Nadleśnictwa Pomorze na lata 2013-2022	Nadleśnictwo Pomorze	Prognoza oddziaływania na środowisko wykazała brak znacząco negatywnego wpływu dokumentu na przedmioty ochrony.	-	Brak
Plan urządzenia lasu Nadleśnictwa Suwałki na lata 2013-2022	Nadleśnictwo Suwałki	Prognoza oddziaływania na środowisko wykazała brak znacząco negatywnego wpływu dokumentu na przedmioty ochrony.	-	Brak
Plan urządzenia lasu Nadleśnictwa Szczecbra na lata 2005-2014	Nadleśnictwo Szczecbra	Prognoza oddziaływania na środowisko wykazała brak znacząco negatywnego wpływu dokumentu na przedmioty ochrony.	-	Brak

2.6. Informacja o przedmiotach ochrony objętych Planem wraz z zakresem prac terenowych – dane zweryfikowane

Przedmiot ochrony	Ocena ogólna	Powierzchnia	Liczba stanowisk	Rozmieszczenie w obszarze	Stopień rozpoznania	Zakres prac terenowych uzupełniających/ Uzasadnienie do wyłączenia z prac terenowych
2330 Wydmy śródlądowe z murawami napiaskowymi	D	-	-	-	-	Siedlisko występuje w formie bardzo niewielkich, maksymalnie kilkuarowych powierzchni w obrębie innych siedlisk, jest słabo wykształcone i ma marginalne znaczenie. Dodatkowo większość muraw ze szczotliwą siwą rozwija się na piaszczystych ugorach, przez co ich przynależność do siedliska 2330, ze względu na ich porolne pochodzenie i przejściowy charakter, budzi wątpliwości. Istnieje konieczność weryfikacji SDF poprzez zmianę oceny stopnia reprezentatywności siedliska na D.

Przedmiot ochrony	Ocena ogólna	Powierzchnia	Liczba stanowisk	Rozmieszczenie w obszarze	Stopień rozpoznania	Zakres prac terenowych uzupełniających/ Uzasadnienie do wyłączenia z prac terenowych
3140 Twardowodne oligo- i mezotroficzne zbiorniki wodne z podwodnymi łąkami ramienic <i>Charetea</i>	A	1962,33	22	Plik shp	Dobry Siedlisko rozpoznane w ok. 90%.	Dane z WZS, bazy Invent 2007 LP, inwentaryzacji BULiGL dla gruntów nie stanowiących własności Skarbu Państwa, uzupełnione i zweryfikowane przez eksperta w trakcie prac nad PZO.
3150 Starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z <i>Nympheion</i> , <i>Potamion</i>	A	2311,49	64	Plik shp	Dobry Siedlisko rozpoznane w ok. 90%.	Dane z WZS, bazy Invent 2007 LP, inwentaryzacji BULiGL dla gruntów nie stanowiących własności Skarbu Państwa, uzupełnione i zweryfikowane przez eksperta w trakcie prac nad PZO.
3160 Naturalne, dystroficzne zbiorniki wodne	A	30,31	18	Plik shp	Dobry Siedlisko rozpoznane w ok. 90%.	Dane z WZS, bazy Invent 2007 LP, inwentaryzacji BULiGL dla gruntów nie stanowiących własności Skarbu Państwa,

Przedmiot ochrony	Ocena ogólna	Powierzchnia	Liczba stanowisk	Rozmieszczenie w obszarze	Stopień rozpoznania	Zakres prac terenowych uzupełniających/ Uzasadnienie do wyłączenia z prac terenowych
						uzupełnione i zweryfikowane przez eksperta w trakcie prac nad PZO.
3260 Nizinne i podgórskie rzeki ze zbiorowiskami włosieniczników <i>Ranuncion fluitantis</i>	B	15,74	2	Plik shp	Dobry Siedlisko rozpoznane w ok. 90%.	Dane z WZS, bazy Invent 2007 LP, inwentaryzacji BULiGL dla gruntów nie stanowiących własności Skarbu Państwa, uzupełnione i zweryfikowane przez eksperta w trakcie prac nad PZO.
3270 Zalewane muliste brzegi rzek	<p>W trakcie prac nad PZO nie potwierdzono występowania siedliska ani w reprezentatywności kwalifikującej go jako przedmiot ochrony, ani w reprezentatywności D. Istnieje konieczność weryfikacji SDF poprzez usunięcie zapisu o siedlisku.</p> <p>W trakcie inwentaryzacji terenowych, wykonanych przez eksperta botanika w 2012 roku oraz w latach poprzednich, również nie stwierdzono występowania siedliska. Na brzegach rzek na terenie Ostoi brak jest zbiorowisk roślinności namuliskowej, jak również większości związanych z nią gatunków jednorocznych.</p> <p>Zapis w SDF znalazł się omyłkowo.</p>					
4030 Suche wrzosowiska (Calluno-Genistion, Pohlio-Callunion,	B	8,55	14	Plik shp	Dobry Siedlisko rozpoznane w ok.	Dane z WZS, bazy Invent 2007 LP, inwentaryzacji BULiGL dla gruntów nie

Przedmiot ochrony	Ocena ogólna	Powierzchnia	Liczba stanowisk	Rożmieszczenie w obszarze	Stopień rozpoznania	Zakres prac terenowych uzupełniających/ Uzasadnienie do wylączenia z prac terenowych
Calluno-Arcostaphylon)					90%.	stanowiących własności Skarbu Państwa, uzupełnione i zweryfikowane przez eksperta w trakcie prac nad PZO.
6120 Ciepłolubne śródlądowe murawy napiaskowe (<i>Koelerion glaucae</i>)	C	17,76	14	Plik shp	Dobry Siedlisko rozpoznane w ok. 90%.	Dane z WZS, bazy Invent 2007 LP, inwentaryzacji BULiGL dla gruntów nie stanowiących własności Skarbu Państwa, uzupełnione i zweryfikowane przez eksperta w trakcie prac nad PZO.
6410 Zmiennowilgotne łąki trzęślicowe <i>Molinion</i>	D	-	-	-	-	W obrębie zidentyfikowanych płatów siedlisko wykształca się w sposób kadłubowy, zwykle jako faza degeneracyjna po przesuszeniu płytkich torfowisk przejściowych (siedlisko 7140) i przez to

Przedmiot ochrony	Ocena ogólna	Powierzchnia	Liczba stanowisk	Rozmieszczenie w obszarze	Stopień rozpoznania	Zakres prac terenowych uzupełniających/ Uzasadnienie do wyłączenia z prac terenowych
						silnie do nich nawiązuje, mając zazwyczaj postać ubogiego gatunkowo traworośla z trzęślicą modra i sitem rozpięchłym, rozwijającego się na znikomej powierzchni (kilku-kilkunastu arów). Istnieje konieczność weryfikacji SDF poprzez zmianę oceny stopnia reprezentatywności siedliska na D.
6430 Ziołorośla nadrzeczne <i>Convolvuletalia sepium</i>	D	-	-	-	-	Zidentyfikowane płaty siedliska występują bardzo drobnopowierzchniowo (kilka metrów kwadratowych-kilka arów), często na przydrożach leśnych dróg, albo w obrębie siedliska 4030 (suche

Przedmiot ochrony	Ocena ogólna	Powierzchnia	Liczba stanowisk	Rozmieszczenie w obszarze	Stopień rozpoznania	Zakres prac terenowych uzupełniających/ Uzasadnienie do wyłączenia z prac terenowych
						wrzosowiska), do którego silnie nawiązują florystycznie (np. przez stałą obecność wrzosu) i są z nim powiązane dynamicznie. Istnieje konieczność weryfikacji SDF poprzez zmianę oceny stopnia reprezentatywności siedliska na D.
6510 Nizowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie <i>Arrhenatherion elatioris</i>	D	-	-	-	-	Łąki świeże (siedlisko 6510) rozwijają się na niewielkich powierzchniach i są zubożone gatunkowo ze względu na bądź to intensywny wypas, bądź brak użytkowania. W związku z tym przynależność większości płątów do siedliska 6510 budzi wątpliwości.

Przedmiot ochrony	Ocena ogólna	Powierzchnia	Liczba stanowisk	Rozmieszczenie w obszarze	Stopień rozpoznania	Zakres prac terenowych uzupełniających/ Uzasadnienie do wyłączenia z prac terenowych
						Istnieje konieczność weryfikacji SDF poprzez zmianę oceny stopnia reprezentatywności siedliska na D.
7110 Torfowiska wysokie z roślinnością torfotwórczą (żywe)	C	48,46	8	Plik shp	Dobry Siedlisko rozpoznane w ok. 90%.	Dane z WZS, bazy Invent 2007 LP, inwentaryzacji BULiGL dla gruntów nie stanowiących własności Skarbu Państwa, uzupełnione i zweryfikowane przez eksperta w trakcie prac nad PZO.
7140 Torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością z <i>Scheuchzeria-Caricetea</i>)	A	32,88	38	Plik shp	Dobry Siedlisko rozpoznane w ok. 90%.	Dane z WZS, bazy Invent 2007 LP, inwentaryzacji BULiGL dla gruntów nie stanowiących własności Skarbu Państwa, uzupełnione i zweryfikowane przez eksperta w trakcie prac nad PZO.

Przedmiot ochrony	Ocena ogólna	Powierzchnia	Liczba stanowisk	Rozmieszczenie w obszarze	Stopień rozpoznania	Zakres prac terenowych uzupełniających/ Uzasadnienie do wyłączenia z prac terenowych
7150 Obniżenia na podłożu torfowym z roślinnością ze związku <i>Rhynchosporion</i>	W trakcie prac nad PZO nie potwierdzono występowania siedliska w obszarze ani w reprezentatywności kwalifikującej go jako przedmiot ochrony, ani w reprezentatywności D. Istnieje konieczność weryfikacji SDF poprzez usunięcie zapisu o siedlisku. W trakcie inwentaryzacji terenowych wykonanych przez eksperta botanika w 2012 roku oraz w latach poprzednich również nie stwierdzono występowania siedliska. Istniejące informacje o występowaniu zbiorowisk ze związku <i>Rhynchosporion albae</i> , zwłaszcza nad jeziorami dystroficznymi, dotyczą płatów z zwartą pokrywą mszystą, reprezentujących inne siedlisko - 7140 (torfowiska przejściowe. W granicach Ostoi brak jest płatów z przygielką białą rozwijających się na nagim torfie, zaliczanych zgodnie z „Interpretation Manual” do siedliska 7150.					
7210 Torfowiska nakredowe <i>Cladietum marisci</i> , <i>Caricetum buxbaumii</i> , <i>Schoenetum nigricantis</i>	A	33,97	13	Plik shp	Dobry Siedlisko rozpoznane w ok. 90%.	Dane z WZS, bazy Invent 2007 LP, inwentaryzacji BULiGL dla gruntów nie stanowiących własności Skarbu Państwa, uzupełnione i zweryfikowane przez eksperta w trakcie prac nad PZO.
7230 Górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk	A	265,42	70	Plik shp	Siedlisko rozpoznane w ok. 90%.	Dane z WZS, bazy Invent 2007 LP, inwentaryzacji BULiGL dla gruntów nie stanowiących własności Skarbu Państwa, uzupełnione i

Przedmiot ochrony	Ocena ogólna	Powierzchnia	Liczba stanowisk	Rożmieszczenie w obszarze	Stopień rozpoznania	Zakres prac terenowych uzupełniających/ Uzasadnienie do wyłączenia z prac terenowych
						zweryfikowane przez eksperta w trakcie prac nad PZO.
9170 Grąd subkontynentalny <i>Tilio-Carpinetum</i> , <i>Melitti Carpinetum</i>	B	539,79 ha	174	Plik shp	Siedlisko rozpoznane w 80%	Dane z WZS, bazy Invent 2007 LP, inwentaryzacji BULiGL dla gruntów nie stanowiących własności Skarbu Państwa-uzupełnione i zweryfikowane. Niepełne dane o przedmiocie ochrony – niezbędna inwentaryzacja siedliska oraz uzupełnienie danych
91D0 Bory i lasy bagienne <i>Vaccinio uliginosi-Betuletum pubescentis</i> , <i>Vaccinio uliginosi-Pinetum</i> , <i>Ledo-Sphagnetum</i> , <i>Sphagno girgensohnii-Piceetum</i> i brzożowo-sosnowe	A	4431,46 ha	884	Plik shp	Siedlisko rozpoznane w 80%	Dane z WZS, bazy Invent 2007 LP, inwentaryzacji BULiGL dla gruntów nie stanowiących własności Skarbu Państwa-uzupełnione i zweryfikowane. Niepełne dane o

Przedmiot ochrony	Ocena ogólna	Powierzchnia	Liczba stanowisk	Rożmieszczenie w obszarze	Stopień rozpoznania	Zakres prac terenowych uzupełniających/ Uzasadnienie do wyłączenia z prac terenowych
bagienne lasy borealne						przedmiocie ochrony – niezbędna inwentaryzacja siedliska oraz uzupełnienie danych
91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe <i>Salicetum albo-fragilis</i> , <i>Populetum albae</i> , <i>Fraxino-Alnetum</i> olsy źródliskowe	B	634,73 ha	162	Plik shp	Siedlisko rozpoznane w 80%	Dane z WZS, bazy Invent 2007 LP, inwentaryzacji BULiGL dla gruntów nie stanowiących własności Skarbu Państwa- uzupełnione i zweryfikowane. Niepełne dane o przedmiocie ochrony – niezbędna inwentaryzacja siedliska oraz uzupełnienie danych
91I0 Ciepłolubne dąbrowy <i>Quercetalia pubescenti-petraeae</i>	W trakcie prac nad PZO nie potwierdzono występowania siedliska w obszarze ani w reprezentatywności kwalifikującej go jako przedmiot ochrony, ani w reprezentatywności D. Istnieje konieczność weryfikacji SDF poprzez usunięcie zapisu o siedlisku.					
91T0 Sosnowy bór chrobotkowy <i>Cladonio-Pinetum</i> i chrobotkowa	D	-	-	-	-	Siedlisko występuje w formie bardzo małych płatów w obrębie borów

Przedmiot ochrony	Ocena ogólna	Powierzchnia	Liczba stanowisk	Rozmieszczenie w obszarze	Stopień rozpoznania	Zakres prac terenowych uzupełniających/ Uzasadnienie do wyłączenia z prac terenowych
postać <i>Peucedano-Pinetum</i>						świeżych i jest bardzo nietrwałe. Nie stwierdzono obecności dużych i dobrze wykształconych płtów siedliska 91T0. Istnieje konieczność weryfikacji SDF poprzez zmianę oceny stopnia reprezentatywności siedliska na D.
Gatunki roślin						
1393 Sierpowiec błyszczący <i>Drepanocladus vernicosus</i>	A	-	64	Plik shp	Stanowiska gatunku rozpoznane w ok. 90%	Dane z WZS, bazy Invent 2007 LP, inwentaryzacji BULiGL dla gruntów nie stanowiących własności Skarbu Państwa, uzupełnione i zweryfikowane przez eksperta w trakcie prac nad PZO.
1437 Leniec bezpodkwiatkowy <i>Thesium ebracteatum</i>	A	-	26	Plik shp	Stanowiska gatunku rozpoznane w ok.	Dane z WZS, bazy Invent 2007 LP, inwentaryzacji BULiGL dla gruntów nie

Przedmiot ochrony	Ocena ogólna	Powierzchnia	Liczba stanowisk	Rożmieszczenie w obszarze	Stopień rozpoznania	Zakres prac terenowych uzupełniających/ Uzasadnienie do wylączenia z prac terenowych
					90%	stanowiących własności Skarbu Państwa, uzupełnione i zweryfikowane przez eksperta w trakcie prac nad PZO.
1477 Sasanka otwarta <i>Pulsatilla patens</i>	B	-	318	Plik shp	Stanowiska gatunku rozpoznane w ok. 90%	Dane z WZS, bazy Invent 2007 LP, inwentaryzacji BULiGL dla gruntów nie stanowiących własności Skarbu Państwa, uzupełnione i zweryfikowane przez eksperta w trakcie prac nad PZO.
1516 Aldrowanda pęcherzykowata <i>Aldrowanda vesiculosa</i>	A	-	11	Plik shp	Stanowiska gatunku rozpoznane w ok. 90%	Dane z WZS, bazy Invent 2007 LP, inwentaryzacji BULiGL dla gruntów nie stanowiących własności Skarbu Państwa, uzupełnione i zweryfikowane przez eksperta w trakcie prac

Przedmiot ochrony	Ocena ogólna	Powierzchnia	Liczba stanowisk	Rozmieszczenie w obszarze	Stopień rozpoznania	Zakres prac terenowych uzupełniających/ Uzasadnienie do wyłączenia z prac terenowych
						nad PZO.
1528 Skalnica torfowiskowa <i>Saxifraga hirculus</i>	B	-	14	Plik shp	Stanowiska gatunku rozpoznane w ok. 90%	Dane z WZS, bazy Invent 2007 LP, inwentaryzacji BULiGL dla gruntów nie stanowiących własności Skarbu Państwa, uzupełnione i zweryfikowane przez eksperta w trakcie prac nad PZO.
1617 Starodub łkowy <i>Angelica palustris</i>	W trakcie prac nad PZO nie potwierdzono występowania gatunku w obszarze ani z oceną populacji kwalifikującą go jako przedmiot ochrony, ani z oceną populacji D. Istnieje konieczność weryfikacji SDF poprzez usunięcie zapisu o gatunku. Aktualizacja danych. Na podstawie weryfikacji dostępnych materiałów (baza Invent, inwentaryzacja BULiGL, monitoring siedlisk 2006-2011, opinia eksperta botanika na podstawie inwentaryzacji terenowych) stwierdzono, że gatunek nie występuje i prawdopodobnie nie występował w przeszłości (przynajmniej w ostatnim półwieczu) na terenie Ostoi, a do SDF wpisany został przez pomyłkę.					
1902 Obuwik pospolity <i>Cypripedium calceous</i>	C	-	36	Plik shp	Stanowiska gatunku rozpoznane w ok. 90%	Dane z WZS, bazy Invent 2007 LP, inwentaryzacji BULiGL dla gruntów nie stanowiących własności Skarbu Państwa, uzupełnione i

Przedmiot ochrony	Ocena ogólna	Powierzchnia	Liczba stanowisk	Rożmieszczenie w obszarze	Stopień rozpoznania	Zakres prac terenowych uzupełniających/ Uzasadnienie do wyłączenia z prac terenowych
						zweryfikowane przez eksperta w trakcie prac nad PZO.
1903 Lipiennik Loesela <i>Liparis loeselii</i>	B	-	50	Plik shp	Stanowiska gatunku rozpoznane w ok. 90%	Dane z WZS, bazy Invent 2007 LP, inwentaryzacji BULiGL dla gruntów nie stanowiących własności Skarbu Państwa, uzupełnione i zweryfikowane przez eksperta w trakcie prac nad PZO.
1939 Rzepik szczeciniasty <i>Agrimonia pilosa</i>	B	-	11	Plik shp	Stanowiska gatunku rozpoznane w ok. 90%	Dane z WZS, bazy Invent 2007 LP, inwentaryzacji BULiGL dla gruntów nie stanowiących własności Skarbu Państwa, uzupełnione i zweryfikowane przez eksperta w trakcie prac nad PZO.

Przedmiot ochrony	Ocena ogólna	Powierzchnia	Liczba stanowisk	Rożmieszczenie w obszarze	Stopień rozpoznania	Zakres prac terenowych uzupełniających/ Uzasadnienie do wyłączenia z prac terenowych
Gatunki zwierząt						
1337 Bóbr europejski <i>Castor fiber</i>	B	-	435	Plik shp	Liczebność populacji rozpoznana w ok. 90%	Dane z WZS, bazy Invent 2007 LP, inwentaryzacji BULiGL dla gruntów nie stanowiących własności Skarbu Państwa, uzupełnione i zweryfikowane. Niepełne dane o przedmiocie ochrony –niezbędna inwentaryzacja oraz uzupełnienie danych
1352 Wilk <i>Canis lupus</i>	B	-	1 (lokalizacja stanowiska umowna)	Plik shp	Liczebność populacji rozpoznana w ok. 95%	Dane z WZS, bazy Invent 2007 LP, inwentaryzacji BULiGL dla gruntów nie stanowiących własności Skarbu Państwa, uzupełnione i zweryfikowane. Niepełne dane o przedmiocie ochrony –niezbędna inwentaryzacja oraz uzupełnienie danych

Przedmiot ochrony	Ocena ogólna	Powierzchnia	Liczba stanowisk	Rozmieszczenie w obszarze	Stopień rozpoznania	Zakres prac terenowych uzupełniających/ Uzasadnienie do wyłączenia z prac terenowych
1355 Wydra <i>Lutra lutra</i>	B	-	1 (lokalizacja stanowiska umowna)	Plik shp	Liczebność populacji rozpoznana w ok. 50%	Dane z WZS, bazy Invent 2007 LP, inwentaryzacji BULiGL dla gruntów nie stanowiących własności Skarbu Państwa, uzupełnione i zweryfikowane. Niepełne dane o przedmiocie ochrony –niezbędna inwentaryzacja oraz uzupełnienie danych.
1361 Ryś <i>Lynx lynx</i>	B	-	1 (lokalizacja stanowiska umowna)	Plik shp	Liczebność populacji rozpoznana w ok. 95%	Dane z WZS, bazy Invent 2007 LP, inwentaryzacji BULiGL dla gruntów nie stanowiących własności Skarbu Państwa, uzupełnione i zweryfikowane. Niepełne dane o przedmiocie ochrony –niezbędna inwentaryzacja oraz uzupełnienie danych
1166 Traszka	C	-	1 (lokalizacja)	Plik shp	Niewystarczający	Dane zweryfikowane

Przedmiot ochrony	Ocena ogólna	Powierzchnia	Liczba stanowisk	Rozmieszczenie w obszarze	Stopień rozpoznania	Zakres prac terenowych uzupełniających/ Uzasadnienie do wyłączenia z prac terenowych
grzebieniasta <i>Triturus cristatus</i>			stanowiska umowna)		stopień rozpoznania liczebności i stanu populacji.	przez eksperta w trakcie prac nad PZO. Niezbędna inwentaryzacja populacji i uzupełnienie danych.
1188 Kumak nizinny <i>Bombina bombina</i>	C	-	10	Plik shp	Niewystarczający stopień rozpoznania liczebności i stanu populacji.	Dane zweryfikowane przez eksperta w trakcie prac nad PZO. Niezbędna inwentaryzacja populacji i uzupełnienie danych.
1220 Żółw błotny <i>Emys orbicularis</i>	D	-	-	-	-	Według danych z inwentaryzacji z ostatnich lat nie potwierdzono występowania gatunku na terenie ostoi. Na terenie ostoi znajdują się jednak potencjalne i dogodne siedliska dla żółwia błotnego, dlatego można przypuszczać, że gatunek ten, choć nielicznie, może występować w granicach ostoi. Istnieje konieczność

Przedmiot ochrony	Ocena ogólna	Powierzchnia	Liczba stanowisk	Rozmieszczenie w obszarze	Stopień rozpoznania	Zakres prac terenowych uzupełniających/ Uzasadnienie do wyłączenia z prac terenowych
						weryfikacji SDF poprzez zmianę oceny populacji gatunku na D.
1096 Minóg strumieniowy <i>Lampetra planeri</i>	B	-	Brak danych	Plik shp	Niewystarczający stopień rozpoznania liczebności i stanu populacji.	Dane zweryfikowane przez eksperta w trakcie prac nad PZO. Niezbędna inwentaryzacja populacji i uzupełnienie danych.
1014 Poczwarówka zwężona <i>Vertigo angustior</i>	B	-	Brak danych	XX	Niewystarczający stopień rozpoznania liczebności i stanu populacji.	Dane zweryfikowane przez eksperta w trakcie prac nad PZO. Niezbędna inwentaryzacja populacji i uzupełnienie danych.
1060 Czerwończyk nieparek <i>Lycaena dispar</i>	C	-	Brak danych	XX	Brak danych	Dane zweryfikowane przez eksperta w trakcie prac nad PZO. Niezbędna inwentaryzacja populacji i uzupełnienie danych.
Propozycja nowych przedmiotów ochrony						
1145 Piskorz <i>Misgurnus fossilis</i>	B	-	16	Plik shp	Dostateczny stopień rozpoznania	Gatunek występuje w materiałach niepublikowanych

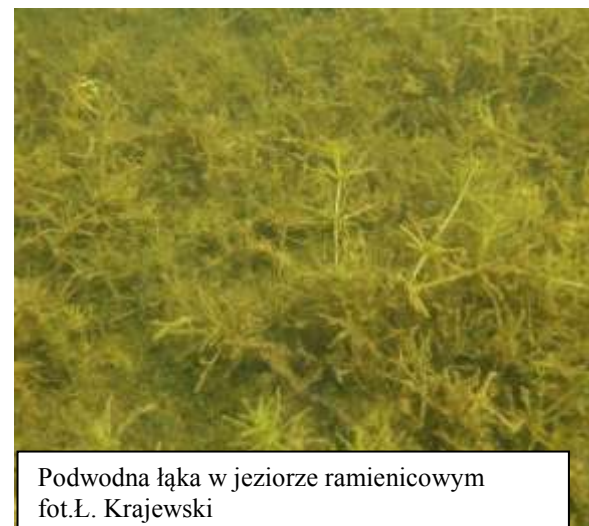
Przedmiot ochrony	Ocena ogólna	Powierzchnia	Liczba stanowisk	Rozmieszczenie w obszarze	Stopień rozpoznania	Zakres prac terenowych uzupełniających/ Uzasadnienie do wylączenia z prac terenowych
					liczebności i stanu populacji.	(odłowy kontrolne PZW, ankiety przeprowadzane wśród mieszkańców ostoi)
1013 Poczwarówka Geyera <i>Vertigo Geyeri</i>	B	-	5	Plik shp	Niewystarczający stopień rozpoznania liczebności i stanu populacji.	Dane uzyskane z literatury (publikacja z 2012 roku) w trakcie prac nad PZO. Niezbędna inwentaryzacja populacji i uzupełnienie danych.

2.6.1. Typy siedlisk przyrodniczych

3140 - Twardowodne oligo- i mezotroficzne zbiorniki wodne z podwodnymi łąkami ramienic *Charatea*

Są to naturalne zbiorniki wód oligo- i mezotroficznych, o umiarkowanej lub wysokiej zawartości elektrolitów, w których ramienice *Charophyta* stanowią dominującą grupę roślin porastających dno zbiornika. Jeziora te charakteryzują się dużą przezroczystością i zazwyczaj szmaragdowozielonym kolorem wody spowodowanym dużą ilością jonów wapnia.

Ramienice są dużymi glonami, pokrojem przypominającymi niektóre wodne rośliny naczyniowe pospolicie występującymi w różnych typach ekosystemów wodnych. W zbiornikach okresowych lub nowo powstałych często tworzą pionierskie zbiorowiska roślinne kolonizujące dno zbiornika. W wodach eutroficznych ramienice są eliminowane z większych głębokości z powodu niedoboru światła.

Podwodna łąka w jeziorze ramienicowym
fot.Ł. Krajewski

Stan zachowania w sieci Natura 2000 – ogólny stan zachowania siedliska w sieci Natura 2000 (na podstawie wyników raportowania i monitoringu typów siedlisk przyrodniczych – dane GIOŚ). Brak danych.

Stan zachowania w obszarze – U1

Zagrożenia siedliska – jeziora ramienicowe są szczególnie wrażliwe na wszelkiego rodzaju antropopresję, związaną z rolnictwem (spływy powierzchniowe), zabudową i przekształcaniem brzegów, zagospodarowaniem rekreacyjnym i rybactwem. Zwiększenie ilości substancji pokarmowych – związków azotu i fosforu czy też związków humusowych dopływających do tych skąpożywnych ekosystemów, prowadzi w konsekwencji do ograniczenia zasięgu występowania i w efekcie eliminacji tej charakterystycznej roślinności. Największe znaczenie ma zmiana

przezroczystości wody związana z rozwojem planktonu, eliminującego roślinność podwodnych łąk.

3150 - Starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z *Nympheion*, *Potamion*

Są to naturalne jeziora i stałe niewielkie zbiorniki wodne oraz odcięte fragmenty koryt rzecznych z wolno pływającymi w toni wodnej makrofitami (*Potamion* i częściowo *Nymphaeion*), makrofitami zakorzenionymi w dnie o liściach pływających, a także prymitywnymi skupieniami drobnych roślin pływających po powierzchni wody (*Lemnetea*). Pod względem hydrologicznym wykazują duże zróżnicowanie. Zasilane w wodę mogą być ze źródeł powierzchniowych (opad atmosferyczny, spływ powierzchniowy, dopływy rzeczne) lub źródeł podziemnych – dopływ gruntowy. Najbliższe

Jezioro eutroficzne fot. K. Sobolewski

otoczenie zbiorników eutroficznych budowane jest przez trzcinowiska – zbiorowiska z klasy *Phragmitetea*.

Starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne są bardzo zróżnicowane pod względem powierzchni i głębokości. Woda charakteryzuje się umiarkowanymi i wysokimi koncentracjami pierwiastków biogennych – azotu i fosforu. Ze względu na dużą zasobność w związki biogenne w

wodzie występują masowe pojawy fitoplanktonu, które wywołują niebiesko-zieloną barwę wody i niewielką widzialność. Morfologia mis zbiorników jest silnie różnorodna, od zbiorników płytkich o łagodnie opadających stokach do głębokich o znacznym nachyleniu stoków misy jeziornej.

Stan zachowania w sieci Natura 2000 – (na podstawie wyników monitoringu typów siedlisk przyrodniczych – dane z lat 2009, 2010 i 2011).

Do monitoringu wybrano 270 powierzchni w regionie kontynentalnym kraju, na obszarach Natura 2000 oraz poza nimi. Stwierdzono, że spośród 29 monitorowanych w latach 2009-2011 obszarów Natura 2000, 62% badanych obszarów wykazało stan niezadowalający (U1), 21% stan właściwy (FV) i 17% stan zły (U2).

Stan zachowania w obszarze – U1

Jezioro dystroficzne fot. P. Pawlikowski

Zagrożenia siedliska – eutrofizacja spowodowana spływem związków organicznych i mineralnych (spływy nawozów z pól i ścieków bytowych, zabudowa i przekształcanie brzegów).

3160 - Naturalne dystroficzne zbiorniki wodne

Jeziora dystroficzne są z reguły niewielkimi zbiornikami wodnymi, charakteryzującymi się małą zasobnością substancji pokarmowych oraz dużą zawartością substancji humusowych w wodzie.

Głównym źródłem kwasów humusowych w wodzie są wody torfowiskowe dopływające z pła mszarnego. Powstają one w niewielkich zagłębieniach terenu, gdy do wody dopływają

kwasy humusowe. Zbiorniki dystroficzne położone są najczęściej w głębi borów, w bezpośrednim sąsiedztwie torfowisk. Woda w tych zbiornikach jest bardzo kwaśna i ze względu na obecność kwasów humusowych ma ciemnobrunatną barwę. Ekstremalne warunki panujące w strefie otwartej wody skutecznie powstrzymują rozwój hydrofitów. Nieliczne rośliny, które są w stanie zaadaptować się do tych warunków, nie tworzą zbiorowisk charakterystycznych wyłącznie dla tej grupy zbiorników wodnych.

Stan zachowania w sieci Natura 2000 – (na podstawie wyników monitoringu typów siedlisk przyrodniczych z 2011 roku).

Do monitoringu wybrano 68 stanowisk w regionie kontynentalnym i alpejskim, z czego 61 znajduje się w obszarach Natura 2000. Stwierdzono, że na obszarach Natura 2000 monitorowanych w 2011 r. większość (78,5%) badanych obszarów wykazało stan właściwy (FV), a 21,5% stan niezadowolający (U1). Żaden obszar nie wykazał stanu złego (U2).

Rzeka włosienicznikowa fot. K. Sobolewski

Stan zachowania w obszarze – FV

Zagrożenia siedliska – jeziora dystroficzne są wrażliwe na wszelkie zmiany w zlewni bezpośredniej, a szczególnie w strefie sąsiadujących z nimi torfowisk.

3260 - Nizinne i podgórskie rzeki ze zbiorowiskami włosieniczników *Ranunculus fluitantis*

Są to ciekły wodne o średnio intensywnym lub intensywnym przepływie wody i osadach z dominującą frakcją piaszczystą, żwirową lub drobnokamienistą, zasilane wodami podziemnymi lub z intensywną wymianą wód między

korytem rzeki, a jej strefą hyporeiczną poprzez przepuszczalne osady denne. Porośnięte są przez płyty roślin zakorzenionych w dnie i z zanurzonymi w wodzie pędami, rzadziej z liśćmi pływającymi. W skład roślinności siedliska wchodzi również przytwierdzone do dna mszaki i makroskopowe glony (zielenice nitkowate, krasnorosty i ramienice). Najważniejsze czynniki środowiskowe, które określają występowanie siedliska należą: łagodne warunki klimatyczne, sezonowa stabilność hydrologiczna rzek, zasilanie koryt wodami podziemnymi, dostęp światła, dostępność wolnego dwutlenku węgla, dostępność związków biogenych (N, P), przeźroczystość wody. Głównym zagrożeniem dla tego siedliska jest zbyt intensywna gospodarka rolna na obszarze zlewni, odprowadzanie cieków, regulacje koryt rzecznych oraz przekształcanie roślinności wodnej i brzegowej.

Stan zachowania w obszarze – U1

Stan zachowania w sieci Natura 2000 – (na podstawie wyników monitoringu typów siedlisk przyrodniczych z 2011 roku).

Monitoringowi poddano 71 stanowisk w regionie kontynentalnym. Ogólnie stwierdzono, że 95% badanych stanowisk na obszarach Natura 2000 wykazało stan właściwy (FV), zaledwie 5% stan zły (U2), nie odnotowano stanu niezadowolającego (U1).

Zagrożenia siedliska – rozwój intensywnej gospodarki rolnej w zlewni, odprowadzanie nieczystości do rzeki, prowadzenie gospodarki powodującej erozję wodną gleby, ze splukiwaniem zawiesiny do cieku, zabiegi melioracyjne, budowa zbiorników na rzekach.

4030 - Suche wrzosowiska (*Calluno-Genistion*, *Pohlio-Callunion*, *Calluno-Arctostaphylion*)

Suche wrzosowiska są to bezdrzewne zbiorowiska krzewinkowe, zdominowane przez krzewinki z rodziny wrzosowatych *Ericaceae* z panującym wrzosem *Calluna vulgaris*. W Polsce charakteryzują się one dużym zróżnicowaniem fitocenotycznym i fitogeograficznym i dzielą się na trzy grupy: wrzosowiska janowcowe, związek *Calluno-Genistion*, które osiągają na terenie Polski wschodnią granicę zasięgu. Wrzosowiska mącznicowe, związek *Calluno-Arctostaphylion*, które centrum występowania osiągają w północno-wschodnich regionach kraju. Wrzosowiska knotnikowe, związek *Pohlio-Calunion*, należą do najczęściej spotykanego typu wrzosowisk, z centrum występowania w zachodnich regionach kraju.

Wrzosowisko fot. K. Danik

Wrzosowiska mają zwykle postać niskich, barwnych zbiorowisk krzewinkowych, o zróżnicowanej florze naczyniowej oraz bogatej florze roślin zarodnikowych i porostów. Wiele gatunków występujących na wrzosowiskach należy do grup roślin rzadkich i zagrożonych w skali Polski. Charakteryzują się one dużym zróżnicowaniem – od naturalnych występujących zwykle w formie niewielkich zwartych pasów i płatów na obrzeżach lasów liściastych i borów sosnowych, aż po rozwijające się na rozległych piaszczystych obszarach w zachodniej i północnej części Polski.

Roślinność wrzosowisk kształtowana jest w dużej mierze przez działalność człowieka. Po zaprzestaniu użytkowania przekształcają się w drodze sukcesji w zakrzaczenia, a następnie w las.

Stan zachowania w sieci Natura 2000 - (na podstawie wyników monitoringu typów siedlisk przyrodniczych z 2011 roku).

Monitoringiem objęto 64 stanowiska w regionie kontynentalnym. Podczas monitoringu stwierdzono, że 26% badanych stanowisk ma stan właściwy (FV), 16% stan zły (U2), natomiast stan niezadowalający (U1) ma 58% stanowisk.

Stan zachowania w obszarze – U1

Zagrożenia siedliska – głównym zagrożeniem dla siedliska jest zarastanie w wyniku sukcesji wtórnej.

6120 - Ciepłolubne, śródlądowe murawy napiaskowe (*Koelerion glaucae*)

Śródlądowe murawy napiaskowe to ciepłolubne zbiorowiska trawiaste, zbliżone charakterem do muraw kserotermicznych. Zajmują zwykle bogate w węglan wapnia piaszczyste miejsca w dolinach dużych rzek lub obszary morenowe. Mają one zwykle postać niskich, luźnych i barwnych zbiorowisk trawiastych o wyraźnie kępiastej budowie oraz bogatej i zróżnicowanej florze naczyniowej, często z udziałem gatunków rzadkich i zagrożonych w skali Polski. Charakterystyczny wygląd muraw napiaskowych kształtowany jest przez obecność gatunków o wyraźnie kseromorficznej budowie, z widoczną dominacją traw i dużym udziałem roślin jednorocznych oraz zarodnikowych i porostów.

Z dużą różnorodnością florystyczną muraw związana jest bogata fauna bezkręgowców, zwłaszcza chrząszczy, muchówek, błonkówek i owadów prostoskrzydłych, pluskwiaków i motyli.

Siedlisko to zajmuje zazwyczaj ubogie i luźne gleby typu pararędzin inicjalnych i właściwych z niskim poziomem wody gruntowej. Spotykane jest również na luźnych, ubogich utworach czwartorzędowych o przemysłowej gospodarce wodnej. Występują w miejscach suchych, nasłonecznionych, na terenach niemal płaskich oraz na zboczach o wystawie południowej i wschodniej przy wysokich temperaturach powietrza i gleby oraz niskiej wilgotności podłoża.

Roślinność ciepłolubnych muraw napiaskowych stabilizowana jest i w dużej mierze kształtowana w wyniku ekstensywnej gospodarki pasterskiej. Po zaprzestaniu użytkowania przekształcają się w drodze sukcesji wtórnej w zarośla, a następnie w las.

Stan zachowania w sieci Natura 2000 - (na podstawie wyników monitoringu typów siedlisk przyrodniczych z lat 2007-2008). Monitoring przeprowadzono na 37 powierzchniach w kontynentalnym regionie kraju. Powierzchnie monitorowane na terenie Ostoi Augustowskiej otrzymały ogólną ocenę U1. Jeden obszar otrzymał ocenę U2. W skali kraju stan siedliska jest niezadowalający i otrzymał ogólną ocenę U1.

Stan zachowania w obszarze – U2

Zagrożenia siedliska – głównym zagrożeniem dla siedliska jest sukcesja wtórna. Utrzymanie tych siedlisk wymaga podjęcia zabiegów ochrony czynnej polegającej na usuwaniu drzew i krzewów, koszeniu oraz kontrolowanym wypalaniu.

Ciepłolubna murawa napiaskowa fot. K. Sobolewski

7110 Torfowiska wysokie z roślinnością torfotwórczą (żywe)

Torfowiskami wysokimi nazywamy otwarte mszary na skrajnie ubogich w związki odżywcze, bardzo kwaśnych i silnie wilgotnych torfach, zasilanych wyłącznie lub niemal wyłącznie przez wody opadowe. Zbiorowiska roślinne torfowisk wysokich budowane są przez bardzo nieliczną, ekologicznie bardzo wyspecjalizowaną grupę roślin, głównie torfowce, krzewinki, zielne byliny o trawiastym pokroju, sporadycznie gatunki krzewiaste i dzewiaste.

Torfowisko wysokie fot. P. Pawlikowski

Powierzchnia typowego torfowiska wysokiego jest mniej lub bardziej wypukła, przez co w granicach całego torfowiska zaznacza się zróżnicowanie wilgotnościowe i troficzne. W zwykłej płaskiej, najwyżej położonej i najbardziej wilgotnej części kopuły- wierzchowinie- dodatkowo występuje wyraźna mikrorzeźba, w postaci zespołu kęp i dolinek, ze swoistymi zbiorowiskami roślinnymi. Na nachylonych, suchszych zboczach mogą rosnąć drzewa, a na granicy torfowiska i mineralnego otoczenia występuje silnie podtopiony, minerotroficzny okrajek, do którego spływa woda z kopuły oraz terenu otaczającego torfowisko.

Stan zachowania w sieci Natura 2000

Stan zachowania w obszarze – U2

Zagrożenia siedliska – melioracje odwadniające, wydobywanie torfu.

7140 Torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością z *Scheuchzeria-Caricetea*)

Są to siedliska o pośrednim typie zasilania, tj. korzystające z wody opadowej i w części również podziemnej lub powierzchniowej, porośnięte przez różnorodne torfotwórcze zbiorowiska roślinne, w formie kołyszących się na powierzchni wody kożuchów, pływających dywanów (pła), trzęsawisk, zbudowanych przez średnio wysokie i niskie turzyce oraz torfowce.

Siedlisko to charakteryzuje się bardzo wysokim stopniem uwilgocenia i najczęściej jest przesycone wodą. Powstaje w skutek naturalnego lub przyspieszonego lądowania zbiorników wodnych. Stanowią one odrębne jednostki przestrzenne, bardzo różnej wielkości lub też są elementem w obrębie większych kompleksów torfowiskowych.

Torfowisko przejściowe fot. P. Pawlikowski

Stan zachowania w sieci Natura 2000 – (na podstawie wyników monitoringu typów siedlisk przyrodniczych z 2010 i 2011 roku)

Monitoringiem objęto 136 stanowisk w regionie kontynentalnym. Stwierdzono, że 31 badanych stanowisk ma stan właściwy (FV), 37 stan zły (U2), natomiast stan niezadowolający (U1) ma 68 stanowisk.

Stan zachowania w obszarze – U1

Zagrożenia - obniżenie poziomu wód gruntowych, odwadnianie przez istniejące systemy melioracyjne, eutrofizacja, zarastanie roślinnością drzewiastą, rzadko również ekspansja trzciny.

7210 Torfowiska nakredowe (*Cladietum marisci*, *Caricetum bauxbaumii*,

Schoenetum nigricantis)

Ten typ siedliska obejmuje brzegi zbiorników wodnych, gytowiska i torfowiska typu niskiego na podłożu bardzo zasobnym w węglan wapnia oraz zasilane przez wody bogate w wapń, porośnięte przez fitocenozy szuwarowe, głównie z kłocią wiechowatą *Cladium mariscus*, często w kontakcie przestrzennym ze zbiorowiskami mszysto-niskoturzycowymi, z wybitnym udziałem roślin wapniolubnych.

Torfowiska nakredowe z roślinnością typu szuwarowego wykształciły się i nadal powstają w toku naturalnej sukcesji zachodzącej w strefie litoralu zbiorników wodnych oraz na miejscu całkowicie lub częściowo zładowionych jezior z pokładem kredy jeziornej, pokrytej

Torfowisko nakredowe fot. P. Pawlikowski

pokładem torfu różnej miąższości.

W Polsce torfowiska nakredowe należą do siedlisk bardzo rzadkich i są nierównomiernie rozmieszczone.

Stan zachowania w sieci Natura 2000 – ogólny stan zachowania siedliska w sieci Natura 2000 (na podstawie wyników raportowania i monitoringu typów siedlisk przyrodniczych – dane GIOŚ). Brak danych.

Stan zachowania w obszarze – U2

Zagrożenia – osuszenie i zmiana poziomu wód gruntowych w skali lokalnej lub wieloprzestrzennej, ekspansja trzciny, drzew i krzewów, eutrofizacja.

7230 Górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk

Torfowisko zasadowe fot. P. Pawlikowski

Siedlisko obejmuje minerogeniczne torfowiska niskie zasilane wodami podziemnymi, wykształcające się najczęściej w strefie brzeżnej dolin rzecznych lub mis jeziornych w miejscach wypływu, wyseku wód podziemnych lub zakładające się na żyznych osadach jeziornych bogatych w węglan wapnia. Wykazuje duże zróżnicowanie pod względem definiujących je zbiorowisk roślinnych. Bardzo ważną rolę fito cenotwórczą i diagnostyczną pełnią liczne gatunki mchów brunatnych.

Stan zachowania w sieci Natura 2000 – (na podstawie wyników monitoringu typów siedlisk przyrodniczych z 2009 roku)

W wyniku monitoringu przeprowadzonego na 95 stanowiskach w 25 obszarach Natura 2000, na obszarze kontynentalnym kraju stan ochrony siedliska oceniono jako

niezadowalający (U1) z tendencją do pogarszania się.

Stan zachowania w obszarze – U2

Zagrożenia siedliska – sukcesja, roślinności drzewiastej i krzewiastej, odwodnienie wynikające z funkcjonujących systemów odwadniających, konserwacji tych systemów, poboru wód podziemnych i regulacji rzek, eutrofizacja, ekspansja wysokich bylin (zwłaszcza trzciny).

9170 Grąd subkontynentalny (*Tilio-Carpinetum*, *Melitti Carpinetum*)

Grąd subkontynentalny w Europie Wschodniej reprezentuje grupę lasów dębowo - grabowych. W Polsce występuje na obszarach znajdujących się pod wpływem klimatu umiarkowanie kontynentalnego i osiąga zachodnią granicę zasięgu geograficznego. Siedliska tego zbiorowiska na terenach nizinnych są szeroko rozpowszechnione na wysoczyznach i równinach morenowych oraz na równinach peryglacialnych, w warunkach podłoża zbudowanego z glin zwałowych, piasków akumulacji lodowcowej oraz z piasków rzecznych tarasów akumulacyjnych i niektórych utworów sandrowych oraz aluwialnych. Ogromnej różnorodności podłoża geologicznego oraz właściwości hydrologicznych siedlisk grądowych odpowiada bardzo szeroka skala zmienności gleb. W typologicznej klasyfikacji siedlisk leśnych odpowiednikami grądu subkontynentalnego są: las mieszany świeży, las mieszany wilgotny, las świeży i las wilgotny. Grąd subkontynentalny jest zbiorowiskiem o złożonej, wielopiętrowej strukturze, w którym drzewostan składa się zwykle z 3 lub 4 warstw i zbudowany jest najczęściej z dębu szypułkowego *Quercus robur*, graba zwyczajnego *Carpinus betulus*, lipy drobnolistnej *Tilia cordata* i klonu pospolitego *Acer platanoides*. Ponadto w drzewostanie występują: dąb bezszypułkowy *Quercus petraea*, brzoza brodawkowata *Betula pendula*, osika *Populus tremula*, sosna zwyczajna *Pinus sylvestris*, a na siedliskach wilgotnych również jesion wyniosły *Fraxinus excelsior*, olsza czarna *Alnus*

Grąd subkontynentalny fot. K. Danik

glutinosa oraz wiąz górski *Ulmus glabra*, wiąz polny *Ulmus minor* i szypułkowy *Ulmus laevis*. W lasach zagospodarowanych skład gatunkowy drzewostanów jest częstoubożony albo mniej lub bardziej przekształcony. Grąd subkontynentalny jest zespołem bardzo zmiennym, zarówno pod względem geograficznym, jak i glebowo-siedliskowym. Zróżnicowany jest na pięć odmian regionalnych, trzy formy wysokościowe oraz na liczne podzespoły i warianty. W północno-wschodniej Polsce występuje odmiana subborealna, którą wyróżnia udział w drzewostanie świerka pospolitego *Picea abies* oraz występowanie w runie żywca cebulkowego *Dentaria bulbifera*, cienistki trójkątnej *Gymnocarpium dryopteris* i skrzypu łąkowego *Equisetum pratense*.

Stan zachowania w sieci Natura 2000 – ogólny stan zachowania siedliska w sieci Natura 2000 (na podstawie wyników raportowania i monitoringu typów siedlisk przyrodniczych – dane GIOŚ). Brak danych.

Stan zachowania w obszarze – U1

Zagrożenia siedliska – niszczenie runa podczas zrywki drewna, gatunki inwazyjne, szkody wyrządzane przez zwierzyne (kopytne), pinetyzacja.

Bór bagienny fot. K. Danik

91D0 Bory i lasy bagienne (*Vaccinio uliginosi-Betuletum pubescentis*, *Vaccinio uliginosi-Pinetum*, *Ledo-Sphagnetum*, *Sphagno girgensohnii-Piceetum* i brzozowo-sosnowe bagienne lasy borealne)

Bory i lasy na bagiennych, rzadziej wilgotnych siedliskach torfowych (przynajmniej na płytkiej warstwie torfu), najczęściej związane z kompleksami torfowisk wysokich i przejściowych. Pozostają zwykle pod wpływem zasilania, ubogą w związki odżywcze, wodą opadową (omborgeniczną) lub z płytkich warstw gruntowych (topogeniczną). Zbiorowiska budowane głównie przez brzozę omszoną *Betula pubescens*, sosnę zwyczajną

Pinus sylvestris i świerka pospolitego *Picea abies* oraz gatunki specyficzne dla oligotroficznych i mezotroficznych terenów bagiennych, w tym gatunki z rodzajów torfowiec *Sphagnum spp.*, turzyca *Carex spp.* i borówka *Vaccinium spp.* W Polsce typ wybitnie niejednorodny z przyczyn fitogeograficznych i lokalnosiedliskowych. Bory i lasy bagienne występują w regionach o bardzo zróżnicowanym wieku i genezie krajobrazu, geologii i geomorfologii, w miejscach odmiennych pod względem topograficznym, a także reżimu wodnego i troficznego. Każdy z podtypów charakteryzuje swoisty zestaw cech środowiskowych.

Stan zachowania w sieci Natura 2000 – ogólny stan zachowania siedliska w sieci Natura 2000 (na podstawie wyników raportowania i monitoringu typów siedlisk przyrodniczych w latach 2006 – 2008, dane GIOŚ). Siedlisko 91D0 znajduje się w zdecydowanej większości badanych obszarów w regionie kontynentalnym w stanie niezadowolającym (U1). Najczęściej czynnikiem wpływającym na taką ocenę są niewłaściwe warunki wodne (przesuszenie), które uznano za wskaźnik kardynalny.

Stan zachowania w obszarze – U1

Zagrożenia siedliska - zaburzenia stosunków wodnych.

91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum albo-fragilis*, *Populetum albae*, *Fraxino-Alnetum*, olsy źródliskowe)

Ten typ siedliska przyrodniczego obejmuje nadrzeczne lasy: olszowe, jesionowe, olszowo-jesionowe, wierzby białej i kruchej oraz topoli białej i czarnej. Występują one w całej Polsce, przy czym miejscami są reprezentowane przez rozmaite podtypy. Lasy te wykształcają się na glebach zalewanych wodami rzecznyymi, o wysokim poziomie wód gruntowych, głównie klasyfikowanych jako pobagienne lub napływowe aluwialne. Należy tu kilka istotnie różniących się podtypów drzewostanów od jesionowo-olszowych na obszarach źródlisk i związanych z nimi cieków, olszyny nad wolno płynącymi strumieniami po lasy olszowe z udziałem świerka położone w większym oddaleniu od cieku zasilającego.

Biotopy omawianej grupy mają wysoką wartość przyrodniczą. Jako podstawowy element nadrzecznych krajobrazów roślinnych mają wpływ na

retencję wód i funkcjonowanie korytarzy ekologicznych sieci hydrograficznej. Wszystkie odznaczają się ponadprzeciętnym bogactwem związanej z nimi flory i fauny.

Lęg olszowo-jesionowy fot. K. Danik

Stan zachowania w sieci Natura 2000 – (na podstawie wyników monitoringu typów siedlisk przyrodniczych z lat 2006 - 2008). Ocena ogólna U1/U2. Najgorzej oceniano parametr „specyficzna struktura i funkcja”. Badania terenowe wskazują na nieco lepszy stan tego siedliska przyrodniczego niż to zakładano w raporcie z 2007 roku. Pomimo tego nadal blisko 25% stanowisk uzyskała ocenę ogólną złą, wynika to przede wszystkim z zaburzenia „struktury i funkcji siedliska” – w wyniku np. ekspansji gatunków obcych w runie, pozyskania drewna, a co za tym idzie - zbytniego odmłodzenia drzewostanu; fragmentacji zadrzewień nadrzecznych i nadpotokowych. Spośród wskaźników specyficznej struktury i funkcji najgorzej oceniano: naturalność koryta rzeczno, obecne gatunki inwazyjne, wiek drzewostanu, naturalne odnowienie,

pozyskanie drewna.

Stan zachowania w obszarze – U1

Zagrożenia siedliska - działania polegające na modyfikowaniu warunków wodnych i regulowaniu cieków wodnych.

3270 Zalewane muliste brzegi rzek

Brak danych na temat występowania siedliska na terenie ostoi. W trakcie inwentaryzacji terenowych, wykonanych przez eksperta botanika w 2012 roku oraz w latach poprzednich, również nie stwierdzono występowania siedliska. Na brzegach rzek na terenie Ostoi brak jest zbiorowisk roślinności namuliskowej, jak również większości związanych z nią gatunków jednorocznych. Siedlisko nie występuje na terenie Ostoi w związku z czym należy usunąć je z formularza SDF.

7150 Obniżenia na podłożu torfowym z roślinnością ze związku *Rhynchosporion*

Brak danych na temat występowania siedliska na terenie ostoi. W trakcie inwentaryzacji terenowych wykonanych przez eksperta botanika w 2012 roku oraz w latach poprzednich również nie stwierdzono występowania siedliska. Istniejące informacje o występowaniu zbiorowisk ze związku *Rhynchosporion albae*, zwłaszcza nad jeziorami dystroficznymi, dotyczą płatów z zwartą pokrywą mszystą, reprezentujących inne siedlisko - 7140 (torfowiska przejściowe. W granicach Ostoi brak jest płatów z przygielką białą rozwijających się na nagim torfie, zaliczanych zgodnie z „Interpretation Manual” do siedliska 7150. Siedlisko nie występuje na terenie Ostoi w związku z czym należy usunąć je z formularza SDF.

91I0 Ciepłolubne dąbrowy

Brak danych na temat występowania siedliska na terenie ostoi. W trakcie prac terenowych w 2012 roku również nie stwierdzono występowania siedliska. Siedlisko nie występuje na terenie Ostoi w związku z czym należy usunąć je z formularza SDF.

2.6.2. Gatunki roślin i ich siedliska występujące na terenie obszaru

1393 - Sierpowiec błyszczący *Drepanocladus vernicosus*

Sierpowiec błyszczący fot. P. Pawlikowski

Sierpowiec błyszczący tworzy jasno- lub żółtozielone, czasami brązowo lub czerwono nabiegłe, nieco błyszczące (w stanie suchym - matowe) darnie. Gametofit: łodyżki 6-10 cm lub dłuższe, sztywne, mniej więcej pierzasto rozgałęzione. Sporofit: do 4 cm długości, czerwony. Puszka około 2 mm długości żółtoczerwona, horyzontalnie ustawiona. Sierpowiec jest gatunkiem światłolubnym, występującym prawie wyłącznie w zbiorowiskach z klasy *Scheuchzerio-Caricetea nigrae*.

Stan zachowania w sieci Natura 2000. W latach 2009-2011 monitoring w regionie kontynentalnym objął 27 stanowisk w 20 obszarach Natura 2000. Większość badanych stanowisk (51,9 %) otrzymała ocenę ogólną właściwą (FV), 29,6 % - niezadowalającą (U1), a 18,5 % – złą (U2).

Stan zachowania w obszarze – FV

Zagrożenia – największym obecnie zagrożeniem dla gatunku jest sukcesja roślinności oraz odwodnienie siedlisk, na których występuje sierpowiec.

Leniec bezpodkwiatkowy fot. P. Pawlikowski

1437 - Leniec bezpodkwiatkowy *Thesium ebracteatum*

Leniec bezpodkwiatkowy jest byliną o wysokości 10–30 cm, barwy oliwkowozielonej. Leniec jest geofitem, półpasożytem. Z płożącego się kłącza z rozłogami wyrastają liczne, prosto wzniesione i nierozgałęzione łodygi. Leniec bezpodkwiatkowy związany jest z ciepłolubną roślinnością murawową, okrajkową, zaroślową i leśną. Zasadza widne skraje lasów i zarośli, kserotermiczne zbocza, pobocza leśnych dróg.

Stan zachowania w sieci Natura 2000 – w latach 2009-2010 monitoring objął 14 populacji leńca *Thesium ebracteatum* w czterech Ostojach Natura 2000: Puszczy Augustowskiej (5 populacji), Puszczy Białowieskiej (3 populacje), Dolina Biebrzy (3 populacje) i Ostoi Lidzbarskiej (3 populacje). Wszystkie badane populacje znajdują się w północno-wschodniej części Polski. Większość badanych stanowisk (57 %) otrzymała ocenę ogólną niewystarczającą (U1), 29 % - właściwą (FV), a 14 % – złą (U2).

Stan zachowania w obszarze – U1

Zagrożenia siedliska –najważniejszym, stwierdzonym obecnie zagrożeniem dla gatunku jest sukcesja roślinności, jako negatywne oddziaływanie lub zagrożenie na wszystkich badanych stanowiskach (ekspansja wysokich traw i ziół na murawach i w lasach, ekspansja gatunków liściastych lub świerka w widnych dotychczas lasach i na ich skrajach).

1477 - Sasanka otwarta *Pulsatilla patens*

Bylina o 5–12 liściach odziomkowych skupionych w przyziemnej rozecie. Ogonki tych liści długie (8–12 cm), u nasady pochwowato

rozszerzone. Blaszki w zarysie okrągławe, dłoniasto trójsieczne, o odcinkach 2–3 dzielnych i łatkach równowąskolancetowatych. Liście łodygowe w liczbie 3, siedzące, zrośnięte w okółek u podstawy szypuły kwiatowej, ich blaszki silnie podzielone na liczne równowąskie odcinki. Łodyga wraz z liśćmi łodygowymi oraz zewnętrzna strona działek okwiatu gęsto srebrzyście owłosiona. Kwiaty duże (3–6 cm średnicy), początkowo dzwonkowate, później szeroko otwarte. Owoce – liczne jednonasienne niełupki zaopatrzone w aparat lotny.

Stan zachowania w sieci Natura 2000 – W latach 2009-2011 monitoring w regionie kontynentalnym objął 34 populacje sasanki otwartej

Sasanka otwarta fot. P. Pawlikowski

Pulsatilla patens w 9 obszarach Natura 2000. Dziewięć stanowisk zlokalizowanych było poza obszarami Natura 2000. Większość badanych stanowisk otrzymała ocenę - niewystarczającą (U1) - 44% lub złą (U2) - 50 %. Ocenę ogólną właściwą (FV) otrzymało 6 % stanowisk. O niskich ocenach ogólnych zdecydował przede wszystkim stan populacji (niewielka liczebność populacji oraz niska średnia liczba kwiatów w kępie), stan siedliska (niewielka powierzchnia siedliska zajęta przez populację oraz obecność gatunków ekspansywnych, wysokie zwarcie poszczególnych warstw, obecność gatunków konkurencyjnych i wysokich bylin) i perspektywy ochrony. Na terenie Ostoi Augustowskiej ogólna ocena gatunku wyniosła U1 (stan populacji – FV, stan siedliska – U1, perspektywy ochrony – U1).

Stan zachowania w obszarze – U1

Zagrożenia siedliska –głównym zagrożeniem dla gatunku jest sukcesja roślinności (ekspansja wysokich traw i ziół w lasach i na murawach, ekspansja gatunków liściastych i świerka w widnych dotychczas lasach i na ich skrajach) oraz plądrowanie stanowisk sasanki i wandalizm (wykopywanie

roślin do ogródków, zrywanie kwiatów).

1516 - Aldrowanda pęcherzykowata *Aldrovanda vesiculosa*

Mięsożerna, bezkorzeniowa roślina wodna, wolno pływająca tuż pod powierzchnią wody. Pędy koloru zielonego mają długość 6 – 15 cm (wyjątkowo 50). Łodyga pojedyncza lub z 1-3 pędami bocznymi. Liście zebrane po 6-9 w okółku. Klinowate, do 5-8 mm długie, cienkie liście zbudowane z 3-5 warstw komórek, zakończone sztyldastymi szczecinkami długości 6-8 mm. Pomiedzy szczecinkami znajduje się pułapka, osiagajaca dlugosc 3-7 mm, zlozona z dwuch nerkowatych polówek blaszki liściowej. Kwiaty na szypułkach do 2 cm dlugosci, mają po 5 podłużnie jajowatych działek kielicha i tyleż zielonkawo białych, całobrzegich, jajowatych płatków

Aldrowanda pęcherzykowata fot. P. Pawlikowski

korony. Owocem jest torebka zawierająca do 10 czarnych nasion, wielkości 1,5x1 mm, o uciętej podstawie i zaokrąglonym wierzchołku.

Aldrowanda najczęściej występuje w skupieniach liczących od kilku do kilkuset egzemplarzy, zgrupowanych w lokalnych zatoczkach, wśród nasuwającego się pła torfowców lub tworzonych przez roślinność brzegową. Zbiorniki wodne, w których odnotowywano aldrowandy na terenie Polski, kwalifikowano do różnych typów troficznych: od oligotroficzných poczynając, na dystroficznych kończąc.

Stan zachowania w sieci Natura 2000. W latach 2006-2008 monitoring w regionie kontynentalnym objął 5 stanowisk aldrowandy pęcherzykowatej. Ocena ogólna dla regionu biogeograficznego kontynentalnego, to stan właściwy FV.

Stan zachowania w obszarze – FV

Zagrożenia siedliska – najczęstszym zagrożeniem są zmiany poziomu wód gruntowych oraz eutrofizacja siedlisk prowadząca do nadmiernego rozwoju glonów i roślin naczyniowych.

1528 – Skalnica torfowiskowa *Saxifraga hirculus*

Niewielka roślina o nierozgałęzionych pędach, u nasady czerwono nabiegłych, osiągających wysokość 10 – 40 cm. Łodyga oraz liście mają barwę brudnożółtawo-zieloną i pokryte są gęsto (górna część łodygi) lub luźno (liście) rdzawymi włoskami. Liście całobrzegie zróżnicowane na ogonkowe i odziomkowe oraz siedzące liście łodygowe. Listki mają ok 1,3 cm długości i ok. 3 mm szerokości. Kwiaty znajdują się na owłosionych szypułkach. Płatki korony żółte, bliżej nasady pomarańczowo nakrapiane. Owocem jest podłużnie jajowata torebka z krótkimi, rozchylonymi szyjkami.

Skalnica torfowiskowa jest rośliną wieloletnią. Na zajmowanych stanowiskach gatunek wykazuje rozmieszczenie skupiskowe, a przy tym bardzo nierównomierne. Może rozmnażać się wegetatywnie jak i generatywnie. Typowym siedliskiem skalnicy torfowiskowej są mechowiska i mszyste turzycowiska zbudowane przez średniej wysokości turzyce. Preferuje miejsca mszyste o luźnym zwarcu warstwy ziół.

Stan zachowania w sieci Natura 2000. W latach 2006-2008 monitoring w regionie kontynentalnym objął 5 stanowisk. Na terenie Ostoi Augustowskiej zlokalizowane było jedno stanowisko. Stan populacji określono jako właściwy FV, stan siedliska i perspektywy ochrony jako niezadowolający U1. Ocena ogólna wyniosła U1.

Stan zachowania w obszarze – U2

Zagrożenia siedliska – główne zagrożenie gatunku to przeobrażenia siedlisk, przede wszystkim związanymi z sukcesją (ekspansją drzew, krzewów, wysokich bylin zwłaszcza trzciny) i zmianami chemizmu siedliska – eutrofizacją i acydyfikacją.

1902 - Obuwik pospolity *Cypripedium calceolus*

Obuwik pospolity jest rośliną kłączową osiągającą wysokość do 50 cm. Z kłącza o średnicy 5 – 10 mm wyrasta prosty, szorstko owłosiony zielony pęd. Liście podobnie jak pęd są krótko owłosione, a ich liczba waha się o 2 do 5. Mają kształt jajowaty do szeroko lancetowatego, są ostro zakończone, często na krawędziach fałdowane. Okazałe intensywnie pachnące kwiaty wyrastają na szczycie pędu, zwykle pojedynczo, rzadziej po dwa lub trzy. Trzewikowata warzka, o krawędziach podwiniętych do wnętrza ma 20 – 30 mm długości, 15-20 mm szerokości. Jej barwa jest cytrynowożółta, rzadko zielonawożółta lub biała. Działki okwiatu mają barwę czerwono-brunatną, jedynie u nasady są zielone, wewnątrz gładkie, na zewnątrz owłosione. Owocem jest beczułkowatocylintryczna torebka o długości do 30 mm, także nieco łukowato wygięta.

Skalnica torfowiskowa
fot. P. Pawlikowski

Występuje w warunkach średniego lub niewielkiego ocienienia, może także rosnąć w otwartych zbiorowiskach lub lasach liściastych o średnim zwarcie drzewostanu. Preferuje gleby ubogie w azot, o odczynie zbliżonym do obojętnego. Najczęściej są to rędziny, od płytkich do czarnoziemnych, wytworzone z dolomitów, wapieni i margli, rzadziej czarnoziemy, gleby brunatne i aluwialne.

Obuwik optimum swego występowania osiąga w zbiorowiskach okrajkowych, zaroślach kserotermicznych i lasach o luźnym drzewostanie.

Stan zachowania w sieci Natura 2000. W latach 2007-2008 przeprowadzono monitoring, który objął 21 stanowisk. Sześć stanowisk otrzymało

Obuwik pospolity
Fot. P. Pawlikowski

ocenę właściwą FV, osiem ocenę niezadowalającą U1, a siedem ocenę złą U2.

Stan zachowania w obszarze – U2

Zagrożenia siedliska – Gatunek szczególnie wrażliwy na warunki świetlne, wycofuje się w wyniku zmian zachodzących w siedlisku jako następstwo sukcesji naturalnej (w tym rozwoju gatunków liściastych i świerka w lasach), co przejawia się wzrostem ocienienia jego stanowisk i zwarciem pokrywy roślinnej.

1903 - Lipiennik Loesela *Liparis loeselii*

Lipiennik Loesela jest byliną o żółtawozielonej barwie, dorastającą do 20 cm wysokości. Łodyga wyrasta z jajowatej lub okrągłej pseudobulwy otulonej liściowymi pochwami. Na trójkanciastym, nagim spodzie znajdują się zwykle dwa, zastrzone eliptyczne lub lancetowate liście o jasnozielonej barwie. Kwiatostan składa się z 3-8 kwiatów. Kwiaty małe, niepozorne, najczęściej żółtobiaławe lub żółtozielone. Roślina kwitnie od maja do sierpnia. Lipiennik Loesela rośnie na torfowiskach niskich

na podłożu węglanowym, bądź zasilanych wodami podziemnymi, bogatymi w związki wapnia (siedlisko przyrodnicze 7230). Są to głównie torfowiska soligeniczne w dolinach rzek. Gatunek wchodzi w skład różnych zbiorowisk mechowiskowych, jednak prawie wszystkie charakteryzują się dużym udziałem gatunków z rzędu *Caricetalia davallianae*.

Stan zachowania w sieci Natura 2000. W latach 2006-2008 przeprowadzono monitoring, który objął 12 stanowisk. Na terenie Ostoi Augustowskiej zlokalizowane zostało jedno stanowisko (Marycha). Stan populacji na stanowisku określono jako właściwy FV, natomiast stan siedliska i perspektywy ochrony określono jako niezadowalający U1. Ocena ogólna jest niezadowalająca U1. W Polsce większość stanowisk

Lipiennik Loesela
Fot. P. Pawlikowski

otrzymało ocenę niezadowalającą lub złą.

Stan zachowania w obszarze – U1

Zagrożenia siedliska – Największymi zagrożeniami dla większości stanowisk lipiennika Loesela są zaprzestanie wykaszania roślinności, co przyspiesza procesy sukcesji, powodujące konkurencję ekspansywnych gatunków drzew, krzewów i wysokich bylin (zwłaszcza trzciny) oraz odwadnianie torfowisk (przez istniejące systemy melioracyjne, kopanie nowych rowów lub konserwacje starych, przez regulację cieków oraz nadmierny pobór wód gruntowych), które również przyspiesza sukcesję wtórną.

1939 - Rzepik szczeciniasty *Agrimonia pilosa*

Roślina zielna wieloletnia, wysokości 50–150 cm, o niezbyt silnym, poziomym kłacz, zwykle rozgałęziona, równomiernie ulistniona. Łodyga owłosiona niezbyt gęsto długimi, odstającymi włoskami i licznymi małymi gruczołkami. Liście przerywano-nieparzystopierzaste, z przylistkami. Górna strona liścia naga lub z rzadka owłosiona, dolna – jaśniejsza, z długimi, sztywnymi włoskami na nerwach i z licznymi, bardzo drobnymi, lśniąco-gruczołkami na całej powierzchni. Kwiaty o średnicy 6–9 mm zebrane w wydłużone kłosokształtne grona. Owoc –

niełupka. Roślina związana jest z dość suchym lub średnio wilgotnym podłożem humusowym, kamienisto-gliniastym lub piaszczysto-gliniastym; zwykle o odczynie obojętnym lub lekko kwaśnym. Preferuje stanowiska umiarkowanie oświetlone, choć znosi półcień. Jest gatunkiem obszarów o klimacie umiarkowanym chłodnym.

Rzepik szczeciniasty
Fot. P. Pawlikowski

Rzepik szczeciniasty występuje na przydrożach i okrajkach grądów i łęgów, rzadziej olsów i borów mieszanych, głównie na siedliskach lasowych, zwłaszcza dobrze uwilgotnionych, wchodząc w skład zbiorowisk okrajkowych. Nigdy nie jest spotykany pod okapem drzewostanu, w typowych zbiorowiskach leśnych. Nie występuje jednak także poza lasami.

Stan zachowania w sieci Natura 2000. W latach 2009-2010 monitoring w regionie kontynentalnym objął 23 stanowiska rzepika szczeciniastego *Agrimonia pilosa* w 6 obszarach Natura 2000. Na terenie Ostoi Augustowskiej badane stanowiska otrzymały ocenę ogólną niezadowalającą (U1).

Stan zachowania w obszarze – FV

Zagrożenia siedliska – wkraczanie gatunków drzewiastych na stanowiska rośliny, zwiększanie zwarcia bylin, presja roślinożerców, inwazja gatunków (np. niecierpek drobnokwiatowy *Impatiens parviflora*).

1617 Starodub łakowy *Angelica palustris*

Na podstawie weryfikacji dostępnych materiałów (baza Invent, inwentaryzacja BULiGL, monitoring siedlisk 2006-2011, opinia eksperta botanika na podstawie inwentaryzacji terenowych) stwierdzono, że gatunek nie występuje i prawdopodobnie nie występował w przeszłości (przynajmniej w ostatnim półwieczu) na terenie Ostoi. Gatunek nie występuje na terenie Ostoi w związku, z czym należy usunąć go z formularza SDF.

2.6.3. Gatunki zwierząt i ich siedliska występujące na terenie obszaru

1337 Bóbr *Castor fiber*

Największy europejski gryzoń o długości ciała dochodzącej do 140 cm i średniej wadze ok. 20 kg. Futro od brązowego po czarne, spłaszczone, masywny ogon pokryty pseudołuskami. Kończyny krótkie: tylne masywne i o palcach połączonych błoną pławną, przednie drobne o chwytnych palcach. Charakterystyczne są długie, brązowo-czerwone siekacze górne. Zwierzęta ziemnowodne, z gałęzi i mułu tworzą tamy, dzięki którym mogą bezpiecznie przemieszczać się po zalanych terenach w poszukiwaniu pokarmu (gałęzie, kora, kłocza i liście drzew i krzewów). Jako schronienia bobry wykorzystują kopane przez siebie nory lub budowane z gałęzi żeremia. W Polsce gatunek objęty ochroną częściową.

Stan zachowania w sieci Natura 2000 – brak danych (brak raportu GIOŚ).

Stan zachowania w obszarze – FV

Zagrożenia – zagrożeniem może być nadmierna presja turystyczna (zabudowa letniskowa brzegów jezior itp.) oraz rozwój infrastruktury drogowej (rozjeżdżanie migrujących zwierząt).

Żeremie bobrowe fot. J. Lickiewicz

1352 Wilk *Canis lupus* Wilk pokrojem przypomina psa. Wyróżniają go długie nogi, skierowane do wewnątrz łokcie, a na zewnątrz stopy, stosunkowo długi masywny pysk, czoło wyraźnie podniesione, sterczące do góry osadzone nieco ukośnie uszy, ogon puszysty i długi. Głowa

Wilk źródło: www.wojtek1992.republika.pl

jest duża i masywna, od przodu okrągła, osadzona na grubej, mocnej szyi zlewającej się z tułowiem. Sierść jest zwykle barwy rudej, szarobrazowej lub ciemnoszarej. Umaszczenie uzależnione jest od pory roku, wieku zwierzęcia i cech osobniczych. Dorosłe osobniki ważą około 45 kg.

Wilk jest gatunkiem terytorialnym żyjącym w grupach rodzinnych (watahach). W skład watahy wchodzi zwykle para rodzicielska oraz jej młode, rzadziej osobniki niespokrewnione. Najbardziej aktywne są wieczorem i nad ranem. Polują przeważnie na ssaki kopytne. Preferowanym gatunkiem ofiary jest jeleń. W warunkach mozaiki pól i lasów często zabijają zwierzęta hodowlane. Uzupełniającym pokarmem wilków są zające i bobry, a także padlina. W Polsce gatunek znajduje się pod ścisłą ochroną.

Stan zachowania w sieci Natura 2000 – (dane z monitoringu GIOŚ w latach 2006 – 2008).

Monitoring prowadzono w trzech obszarach Natura 2000 w regionie biogeograficznym kontynentalnym. Stan zachowania gatunku został określony jako właściwy (FV) w dwóch ostojach (w tym w Ostoi Augustowskiej) i niezadowolający (U1) w jednej (Ostoi Knyszyńskiej).

Stan zachowania w obszarze – FV

Zagrożenia – zagrożenia populacji wilka to głównie fragmentacja środowisk, bariery migracyjne (np. drogi) i izolacja subpopulacji.

1355 Wydra *Lutra lutra*

Drapieżny ssak o ziemnowodnym, nocnym trybie życia. Tułów i ogon wydłużone o niewielkim grzbietowobrzusznym spłaszczeniu, głowa natomiast jest wyraźnie spłaszczona, kończyny krótkie, o palcach spiętych błoną pławną. Wierzch i boki ciała brązowe, podgardle i brzuch

Wydra (źródło: pl.wikipedia.org)

pokarmowa).

srebrzystobiałe. Masa ciała dochodzi do ok. 10 kg, a długość (łącznie z ogonem) może przekraczać metr. Głównym składnikiem pokarmu są ryby, skorupiaki, płazy i mięczaki. Zasiedla najchętniej śródlądne rzeki i jeziora, ale także stawy hodowlane; schronieniem jest wykopywana w brzegu nora. W Polsce pod ochroną częściową.

Stan zachowania w sieci Natura 2000 – brak danych (brak raportu GIOŚ)

Stan zachowania w obszarze – U1

Zagrożenia – główne zagrożenia to bariery komunikacyjne (drogi), kłusownictwo i niekontrolowane zabijanie, zagrożenie ze strony norki amerykańskiej (konkurencja

1361 Ryś *Lynx lynx*

Ryś po niedźwiedziu i wilku, jest trzecim, co do wielkości dużym drapieżnikiem w naszej faunie. Masa ciała dorosłych osobników wynosi od 15 do 35 kg. Rysie zamieszkujące nizinną część kraju mają zazwyczaj jednolitą płową sierść, i tylko na łapach lepiej widoczne są ciemniejsze cętki. Natomiast rysie karpackie najczęściej mają mniej lub bardziej intensywnie

Ryś źródło: www.anad.republika.pl

rude futro, z wyraźnymi cętkami lub rozetkami. Rysie (z wyjątkiem samic wychowujących młode) prowadzą samotny tryb życia. Poszczególne osobniki zajmują własne areale, o dużej powierzchni, terytoria dorosłych samców osiągają nawet 250 km², a samic - 130 km².

Stan zachowania w sieci Natura 2000 – monitoring GIOŚ prowadzony w 2006 - 2008 roku, stan zachowania gatunku w regionie biogeograficznym kontynentalnym określił jako niezadowolający (U1) w dwóch obszarach (w tym w Ostoj Augustowskiej) i właściwy w jednym (FV).

Stan zachowania w obszarze – U1

Zagrożenia – zanik otwartych terenów wewnątrz Puszczy.

1166 Traszka grzebieniasta *Triturus cristatus*

Traszka grzebieniasta źródło: www.herpetologia.waw.pl

Płaz z rzędu płazów ogoniastych. Traszki grzebieniaste mają głowę zaokrągloną, tułów lekko grzbieto-brzusznie spłaszczony, ogon spłaszczony boczenie, z reguły krótszy od tułowia i zakończony ostro. Dorosłe traszki grzebieniaste są dwukrotnie dłuższe od pozostałych krajowych traszek. Przeciętna długość samca mieści się w 11 – 12 cm. Grzbietowa oraz boczna powierzchnia ciała pokryta jest licznymi brodawkami. Skóra brzusznej powierzchni ciała jest gładka. Brodawki znajdujące się na grzbiecie i po bokach ciała traszek grzebieniastych sprawiają, że skóra w dotyku jest chropowata, a nie gładka jak u innych gatunków rodzimych traszek. Brzuszna powierzchnia tułowia jest jaskrawo żółta lub pomarańczowa, pokryta czarnymi plamami o rozmaitej wielkości i nieregularnym kształcie. Traszka grzebieniasta jest typowym gatunkiem ziemnowodnym,

potrzebującym zarówno odpowiednich siedlisk lądowych jak i wodnych do prawidłowego rozwoju osobniczego i dla właściwego funkcjonowania populacji. Gody traszek grzebieniastych odbywają się w połowie kwietnia, wyłącznie w wodzie i głównie nocą. Rozwój zapłodnionych jaj odbywa się w zbiornikach wodnych od marca do końca czerwca. Okres larwalny trwa przeciętnie około 3 miesięcy, choć jego długość podlega wahaniom w zależności od warunków środowiskowych, w jakich żyją larwy. Larwy traszek grzebieniastych są drapieżnikami i polują na drobniejsze zwierzęta, głównie bezkręgowce, ale też larwy innych płazów oraz mniejsze osobniki własnego gatunku.

Zbiorniki zasiedlone przez traszki grzebieniaste położone są najczęściej na skrajach lasów liściastych, na łąkach i w dolinach rzecznych. Najważniejszym elementem siedliska lądowego jest pas terenu szerokości około 50 m bezpośrednio otaczający zbiornik wodny. Optymalne wydają się zbiorniki położone na łąkach z kępami traw i turzyc, albo częściowo otoczone lasem liściastym, oferującym liczne miejsca, w których traszki mogą się schronić. Zasięg traszki grzebieniastej w Polsce obejmuje cały kraj z wyjątkiem najwyższych partii Tatr i Sudetów. W Polsce objęty ścisłą ochroną gatunkową.

Stan zachowania w sieci Natura 2000 – monitoring GIOŚ w latach 2006 - 2008 stan zachowania gatunku w regionie biogeograficznym kontynentalnym określił jako niezadowalający (U1).

Stan zachowania w obszarze – XX

Zagrożenia – zarybianie zbiorników wodnych.

1188 Kumak nizinny *Bombina bombina*

Kumak należy do płazów typowo wodnych, całe życie spędza w wodzie. Na lądzie spotkać go można jedynie wtedy, gdy wyschnie zbiornik wodny, w którym przebywał. Obie płcie są podobnych rozmiarów; dojrzałe płciowo samce mają długość 26 – 55 mm, samice 30 – 57 mm. Masa dojrzałych osobników w okresie godowym: samce 7,0 – 13,9 g, samice 2,2 – 8,8 g. Płazy te mogą się rozmnażać nawet w niewielkich zbiornikach wodnych, jeżeli nie są one pokryte rzęsą odcinającą dostęp światła, a presja drapieżników nie jest zbyt wielka.

Kumak nizinny źródło: www.lewis.sggw.pl

W Polsce występuje na całym niżu. Jest pospolity, nigdzie jednak nie występuje w dużych skupiskach. Granica jego pionowego zasięgu wynosi 400 m n.p.m. Odżywia się głównie larwami i postaciami dorosłymi owadów wodnych, pająków i skorupiaków. Jesienią, gdy temperatura wody spadnie poniżej ok. 10°C, kumaki opuszczają zbiorniki wodne i wychodzą na ląd w poszukiwaniu miejsca na zimowanie. W Polsce objęty ścisłą ochroną gatunkową.

Stan zachowania w sieci Natura 2000 – brak danych (brak raportu GIOŚ)

Stan zachowania w obszarze – XX

Zagrożenia – eutrofizacja – wypływanie, zarastanie i w konsekwencji zanik starorzeczy i

drobnych zbiorników wodnych.

1096 Minóg strumieniowy *Lampetra planeri*

Minóg strumieniowy należy do gatunku ryb bezszczękowych. Ciało jest wydłużone, robakowatego kształtu. Długość dorosłych osobników wynosi 120 – 185 mm. Grzbiet i górna część boków są niebieskawoszare, o metalicznym połysku. Boki są jaśniejsze, a brzuch białawy. Płetwy żółtobrązowe z niewielką ilością pigmentu. Tarło rozpoczyna się pod koniec kwietnia i trwa do połowy maja. Samice składają ikrę do dołków o średnicy 15 – 20 cm i głębokości 5 – 10 cm. Rozwój embrionalny trwa 11 – 14 dni. Larwy po opuszczeniu gniazda wyszukują piaszczysto-humusowe nanosy, gdzie po zagrzebaniu przebywają 3 – 6 lat.

Minóg strumieniowy Źródło: pl.wikipedia.org

Gatunek zasiedla górny bieg wyżynnych i podgórskich potoków lub nizinne strumienie z silnym prądem i żwirowato-piaszczystym dnem.

Stan zachowania w sieci Natura 2000 – monitoring GIOŚ w latach 2009 - 2010 przeprowadzono na 11 stanowiskach w regionie kontynentalnym. Stan ochrony gatunku określono jako niezadowalający (U1).

Stan zachowania w obszarze – XX

Zagrożenia – potencjalne zagrożenia to: zanieczyszczenie wód, regulacje cieków oraz brak drożności cieków.

1145 Piskorz *Misgurnus fossilis*

Piskorz należy do ryb karpiokształtnych. Ciało ma wydłużone, lekko spłaszczone z boków, pokryte drobną łuską ukrytą w skórze. Ubarwienie waha się od koloru żółtawego przez oliwkowożółty do brunatnożółtego. Wzdłuż boków ciała od pokryw skrzelowych do nasady płetwy ogonowej ciągnie się szeroki ciemnobrązowy pas. Podobne pasy pokrywają grzbiet i brzuszne partie ciała.

Piskorz preferuje siedliska mało dostępne dla innych ryb. Żyje w pobliżu dna, a w przypadku zagrożenia zagrzebuje się w mule. Dzięki możliwości oddychania jelitowego jest odporny na małą zawartość tlenu w wodzie. Zasiedla wody stojące i wolno płynące, płytkie, zanikające jeziora, drobne, muliste śródpolne zbiorniki, starorzecza, a nawet rowy melioracyjne.

Piskorz fot. M. Pućkowski

Stan zachowania w sieci Natura 2000 – monitoring GIOŚ w latach 2009 - 2010 przeprowadzono na 15 stanowiskach w regionie kontynentalnym. Stan ochrony gatunku określono ogólnie jako zły (U2).

Stan zachowania w obszarze – FV

Zagrożenia – zagrożeniem jest zanik naturalnych siedlisk, osuszanie, melioracje i zanieczyszczenie wód.

1013 Poczwarówka Geyera *Vertigo geyeri*

Muszla poczwarówki Geyera ma zwykle mniej niż 2mm wysokości. Jest prawoskrętna, jajowata, lśniąca, o czerwono-brunatnej barwie. Urzeźbienie powierzchni muszli charakteryzuje się delikatnym, lecz regularnym prążkowaniem. Skorupka posiada najczęściej 4,5 skrętów. Skręty muszli są silnie wypukłe, a szew dość głęboki. Otwór muszli niemal półokrągły, wyposażony najczęściej w cztery ząbki, jaśniejsze niż reszta skorupki. Ciało ślimaka jest silnie pigmentowane. Głowa, czułki, brzegi płaszcza oraz grzbietowa część nogi są ciemnoszare lub niemal

Poczwarówka źródło:
www.pl.wikipedia.org

czarne. Brzeg nogi i podeszwa nieco jaśniejsze. Preferuje siedliska wilgotnych łąk lub rzadkich zarośli oraz torfowiska nakredowe. Jest silnie związana z wapiennymi wysiękami. Przebywa często w pobliżu mezotroficznych zbiorników wodnych charakteryzujących się raczej stałym poziomem wody.

Stan zachowania w sieci Natura 2000 – monitoring GIOŚ w 2009 roku przeprowadzono na 6 stanowiskach w regionie kontynentalnym i alpejskim. Stan zachowania gatunku w regionie biogeograficznym kontynentalnym określony został jako niezadowolający (U1).

Stan zachowania w obszarze – U1

Zagrożenia – wtórna sukcesja roślinności, zanik siedliska.

1014 Poczwarówka zwężona *Vertigo angustior*

Jedna z największych poczwarówek, o owalnej, prawoskrętnej muszli osiągającej długość 2,7 mm i szerokość 1,6 mm. Ostatni skręt muszli najszerszy, otwór trójkątny, wydłużony, zaopatrzony 4-8 ząbkami. Ubarwienie muszli od rogowo-żółtego do brązowego, ciało jasnoszare z ciemniejszą głową. Gatunek związany z bogatymi w wapń, podmokłymi siedliskami – łąkami, turzycowiskami i torfowiskami wapiennymi.

Preferuje wysoką roślinność, unika terenów zakrzaczonych czy użytkowanych rolniczo. Gatunek euro-syberyjski, w Polsce w niektórych rejonach pospolita, liczne stanowiska zlokalizowane są zwłaszcza we wschodniej Polsce, na pojezierzach północnej części kraju i w Wielkopolsce.

Stan zachowania w sieci Natura 2000 – monitoring GIOŚ w 2009 roku przeprowadzono na 36 stanowiskach w regionie kontynentalnym i alpejskim. Stan zachowania gatunku w regionie biogeograficznym kontynentalnym określony został jako niezadowalający (U1).

Stan zachowania w obszarze – XX

Zagrożenia – wtórna sukcesja roślinności, zanik siedliska.

Stan zachowania w sieci Natura 2000 – monitoring GIOŚ w 2011 roku przeprowadzono na 31 stanowiskach w regionie kontynentalnym. Stan zachowania gatunku w regionie biogeograficznym kontynentalnym określony został w 18 przypadkach jako właściwy FV, w 11 jak niezadowalający U1 i w 2 przypadkach jako zły U2.

Stan zachowania w obszarze – XX

Zagrożenia – głównym zagrożeniem jest eutrofizacja wód i związany z tym spadek przezroczystości wody oraz zmiany w składzie i strukturze roślinności.

Moduł B

3. Stan ochrony przedmiotów ochrony objętych Planem

Przedmioty ochrony objęte Planem								
Siedliska przyrodnicze	Kod Natura	Stanowisko	Parametr stanu	Wskaźnik	Ocena stanu ochrony na podstawie dostępnych danych wg skali FV, UI, U2	Ocena stanu ochrony po weryfikacji terenowej wg skali FV, UI, U2	Ogólna ocena stanu ochrony siedliska/gatunku wg skali FV, UI, U2	Uwagi
Siedliska								
Wydmy śródlądowe z murawami napiaskowymi	2330	W trakcie prac nad PZO nie potwierdzono występowania siedliska w reprezentatywności kwalifikującej go, jako przedmiot ochrony. Istnieje konieczność weryfikacji SDF poprzez zmianę oceny stopnia reprezentatywności siedliska na D.						
Twardowodne oligo- i mezotroficzne zbiorniki z podwodnym i łakami ramienic	3140	Ogół stanowisk na terenie Ostoi Augustowskiej PLH 200005	Powierzchnia siedliska	-	-	U1	U1	Ocena ekspercka wykonana na potrzeby PZO dla całości siedliska na terenie ostoi.
			Struktura i funkcje	Barwa wody	-	FV		
				Charakterystyczna kombinacja zbiorowisk w obrębie transektu	-	XX		

Przedmioty ochrony objęte Planem								
Siedliska przyrodnicze	Kod Natura	Stanowisko	Parametr stanu	Wskaźnik	Ocena stanu ochrony na podstawie dostępnych danych wg skali FV, UI, U2	Ocena stanu ochrony po weryfikacji terenowej wg skali FV, UI, U2	Ogólna ocena stanu ochrony siedliska/gatunku wg skali FV, UI, U2	Uwagi
Charetea				Fito- i zooplankton	-	XX		
				Gatunki inwazyjne i/ lub obce dla zbiorowisk makrofitów	-	U1		
				Odczyn wody	-	FV		
				Przewodnictwo wody	-	FV		
				Przezroczystość wody	-	U1		
				Obecność ramienic	-	FV		
			Perspektywy ochrony	-	-	U1		
Starorzecza i naturalne eutroficzne	3150	Ogół stanowisk na terenie	Powierzchnia siedliska	-	-	FV	U2	Ocena ekspercka wykonana na potrzeby PZO dla całości

Przedmioty ochrony objęte Planem								
Siedliska przyrodnicze	Kod Natura	Stanowisko	Parametr stanu	Wskaźnik	Ocena stanu ochrony na podstawie dostępnych danych wg skali FV, UI, U2	Ocena stanu ochrony po weryfikacji terenowej wg skali FV, UI, U2	Ogólna ocena stanu ochrony siedliska/gatunku wg skali FV, UI, U2	Uwagi
zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z <i>Nympheion</i> , <i>Potamion</i>		Ostoi Augustowskiej PLH 200005	Struktura i funkcje	Charakterystyczna kombinacja zbiorowisk w obrębie transektu	-	XX		siedliska na terenie ostoi.
				Gatunki wskazujące na degradację	-	XX		
				Barwa wody	-	FV		
				Konduktywność (przewodnictwo elektrolityczne)	-	FV		
				Przezroczystość wody	-	U1		
				Odczyn wody	-	FV		
				Plankton	-	XX		
				Gatunki inwazyjne i/ lub obce dla zbiorowisk makrofitów	-	U1		

Przedmioty ochrony objęte Planem								
Siedliska przyrodnicze	Kod Natura	Stanowisko	Parametr stanu	Wskaźnik	Ocena stanu ochrony na podstawie dostępnych danych wg skali FV, UI, U2	Ocena stanu ochrony po weryfikacji terenowej wg skali FV, UI, U2	Ogólna ocena stanu ochrony siedliska/gatunku wg skali FV, UI, U2	Uwagi
			Perspektywy ochrony	-	-	U1		
Naturalne dystroficzne zbiorniki wodne	3160	Ogół stanowisk na terenie Ostoi Augustowskiej PLH 200005	Powierzchnia siedliska	-	-	FV	FV	Ocena ekspercka wykonana na potrzeby PZO dla całości siedliska na terenie ostoi.
			Struktura i funkcje	Gatunki charakterystyczne	-	FV		
				Gatunki ekspansywne	-	FV		
				Obce gatunki inwazyjne	-	FV		
				Barwa wody	-	FV		
				Odczyn wody	-	FV		
				Konduktywność (przewodnictwo elektrolityczne)	-	FV		
				Melioracje	-	FV		

Przedmioty ochrony objęte Planem								
Siedliska przyrodnicze	Kod Natura	Stanowisko	Parametr stanu	Wskaźnik	Ocena stanu ochrony na podstawie dostępnych danych wg skali FV, UI, U2	Ocena stanu ochrony po weryfikacji terenowej wg skali FV, UI, U2	Ogólna ocena stanu ochrony siedliska/gatunku wg skali FV, UI, U2	Uwagi
				Wskaźnik hydrochemiczny HDI (Hydrochemical Dystrophy Index)	-	XX		
				Przezroczystość	-	U1		
				Plankton	-	XX		
				Wskaźnik TDS	-	XX		
				Stan torfowiska otaczającego jezioro lub inny naturalny zbiornik (proponowany, jako wskaźnik pomocniczy dla oceny parametru Perspektyw Ochrony)	-	FV		

Przedmioty ochrony objęte Planem								
Siedliska przyrodnicze	Kod Natura	Stanowisko	Parametr stanu	Wskaźnik	Ocena stanu ochrony na podstawie dostępnych danych wg skali FV, UI, U2	Ocena stanu ochrony po weryfikacji terenowej wg skali FV, UI, U2	Ogólna ocena stanu ochrony siedliska/gatunku wg skali FV, UI, U2	Uwagi
			Perspektywy ochrony	-	-	FV		
Nizinne i podgórskie rzeki ze zbiorowiskami włosieniczników <i>Ranunculus fluitantis</i>	3260	Ogół stanowisk na terenie Ostoi Augustowskiej PLH 200005	Powierzchnia siedliska	-	-	XX	U1	Ocena ekspercka wykonana na potrzeby PZO dla całości siedliska na terenie ostoi.
			Struktura i funkcje	Gatunki charakterystyczne - włosieniczniki	-	FV		
				Gatunki charakterystyczne - inne	-	FV		
				Materiał dna koryta	-	U1		
				Ocena stanu ekologicznego	-	FV		

Przedmioty ochrony objęte Planem								
Siedliska przyrodnicze	Kod Natura	Stanowisko	Parametr stanu	Wskaźnik	Ocena stanu ochrony na podstawie dostępnych danych wg skali FV, UI, U2	Ocena stanu ochrony po weryfikacji terenowej wg skali FV, UI, U2	Ogólna ocena stanu ochrony siedliska/gatunku wg skali FV, UI, U2	Uwagi
				Pokrycie transektu przez moczarkę kanadyjską (Elodea canadensis)	-	XX		
				Przepływy	-	FV		
				Spiętrzenie wód rzeki	-	XX		
				Wskaźnik naturalności siedliska	-	XX		
				Wskaźnik przekształcenia siedliska	-	FV		
				Gatunki inwazyjne	-	XX		
				Naturalne elementy morfologiczne	-	FV		

Przedmioty ochrony objęte Planem								
Siedliska przyrodnicze	Kod Natura	Stanowisko	Parametr stanu	Wskaźnik	Ocena stanu ochrony na podstawie dostępnych danych wg skali FV, UI, U2	Ocena stanu ochrony po weryfikacji terenowej wg skali FV, UI, U2	Ogólna ocena stanu ochrony siedliska/gatunku wg skali FV, UI, U2	Uwagi
				Ścieki	-	FV		
				Zacienienie rzeki	-	FV		
			Perspektywy ochrony	-	-	FV		
Zalewane muliste brzegi rzek	3270	W trakcie prac nad PZO nie potwierdzono występowania siedliska ani w reprezentatywności kwalifikującej go jako przedmiot ochrony, ani w reprezentatywności D. Istnieje konieczność weryfikacji SDF poprzez usunięcie zapisu o siedlisku.						
Suche wrzosowiska (<i>Calluna-</i>	4030	Ogół stanowisk na terenie	Powierzchnia siedliska	-	-	U1	U1	Ocena ekspercka wykonana na potrzeby PZO dla całości

Przedmioty ochrony objęte Planem								
Siedliska przyrodnicze	Kod Natura	Stanowisko	Parametr stanu	Wskaźnik	Ocena stanu ochrony na podstawie dostępnych danych wg skali FV, UI, U2	Ocena stanu ochrony po weryfikacji terenowej wg skali FV, UI, U2	Ogólna ocena stanu ochrony siedliska/gatunku wg skali FV, UI, U2	Uwagi
<i>Genistion, P ohlio-Callunion, Calluno-Arctostaphylion)</i>		Ostoi Augustowskiej PLH 200005	Struktura i funkcje	Pokrycie wrzосу zwyczajnego <i>Calluna vulgaris</i> , ewentualnie na wrzosowiskach mącznicowych łączne wrzосу i mącznicy lekarskiej <i>Arctostaphylos uva-ursi</i>	-	U1		siedliska na terenie ostoi.
				Pokrycie traw	-	U2		
				Zarośnięcie przez drzewa	-	FV		
				Gatunki obce geograficznie	-	U1		
				Ekspansywne gatunki rodzime (apofity)	-	U1		

Przedmioty ochrony objęte Planem								
Siedliska przyrodnicze	Kod Natura	Stanowisko	Parametr stanu	Wskaźnik	Ocena stanu ochrony na podstawie dostępnych danych wg skali FV, UI, U2	Ocena stanu ochrony po weryfikacji terenowej wg skali FV, UI, U2	Ogólna ocena stanu ochrony siedliska/gatunku wg skali FV, UI, U2	Uwagi
				Struktura populacji kluczowych gatunków	-	FV		
				Stan kluczowych dla różnorodności biologicznej gatunków lokalnie typowych dla siedliska	-	XX		
				Inne zniekształcenia	-	U1		
			Perspektywy ochrony	-	-	FV		
Ciepolubne śródładowe murawy	6120	Ogół stanowisk na terenie	Powierzchnia siedliska	-	-	U1	U1	Ocena ekspercka wykonana na potrzeby PZO dla całości

Przedmioty ochrony objęte Planem								
Siedliska przyrodnicze	Kod Natura	Stanowisko	Parametr stanu	Wskaźnik	Ocena stanu ochrony na podstawie dostępnych danych wg skali FV, UI, U2	Ocena stanu ochrony po weryfikacji terenowej wg skali FV, UI, U2	Ogólna ocena stanu ochrony siedliska/gatunku wg skali FV, UI, U2	Uwagi
napiaskowe (<i>Koelerion glaucae</i>)		Ostoi Augustowskiej PLH 200005	Struktura i funkcje	Gatunki charakterystyczne	-	U2		siedliska na terenie ostoii.
				Obce gatunki inwazyjne	-	U1		
				Rodzime gatunki ekspansywne roślin zielnych	-	U2		
				Ekspansja krzewów i podrośtu drzew	-	FV		
				Struktura przestrzenna płatów muraw	-	U1		
				Zachowanie strefy ekotonowej	-	U1		
				Perspektywy ochrony	-	U1		

Przedmioty ochrony objęte Planem								
Siedliska przyrodnicze	Kod Natura	Stanowisko	Parametr stanu	Wskaźnik	Ocena stanu ochrony na podstawie dostępnych danych wg skali FV, UI, U2	Ocena stanu ochrony po weryfikacji terenowej wg skali FV, UI, U2	Ogólna ocena stanu ochrony siedliska/gatunku wg skali FV, UI, U2	Uwagi
Zmiennowilgotne łąki trzęślicowe <i>Molinion</i>	6410	W trakcie prac nad PZO nie potwierdzono występowania siedliska w reprezentatywności kwalifikującej go, jako przedmiot ochrony. Istnieje konieczność weryfikacji SDF poprzez zmianę oceny stopnia reprezentatywności siedliska na D.						
Ziołorośla nadrzeczne <i>Convolvularia sepium</i>	6430	W trakcie prac nad PZO nie potwierdzono występowania siedliska w reprezentatywności kwalifikującej go, jako przedmiot ochrony. Istnieje konieczność weryfikacji SDF poprzez zmianę oceny stopnia reprezentatywności siedliska na D.						
Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie <i>Arrhenatherion elatioris</i>	6510	W trakcie prac nad PZO nie potwierdzono występowania siedliska w reprezentatywności kwalifikującej go, jako przedmiot ochrony. Istnieje konieczność weryfikacji SDF poprzez zmianę oceny stopnia reprezentatywności siedliska na D.						
Torfowiska wysokie z roślinnością	7110	Ogół stanowisk na terenie	Powierzchnia siedliska	-	-	U1	U2	Ocena ekspercka wykonana na potrzeby PZO dla całości

Przedmioty ochrony objęte Planem								
Siedliska przyrodnicze	Kod Natura	Stanowisko	Parametr stanu	Wskaźnik	Ocena stanu ochrony na podstawie dostępnych danych wg skali FV, UI, U2	Ocena stanu ochrony po weryfikacji terenowej wg skali FV, UI, U2	Ogólna ocena stanu ochrony siedliska/gatunku wg skali FV, UI, U2	Uwagi
torfotwórczą (żywe)		Ostoi Augustowskiej PLH 200005	Struktura i funkcje	Gatunki charakterystyczne	-	FV		siedliska na terenie ostoi.
				Pokrycie i struktura gatunkowa torfowców	-	U1		
				Obce gatunki inwazyjne	-	FV		
				Rodzime gatunki ekspansywne roślin zielnych	-	U1		
				Odpowiednie uwodnienie	-	U1		
				s240 Melioracje odwadniające	-	FV		
				Struktura powierzchni torfowiska (obecność dolinek i kęp)	-	U1		

Przedmioty ochrony objęte Planem								
Siedliska przyrodnicze	Kod Natura	Stanowisko	Parametr stanu	Wskaźnik	Ocena stanu ochrony na podstawie dostępnych danych wg skali FV, UI, U2	Ocena stanu ochrony po weryfikacji terenowej wg skali FV, UI, U2	Ogólna ocena stanu ochrony siedliska/gatunku wg skali FV, UI, U2	Uwagi
Torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością z <i>Scheuchzeria-Caricetea</i>)	7140	Ogół stanowisk na terenie Ostoi Augustowskiej PLH 200005	Perspektywy ochrony	Pozyskanie torfu	-	FV	U1	Ocena ekspercka wykonana na potrzeby PZO dla całości siedliska na terenie ostoi.
				s242 Obecność krzewów i drzew	-	U2		
				-	-	U1		
			Powierzchnia siedliska	-	-	U1		
			Struktura i funkcje	Procent powierzchni zajęty przez siedlisko na transekcje	-	FV		
				Gatunki charakterystyczne	-	FV		
				Gatunki dominujące	-	U1		

Przedmioty ochrony objęte Planem								
Siedliska przyrodnicze	Kod Natura	Stanowisko	Parametr stanu	Wskaźnik	Ocena stanu ochrony na podstawie dostępnych danych wg skali FV, UI, U2	Ocena stanu ochrony po weryfikacji terenowej wg skali FV, UI, U2	Ogólna ocena stanu ochrony siedliska/gatunku wg skali FV, UI, U2	Uwagi
				Pokrycie i struktura gatunkowa mchów	-	FV		
				Obce gatunki inwazyjne	-	U1		
				Gatunki ekspansywne roślin zielnych	-	FV		
				Obecność krzewów i drzew	-	FV		
				Stopień uwodnienia	-	FV		
				Pozyskanie torfu	-	XX		
				Melioracje odwadniające	-	FV		
			Perspektywy ochrony		-	U1		

Przedmioty ochrony objęte Planem								
Siedliska przyrodnicze	Kod Natura	Stanowisko	Parametr stanu	Wskaźnik	Ocena stanu ochrony na podstawie dostępnych danych wg skali FV, UI, U2	Ocena stanu ochrony po weryfikacji terenowej wg skali FV, UI, U2	Ogólna ocena stanu ochrony siedliska/gatunku wg skali FV, UI, U2	Uwagi
Obniżenia na podłożu torfowym z roślinnością ze związku <i>Rhynchosporion</i>	7150	W trakcie prac nad PZO nie potwierdzono występowania siedliska ani w reprezentatywności kwalifikującej go jako przedmiot ochrony, ani w reprezentatywności D. Istnieje konieczność weryfikacji SDF poprzez usunięcie zapisu o siedlisku.						
Torfowiska nakredowe (<i>Cladietum marisci</i> , <i>Caricetum buxbaumii</i> , <i>Schoenetum nigricantis</i>)	7210	Ogół stanowisk na terenie Ostoi Augustowskiej PLH 200005	Powierzchnia siedliska	-	-	FV	U2	Ocena ekspercka wykonana na potrzeby PZO dla całości siedliska na terenie ostoi.
			Struktura i funkcje	Udział procentowy siedliska na transekcje	-	XX		
				Gatunki charakterystyczne	-	U1		
				Gatunki dominujące	-	U1		
				Obce gatunki inwazyjne	-	FV		

Przedmioty ochrony objęte Planem								
Siedliska przyrodnicze	Kod Natura	Stanowisko	Parametr stanu	Wskaźnik	Ocena stanu ochrony na podstawie dostępnych danych wg skali FV, UI, U2	Ocena stanu ochrony po weryfikacji terenowej wg skali FV, UI, U2	Ogólna ocena stanu ochrony siedliska/gatunku wg skali FV, UI, U2	Uwagi
				Rodzime gatunki ekspansywne roślin zielnych	-	U2		
				Gatunki synantropijne	-	FV		
				Zwarcie szuwarów	-	U1		
				Ekspansja krzewów i podrośtu drzew	-	U1		
				Stopień uwodnienia	-	FV		
				Mechaniczne zniszczenie	-	FV		
			Perspektywy ochrony	-	-	U2		
Górskie i nizinne torfowiska	7230	Ogół stanowisk na terenie	Powierzchnia siedliska	-	-	U1	U1	Ocena ekspercka wykonana na potrzeby PZO dla całości

Przedmioty ochrony objęte Planem								
Siedliska przyrodnicze	Kod Natura	Stanowisko	Parametr stanu	Wskaźnik	Ocena stanu ochrony na podstawie dostępnych danych wg skali FV, UI, U2	Ocena stanu ochrony po weryfikacji terenowej wg skali FV, UI, U2	Ogólna ocena stanu ochrony siedliska/gatunku wg skali FV, UI, U2	Uwagi
zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk		Ostoi Augustowskiej PLH 200005	Struktura i funkcje	Powierzchnia siedliska	-	XX		siedliska na terenie ostoi.
				Procent powierzchni zajęty przez siedlisko na transekcje	-	XX		
				Gatunki charakterystyczne	-	FV		
				Gatunki dominujące	-	U1		
				Pokrycie i struktura gatunkowa mchów	-	FV		
				Obce gatunki inwazyjne	-	FV		
				Gatunki ekspansywne roślin zielnych	-	U1		

Przedmioty ochrony objęte Planem								
Siedliska przyrodnicze	Kod Natura	Stanowisko	Parametr stanu	Wskaźnik	Ocena stanu ochrony na podstawie dostępnych danych wg skali FV, UI, U2	Ocena stanu ochrony po weryfikacji terenowej wg skali FV, UI, U2	Ogólna ocena stanu ochrony siedliska/gatunku wg skali FV, UI, U2	Uwagi
				Zakres pH	-	FV		
				Ekspansja krzewów i podrostu drzew	-	U1		
				Stopień uwodnienia	-	FV		
				Pozyskanie torfu	-	FV		
				Melioracje odwadniające	-	U1		
				Występowanie trawertynów	-	XX		
			Perspektywy ochrony	-	-	U1		
Grąd subkontynentalny <i>Tilio-</i>	9170	Ogół stanowisk na terenie	Powierzchnia siedliska	-	-	U1	U1	Oceny poszczególnych wskaźników dokonano dla ogółu stanowisk

Przedmioty ochrony objęte Planem								
Siedliska przyrodnicze	Kod Natura	Stanowisko	Parametr stanu	Wskaźnik	Ocena stanu ochrony na podstawie dostępnych danych wg skali FV, UI, U2	Ocena stanu ochrony po weryfikacji terenowej wg skali FV, UI, U2	Ogólna ocena stanu ochrony siedliska/gatunku wg skali FV, UI, U2	Uwagi
<i>Carpinetum, Melitti Carpinetum</i>		Ostoi Augustowskiej PLH 200005	Struktura i funkcje	Charakterystyczna kombinacja florystyczna runa	-	U1		siedliska w obszarze przy zastosowaniu oceny eksperckiej, wykorzystując opisy taksacyjne, bazę danych Invent LP 2007, wyniki monitoringu GIOŚ oraz prace glebowo-siedliskowe.
				Gatunki dominujące w poszczególnych warstwach fitocenozy	-	U1		
				Udział w drzewostanie gatunków liściastych (bez wczesnosukcesyjnych)	-	U1		
				Udział graba	-	U1		

Przedmioty ochrony objęte Planem								
Siedliska przyrodnicze	Kod Natura	Stanowisko	Parametr stanu	Wskaźnik	Ocena stanu ochrony na podstawie dostępnych danych wg skali FV, UI, U2	Ocena stanu ochrony po weryfikacji terenowej wg skali FV, UI, U2	Ogólna ocena stanu ochrony siedliska/gatunku wg skali FV, UI, U2	Uwagi
				Udział gatunków „wczesnosukcesyjnych” w drzewostanie	-	U1		
				Gatunki obce ekologicznie w drzewostanie	-	U1		
				Gatunki obce geograficznie w drzewostanie	-	FV		
				Martwe drewno (łączne zasoby)	-	FV		
				Martwe drewno leżące lub stojące >3 m długości i >50 cm grubości	-	U1		
				Wiek drzewostanu (obecność starodrzewu)	-	U1		

Przedmioty ochrony objęte Planem								
Siedliska przyrodnicze	Kod Natura	Stanowisko	Parametr stanu	Wskaźnik	Ocena stanu ochrony na podstawie dostępnych danych wg skali FV, UI, U2	Ocena stanu ochrony po weryfikacji terenowej wg skali FV, UI, U2	Ogólna ocena stanu ochrony siedliska/gatunku wg skali FV, UI, U2	Uwagi
				Naturalne odnowienie drzewostanu	-	U1		
				Struktura pionowa i przestrzenna roślinności	-	FV		
				Inwazyjne gatunki obce w podszybie i runie	-	FV		
				Ekspansywne gatunki rodzime (apofity) w runie; w tym gatunki porębowe, w tym trzcinnik piaskowy, jeżyny	-	U1		

Przedmioty ochrony objęte Planem								
Siedliska przyrodnicze	Kod Natura	Stanowisko	Parametr stanu	Wskaźnik	Ocena stanu ochrony na podstawie dostępnych danych wg skali FV, UI, U2	Ocena stanu ochrony po weryfikacji terenowej wg skali FV, UI, U2	Ogólna ocena stanu ochrony siedliska/gatunku wg skali FV, UI, U2	Uwagi
				Zniszczenia runa i gleby związane z pozyskaniem drewna	-	FV		
				Inne zniekształcenia (rozjeżdżenie, wydeptanie, zaśmiecenie)		FV		

Przedmioty ochrony objęte Planem								
Siedliska przyrodnicze	Kod Natura	Stanowisko	Parametr stanu	Wskaźnik	Ocena stanu ochrony na podstawie dostępnych danych wg skali FV, UI, U2	Ocena stanu ochrony po weryfikacji terenowej wg skali FV, UI, U2	Ogólna ocena stanu ochrony siedliska/gatunku wg skali FV, UI, U2	Uwagi
				Stan kluczowych dla różnorodności biologicznej gatunków lokalnie typowych dla siedliska (wskaźnik fakultatywny, stosować tylko, gdy są odpowiednie dane)	-	XX		
			Perspektywy ochrony	-	-	U1		
Bory i lasy bagienne (<i>Vaccinio</i>)	91D0	Ogół stanowisk na terenie	Powierzchnia siedliska	-	-	U1	U1	Oceny poszczególnych wskaźników dokonano dla ogółu stanowisk

Przedmioty ochrony objęte Planem								
Siedliska przyrodnicze	Kod Natura	Stanowisko	Parametr stanu	Wskaźnik	Ocena stanu ochrony na podstawie dostępnych danych wg skali FV, UI, U2	Ocena stanu ochrony po weryfikacji terenowej wg skali FV, UI, U2	Ogólna ocena stanu ochrony siedliska/gatunku wg skali FV, UI, U2	Uwagi
uliginosi-Betuletum pubescentis, Vaccinio uliginosi-Pinetum, Ledo-Sphagnetum, Sphagno girgensohnii-Piceetum i brzoźowo-sosnowe bagienne lasy borealne)		Ostoi Augustowskiej PLH 200005	Struktura i funkcje	Gatunki charakterystyczne	-	FV		siedliska w obszarze przy zastosowaniu oceny eksperckiej, wykorzystując opisy taksacyjne, bazę danych Invent LP 2007, wyniki monitoringu GIOŚ oraz prace glebowo-siedliskowe.
				Gatunki dominujące	-	FV		
				Inwazyjne gatunki obce w runie	-	U1		
				Rodzime gatunki ekspansywne roślin zielnych	-	U1		
				Uwodnienie	-	U1		
				Wiek drzewostanu	-	FV		
				Gatunki obce geograficznie w drzewostanie	-	FV		

Przedmioty ochrony objęte Planem								
Siedliska przyrodnicze	Kod Natura	Stanowisko	Parametr stanu	Wskaźnik	Ocena stanu ochrony na podstawie dostępnych danych wg skali FV, UI, U2	Ocena stanu ochrony po weryfikacji terenowej wg skali FV, UI, U2	Ogólna ocena stanu ochrony siedliska/gatunku wg skali FV, UI, U2	Uwagi
				Gatunki obce ekologicznie w drzewostanie	-	FV		
				Martwe drewno leżące lub stojące > 3 m długości i >50 cm grubości	-	U1		
				Naturalne odnowienie drzewostanu	-	U1		
				Występowanie mchów torfowców	-	FV		
				Występowanie charakterystycznych krzewinek	-	FV		
				Pionowa struktura roślinności	-	FV		

Przedmioty ochrony objęte Planem								
Siedliska przyrodnicze	Kod Natura	Stanowisko	Parametr stanu	Wskaźnik	Ocena stanu ochrony na podstawie dostępnych danych wg skali FV, UI, U2	Ocena stanu ochrony po weryfikacji terenowej wg skali FV, UI, U2	Ogólna ocena stanu ochrony siedliska/gatunku wg skali FV, UI, U2	Uwagi
				Zniszczenia runa i gleby związane z pozyskaniem drewna	-	FV		
				Inne zniekształcenia	-	FV		
				Stan kluczowych dla różnorodności biologicznej gatunków lokalnie typowych dla siedliska	-	FV		
			Perspektywy ochrony	-	-	U1		
Łęgi wierzbowe, topolowe,	91E0	Ogół stanowisk na terenie	Powierzchnia siedliska	-	-	U1	U1	Oceny poszczególnych wskaźników dokonano dla ogółu stanowisk

Przedmioty ochrony objęte Planem								
Siedliska przyrodnicze	Kod Natura	Stanowisko	Parametr stanu	Wskaźnik	Ocena stanu ochrony na podstawie dostępnych danych wg skali FV, UI, U2	Ocena stanu ochrony po weryfikacji terenowej wg skali FV, UI, U2	Ogólna ocena stanu ochrony siedliska/gatunku wg skali FV, UI, U2	Uwagi
olszowe i jesionowe (<i>Salicetum albo-fragilis</i> , <i>Populetum albae</i> , <i>Fraxino-Alnetum</i> olsy źródłiskowe)		Ostoi Augustowskiej PLH 200005	Struktura i funkcje	Gatunki charakterystyczne	-	U1		siedliska w obszarze przy zastosowaniu oceny eksperckiej, wykorzystując opisy taksacyjne, bazę danych Invent LP 2007, wyniki monitoringu GIOŚ oraz prace glebowo-siedliskowe.
				Gatunki dominujące	-	U1		
				Gatunki obce geograficznie w drzewostanie	-	FV		
				Inwazyjne gatunki obce w podszybie i runie	-	U1		
				Martwe drewno	-	FV		
				Martwe drewno wielkowymiarowe (leżące lub stojące >3m długości i >50 cm średnicy)	-	U1		

Przedmioty ochrony objęte Planem								
Siedliska przyrodnicze	Kod Natura	Stanowisko	Parametr stanu	Wskaźnik	Ocena stanu ochrony na podstawie dostępnych danych wg skali FV, UI, U2	Ocena stanu ochrony po weryfikacji terenowej wg skali FV, UI, U2	Ogólna ocena stanu ochrony siedliska/gatunku wg skali FV, UI, U2	Uwagi
				Reżim wodny w tym rytm zalewów (jeśli występują)	-	U1		
				Wiek drzewostanu	-	U1		
				Pionowa struktura roślinności	-	U1		
				Naturalne odnowienie drzewostanu	-	U1		
				Zniszczenie runa i gleby związane z pozyskaniem drewna	-	FV		
				Inne zniekształcenia	-	U1		

Przedmioty ochrony objęte Planem								
Siedliska przyrodnicze	Kod Natura	Stanowisko	Parametr stanu	Wskaźnik	Ocena stanu ochrony na podstawie dostępnych danych wg skali FV, UI, U2	Ocena stanu ochrony po weryfikacji terenowej wg skali FV, UI, U2	Ogólna ocena stanu ochrony siedliska/gatunku wg skali FV, UI, U2	Uwagi
				Stan kluczowych dla różnorodności biologicznej gatunków lokalnie typowych dla siedliska (wskaźnik fakultatywny, stosować tylko gdy są odpowiednie dane).		XX		
			Perspektywy ochrony	-	-	U1		

	Przedmioty ochrony objęte Planem							
Siedliska przyrodnicze	Kod Natura	Stanowisko	Parametr stanu	Wskaźnik	Ocena stanu ochrony na podstawie dostępnych danych wg skali FV, UI, U2	Ocena stanu ochrony po weryfikacji terenowej wg skali FV, UI, U2	Ogólna ocena stanu ochrony siedliska/gatunku wg skali FV, UI, U2	Uwagi
Cieplolubne dąbrowy <i>Quercetalia pubescenti-petraeae</i>	91I0	W trakcie prac nad PZO nie potwierdzono występowania siedliska ani w reprezentatywności kwalifikującej go jako przedmiot ochrony, ani w reprezentatywności D. Istnieje konieczność weryfikacji SDF poprzez usunięcie zapisu o siedlisku.						
Sosnowy bór chrobotkowy <i>Cladonio-Pinetum</i> i chrobotkowy a postać <i>Peucedano-Pinetum</i>	91T0	W trakcie prac nad PZO nie potwierdzono występowania siedliska w reprezentatywności kwalifikującej go, jako przedmiotu ochrony. Istnieje konieczność weryfikacji SDF poprzez zmianę stopnia reprezentatywności siedliska na D.						
Gatunki zwierząt								
Bóbr europejski <i>Castor fiber</i>	1337	Ogół stanowisk na terenie Ostoi Augustów	Parametry populacji	-	FV	-	FV	Ocena ekspercka dla ogółu stanowisk gatunku w obszarze.
			Parametry siedliska gatunku	-	FV	-		

Przedmioty ochrony objęte Planem								
Siedliska przyrodnicze	Kod Natura	Stanowisko	Parametr stanu	Wskaźnik	Ocena stanu ochrony na podstawie dostępnych danych wg skali FV, UI, U2	Ocena stanu ochrony po weryfikacji terenowej wg skali FV, UI, U2	Ogólna ocena stanu ochrony siedliska/gatunku wg skali FV, UI, U2	Uwagi
		skieję PLH 200005	Szanse zachowania gatunku	-	FV	-		
Wilk <i>Canis lupus</i>	1352	Ogół stanowisk na terenie Ostoi Augustowskiej PLH 200005	Parametry populacji	-	FV	-	FV	Ocena ekspercka dla ogółu stanowisk gatunku w obszarze. Lokalizacja stanowiska jest umowna. Za obszar występowania wilka należy przyjąć cały obszar Ostoi Augustowskiej PLH 200005.
			Parametry siedliska gatunku	-	FV	-		
			Szanse zachowania gatunku	-	FV	-		
Wydra <i>Lutra lutra</i>	1355	Ogół stanowisk na terenie Ostoi Augustow	Parametry populacji		XX	-	U1	Ocena ekspercka dla ogółu stanowisk gatunku w obszarze.
			Parametry siedliska gatunku	-	FV	-		

Przedmioty ochrony objęte Planem								
Siedliska przyrodnicze	Kod Natura	Stanowisko	Parametr stanu	Wskaźnik	Ocena stanu ochrony na podstawie dostępnych danych wg skali FV, UI, U2	Ocena stanu ochrony po weryfikacji terenowej wg skali FV, UI, U2	Ogólna ocena stanu ochrony siedliska/gatunku wg skali FV, UI, U2	Uwagi
		skiej PLH 200005	Szanse zachowania gatunku	-	U1	-		
Ryś <i>Lynx lynx</i>	1361	Ogół stanowisk na terenie Ostoi Augustowskiej PLH 200005	Parametry populacji		FV	-	FV	Ocena ekspercka dla ogółu stanowisk gatunku w obszarze. Lokalizacja stanowiska jest umowna. Za obszar występowania rysia należy przyjąć cały obszar Ostoi Augustowskiej PLH 200005.
			Parametry siedliska gatunku		FV			
			Szanse zachowania gatunku	-	FV	-		
Traszka grzebieniasta <i>Triturus cristatus</i>	1166	Ogół stanowisk na terenie Ostoi Augustow	Parametry populacji	-	XX	-	U1	Ocena ekspercka dla ogółu stanowisk gatunku w obszarze. Lokalizacja stanowiska jest umowna. Za obszar

	Przedmioty ochrony objęte Planem							
Siedliska przyrodnicze	Kod Natura	Stanowisko	Parametr stanu	Wskaźnik	Ocena stanu ochrony na podstawie dostępnych danych wg skali FV, UI, U2	Ocena stanu ochrony po weryfikacji terenowej wg skali FV, UI, U2	Ogólna ocena stanu ochrony siedliska/gatunku wg skali FV, UI, U2	Uwagi
		skie PLH 200005	Parametry siedliska gatunku	-	U1	-		występowania rysia należy przyjąć cały obszar Ostoi Augustowskiej PLH 200005.
			Szanse zachowania gatunku	-	U1	-		
Kumak nizinny <i>Bombina bombina</i>	1188	Ogół stanowisk na terenie Ostoi Augustowskiej PLH 200005	Parametry populacji	-	XX	-	U1	Ocena ekspercka dla ogółu stanowisk gatunku w obszarze.
			Parametry siedliska gatunku	-	U1	-		
			Szanse zachowania gatunku	-	U1	-		
Żółw błotny <i>Emys orbicularis</i>	1220	W trakcie prac nad PZO nie potwierdzono występowania gatunku z oceną populacji kwalifikującą go jako przedmiot ochrony. Istnieje konieczność weryfikacji SDF poprzez zmianę oceny populacji gatunku na D.						

Przedmioty ochrony objęte Planem								
Siedliska przyrodnicze	Kod Natura	Stanowisko	Parametr stanu	Wskaźnik	Ocena stanu ochrony na podstawie dostępnych danych wg skali FV, UI, U2	Ocena stanu ochrony po weryfikacji terenowej wg skali FV, UI, U2	Ogólna ocena stanu ochrony siedliska/gatunku wg skali FV, UI, U2	Uwagi
Minóg strumieniowy <i>Lampetra planeri</i>	1096	Ogół stanowisk na terenie Ostoi Augustowskiej PLH 200005	Parametry populacji	-	XX	-	XX	Liczebność gatunku nie jest znana, brak danych na temat miejsc występowania i zasięgu występowania. Przy ocenie parametrów zastosowano ocenę ekspercką dla ogółu stanowisk w obszarze.
			Parametry siedliska gatunku	-	U1	-		
			Szanse zachowania gatunku	-	XX	-		
Poczwarówka zwężona <i>Vertigo angustior</i>	1014	Ogół stanowisk na terenie Ostoi Augustowskiej PLH 200005	Parametry populacji	-	XX	-	XX	Liczebność gatunku nie jest znana, brak danych na temat miejsc występowania i zasięgu występowania. Przy ocenie parametrów zastosowano ocenę ekspercką dla ogółu stanowisk w obszarze.
			Parametry siedliska gatunku	-	FV	-		
			Szanse zachowania gatunku	-	XX	-		

	Przedmioty ochrony objęte Planem							
Siedliska przyrodnicze	Kod Natura	Stanowisko	Parametr stanu	Wskaźnik	Ocena stanu ochrony na podstawie dostępnych danych wg skali FV, UI, U2	Ocena stanu ochrony po weryfikacji terenowej wg skali FV, UI, U2	Ogólna ocena stanu ochrony siedliska/gatunku wg skali FV, UI, U2	Uwagi
Czerwończyk nieparek <i>Lycaena dispar</i>	1060	Ogół stanowisk na terenie Ostoi Augustowskiej PLH 200005	Parametry populacji	-	XX	-	XX	Liczebność gatunku nie jest znana, brak danych na temat miejsc występowania i zasięgu występowania. Przy ocenie parametrów zastosowano ocenę ekspercką dla ogółu stanowisk w obszarze.
			Parametry siedliska gatunku	-	FV	-		
			Szanse zachowania gatunku	-	XX	-		
Gatunki roślin								
Sasanka otwarta <i>Pulsatilla patens</i>	1477	Ogół stanowisk na terenie Ostoi Augustowskiej PLH 200005	Parametry populacji	-	-	U1	U1	Ocena ekspercka dla ogółu stanowisk gatunku w obszarze.
			Parametry siedliska gatunku	Liczebność (Liczba kęp)	-	U1		
			Liczba osobników generatywnych	-	U1			

Przedmioty ochrony objęte Planem								
Siedliska przyrodnicze	Kod Natura	Stanowisko	Parametr stanu	Wskaźnik	Ocena stanu ochrony na podstawie dostępnych danych wg skali FV, UI, U2	Ocena stanu ochrony po weryfikacji terenowej wg skali FV, UI, U2	Ogólna ocena stanu ochrony siedliska/gatunku wg skali FV, UI, U2	Uwagi
				Średnia liczba kwiatów w kępie generatywnej	-	XX		
				Liczba siewek	-	XX		
				Stan zdrowotny (chlorozy, nekrozy, pokrój)	-	FV		
				Powierzchnia potencjalnego siedliska	-	U1		
				Powierzchnia zajętego siedliska	-	U1		
				Ocienienie	-	U1		
				Zwarcie drzew i krzewów	-	U1		
				Wysokość runi/runa	-	U1		

Przedmioty ochrony objęte Planem								
Siedliska przyrodnicze	Kod Natura	Stanowisko	Parametr stanu	Wskaźnik	Ocena stanu ochrony na podstawie dostępnych danych wg skali FV, UI, U2	Ocena stanu ochrony po weryfikacji terenowej wg skali FV, UI, U2	Ogólna ocena stanu ochrony siedliska/gatunku wg skali FV, UI, U2	Uwagi
				Obecność świerka ew. innych ekspansywnych gatunków drzewiastych	-	U1		
				Gatunki ekspansywne	-	U1		
				Gatunki obce inwazyjne	-	U1		
				Oświetlenie stanowiska	-	U1		
				Miejsca do kielkowania	-	U1		
			Szanse zachowania gatunku	-	-	U1		
Leniec bezpodkwiatkowy	1437	Ogół stanowisk na terenie	Parametry populacji	-	-	FV	U1	Ocena ekspercka dla ogółu stanowisk gatunku w obszarze.

Przedmioty ochrony objęte Planem								
Siedliska przyrodnicze	Kod Natura	Stanowisko	Parametr stanu	Wskaźnik	Ocena stanu ochrony na podstawie dostępnych danych wg skali FV, UI, U2	Ocena stanu ochrony po weryfikacji terenowej wg skali FV, UI, U2	Ogólna ocena stanu ochrony siedliska/gatunku wg skali FV, UI, U2	Uwagi
<i>Thesium ebracteatum</i>		Ostoi Augustowskiej PLH 200005	Parametry siedliska gatunku	Liczba osobników	-	FV		
				Liczba osobników generatywnych	-	FV		
				Liczba osobników wegetatywnych	-	FV		
				Stan zdrowotny (chlorozy, nekrozy, pokrój)	-	FV		
				Powierzchnia potencjalnego siedliska	-	FV		
				Powierzchnia zajętego siedliska	-	U1		
				Zwarcie drzew i krzewów	-	FV		
				Ocienienie	-	FV		
				Wysokość runi/runa	-	U1		
				Gatunki ekspansywne	-	U1		

Przedmioty ochrony objęte Planem								
Siedliska przyrodnicze	Kod Natura	Stanowisko	Parametr stanu	Wskaźnik	Ocena stanu ochrony na podstawie dostępnych danych wg skali FV, UI, U2	Ocena stanu ochrony po weryfikacji terenowej wg skali FV, UI, U2	Ogólna ocena stanu ochrony siedliska/gatunku wg skali FV, UI, U2	Uwagi
				Gatunki obce inwazyjne	-	U1		
				Wojłok (warstwa nierozłożonej materii organicznej)	-	FV		
			Szanse zachowania gatunku	-	-	U1		
Obuwik pospolity <i>Cypripedium calceolus</i>	1902	Ogół stanowisk na terenie Ostoi Augustowskiej PLH 200005	Parametry populacji	-	-	U2	U2	Ocena ekspercka dla ogółu stanowisk gatunku w obszarze.
				Liczba osobników	-	U2		
			Parametry siedliska gatunku	Liczba kęp	-	U2		
				Liczba pędów pojedynczych	-	U2		
				Liczba osobników generatywnych	-	U2		

Przedmioty ochrony objęte Planem								
Siedliska przyrodnicze	Kod Natura	Stanowisko	Parametr stanu	Wskaźnik	Ocena stanu ochrony na podstawie dostępnych danych wg skali FV, UI, U2	Ocena stanu ochrony po weryfikacji terenowej wg skali FV, UI, U2	Ogólna ocena stanu ochrony siedliska/gatunku wg skali FV, UI, U2	Uwagi
				Liczba osobników wegetatywnych	-	U2		
				Efektywność zapylania	-	XX		
				Obecność siewek	-	XX		
				Stan zdrowotny (chlorozy, nekrozy, pokrój)	-	U1		
				Powierzchnia potencjalnego siedliska	-	U1		
				Powierzchnia zajętego siedliska	-	U2		
				Fragmentacja siedliska	-	U1		
				Ocienienie przez drzewa i krzewy	-	U2		

Przedmioty ochrony objęte Planem								
Siedliska przyrodnicze	Kod Natura	Stanowisko	Parametr stanu	Wskaźnik	Ocena stanu ochrony na podstawie dostępnych danych wg skali FV, UI, U2	Ocena stanu ochrony po weryfikacji terenowej wg skali FV, UI, U2	Ogólna ocena stanu ochrony siedliska/gatunku wg skali FV, UI, U2	Uwagi
				Wysokie byliny/gatunki ekspansywne - konkurencyjne	-	U1		
				Wysokość runi/runa	-	U1		
				Wojłok (martwa materia organiczna)	-	U1		
				Miejsca do kielkowania	-	U2		
				Negatywny wpływ otoczenia	-	XX		
				Liczba związanych owoców	-	U2		
				Gatunki obce inwazyjne	-	FV		

Przedmioty ochrony objęte Planem								
Siedliska przyrodnicze	Kod Natura	Stanowisko	Parametr stanu	Wskaźnik	Ocena stanu ochrony na podstawie dostępnych danych wg skali FV, UI, U2	Ocena stanu ochrony po weryfikacji terenowej wg skali FV, UI, U2	Ogólna ocena stanu ochrony siedliska/gatunku wg skali FV, UI, U2	Uwagi
				Stopień zarośnięcia siedliska	-	U2		
			Szanse zachowania gatunku	-	-	U1		
Lipiennik Loesela <i>Liparis loeselii</i>	1903	Ogół stanowisk na terenie Ostoi Augustowskiej PLH 200005	Parametry populacji	-	-	U2	U2	Ocena ekspercka dla ogółu stanowisk gatunku w obszarze.
			Parametry siedliska gatunku	Liczba osobników	-	U1		
				Typ rozmieszczenia	-	XX		
				Liczba osobników generatywnych	-	U1		
				Liczba osobników wegetatywnych	-	U1		
				Liczba osobników juwenilnych	-	XX		

Przedmioty ochrony objęte Planem								
Siedliska przyrodnicze	Kod Natura	Stanowisko	Parametr stanu	Wskaźnik	Ocena stanu ochrony na podstawie dostępnych danych wg skali FV, UI, U2	Ocena stanu ochrony po weryfikacji terenowej wg skali FV, UI, U2	Ogólna ocena stanu ochrony siedliska/gatunku wg skali FV, UI, U2	Uwagi
				Stan zdrowotny (stwierdzone choroby pasożyty itp.)	-	FV		
				Powierzchnia potencjalnego siedliska	-	XX		
				Powierzchnia zajętego siedliska	-	XX		
				Fragmentacja siedliska	-	FV		
				Stopień zarośnięcia siedliska przez roślinność drzewiastą i krzewiastą	-	U1		

Przedmioty ochrony objęte Planem								
Siedliska przyrodnicze	Kod Natura	Stanowisko	Parametr stanu	Wskaźnik	Ocena stanu ochrony na podstawie dostępnych danych wg skali FV, UI, U2	Ocena stanu ochrony po weryfikacji terenowej wg skali FV, UI, U2	Ogólna ocena stanu ochrony siedliska/gatunku wg skali FV, UI, U2	Uwagi
				Wysokie byliny/gatunki ekspansywne - konkurencyjne	-	U1		
				Wysokość runi/runa	-	U1		
				Wojłok (materia organiczna)	-	FV		
				Miejsca do kielkowania	-	FV		
				Uwodnienie terenu/wilgotność podłoża	-	FV		
			Szanse zachowania gatunku	-	-	U1		
Skalnica torfowiskowa	1528	Ogół stanowisk na terenie	Parametry populacji	-	-	U1	U1	Ocena ekspercka dla ogółu stanowisk gatunku w obszarze.

Przedmioty ochrony objęte Planem								
Siedliska przyrodnicze	Kod Natura	Stanowisko	Parametr stanu	Wskaźnik	Ocena stanu ochrony na podstawie dostępnych danych wg skali FV, UI, U2	Ocena stanu ochrony po weryfikacji terenowej wg skali FV, UI, U2	Ogólna ocena stanu ochrony siedliska/gatunku wg skali FV, UI, U2	Uwagi
<i>Saxifraga hirculus</i>		Ostoi Augustowskiej PLH 200005	Parametry siedliska gatunku	Liczba osobników	-	U2		
				Liczba osobników generatywnych	-	U2		
				Liczba osobników wegetatywnych	-	U2		
				Stan zdrowotny (chlorozy, nekrozy, pokrój)	-	FV		
				Powierzchnia potencjalnego siedliska	-	XX		
				Powierzchnia zajętego siedliska	-	XX		
				Fragmentacja siedliska	-	FV		

Przedmioty ochrony objęte Planem								
Siedliska przyrodnicze	Kod Natura	Stanowisko	Parametr stanu	Wskaźnik	Ocena stanu ochrony na podstawie dostępnych danych wg skali FV, UI, U2	Ocena stanu ochrony po weryfikacji terenowej wg skali FV, UI, U2	Ogólna ocena stanu ochrony siedliska/gatunku wg skali FV, UI, U2	Uwagi
				Stopień zarośnięcia siedliska przez roślinność drzewiastą i krzewiastą	-	U1		
				Wysokie byliny/gatunki ekspansywne - konkurencyjne	-	U2		
				Zwarcie warstwy ziół (runi)	-	U1		
				Pokrycie sprzyjających gatunków mchów	-	FV		
				Udział wskaźników eutrofizacji i acydyfikacji w warstwie mszystej	-	U1		

Przedmioty ochrony objęte Planem								
Siedliska przyrodnicze	Kod Natura	Stanowisko	Parametr stanu	Wskaźnik	Ocena stanu ochrony na podstawie dostępnych danych wg skali FV, UI, U2	Ocena stanu ochrony po weryfikacji terenowej wg skali FV, UI, U2	Ogólna ocena stanu ochrony siedliska/gatunku wg skali FV, UI, U2	Uwagi
				Poziom wód gruntowych	-	U1		
				Gatunki obce inwazyjne	-	FV		
				Typ rozmieszczenia	-	U1		
			Szanse zachowania gatunku	-	-	U2		
Sierpowiec błyszczący <i>Drepanocladus vernicosus</i>	1393	Ogół stanowisk na terenie Ostoi Augustowskiej PLH 200005	Parametry populacji	-	-	FV	U1	Ocena ekspercka dla ogółu stanowisk gatunku w obszarze.
			Parametry siedliska gatunku	Liczebność	-	XX		
				Typ rozmieszczenia	-	XX		
				Liczba darni	-	XX		
				Liczba osobników generatywnych	-	FV		
				Stan zdrowotny	-	XX		

Przedmioty ochrony objęte Planem								
Siedliska przyrodnicze	Kod Natura	Stanowisko	Parametr stanu	Wskaźnik	Ocena stanu ochrony na podstawie dostępnych danych wg skali FV, UI, U2	Ocena stanu ochrony po weryfikacji terenowej wg skali FV, UI, U2	Ogólna ocena stanu ochrony siedliska/gatunku wg skali FV, UI, U2	Uwagi
				Powierzchnia potencjalnego siedliska	-	FV		
				Powierzchnia zajętego siedliska	-	FV		
				Fragmentacja siedliska	-	FV		
				Gatunki ekspansywne	-	U1		
				Gatunki obce inwazyjne	-	FV		
				Ocienienie przez drzewa i krzewy	-	XX		
				Wysokość runi	-			
				Zwarcie runi/runa	-	U1		
				Uwodnienie terenu/wilgotność podłoża	-	FV		

Przedmioty ochrony objęte Planem								
Siedliska przyrodnicze	Kod Natura	Stanowisko	Parametr stanu	Wskaźnik	Ocena stanu ochrony na podstawie dostępnych danych wg skali FV, UI, U2	Ocena stanu ochrony po weryfikacji terenowej wg skali FV, UI, U2	Ogólna ocena stanu ochrony siedliska/gatunku wg skali FV, UI, U2	Uwagi
				Negatywne wpływy z otoczenia	-	FV		
				Powierzchnie darni	-	FV		
				Stopień zarośnięcia siedliska	-	U1		
				Sukcesja	-	U1		
			Szanse zachowania gatunku	-	-	FV		
Aldrowanda pęcherzykowata <i>Aldrovanda vesiculosa</i>	1516	Ogół stanowisk na terenie Ostoi Augustowskiej PLH	Parametry populacji	-	-	FV	FV	Ocena ekspercka dla ogółu stanowisk gatunku w obszarze.
			Parametry siedliska	Liczba osobników	-	FV		
				Typ rozmieszczenia	-	FV		

Przedmioty ochrony objęte Planem								
Siedliska przyrodnicze	Kod Natura	Stanowisko	Parametr stanu	Wskaźnik	Ocena stanu ochrony na podstawie dostępnych danych wg skali FV, UI, U2	Ocena stanu ochrony po weryfikacji terenowej wg skali FV, UI, U2	Ogólna ocena stanu ochrony siedliska/gatunku wg skali FV, UI, U2	Uwagi
		200005	gatunku	Struktura wiekowa	-	XX		
				Stan zdrowotny (chlorozy, nekrozy, pokrój)	-	FV		
				Powierzchnia potencjalnego siedliska	-	U1		
				Powierzchnia zajętego siedliska	-	FV		
				Fragmentacja siedliska	-	FV		
				Stopień zarośnięcia siedliska przez wysoką roślinność szuwarową	-	U1		
				Gatunki obce inwazyjne	-	FV		

Przedmioty ochrony objęte Planem								
Siedliska przyrodnicze	Kod Natura	Stanowisko	Parametr stanu	Wskaźnik	Ocena stanu ochrony na podstawie dostępnych danych wg skali FV, UI, U2	Ocena stanu ochrony po weryfikacji terenowej wg skali FV, UI, U2	Ogólna ocena stanu ochrony siedliska/gatunku wg skali FV, UI, U2	Uwagi
				Obecność gatunków roślin o pozytywnym oddziaływaniu	-	U1		
				Ocienienie	-	FV		
				Procesy/zmiany siedliska	-	FV		
			Szanse zachowania gatunku	-	-	FV		
Rzepik szczeciniasty <i>Agrimonia pilosa</i>	1939	Ogół stanowisk na terenie Ostoi Augustowskiej PLH 200005	Parametry populacji	Liczba kęp	-	XX	FV	Ocena ekspercka dla ogółu stanowisk gatunku w obszarze.
				Stabilność populacji		XX		
				Liczba pędów generatywnych		FV		

Przedmioty ochrony objęte Planem								
Siedliska przyrodnicze	Kod Natura	Stanowisko	Parametr stanu	Wskaźnik	Ocena stanu ochrony na podstawie dostępnych danych wg skali FV, UI, U2	Ocena stanu ochrony po weryfikacji terenowej wg skali FV, UI, U2	Ogólna ocena stanu ochrony siedliska/gatunku wg skali FV, UI, U2	Uwagi
				Stabilność liczby pędów generatywnych		FV		
				Obecność siewek		XX		
				Stan zdrowotny		FV		
			Parametry siedliska gatunku	Powierzchnia potencjalnego siedliska		FV		
				Powierzchnia zajętego siedliska		U1		
				Stabilność powierzchni zajętego		XX		
				Zwarcie drzew i krzewów	-	FV		
				Ocienienie całkowite	-	FV		

	Przedmioty ochrony objęte Planem							
Siedliska przyrodnicze	Kod Natura	Stanowisko	Parametr stanu	Wskaźnik	Ocena stanu ochrony na podstawie dostępnych danych wg skali FV, UI, U2	Ocena stanu ochrony po weryfikacji terenowej wg skali FV, UI, U2	Ogólna ocena stanu ochrony siedliska/gatunku wg skali FV, UI, U2	Uwagi
				Gatunki ekspansywne	-	FV		
				Gatunki obce, inwazyjne	-	FV		
				Wysokość runi	-	FV		
				Wojłok (martwa materia organiczna)	-	FV		
				Miejsce do kiełkowania	-	XX		
			Szanse zachowania gatunku	-	-	FV		
Starodub łąkowy <i>Angelica palustris</i>	1617	W trakcie prac nad PZO nie potwierdzono występowania gatunku ani w reprezentatywności kwalifikującej go jako przedmiot ochrony, ani w reprezentatywności D. Istnieje konieczność weryfikacji SDF poprzez usunięcie zapisu o gatunku.						

Przedmioty ochrony objęte Planem								
Siedliska przyrodnicze	Kod Natura	Stanowisko	Parametr stanu	Wskaźnik	Ocena stanu ochrony na podstawie dostępnych danych wg skali FV, UI, U2	Ocena stanu ochrony po weryfikacji terenowej wg skali FV, UI, U2	Ogólna ocena stanu ochrony siedliska/gatunku wg skali FV, UI, U2	Uwagi
Proponowane przedmioty ochrony								
Poczwarówka Geyera <i>Vertigo geyeri</i>	1013	Ogół stanowisk na terenie Ostoi Augustowskiej PLH 200005	Parametry populacji	-	XX	-	U1	Liczebność gatunku nie jest znana. Oceny parametrów dokonano na podstawie oceny eksperckiej dla wszystkich stanowisk w ostoi.
			Parametry siedliska gatunku	-	U1	-		
			Szanse zachowania gatunku	-	U1	-		
Piskorz <i>Misgurnus fossilis</i>	1145	Ogół stanowisk na terenie Ostoi Augustowskiej PLH 200005	Parametry populacji	-	XX	-	FV	Liczebność populacji nie jest znana, lecz na podstawie obserwacji terenowych i wywiadu środowiskowego można stwierdzić, że gatunek występuje w większości jezior na terenie obszaru.
			Parametry siedliska gatunku	-	FV	-		
			Szanse zachowania gatunku	-	FV	-		

4. Analiza zagrożeń

L.p.	Przedmiot ochrony	Numer stanowiska	Zagrożenia		Opis zagrożenia
			Istniejące	Potencjalne	
Siedliska					
1	2330 Wydmy śródlądowe z murawami napiaskowymi	W trakcie prac nad PZO nie potwierdzono występowania siedliska w reprezentatywności kwalifikującej go, jako przedmiot ochrony. Istnieje konieczność weryfikacji SDF poprzez zmianę oceny stopnia reprezentatywności siedliska na D.			
2	3140 Twardowodne oligo– i mezotroficzne zbiorniki z podwodnymi łąkami ramienic <i>Charetea</i>	976E, DB94, 51A0, 1932, 4606, 54A2, 8F7D, 4444, 25AD, 6EE1, D6C6, 9C7C, CDFF	E03.01 pozbywanie się odpadów z gospodarstw domowych/obiektów rekreacyjnych E01.03 zabudowa rozproszona H01.05 rozproszone zanieczyszczenie wód powierzchniowych z powodu działalności związanej z rolnictwem i leśnictwem A08 nawożenie/nawozy sztuczne	J02.15 inne spowodowane przez człowieka zmiany stosunków wodnych K03.05 negatywny wpływ introdukowanych gatunków ryb	Zanieczyszczenie wód ściekami bytowymi powoduje eutrofizację. Spływy powierzchniowe z pól wzmagają eutrofizację oraz mogą dodatkowo zanieczyszczać wodę związkami chemicznymi ze środków ochrony roślin itp. Zabudowa rozproszona w tym obiekty rekreacyjne na brzegach jezior i w ich bezpośredniej zlewni powodują zniszczenie naturalnych stref buforowych wokół zbiornika i również przyspiesza procesy eutrofizacji. Potencjalne zagrożenia to
		3AB5, 3461, 6421, 25FF, 9B5E, 18EE, 62E2, 6DF5, 450A	A08 nawożenie/nawozy sztuczne	J02.15 inne spowodowane przez człowieka zmiany stosunków wodnych	

L.p.	Przedmiot ochrony	Numer stanowiska	Zagrożenia		Opis zagrożenia
			Istniejące	Potencjalne	
					zmiany stosunków wodnych oraz obce introdukowane gatunki ryb. Mogą one powodować zanik łąk ramienicowych.
3	3150 Starorzeczka i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z <i>Nympheion</i> , <i>Potamion</i>	1363, 0A13, 0443, 5029, B138, 6F1F, B33A, A55F, F557, 6377, 944D, F06A, B814, 5166, 4CA2, 269C, 2A6D, C7C6, 4D0E, DE63, 7451, 6BF1, B448, 831F, 27CD, B86A, 7E42, 39BD, DDFD, 8834	E03.01 pozbywanie się odpadów z gospodarstw domowych/obiektów rekreacyjnych H01.05 rozproszone zanieczyszczenie wód powierzchniowych z powodu działalności związanej z rolnictwem i leśnictwem A08 nawożenie/nawozy sztuczne	J02.15 inne spowodowane przez człowieka zmiany stosunków wodnych	Zanieczyszczenie wód ściekami bytowymi powoduje eutrofizację. Spływy powierzchniowe z pól wzmagają eutrofizację oraz mogą dodatkowo zanieczyszczać wodę związkami chemicznymi ze środków ochrony roślin itp. Zabudowa rozproszona w tym obiekty rekreacyjne na brzegach jezior i w ich bezpośredniej zlewni powodują zniszczenie naturalnych stref buforowych wokół zbiornika i również przyspiesza procesy eutrofizacji. Potencjalne zagrożenia to zmiany stosunków wodnych oraz obce introdukowane
		687C, 3862, 8686, 062A, 107A, 869F, DE0A, 2DF4, 979F, FCC5, 10C6, E52A, 8D82, 13CD, 68DF, 27AB, C214, EEC9, E777, 1258,	K02.03 Eutrofizacja (naturalna)	-	

L.p.	Przedmiot ochrony	Numer stanowiska	Zagrożenia		Opis zagrożenia
			Istniejące	Potencjalne	
		A3E0, 5365, B9CD, 443A, FDC0			gatunki ryb.
		CB80, 9473, CB6A, D817, 4E6F, 968B, 37A1, F0CF, D74E	A08 nawożenie/nawozy sztuczne	K03.05 negatywny wpływ introdukowanych gatunków ryb J02.15 inne spowodowane przez człowieka zmiany stosunków wodnych	
4	3160 Naturalne dystroficzne zbiorniki wodne	60E7, D248, 5411, 1293, DDBE, 0A50, 2354, 86BA, FA4C, 03AE, F67F, A4C3, CEA1, ADE2, FF18, BC09, 3197, B591		K03.05 negatywny wpływ introdukowanych gatunków ryb J02.15 inne spowodowane przez człowieka zmiany stosunków wodnych	Dla dystroficznych zbiorników wodnych nie zidentyfikowano istniejących realnych zagrożeń. Potencjalnymi zagrożeniami są introdukowane gatunki ryb oraz zmiany stosunków wodnych, które mogą spowodować zubożenie bioróżnorodności zbiorników wodnych.
5	3260 Nizinne i podgórskie rzeki ze zbiorowiskami włosieniczników	0B2A	E03.01 pozbywanie się odpadów z gospodarstw domowych/obiektów rekreacyjnych	J02.05 modyfikowanie funkcjonowania wód - ogólnie	Zagrożeniem dla siedliska są ścieki i odpady gospodarskie, a zwłaszcza ścieki z nieuszczelnionych szamb i gospodarstw, które przedostają się do rzeki.
		94C5		J02.05 modyfikowanie funkcjonowania wód - ogólnie	

L.p.	Przedmiot ochrony	Numer stanowiska	Zagrożenia		Opis zagrożenia
			Istniejące	Potencjalne	
					Potencjalnym zagrożeniem jest ingerencja w morfologię koryta (odmulanie, prostowanie itp.), która może spowodować zanik siedliska.
6	3270 Zalewane muliste brzegi rzek	W trakcie prac nad PZO nie potwierdzono występowania siedliska ani w reprezentatywności kwalifikującej go jako przedmiot ochrony, ani w reprezentatywności D. Istnieje konieczność weryfikacji SDF poprzez usunięcie zapisu o siedlisku.			
7	4030 Suche wrzosowiska (<i>Calluno-Genistion, Pohlio-Callunion, Calluno-Arctostaphylion</i>)	9A74, 816E, 14FA, 98D9, 2B4A, 936F, FCA3, 2722, 0A8C, FB0E, 510B, C52C	I01 Obce gatunki inwazyjne K02.01 zmiana składu gatunkowego (sukcesja) K02.02 nagromadzenie materii organicznej	D01.04 drogi kolejowe, w tym TGV	Zagrożeniem siedliska są obce gatunki (łubin, czeremcha późna) oraz ekspansja wysokich bylin i krzewów jak również nagromadzenie materii organicznej (wojłoku), co utrudnia rozwój gatunków typowych dla wrzosowisk. Potencjalnymi zagrożeniami są prace modernizacyjne na kolei oraz zalesianie terenów otwartych (skrajów dróg, polan itp.)
		F614	I01 Obce gatunki inwazyjne K02.01 zmiana składu gatunkowego (sukcesja) K02.02 nagromadzenie materii organicznej	B01 zalesianie terenów otwartych	

L.p.	Przedmiot ochrony	Numer stanowiska	Zagrożenia		Opis zagrożenia
			Istniejące	Potencjalne	
		2A50	K02.01 zmiana składu gatunkowego (sukcesja) K02.02 nagromadzenie materii organicznej	B01 zalesianie terenów otwartych	
8	6120 Ciepłolubne, śródlądowe murawy napiaskowe (<i>Koelerion glaucae</i>)	Ogół stanowisk w obszarze Natura 2000 Ostoja Augustowska	K02.01 zmiana składu gatunkowego (sukcesja) E03.01 pozbywanie się odpadów z gospodarstw domowych/obiektów rekreacyjnych	B01 zalesianie terenów otwartych E01.03 zabudowa rozproszona	Sukcesja muraw prowadzi do zaniku siedliska. Zagrożeniem jest również nielegalne wyrzucanie śmieci w obrębie siedliska. Potencjalnie zagrożeniem jest też zalesianie nierozpoznanych płątów siedliska i ich zabudowa (domki letniskowe itp.)
9	6410 Zmiennowilgotne łąki trzęślicowe (<i>Molinion</i>)	W trakcie prac nad PZO nie potwierdzono występowania siedliska w reprezentatywności kwalifikującej go, jako przedmiot ochrony. Istnieje konieczność weryfikacji SDF poprzez zmianę oceny stopnia reprezentatywności siedliska na D.			
10	6430 Ziołorośla górskie (<i>Adenostylion alliariae</i>) i ziołorośla nadrzeczne (<i>Convolvuletalia</i>)	W trakcie prac nad PZO nie potwierdzono występowania siedliska w reprezentatywności kwalifikującej go, jako przedmiot ochrony. Istnieje konieczność weryfikacji SDF poprzez zmianę oceny stopnia reprezentatywności siedliska na D.			

L.p.	Przedmiot ochrony	Numer stanowiska	Zagrożenia		Opis zagrożenia
			Istniejące	Potencjalne	
	<i>sepium</i>)				
11	6510 Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (<i>Arrhenatherion elatioris</i>)	W trakcie prac nad PZO nie potwierdzono występowania siedliska w reprezentatywności kwalifikującej go, jako przedmiot ochrony. Istnieje konieczność weryfikacji SDF poprzez zmianę oceny stopnia reprezentatywności siedliska na D.			
12	7110 Torfowiska wysokie z roślinnością torfotwórczą (żywe)	E985, 05D3, D83F, 0709	K02.01 zmiana składu gatunkowego (sukcesja)	J02.01.02 osuszanie terenów morskich, ujściowych, bagiennych	Ekspansja drzew i krzewów oraz ogólnie postępujące osuszenie siedlisk bagiennych., także poprzez istniejące systemy odwadniające. Potencjalnym zagrożeniem jest zalesianie terenów otwartych .
		D5AE	K02.01 zmiana składu gatunkowego (sukcesja) J02.01.02 osuszanie terenów morskich, ujściowych, bagiennych	B01 zalesianie terenów otwartych	
		B806, 55FF	K02.01 zmiana składu gatunkowego (sukcesja)	-	
		947D	-	K02.01 zmiana składu gatunkowego (sukcesja)	
13	7140 torfowiska przejściowe i trzęsawiska.	588D, 16ED, F200 FDDD, 2495, 1849, E578, BB09	J02.01.02 osuszanie terenów morskich, ujściowych, bagiennych K02.01 zmiana składu gatunkowego (sukcesja)	-	Istniejące zagrożenia to ekspansja drzew i krzewów, niekiedy także trzciny, ogólnie postępujące osuszanie terenów

L.p.	Przedmiot ochrony	Numer stanowiska	Zagrożenia		Opis zagrożenia
			Istniejące	Potencjalne	
		6E2B	K01.03 wyschnięcie K02.01 zmiana składu gatunkowego (sukcesja)	B01 zalesianie terenów otwartych	bagiennych (w tym istniejące systemy odwadniające i ich konserwacja), a potencjalnie również zalesienia.
		6B2B, 6D2F, 3466, 77D2	K02.01 zmiana składu gatunkowego (sukcesja)	J02.15 inne spowodowane przez człowieka zmiany stosunków wodnych	
		2404	K02.01 zmiana składu gatunkowego (sukcesja)	-	
		97FB, 16FD, 31EE, 3AE1, 161A, 67CA, 141C, 2B9E, 80EA, EF9D, 9585, 4429, 1388, 00FB, 5318, E17C, 98F0, F36F, 530F, B5E1, 825E, 2A91	-	J02.15 inne spowodowane przez człowieka zmiany stosunków wodnych	
		EE2C, 1433	-	K02.01 zmiana składu gatunkowego (sukcesja)	
14	7150 Obniżenia na podłożu torfowym z roślinnością ze związku <i>Rhynchosporion</i>	W trakcie prac nad PZO nie potwierdzono występowania siedliska ani w reprezentatywności kwalifikującej go jako przedmiot ochrony, ani w reprezentatywności D. Istnieje konieczność weryfikacji SDF poprzez usunięcie zapisu o siedlisku.			

L.p.	Przedmiot ochrony	Numer stanowiska	Zagrożenia		Opis zagrożenia
			Istniejące	Potencjalne	
15	7210 Torfowiska nakredowe (<i>Cladietum marisci</i> , <i>Caricetum buxbaumii</i> , <i>Schoenetum nigricantis</i>)	B0A9, 8694	K02.01 zmiana składu gatunkowego (sukcesja)	-	Istniejące zagrożenia to ekspansja drzew, krzewów oraz trzciny w toku naturalnej sukcesji na skutek zarzucenia użytkowania; ogólnie postępujące osuszanie terenów bagiennych, a potencjalnie również zalesienia, zasypywanie brzegów szuwarów kłociowych nad jeziorami.
		EA0E, F061, 52AE, 5578	K02.01 zmiana składu gatunkowego (sukcesja) B01 zalesianie terenów otwartych A03.03 zaniechanie/brak koszenia	J02.01.02 osuszanie terenów morskich, ujściowych, bagiennych J02.01.03 wypełnianie rowów, tam, stawów, sadzawek, bagien lub torfianek	
		CAED, B76F, DA8E, CCFC, 151F, F061, 52AE, 5578, FA82	-	K02.01 zmiana składu gatunkowego (sukcesja)	
16	7230 Torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk	9780, 0C12, 9E54, 862C, 60A1, 36F6	A03.03 zaniechanie/brak koszenia K02.01 zmiana składu gatunkowego (sukcesja)	J02.01.02 osuszanie terenów morskich, ujściowych, bagiennych	Istniejące zagrożenia to ekspansja drzew, krzewów oraz trzciny w toku naturalnej sukcesji na skutek zarzucenia użytkowania; ogólnie postępujące osuszanie terenów bagiennych związane z funkcjonującymi systemami odwadniającymi, konserwacją starych i kopaniem nowych rowów, regulacją rzek i poborem
		CCB0, DA1F, A745	A03.03 zaniechanie/brak koszenia K02.01 zmiana składu gatunkowego (sukcesja) K02.04 Zakwaszenie (naturalne)	J02.01.02 osuszanie terenów morskich, ujściowych, bagiennych	
		E22F, C1A0, B681, 38E9, F42A, 85C6,	A03.03 zaniechanie/brak	-	

L.p.	Przedmiot ochrony	Numer stanowiska	Zagrożenia		Opis zagrożenia
			Istniejące	Potencjalne	
		CFF5	koszenia K02.01 zmiana składu gatunkowego (sukcesja)		wód podziemnych. Zagrożeniem dla płatów w dolinie Rospudy jest również presja turystyczna. Dla niektórych płatów zagrożeniem jest podtopienie na skutek budowy piętrzeń (na odpływie z jez. Krejwelanek).
		70EF, F0A6, 8255, 6541, 869F, 6F75, 3BCC	K02.01 zmiana składu gatunkowego (sukcesja) E03.01 pozbywanie się odpadów z gospodarstw domowych/obiektów rekreacyjnych	J02.01.02 osuszanie terenów morskich, ujściowych, bagiennych E01.02 nieciągła miejska zabudowa	
		9CB0, AADF, 60CC, 4F92, A89A, 599C, EA38, 6D9B, 4E71, B8EC,	K02.01 zmiana składu gatunkowego (sukcesja) A03.03 zaniechanie/brak koszenia B01 zalesianie terenów otwartych J02.01.02 osuszanie terenów morskich, ujściowych, bagiennych	-	
		81B2, 4365, 5649, 2500, B25D, 625D,	G01.02 turystyka piesza, jazda konna i jazda na	K02.01 zmiana składu gatunkowego (sukcesja)	

L.p.	Przedmiot ochrony	Numer stanowiska	Zagrożenia		Opis zagrożenia
			Istniejące	Potencjalne	
		C483, C7AE, C336, D130, 186A, 2E42, F3F3, 487D, 4273,	pojazdach niezmotoryzowanych	J02.01.02 osuszanie terenów morskich, ujściowych, bagiennych	
		3705, 8710, C4B1, A558, CD6A, 9738	-	J02.01.02 osuszanie terenów morskich, ujściowych, bagiennych	
		39B3, 6DD7, 42E0, D203, 0AE1, 0E48, D61F, 4B29	J02.15 inne spowodowane przez człowieka zmiany stosunków wodnych K02.01 zmiana składu gatunkowego (sukcesja)		
		38C1, 2A2A, 1113, 28C8	K02.01 zmiana składu gatunkowego (sukcesja)	J02.01.02 osuszanie terenów morskich, ujściowych, bagiennych	
		4F12, 8A9C, 3FC7, 0CB9, EECE, D90F, FCDF, F50B	K02.01 zmiana składu gatunkowego (sukcesja) K02.04 zakwaszenie (naturalne)	-	
		88AD, 7080, 5056, 55BF, D11A, F780	K02.01 zmiana składu gatunkowego (sukcesja)	-	

L.p.	Przedmiot ochrony	Numer stanowiska	Zagrożenia		Opis zagrożenia
			Istniejące	Potencjalne	
			E03.01 pozbywanie się odpadów z gospodarstw domowych/obiektów rekreacyjnych K02.01 zmiana składu gatunkowego (sukcesja)	J02.01.02 osuszanie terenów morskich, ujściowych, bagiennych E01.02 nieciągła miejska zabudowa	
		EEC7, 1DF0, BC17, DD1F	-	K02.01 zmiana składu gatunkowego (sukcesja)	
17	9170 Grąd subkontynentalny (<i>Tilio-Carpinetum</i> , <i>Melitti Carpinetum</i>)	Ogół stanowisk na obszarze Natura 2000 Ostoja Augustowska	B02 Gospodarka leśna i plantacyjna i użytkowanie lasów i plantacji I01 Obce gatunki inwazyjne F03.01.01 Szkody wyrządzone przez zwierzynę łowną (nadmierna gęstość populacji) K06 Inne lub mieszane formy międzygatunkowej konkurencji wśród roślin	-	Niszczenie runa i warstwy krzewów podczas zrywki drewna, nierodzące gatunki zaborcze (klon jesionolistny, malina, niecierpek drobnokwiatowy itp.), monotypizacja siedlisk oraz szkody wyrządzone przez zwierzynę łowną. Płądrownicze wykorzystywanie lasu lub niewłaściwie prowadzona gospodarka leśna w lasach prywatnych.

L.p.	Przedmiot ochrony	Numer stanowiska	Zagrożenia		Opis zagrożenia
			Istniejące	Potencjalne	
18	91D0 Bory i lasy bagienne (<i>Vaccinio uliginosi-Betuletum pubescentis</i> , <i>Vaccinio uliginosi-Pinetum</i> , <i>Ledo-Sphagnetum</i> , <i>Sphagno girgensohnii-Piceetum</i> i brzozowo-sosnowe bagienne lasy borealne)	Ogół stanowisk na obszarze Natura 2000 Ostoja Augustowska	J02.01.02 Osuszanie terenów morskich, ujściowych, bagiennych B03 Eksploatacja lasu bez odnawiania czy naturalnego odrastania.	B02.02 Wycinka lasu	Zagrożeniem są niewłaściwie realizowane działania małej retencji, ogólnie postępujące osuszanie siedlisk bagiennych oraz częsta na gruntach prywatnych eksploatacja lasu bez odnawiania lub całkowita wycinka lasu.
19	91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (<i>Salicetum albo-fragilis</i> , <i>Populetum albae</i> , <i>Fraxino-Alnetum</i> olsy źródliskowe)	Ogół stanowisk na obszarze Natura 2000 Ostoja Augustowska	K06 Inne lub mieszane formy międzygatunkowej konkurencji wśród roślin I01 Obce gatunki inwazyjne K04.05 Szkody wyrządzane przez roślinożerców (w tym przez zwierzynę łowną) I02 Problematiczne gatunki rodzime J02.01 Zasypywanie terenu, melioracje i osuszanie – ogólnie	J02.03.02 Regulowanie (prostowanie) koryt rzecznych B02.02 Wycinka lasu B03 Eksploatacja lasu bez odnawiania czy naturalnego odrastania. B06 Wypas w lasach/ na obszarach leśnych	Inne lub mieszane formy międzygatunkowej konkurencji wśród roślin - chorobowe zamieranie jesionu - zagrożenie monotypizacją Nierodzone gatunki zaborcze - w warstwie drzew i krzewów klon jesionolistny <i>Acer negundo</i> ; w runie (duża podatność łęgów na neofityzację) – np. niecierpek drobnokwiatowy

L.p.	Przedmiot ochrony	Numer stanowiska	Zagrożenia		Opis zagrożenia
			Istniejące	Potencjalne	
					<i>Impatiens parviflora</i> Szkody wyrządzane przez roślinożerców (w tym przez zwierzynę łowną). Potencjalnym zagrożeniem, głównie na gruntach prywatnych, jest eksploatacja lasu bez odnawiania, całkowita wycinka lasu oraz niekontrolowany wypas bydła w lasach.
20	91I0 Ciepłolubne dąbrowy (<i>Quercetalia pubescenti-petraeae</i>)	W trakcie prac nad PZO nie potwierdzono występowania siedliska ani w reprezentatywności kwalifikującej go jako przedmiot ochrony, ani w reprezentatywności D. Istnieje konieczność weryfikacji SDF poprzez usunięcie zapisu o siedlisku.			
21	91T0 Sosnowy bór chrobotkowy (<i>Cladonio-Pinetum</i> i chrobotkowa postać <i>Peucedano-Pinetum</i>).	W trakcie prac nad PZO nie potwierdzono występowania siedliska w reprezentatywności kwalifikującej go, jako przedmiot ochrony. Istnieje konieczność weryfikacji SDF poprzez zmianę oceny stopnia reprezentatywności siedliska na D.			

L.p.	Przedmiot ochrony	Numer stanowiska	Zagrożenia		Opis zagrożenia
			Istniejące	Potencjalne	
Gatunki zwierząt					
22	1337 Bóbr europejski <i>Castor fiber</i>	Ogół stanowisk w obszarze Natura 2000 Ostoja Augustowska	Brak zidentyfikowanych zagrożeń	G01 Sporty i różne formy czynnego wypoczynku rekreacji, uprawiane w plenerze F03.02.03 Chwytywanie, trucie, kłusownictwo	Potencjalnym zagrożeniem jest presja turystyczna (niepokojenie zwierząt przez osoby odpoczywające nad wodą), również kłusownictwo.
23	1352 Wilk <i>Canis lupus</i>	Ogół stanowisk w obszarze Natura 2000 Ostoja Augustowska	Brak zidentyfikowanych zagrożeń	F03.02.03 Chwytywanie, trucie, kłusownictwo	Dla wilka nie zidentyfikowano istniejących realnych zagrożeń. Potencjalnie wilki zagrożone są przez trucie i kłusownictwo.
24	1355 Wydra <i>Lutra lutra</i>	Ogół stanowisk w obszarze Natura 2000 Ostoja Augustowska	K03.01 Konkurencja G01 Sporty i różne formy czynnego wypoczynku rekreacji, uprawiane w plenerze	F03.02.03 Chwytywanie, trucie, kłusownictwo	Konkurencja pokarmowa ze strony norki amerykańskiej oraz presja turystyczna (niepokojenie zwierząt przez osoby odpoczywające nad wodą). Potencjalnie również kłusownictwo.
25	1361 Ryś <i>Lynx lynx</i>	Ogół stanowisk w obszarze Natura 2000 Ostoja Augustowska	Brak zidentyfikowanych zagrożeń istniejących.	F03.02.03 Chwytywanie, trucie, kłusownictwo	Dla rysia nie zidentyfikowano istniejących realnych zagrożeń. Potencjalnie rysie zagrożone są przez trucie i

L.p.	Przedmiot ochrony	Numer stanowiska	Zagrożenia		Opis zagrożenia
			Istniejące	Potencjalne	
					klusownictwo.
26	1166 Traszka grzebieniasta <i>Triturus cristatus</i>	Ogół stanowisk w obszarze Natura 2000 Ostoja Augustowska	K02.03 Eutrofizacja G05 Inna ingerencja i zakłócenia powodowane przez działalność człowieka	J02.01.03 Wypełnianie rowów, tam, stawów, sadzawek, bagien lub torfianek.	Zagrożeniem jest eutrofizacja powodująca zarastanie i wypływanie siedlisk gatunku, zakłócenia powodowane przez działalność człowieka (np. podczas prac polowych) oraz niszczenie potencjalnych miejsc bytowania i rozrodu przez zasypywanie rowów, torfianek i niewielkich zbiorników wodnych.
27	1188 Kumak nizinny <i>Bombina bombina</i>	Ogół stanowisk na obszarze Natura 2000 Ostoja Augustowska	K02.03 Eutrofizacja G05 Inna ingerencja i zakłócenia powodowane przez działalność człowieka	J02.01.03 Wypełnianie rowów, tam, stawów, sadzawek, bagien lub torfianek.	Zagrożeniem jest eutrofizacja powodująca zarastanie i wypływanie siedlisk gatunku, zakłócenia powodowane przez działalność człowieka (np. podczas prac polowych) oraz Niszczenie potencjalnych miejsc bytowania i rozrodu przez zasypywanie rowów, torfianek i niewielkich zbiorników wodnych.

L.p.	Przedmiot ochrony	Numer stanowiska	Zagrożenia		Opis zagrożenia
			Istniejące	Potencjalne	
28	1220 Żółw błotny <i>Emys orbicularis</i>	W trakcie prac nad PZO nie potwierdzono występowania gatunku z oceną populacji kwalifikującą go jako przedmiot ochrony. Istnieje konieczność weryfikacji SDF poprzez zmianę oceny populacji gatunku na D.			
29	1096 Minóg strumieniowy <i>Lampetra planeri</i>	Ogół stanowisk w obszarze Natura 2000 Ostoja Augustowska	-	A08 Nawożenie/nawozy sztuczne/ H01 Zanieczyszczenie wód F03.02.03 Chwywanie, trucie, kłusownictwo J02.02 Usuwanie osadów (mułu) G05 Inna ingerencja i zakłócenia powodowane przez działalność człowieka	Ze względu na brak lokalizacji stanowisk gatunku nie można określić realnych zagrożeń. Potencjalne zagrożenia to eutrofizacja wód na skutek stosowania nawozów w zlewniach rzek, zanieczyszczenie wód, kłusownictwo i ingerencja ludzi w siedliska gatunku (połowy, spływy kajakowe itp.)
30	1014 Poczwarówka zwężona <i>Vertigo angustior</i>	Ogół stanowisk w obszarze Natura 2000 Ostoja Augustowska	-	G05 Inna ingerencja i zakłócenia powodowane przez działalność człowieka. G05.01 Wydeptywanie, nadmierne użytkowanie.	Ze względu na brak lokalizacji stanowisk gatunku nie można określić realnych zagrożeń. Potencjalne zagrożenia to niszczenie stanowisk w skutek ruchu turystycznego oraz inne zakłócenia (głównie działalność rolnicza: koszenie, używanie

L.p.	Przedmiot ochrony	Numer stanowiska	Zagrożenia		Opis zagrożenia
			Istniejące	Potencjalne	
					ciężkiego sprzętu itp.).
31	1060 Czerwończyk nieparek <i>Lycaena dispar</i>	Ogół stanowisk w obszarze Natura 2000 Ostoja Augustowska	-	F05.06 Zbieranie w celach kolekcjonerskich.	Ze względu na brak lokalizacji stanowisk gatunku nie można określić realnych zagrożeń. Potencjalne zagrożenia to zbiór okazów w celach kolekcjonerskich.
Gatunki roślin					
32	1393 Sierpowiec błyszczący <i>Drepanocladus vernicosus</i>	Ogół stanowisk na obszarze Natura 2000 Ostoja Augustowska	K02.01 zmiana składu gatunkowego (sukcesja)	-	Zagrożeniem jest ekspansja drzew, krzewów i wysokich bylin (w tym trzciny).
33	1437 Leniec bezpodkwiatkowy <i>Thesium ebracteatum</i>	Ogół stanowisk na obszarze Natura 2000 Ostoja Augustowska	I01 Obce gatunki inwazyjne K02.01 zmiana składu gatunkowego (sukcesja)	B02 gospodarka leśna i plantacyjna i użytkowanie lasów i plantacji D01.02 drogi, autostrady	Zagrożeniem jest ekspansja na siedliskach łubinu trwałego, czeremchy późnej oraz ekspansja świerka i gatunków liściastych. Potencjalnie przypadkowe niszczenie skupisk gatunków podczas prac leśnych oraz prace modernizacyjne wzdłuż drogi, gdzie znajdują się stanowiska gatunku.
34	1477 Sasanka otwarta <i>Pulsatilla</i>	Ogół stanowisk na obszarze Natura	I01 Obce gatunki inwazyjne	D01.02 drogi, autostrady	Zagrożeniem jest ekspansja na siedliskach łubinu

L.p.	Przedmiot ochrony	Numer stanowiska	Zagrożenia		Opis zagrożenia
			Istniejące	Potencjalne	
	<i>patens</i>	2000 Ostoja Augustowska	K02.01 zmiana składu gatunkowego (sukcesja) B02 gospodarka leśna i plantacyjna i użytkowanie lasów i plantacji		trwałego, czeremchy późnej oraz ekspansja świerka i gatunków liściastych. Wykopywanie ze stanowisk naturalnych do ogródków przydomowych. Potencjalnie przypadkowe niszczenie skupisk gatunku podczas prac leśnych oraz prace modernizacyjne wzdłuż dróg i linii kolejowych, gdzie znajdują się największe stanowiska gatunku.
35	1516 Aldrowanda pęcherzykowata <i>Aldrovanda vesiculosa</i>	Ogół stanowisk na obszarze Natura 2000 Ostoja Augustowska	Brak	Brak	-
36	1528 Skalnica torfowiskowa <i>Saxifraga hirculus</i>	Ogół stanowisk na obszarze Natura 2000 Ostoja Augustowska	K02.01 zmiana składu gatunkowego (sukcesja)	Brak	Zagrożeniem jest ekspansja drzew, krzewów i wysokich bylin (w tym trzciny).
37	1617 Starodub łąkowy <i>Angelica palustris</i>	W trakcie prac nad PZO nie potwierdzono występowania gatunku ani w reprezentatywności kwalifikującej go jako przedmiot ochrony, ani w reprezentatywności D. Istnieje konieczność weryfikacji SDF poprzez usunięcie zapisu o gatunku.			

L.p.	Przedmiot ochrony	Numer stanowiska	Zagrożenia		Opis zagrożenia
			Istniejące	Potencjalne	
38	1902 Obuwik pospolity <i>Cypripedium calceolus</i>	Ogół stanowisk na obszarze Natura 2000 Ostoja Augustowska	I01 Obce gatunki inwazyjne K02.01 zmiana składu gatunkowego (sukcesja)	B02 gospodarka leśna i plantacyjna i użytkowanie lasów i plantacji	Główne zagrożenia to inwazja czeremchy późnej, ekspansja świerka i gatunków liściastych. Potencjalnie przypadkowe niszczenie podczas prac leśnych.
39	1903 Lipiennik Loesela <i>Liparis loeselii</i>	Ogół stanowisk na obszarze Natura 2000 Ostoja Augustowska	K02.01 zmiana składu gatunkowego (sukcesja) A03.03 zaniechanie/brak koszenia J02.01.02 osuszanie terenów morskich, ujściowych, bagiennych	Brak	Zagrożeniem jest ekspansja drzew, krzewów i wysokich bylin (w tym trzciny) oraz odwadnianie torfowisk (na skutek istniejących rowów odwadniających, ich konserwacji i budowy nowych, regulacji rzek, poboru wód podziemnych).
40	1939 Rzepik szczeciniasty <i>Agrimonia pilosa</i>	Ogół stanowisk na obszarze Natura 2000 Ostoja Augustowska	Brak	Brak	-
Proponowane przedmioty ochrony					
41	1013 Poczwarówka Geyera <i>Vertigo Geyeri</i>	Ogół stanowisk na obszarze Natura 2000 Ostoja Augustowska	K02 Ewolucja biocenotyczna, sukcesja	G05 Inna ingerencja i zakłócenia powodowane przez działalność człowieka. G05.01 Wydeptywanie,	Zagrożeniem jest sukcesja na stanowiskach gatunku. Potencjalnie zakłócenia powodowane przez

L.p.	Przedmiot ochrony	Numer stanowiska	Zagrożenia		Opis zagrożenia
			Istniejące	Potencjalne	
				nadmierne użytkowanie.	działalność człowieka (głównie rolniczą).
42	1145 Piskorz <i>Misgurnus fossilis</i>	Ogół stanowisk na obszarze Natura 2000 Ostoja Augustowska	A08 Nawożenie/nawozy sztuczne/ H01 Zanieczyszczenie wód K02.03 Eutrofizacja G05 Inna ingerencja i zakłócenia powodowane przez działalność człowieka	F03.02.03 Chwywanie, trucie, kłusownictwo J02.03.02 Regulowanie (prostowanie) koryt rzecznych	Zagrożeniem dla gatunku jest eutrofizacja i zanieczyszczenie wód oraz inne rodzaje ingerencji (spływy kajakowe, połów itp.). Potencjalnie zagrożeniem jest kłusownictwo prace związane z regulacją i czyszczeniem koryt rzecznych.

Mokradła w Ostoi Augustowskiej są zagrożone głównie przez przesuszenie J02.11.02 oraz ekspansję drzew, krzewów i trzciny K02.01. Przesuszenie uruchamia proces nityfikacji, zubożenie składu gatunkowego, a w dłuższej perspektywie czasu doprowadza do całkowitego zaniku siedliska. W przypadku siedlisk 7210 i 7230 dodatkowym zagrożeniem jest zarzucenie użytkowania (koszenia) A03.03, a na niektórych płatach siedliska 7230 również zaśmiecanie E03.01, presja turystyczna G01.02 i podtopienie J02.15. Zaprzestanie koszenia uruchamia proces sukcesyjnego zarastania torfowisk lekkonasiennymi gatunkami drzew (sosna, brzoza) oraz ekspansywnymi bylinami. Sukcesja na terenach nieleśnych i ekspansja obcych, wypierających rodzime gatunki, roślin doprowadza do degradacji siedlisk i zmiany sposobu ich funkcjonowania.

Na torfowiskach znajdujących się w sąsiedztwie terenów rolniczych istotnym zagrożeniem jest zanieczyszczenie środkami

chemicznymi do ochrony roślin oraz nawozami.

Dla jezior eutroficznych zagrożeniem jest eutrofizacja A08, rozproszona zabudowa brzegów jezior E01.03 oraz zanieczyszczenie ściekami i odpadami E03.01. Rzeki włosienicznikowe zagrożone są dostającymi się do wody zanieczyszczeniami (nawozy, ścieki) pochodzącymi z bezpośredniej zlewni rzeki.

Siedliska ciepłolubne takie jak suche wrzosowiska 4030 i śródlądowe murawy napiaskowe 6120 zagrożone są ekspansją drzew, krzewów i wysokich bylin K02.01, których rozrost powoduje nadmierne ocienienie siedliska.

Zagrożeniem dla lasów grądowych są obce gatunki inwazyjne I01 oraz monotypizacja siedlisk K06. Bory i lasy bagienne zagrożone są głównie przez przesuszenie oraz plądrowniczy sposób użytkowania w lasach prywatnych. Innym zagrożeniem są niewłaściwie prowadzone działania ochronne (źle realizowana mała retencja) G05.07. Lasy łęgowe zagrożone są głównie przez monotypizację K06, inwazję gatunków obcych w runie I01, plądrownicza gospodarka w lasach prywatnych oraz ogólnie postępujące osuszenie siedlisk J02.01. Mniej istotnym zagrożeniem jest presja ze strony roślinożerców (niszczenie nalotów i podrostów liściastych).

Największym zagrożeniem dla gatunków ssaków będących przedmiotami ochrony tj. wilka, rysia, bobra i wydry jest kłusownictwo i przypadki śmierci tych gatunków we wnykach stawianych na zwierzynę płową F03.02.03. Innym poważnym zagrożeniem jest budowa nowych i modernizacja istniejących dróg prowadząca do fragmentacji siedlisk i powodująca trudności w migracji osobników D01.02.

Dla płazów oraz ryb, jednym z głównych zagrożeń jest eutrofizacja K02.0) oraz inna ingerencja i zakłócenia powodowane przez działalność człowieka G05 prowadzące do zarastania, wysychania i zaśmiecania drobnych zbiorników wodnych. Ponadto dla ryb istotnym zagrożeniem są też spływające do rzek nawozy A08, a więc i zanieczyszczanie wód H01 oraz odmulanie J02.02.

Ewolucja biocenotyczna (sukcesja) K02 powoduje zmiany siedlisk poczwarówek i jest głównym zagrożeniem dla tych gatunków. Ewolucja biocenotyczna K02 oraz zmiany sposobu gospodarowania na łąkach A03.01 i A03.03 są głównymi zagrożeniami dla czerwończyka

nieparka oraz zalotki większej.

Najważniejszym zagrożeniem dla roślin będących przedmiotami ochrony w obszarze jest ewolucja biocenotyczna i zmiany składu gatunkowego na stanowiskach K02.01 oraz inwazyjne gatunki obce I01. Z zagrożeń potencjalnych do najważniejszych zaliczyć należy przypadkowe niszczenie roślin B02 oraz prace modernizacyjne przy drogach, wzdłuż których zlokalizowane są liczne stanowiska sasanki oraz leńca bezpodkwiatkowego D01.02.

5. Cele działań ochronnych

Przedmiot ochrony	Numer stanowiska	Stan ochrony	Cele działań ochronnych	Perspektywa osiągnięcia właściwego stanu ochrony
2330 Wydmy śródlądowe z murawami napiaskowymi	W trakcie prac nad PZO nie potwierdzono występowania siedliska w reprezentatywności kwalifikującej go, jako przedmiot ochrony. Istnieje konieczność weryfikacji SDF poprzez zmianę oceny stopnia reprezentatywności siedliska na D.			
3140 Twardowodne oligo- i mezotroficzne zbiorniki wodne z podwodnymi łąkami ramienic <i>Charetea</i>	Ogół stanowisk na obszarze PLH200005 Ostoja Augustowska	U1	Uregulowanie gospodarki wodno-ściekowej w sąsiedztwie jezior oraz doprowadzenie siedliska do stanu właściwego; eliminacja bezpośrednich zagrożeń.	Okres obowiązywania planu.
3150 Starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z <i>Nympheion</i> , <i>Potamion</i>	Ogół stanowisk na obszarze PLH200005 Ostoja Augustowska	U1	Uregulowanie gospodarki wodno-ściekowej oraz doprowadzenie siedlisk do stanu właściwego; eliminacja bezpośrednich zagrożeń.	Okres obowiązywania planu.

Przedmiot ochrony	Numer stanowiska	Stan ochrony	Cele działań ochronnych	Perspektywa osiągnięcia właściwego stanu ochrony
3160 Naturalne, dystroficzne zbiorniki wodne	Ogół stanowisk na obszarze PLH200005 Ostoja Augustowska	FV	Utrzymanie właściwego stanu zachowania siedliska.	Obecny stan właściwy
3260 Nizinne i podgórskie rzeki ze zbiorowiskami włosieniczników <i>Ranunculon fluitantis</i>	Ogół stanowisk na obszarze PLH200005 Ostoja Augustowska	U1	Uregulowanie gospodarki wodno-ściekowej w zlewni rzek; ograniczenie zagrożeń.	Okres obowiązywania planu.
3270 Zalewane muliste brzegi rzek	W trakcie prac nad PZO nie potwierdzono występowania siedliska ani w reprezentatywności kwalifikującej go jako przedmiot ochrony, ani w reprezentatywności D. Istnieje konieczność weryfikacji SDF poprzez usunięcie zapisu o siedlisku.			
4030 Suche wrzosowiska (<i>Calluno-Genistion</i> , <i>Pohlio-Callunion</i> , <i>Calluno-Arcostaphylion</i>)	Ogół stanowisk na obszarze PLH200005 Ostoja Augustowska	U1	Odtworzenie i utrzymanie właściwego stanu ochrony przez wprowadzenie ochrony czynnej (usuwanie drzew i krzewów) na wszystkich płatach siedliska.	Okres obowiązywania planu.
6120 Ciepłolubne śródładowe murawy napiaskowe (<i>Koelerion glaucae</i>)	Ogół stanowisk na obszarze PLH200005 Ostoja Augustowska	U2	Odtworzenie i utrzymanie właściwego stanu ochrony przez wprowadzenie ochrony czynnej (usuwanie drzew i krzewów) na wszystkich płatach siedliska.	Okres obowiązywania planu.

Przedmiot ochrony	Numer stanowiska	Stan ochrony	Cele działań ochronnych	Perspektywa osiągnięcia właściwego stanu ochrony
6410 Zmiennowilgotne łąki trzęślicowe (<i>Molinion</i>)	W trakcie prac nad PZO nie potwierdzono występowania siedliska w reprezentatywności kwalifikującej go, jako przedmiot ochrony. Istnieje konieczność weryfikacji SDF poprzez zmianę oceny stopnia reprezentatywności siedliska na D.			
6430 Ziołorośla górskie (<i>Adenostylion alliariae</i>) i ziołorośla nadrzeczne (<i>Convolvuletalia sepium</i>)	W trakcie prac nad PZO nie potwierdzono występowania siedliska w reprezentatywności kwalifikującej go, jako przedmiot ochrony. Istnieje konieczność weryfikacji SDF poprzez zmianę oceny stopnia reprezentatywności siedliska na D.			
6510 Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (<i>Arrhenatherion elatioris</i>)	W trakcie prac nad PZO nie potwierdzono występowania siedliska w reprezentatywności kwalifikującej go, jako przedmiot ochrony. Istnieje konieczność weryfikacji SDF poprzez zmianę oceny stopnia reprezentatywności siedliska na D.			
7110 Torfowiska wysokie z roślinnością torfotwórczą (żywe)	Ogół stanowisk na obszarze PLH200005 Ostoja Augustowska	U2	Odtworzenie i utrzymanie właściwego stanu ochrony przez wprowadzenie ochrony czynnej (usuwanie drzew i krzewów) na wszystkich płatach siedliska które tego wymagają, eliminacja zagrożeń.	Okres obowiązywania planu.

Przedmiot ochrony	Numer stanowiska	Stan ochrony	Cele działań ochronnych	Perspektywa osiągnięcia właściwego stanu ochrony
7140 Torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością z <i>Scheuchzerio-Caricetea</i>)	Ogół stanowisk na obszarze PLH200005 Ostoja Augustowska	U1	Odtworzenie i utrzymanie właściwego stanu ochrony przez wprowadzenie ochrony czynnej (usuwanie drzew i krzewów) na wszystkich płatach siedliska, które tego wymagają oraz eliminacja zagrożeń.	Okres obowiązywania planu.
7150 Obniżenia na podłożu torfowym z roślinnością ze związku <i>Rhynchosporion</i>	W trakcie prac nad PZO nie potwierdzono występowania siedliska ani w reprezentatywności kwalifikującej go jako przedmiot ochrony, ani w reprezentatywności D. Istnieje konieczność weryfikacji SDF poprzez usunięcie zapisu o siedlisku.			
7210 Torfowiska nakredowe (<i>Cladietum marisci</i> , <i>Caricetum buxbaumii</i> , <i>Schoenetum nigricantis</i>)	Ogół stanowisk na obszarze PLH200005 Ostoja Augustowska	U2	Odtworzenie i utrzymanie właściwego stanu ochrony przez wprowadzenie ochrony czynnej (usuwanie drzew i krzewów) na wszystkich płatach siedliska, które tego wymagają oraz eliminacja zagrożeń.	Okres obowiązywania planu.
7230 Górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk	Ogół stanowisk na obszarze PLH200005 Ostoja Augustowska	U1	Odtworzenie i utrzymanie właściwego stanu ochrony przez wprowadzenie ochrony czynnej (usuwanie drzew i krzewów) na wszystkich płatach siedliska, które tego wymagają oraz eliminacja zagrożeń.	Okres obowiązywania planu.

Przedmiot ochrony	Numer stanowiska	Stan ochrony	Cele działań ochronnych	Perspektywa osiągnięcia właściwego stanu ochrony
9170 Grąd subkontynentalny (<i>Tilio-Carpinetum</i> , <i>Melitti Carpinetum</i>)	520A, DAAA, 161B, CA11, CC02, E4D0, 4756, 4A14, 93CF, FE2D, F158, 17D8, FDEB, 467A, 0C66, 3941, ABA4	U1	Utrzymanie części siedlisk jako bazy propagul przy zastosowaniu ochrony biernej (dotyczy płatów siedliska w rezerwatach).	Okres obowiązywania planu.
	2438, F930, 725E, F973, F905, C61F, 33B8, D84E, 7722, FF4D, E109, AD93, EBEF, 9100, F98C, 76B3, EECE, BE8E, E48E, A53B, E3B0, B303, 4774, 57DE, BF01, 4DEB, 25EF, 72C1, 5547, 0979, 5747, FAF4, 0FFE, 9652,		Doprowadzenie zniekształconych płatów siedlisk do stanu właściwego przy zastosowaniu określonych zabiegów hodowlano-ochronnych dostosowanych do fazy rozwojowej drzewostanu.	Osiągnięcie właściwego stanu ochrony przekracza okres obowiązywania planu (min. 30 lat).

Przedmiot ochrony	Numer stanowiska	Stan ochrony	Cele działań ochronnych	Perspektywa osiągnięcia właściwego stanu ochrony
	32EA, BC9E, B9F8, C340, CC63, DAF5, B5F4, 9DB0, 8A44, ADF5, 92A7, 5808, 5FA0, 7D9B, FC8D, 516F, 31C1, 1079, AC6B, 799C, 5E91, 3AB3, E48D, BF11, FAFC, 1B60, 8F50, FEA9, 70D9, 499A, F063, 0D5B, 7512, B88A, 4C7B, 4B19, E994, 5183, F6A3, CBC3, 0580, F01B, 352C, 7C91, 4BFB, 1E78, CD8F, F77B, A7D6, 4B54, F7FB, 91D0,			

Przedmiot ochrony	Numer stanowiska	Stan ochrony	Cele działań ochronnych	Perspektywa osiągnięcia właściwego stanu ochrony
	DB7B, 69EC, 590F, A217, 24FC, 2914, 673D, 490C, 74C2, 0328, 4CAD, 819C, 5129, 4B99, 184F, 0919, 43C2, 4201, B7DA, 020D, 5AD5, 6B36, 8596, A4EA, 934A, 5028, 7F49			
	A019, 3F84, 83C6, 9AAC, 9E85, 7263, 590E, C409, 12ED, 6A05, 2A77, E510, 1F12, 9848, FD52, 64FD, 9188, 1256, 893F, 6696, E107, 7E49, FF2F, 41D8,		Utrzymanie siedliska w stanie nie pogorszonym.	Okres obowiązywania planu.

Przedmiot ochrony	Numer stanowiska	Stan ochrony	Cele działań ochronnych	Perspektywa osiągnięcia właściwego stanu ochrony
	BC6D, 3238, B6C3, 2026, EE04, BB6F, 48AD, 5EC8, DC46			
	7EC8, F45E, C8B6, B740, FEFB, CB51, 7026, 5733, 1C42, 2194		Przebudowa drzewostanów	Okres obowiązywania planu.
	PLH200005 Ostoja Augustowska		Uzupełnienie stanu wiedzy o przedmiocie ochrony.	Okres obowiązywania planu.
91D0 Bory i lasy bagienne (<i>Vaccinio uliginosi</i> - <i>Betuletum pubescentis</i> , <i>Vaccinio uliginosi</i> - <i>Pinetum</i> , <i>Ledo-Sphagnetum</i> , <i>Sphagno girgensohnii</i> - <i>Piceetum</i> i brzozowo-sosnowe bagienne lasy borealne)	9735, D8E7, D1EB, B0B9, CBCC, C2E5, 1A39, 3564, 81DF, 2297, F7FC, 773A, A559, 5D39, F8F3, 5671, F00C, 35BB, 28B6, 4A99, CDE5, C112, 45CC, 3C4D, 1624, B447,	U1	Utrzymanie części siedlisk jako bazy propaguł przy zastosowaniu ochrony biernej (dotyczy płatów siedliska w rezerwatach).	Okres obowiązywania planu.
			Niepogarszanie stanu siedliska.	

Przedmiot ochrony	Numer stanowiska	Stan ochrony	Cele działań ochronnych	Perspektywa osiągnięcia właściwego stanu ochrony
	945B, 2051, C6A0, 0846, 0F04, 31D1, 5A0E, B7AF, D07E, 79D9, 43A1, B178, 8AD8, 072F, A9AF, F19B, 4FA2, D13C, 8622, 947C, 3C4C, FE02, EF9F, 3E6B, 089F, 5437, B6D3, 9032, CBE1, DB81, 77A2, 7C2E, 9979, 5D25, 0B7F, 5B17, 0878, 73A4, 2BA2, 232D, FF59, 349E, 1E6A, 0427, 211B, D03B, 8DE1, 615D, 481D, 3992, BF72, 9366,			

Przedmiot ochrony	Numer stanowiska	Stan ochrony	Cele działań ochronnych	Perspektywa osiągnięcia właściwego stanu ochrony
	27FF, 172A, 34D0, 1B28, A65C, B0A7, B033, 4AB8, AF1A, F96C, 2DC4, 0C5F, 81D6, C1C0, 91EF, EF4A, 5244, 589C, BF27, 4AD2, 4E4A, 13B2, 7B46, 92DF, B958, B9BE, E364, AC3B, F3F4, 440A, 0BE4, FC5D, D6F0, 4816, 1053, E792, 5728, 9346, 32DE, 63AE, 49A8, AD6D, F97F, 6E94, 063F, 7FF7, 91E2, 65A3, A77D, 1ED2, E6F8, DAB3,			

Przedmiot ochrony	Numer stanowiska	Stan ochrony	Cele działań ochronnych	Perspektywa osiągnięcia właściwego stanu ochrony
	E209, 5AB1, 4F8E, 0D77, 1468, F278, FE40, A189, E1BA, 65A6, A391, B3AD, 638E, 2A00, 5630, 41F6, 1737, CEDF, F6E4, 6AA2, FF5D, 34F5, 5472, C73D, 2936, E22B, 0CC3, AA9D, 982A, 0B7D, 56F4, 61F2, 8649, 9A73, A66B, FFFE, 0210, F328, 4623, E8E7, EBDB, 558D, 3992, 4F11, F357, FD21, FAA1, CD94, BD58, B88B, 8BCB, 68DB,			

Przedmiot ochrony	Numer stanowiska	Stan ochrony	Cele działań ochronnych	Perspektywa osiągnięcia właściwego stanu ochrony
	4833, 900D, 393C, 45B3, E822, 2A22, 077B, 209D, 229F, 6384, 2B2B, 8027, AF32, 5F79, C848, 85CA, 8459, 8A8C, FA30, 3747, E241, 6693, 8FAA, 19EA, 9807, C0CF, D9B7, DF05, 852C, 6CD3, 4C09, 4526, 492F, F1BE, 2259, 3FC7, BC44, 1868, C2FB, 31CA, 1232, A5E9, 71C5, D1D3, 57E5, 3DDA, 5EA3, 8AD8, 3DD8, E856, 3FBC, B38C,			

Przedmiot ochrony	Numer stanowiska	Stan ochrony	Cele działań ochronnych	Perspektywa osiągnięcia właściwego stanu ochrony
	FB5F, ECEC, 108B, 8176, EF70, 37E7, 1FF7, 7C7E, EBCB, 882A, 6DB3, B40B, 3CF3, 205F, 076C, 9711, 5A6B, C18D, A505, 0B97, 93FC, 7C36, C4A6, 2A75, EF1C, 4991, 3030, E1DF, FD31, EB70, 008A, 8412, E932, E341, F23D, 8D09, 2FB6, 0019, 1C62, 224A, DDD9, CD46, BFD9, C595, B1C5, D78B, 30D6, D95F, 85B4, 6A5A, B562, A7EA,			

Przedmiot ochrony	Numer stanowiska	Stan ochrony	Cele działań ochronnych	Perspektywa osiągnięcia właściwego stanu ochrony
	DAB7, 90F0, 4AEA, A0DE, 9661, ECE9, E0CB, 681F, 62E6, B5AB, 9F31, F1E6, 2FA4, 3B73, 9325, 0D58, D98E, 6D4C, 6CCE, F6E7, 63E3, 076A, 4D9D, E9F6, 02CA, E78B, EC86, 8281, B991, 9D75, 9DB6, 884F, E714, 1E62, A96C, 8C24, 0876, A74F, 5824, 5A6B, F9A1, 3BC6, 6E7C, 2771, D0BB, 9107, 43F0, D185, A8A3, 3FDA, A2B7, EB18,			

Przedmiot ochrony	Numer stanowiska	Stan ochrony	Cele działań ochronnych	Perspektywa osiągnięcia właściwego stanu ochrony
	D656, A0C5, 0B52, ED7F, 2921, 7866, AE5F, 064B, 69AC, 928B, 9606, ACF2, EBFB, 9521, C3DC, A1AF, BFC9, 3B52, A6A7, 1E17, E024, 9F76, F369, 9B56, B640, 3C65, 28CA, DB16, 9043, C471, 6181, 0A7F, DB39, 3B13, EEC7, 76D5, 5570, 2525, 3E7A, 2D75, FA05, 6FAA, F1A3, C93E, 5835, 136A, 0BE0, 7B67, 7803, EF6A, 2BFB, AC1D,			

Przedmiot ochrony	Numer stanowiska	Stan ochrony	Cele działań ochronnych	Perspektywa osiągnięcia właściwego stanu ochrony
	87DA, AAC5, 9C63, F025, 52D2, 442E, 596A, 2572, E5D9, A640, B3D3, 2BE5, 9C6B, 161B, 95A2, 471E, 0BFC, 26AD, 058D, 3E98, 9A1A, CECB, 1F9D, 2A84, C23F, B0A5, C839, A3CB, 849F, 6158, E811, FED4, FE32, DF06, 7C34, 5B71, 30FD, 50C0, C0EB, DF53, 2F36, A154, 572B, C1A9, 2C8F, AA32, EC47, 6FF4, CF77, 85AF, 9086, D71A,			

Przedmiot ochrony	Numer stanowiska	Stan ochrony	Cele działań ochronnych	Perspektywa osiągnięcia właściwego stanu ochrony
	6E52, CEC7, C386, 59C4, 2986, 66C2, 521C, 0EFD, 4386, CBB6, EC50, BD5B, 8B99, 8F74, B7E5, 5693, 3078, 4872, 1E50, CC45, 4E2C, CBD8, D076, BE02, 87DF, 529B, 6060, 8A7D, 454B, CB37, 077E, 5F6B, 8A50, 69E3, 2EBC, B9A4, 9ACF, C75B, EF30, B14E, 1BB3, 6A46, 6950, 9A54, BF67, C3FC, 7F35, 808C, E13C, 4E70, 044F, 731A,			

Przedmiot ochrony	Numer stanowiska	Stan ochrony	Cele działań ochronnych	Perspektywa osiągnięcia właściwego stanu ochrony
	2E4B, DD49, B2B5, 0CF9, 5837, FFCD, 2006, FCBB, 722F, E55A, B1C3, D592, 7FEC, F3DA, AF9A, 8B94, 49C9, B127, 4C40, 3862, 1EA3, 652B, 22ED, EEB2, 16E1, E6B8, C584, E1A8, 355E, E332, 6B1E, 6E36, 4DA7, EED2, A1D5, 96FD, 8806, AA29, 4F0A, BF48, 16B7, 8402, 932E, 3DFD, 6266, 91C8, C536, E918, A648, E843, DFD9, 4935,			

Przedmiot ochrony	Numer stanowiska	Stan ochrony	Cele działań ochronnych	Perspektywa osiągnięcia właściwego stanu ochrony
	A161, 5F2E, 6F14, 7AF4, 2CCC, 5C17, 4346, 5F46, C261, 37AA, FDD9, 62B8, E778, 1273, FDC4, 35E3, 8B90, A346, 8AC9, 5213, A724, 1157, 083E, 1BB3, 18D1, A476, 6A8E, CA79, E859, 3E95, FB53, E3A7, 06A4, F4CF, 8E73, 9B41, CAA6, 5689, D1F9, FE3F, 9B44, 9EB2, D804, 31EE, 0AB0, 66C7, 0EA2, 7757, BDEF, 86EF, D699, 7064,			

Przedmiot ochrony	Numer stanowiska	Stan ochrony	Cele działań ochronnych	Perspektywa osiągnięcia właściwego stanu ochrony
	4B66, B483, BB0B, 6E7B, F0A6, 57E3, 7E2B, FEDB, 18A3, FA3B, 1392, 6D12, 5CF5, 6F3B, D5CA, 4F7F, FF47, 7D6A, 02B6, DE63, 78A2, 448E, 49F8, B117, A608, CEFB, 51D7, DC38, 70C5, 4BE1, 7329, D6C7, 7CB0, B88A, EEEEA, 211B, 6036, 12C5, 2507, 157C, 41EE, 3CBF, 2939, 590B, DB41, ADD3, 9863, ACBE, F132, 0ED5, 237D, FB7E,			

Przedmiot ochrony	Numer stanowiska	Stan ochrony	Cele działań ochronnych	Perspektywa osiągnięcia właściwego stanu ochrony
	D27C, 1E66, 26B2, 2019, 9D50, 4145, 1626, ADC7, E472, E25E, 1FB1, C281, B785, E3EC, 2E84, 7F95, A1EE, B2A0, 52DC, A795, 4BC3, 2B76, 0A77, B435, D666, 7C42, B5FE, 3871, EA8B, 8E31, 66B8, 99CF, 4717, 0F23, A59A, 0BD6, 88E6, 464C, 1B55, B65E, 2A99, 8209, 35E8, BDA8, 7312, 7133, F9C9, C22A, 4185, A38F, 4C62, DCD9,			

Przedmiot ochrony	Numer stanowiska	Stan ochrony	Cele działań ochronnych	Perspektywa osiągnięcia właściwego stanu ochrony
	D7C6, DA16, 1AE7, FB6B, A68C, D65F, FCE5, 0FC9, 56BC, 1941, 2D0C, 8C3D, FB8D, ED9E, 2208, 7BB2, CECD, A0C1, 6A97, 31F7, 1B7D, FE44, 4AC6, F0DF, DFE6, E8F4, 6C1A, 05C5, 1913, 03C8, 653A, C7D4, 5116, 0549, F72A, D0CC, EA78, F1EE, B080, 7557, BED4, A6A9, F61A, 2715, 136E, 9527, 7C1C, FA66, AC07, 484E, F16F, D096,			

Przedmiot ochrony	Numer stanowiska	Stan ochrony	Cele działań ochronnych	Perspektywa osiągnięcia właściwego stanu ochrony
	12D3, D95E, AC98, B5FB, 6CF6, A5BA, FD26, 4C98, 56DC, 6470, 9BE1, 63B1, B22D, 93C0, 943E, B6CC, D384, 8284, 116D, A07C, 3314, 100E, 12B3, 7C95, B696, D54A, 5E6D, 2BC5, AA67, F47B, AEFE, 7A6A, 38F8, 306F, D035, 503E, 237D, 42AE, 718F, E8A3, 407C, C0E0, 647B, 6B92, 4018, 24E5, B262, 98E2, 4962, B70E, A236, 2ECC,			

Przedmiot ochrony	Numer stanowiska	Stan ochrony	Cele działań ochronnych	Perspektywa osiągnięcia właściwego stanu ochrony
	AD2F, 45E2, 221B, 32D2, D144, 27EC, 37B9, DD28, B146, B2DD, 653A, FB5B, 5751, 8A5C, 69CE, A027, 1D41, E141, 9A56, 7B51, DA8F, F5C7, 5CAD, FEE9, A31F, 27E0, 2EA4, 19C2, 8C94, 13FC, 455F, 482F, 13AE, A131, 5D11, 548D, EE10, 5664, 3C69, 40C6, FBAE, 9180, 6A8E, 84A9, 76FE, F32B, 6766, 9C8D, A0DD, 3346, 544F, 428E,			

Przedmiot ochrony	Numer stanowiska	Stan ochrony	Cele działań ochronnych	Perspektywa osiągnięcia właściwego stanu ochrony
	BFBB, C66D, 0D24, B5B2, 5661, 9FEA, 4EE6, B58B, 75DA, D9D3, F301, 39E8, 26EC, 9BB6, E928, 50AE, 3851, F799, 3A3C, AB27, 2E3B, 4995, 6E9E, 4650, 0ECB, EE85			
	PLH200005 Ostoja Augustowska		Uzupełnienie stanu wiedzy o przedmiocie ochrony.	Okres obowiązywania planu.
91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (<i>Salicetum albo-fragilis</i> , <i>Populetum albae</i> , <i>Fraxino-Alnetum</i> olsy źródliskowe)	8B83, 9C99, 0CFE, B093, 12A8, EC65, 53A4, 3023, FBDF, B58E, 5253, 3AF4, 282F, 507E, 0E30, 1129, 39F3, 1176, 281F	U1	Utrzymanie części siedlisk jako bazy propagul przy zastosowaniu ochrony biernej (dotyczy płatów siedliska w rezerwatach).	Okres obowiązywania planu.

Przedmiot ochrony	Numer stanowiska	Stan ochrony	Cele działań ochronnych	Perspektywa osiągnięcia właściwego stanu ochrony
	328E, 8872, 98B2, C02D, 0EB8, 4C3A, 6A78, A167, 7062, C92B, 86BD, E060, 2B6D, 12DA, 3413, 69DD, 90CA, 7118, 828A, 7265, 57FD, 26D3, 15C1, 0F07, 4201, BDCC, 279B, D31D, 439E, C696, 3918, DE4F, E7CD, 7432, 430F, 3C54, 7C35, F563, 0592, 3A53, 6685, 56C3, 0B26, C7E1, 1E19, 0616, 450B, 39E9, 559F, 8C99, B569, C549,		Doprowadzenie zniekształconych płatów siedlisk do stanu właściwego przy zastosowaniu odpowiednich zabiegów hodowlano-ochronnych dostosowanych do fazy rozwojowej drzewostanu.	Perspektywa wykraczająca poza okres obowiązywania planu – trudna do oszacowania.

Przedmiot ochrony	Numer stanowiska	Stan ochrony	Cele działań ochronnych	Perspektywa osiągnięcia właściwego stanu ochrony
	0754, 9A67, 70CC, FF6A, 66A0, 9D54, 6192, 1616, C414, 4B24, 573D, 5846, 6747, 0EF3, 4758, F655, 05E0, 2046, 6346, DBD7, B60F, 4962, 04CC, DBF3, D57B, 63E8, D834, 33EB, 99AB, 1796, C167, 0409, 7123, BDF7, AA70, 8785, 7C4E, 9456, 60AD, C0FD, 5543, 348E, BC8A, 670D, 31F7, 8A0A, A089, 8F4F, EB75, 49DB, 7E2C, B4D1,			

Przedmiot ochrony	Numer stanowiska	Stan ochrony	Cele działań ochronnych	Perspektywa osiągnięcia właściwego stanu ochrony
	1DB0, EBA9, 89BB, EF9E, CC03, 5C49, 2B1F, 8A30, 712B, 57D4, 0EEB, 6EB6, AC15, 30E3, BD37, 3900, 815D, 8530, E23C, B762, 63FA, ACEC, 5026, 0ADB, 8C9B, 59BA, 539D, F5A0, 4AD9, EC73, 4FD4, 95C6, 2C94, B257, F074, AB4C, 6CCE, PLH200005			
	Ostoja Augustowska		Uzupełnienie stanu wiedzy o przedmiocie ochrony.	Okres obowiązywania planu.
91I0 Ciepłolubne dąbrowy <i>Quercetalia pubescenti-petraeae</i>	W trakcie prac nad PZO nie potwierdzono występowania siedliska ani w reprezentatywności kwalifikującej go jako przedmiot ochrony, ani w reprezentatywności D. Istnieje konieczność weryfikacji SDF poprzez usunięcie zapisu o siedlisku.			

Przedmiot ochrony	Numer stanowiska	Stan ochrony	Cele działań ochronnych	Perspektywa osiągnięcia właściwego stanu ochrony
91T0 Sosnowy bór chrobotkowy <i>Cladonio-Pinetum</i> i chrobotkowa postać <i>Peucedano-Pinetum</i>	W trakcie prac nad PZO nie potwierdzono występowania siedliska w reprezentatywności kwalifikującej go, jako przedmiot ochrony. Istnieje konieczność weryfikacji SDF poprzez zmianę oceny stopnia reprezentatywności siedliska na D.			
Gatunki zwierząt				
1337 Bóbr europejski <i>Castor fiber</i>	Ogół stanowisk na obszarze PLH200005 Ostoja Augustowska	FV	Nie planuje się działań ochronnych.	Obecny stan właściwy
1352 Wilk <i>Canis lupus</i>	Ogół stanowisk na obszarze PLH200005 Ostoja Augustowska	FV	Nie planuje się działań ochronnych.	Obecny stan właściwy
1355 Wydra <i>Lutra lutra</i>	Ogół stanowisk na obszarze PLH200005 Ostoja Augustowska	U1	Uzupełnienie stanu wiedzy o przedmiocie ochrony.	Okres obowiązywania planu.
1361 Ryś <i>Lynx lynx</i>	Ogół stanowisk na obszarze PLH200005 Ostoja Augustowska	FV	Nie planuje się działań ochronnych.	Obecny stan właściwy

Przedmiot ochrony	Numer stanowiska	Stan ochrony	Cele działań ochronnych	Perspektywa osiągnięcia właściwego stanu ochrony
1166 Traszka grzebieniasta <i>Triturus cristatus</i>	Ogół stanowisk na obszarze PLH200005 Ostoja Augustowska	U1	Utrzymanie istniejących siedlisk gatunku. Uzupełnienie stanu wiedzy o przedmiocie ochrony.	Okres obowiązywania planu.
1188 Kumak nizinny <i>Bombina bombina</i>	Ogół stanowisk na obszarze PLH200005 Ostoja Augustowska	U1	Utrzymanie istniejących siedlisk gatunku. Uzupełnienie stanu wiedzy o przedmiocie ochrony.	Okres obowiązywania planu.
1220 Żółw błotny <i>Emys orbicularis</i>	W trakcie prac nad PZO nie potwierdzono występowania gatunku z oceną populacji kwalifikującą go jako przedmiot ochrony. Istnieje konieczność weryfikacji SDF poprzez zmianę oceny populacji gatunku na D.			
1096 Minóg strumieniowy <i>Lampetra planeri</i>	Ogół stanowisk na obszarze PLH200005 Ostoja Augustowska	U1	Uzupełnienie stanu wiedzy o przedmiocie ochrony.	Okres obowiązywania planu.
1014 Poczwarówka zwężona <i>Vertigo angustior</i>	Ogół stanowisk na obszarze PLH200005 Ostoja Augustowska	XX	Uzupełnienie stanu wiedzy o przedmiocie ochrony.	Okres obowiązywania planu.
1060 Czerwończyk nieparek <i>Lycaena dispar</i>	Ogół stanowisk na obszarze PLH200005 Ostoja	U1	Uzupełnienie stanu wiedzy o przedmiocie ochrony.	Okres obowiązywania planu.

Przedmiot ochrony	Numer stanowiska	Stan ochrony	Cele działań ochronnych	Perspektywa osiągnięcia właściwego stanu ochrony
	Augustowska			
Gatunki roślin				
1393 Sierpowiec błyszczący <i>Drepanocladus vernicosus</i>	Ogół stanowisk na obszarze PLH200005 Ostoja Augustowska	U1	Ochrona miejsc występowania gatunku	Obecny stan właściwy
1437 Leniec bezpodkwiatkowy <i>Thesium ebracteatum</i>	Ogół stanowisk na obszarze PLH200005 Ostoja Augustowska	U1	Ochrona i nie pogorszenie stanu siedlisk gatunku, eliminacja zagrożeń.	Okres obowiązywania planu.
1477 Sasanka otwarta <i>Pulsatilla patens</i>	Ogół stanowisk na obszarze PLH200005 Ostoja Augustowska	U1	Ochrona czynna w wyznaczonych strefach i nie pogarszanie stanu siedlisk gatunku; eliminacja zagrożeń, ograniczenie przypadkowego niszczenia stanowisk podczas prac leśnych.	Okres obowiązywania planu.
1516 Aldrowanda pęcherzykowata <i>Aldrowanda vesiculosa</i>	Ogół stanowisk na obszarze PLH200005 Ostoja Augustowska	FV	Nie planuje się działań ochronnych.	Obecny stan właściwy
1528 Skalnica torfowiskowa <i>Saxifraga hirculus</i>	Ogół stanowisk na obszarze PLH200005 Ostoja	U2	Ochrona czynna stanowisk tego wymagających i nie pogorszenie stanu siedlisk gatunku; eliminacja zagrożeń.	Okres obowiązywania planu.

Przedmiot ochrony	Numer stanowiska	Stan ochrony	Cele działań ochronnych	Perspektywa osiągnięcia właściwego stanu ochrony
	Augustowska			
1617 Starodub łkowy <i>Angelica palustris</i>	W trakcie prac nad PZO nie potwierdzono występowania gatunku ani z oceną populacji kwalifikującą go jako przedmiot ochrony, ani z oceną populacji D. Istnieje konieczność weryfikacji SDF poprzez usunięcie zapisu ogatunku.			
1902 Obuwik pospolity <i>Cypripedium calceous</i>	Ogół stanowisk na obszarze PLH200005 Ostoja Augustowska	U2	Ochrona czynna stanowisk gatunku i nie pogorszenie stanu siedlisk gatunku; eliminacja zagrożeń.	Okres obowiązywania planu.
1903 Lipiennik Loesela <i>Liparis loeselii</i>	Ogół stanowisk na obszarze PLH200005 Ostoja Augustowska	U1	Ochrona i nie pogorszenie stanu siedlisk gatunku.	Okres obowiązywania planu.
1939 Rzepik szczeciniasty <i>Agrimonia pilosa</i>	Ogół stanowisk na obszarze PLH200005 Ostoja Augustowska	FV	Nie planuje się działań ochronnych.	Obecny stan właściwy
Proponowane przedmioty ochrony				
1145 Piskorz <i>Misgurnus fossilis</i>	Ogół stanowisk na obszarze PLH200005 Ostoja Augustowska	FV	Niepogorszenie stanu istniejących stanowisk gatunku. Uzupełnienie stanu wiedzy o przedmiocie ochrony.	Obecny stan właściwy.
1013 Poczwarówka	Ogół stanowisk	U1	Utrzymanie istniejących stanowisk	Okres obowiązywania planu.

Przedmiot ochrony	Numer stanowiska	Stan ochrony	Cele działań ochronnych	Perspektywa osiągnięcia właściwego stanu ochrony
Geyera <i>Vertigo Geyeri</i>	na obszarze PLH200005 Ostoja Augustowska		gatunku. Uzupełnienie stanu wiedzy o przedmiocie ochrony.	

Celem przyjętych działań ochronnych jest poprawa stanu siedlisk zmierzająca do jak najwierniejszego odtworzenia zaburzonych układów ekologicznych w poszczególnych siedliskach.

Działania ochronne na siedliskach mokradłowych mają na celu odtworzenie i utrzymanie właściwego stanu ochrony przez wprowadzenie ochrony czynnej (usuwanie drzew i krzewów), okresowe wykaszanie z usunięciem biomasy, a w niektórych przypadkach również zablokowanie odpływu wody z torfowiska i zwiększenie w ten sposób jego uwilgotnienia. Przewiduje się, że w okresie obowiązywania PZO wszystkie te działania zostaną zrealizowane i nastąpi widoczna poprawa tych siedlisk.

Cel działań ochronnych na leśnych siedliskach przyrodniczych przewidziany do realizacji w okresie obowiązywania PZO to poprawa ich stanu na płatach, na których zidentyfikowano różnego rodzaju zaburzenia oraz niepogarszanie stanu płatów siedlisk dobrze wykształconych przez stosowanie niewłaściwych zabiegów gospodarczych, nadmierne użytkowanie, itp. Ze względu na powolność procesów ekologicznych zachodzących w złożonych ekosystemach leśnych przewiduje się, że w okresie obowiązywania PZO nie uda się doprowadzić do widocznej poprawy płatów zniekształconych, jednak konieczne jest zastosowanie zabiegów ochronnych już teraz, aby nie odciągać w czasie możliwości poprawy tych siedlisk.

Dla gatunków zwierząt, dla których nie ma pełnych informacji o miejscach występowania, liczebności populacji, oraz perspektywach ochrony jak główny cel działań ochronnych na okres obowiązywania PZO przewidziano inwentaryzację i identyfikację zagrożeń.

W przypadku gatunków, których stan zachowania określono jako właściwy nie przewidziano działań ochrony czynnej, a jedynie utrzymanie ich populacji i siedlisk w stanie nie pogorszonego.

Moduł C

6. Ustalenie działań ochronnych

Przedmiot ochrony	Działania ochronne						
	Nr i nazwa		Zakres prac	Miejsce realizacji	Termin wykonania	Szacunkowe koszty (w tys. zł)	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
3140 Twardowodne oligo- i mezotroficzne zbiorniki wodne z podwodnymi łąkami ramienic <i>Charetea</i>	Nr	Działania związane z utrzymaniem lub modyfikacją metod gospodarowania					
	1	Ochrona siedliska	<ul style="list-style-type: none">- Zakaz używania ciągnionych narzędzi odłowu w strefie litoralu.- Zakaz wyrównywania gruntu, zasypywania, podsiewania, nawożenia, zaorywania oraz wznoszenia jakichkolwiek konstrukcji (z wyłączeniem drewnianych pomostów i ławek) w strefie szuwaru oraz do 20 metrów od linii brzegowej jeziora.- Zakaz zarybiania obcymi gatunkami ryb; dopuszczenie zarybiania rodzimymi gatunkami ryb drapieżnych.- Zakaz zmiany stosunków wodnych.	Miejsce realizacji działań ochronnych wg. załącznika nr. 5. (Jeziora: Staw, Blizno, Blizienko, Serwy, Długie Augustowskie, Białe Augustowskie, Studzieniczne, Gorczyckie, Panniewo, Brożane, Wilkokuk, Zelwa, Seklis, Stulpień, Łempis, Przystajny, Hlinki, Busznica).	W okresie obowiązywania PZO	Brak danych	Właściciele i zarządcy gruntów

Przedmiot ochrony	Działania ochronne						
	Nr i nazwa		Zakres prac	Miejsce realizacji	Termin wykonania	Szacunkowe koszty (w tys. zł)	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
	2	Uregulowanie gospodarki wodno-ściekowej.	Budowa lub uzupełnienie istniejącej kanalizacji sanitarnej, kontrola szczelności zbiorników ściekowych.	Sołectwa, na terenie których znajdują się jeziora: (Jeziora: Staw, Blizno, Blizienko, Serwy, Długie Augustowskie, Białe Augustowskie, Studzieniczne, Gorczyckie, Paniewo, Brożane, Wilkokuk, Zelwa, Seklis, Stulpień, Łempis, Przystajny, Hlinki, Busznica). Lokalizacja na mapie - załącznik nr. 5).	W okresie obowiązywania PZO	Brak danych	Właściciele nieruchomości, w gminach: Giby, Płaska, Nowinka, miasto Augustów
	3	Wykluczenie zmian przeznaczenia gruntów na cele nierolnicze i nieleśne.	Zakaz zmiany przeznaczenia gruntów na cele nierolnicze i nieleśne w wyznaczonej strefie (z wyłączeniem innych działań ochronnych wynikających z PZO).	Strefy wokół jezior: Studzieniczne, Białe Augustowskie, Długie Augustowskie, Serwy, Paniewo, Blizienko, Staw, Zelwa, Wilkokuk. Lokalizacja na mapie - załącznik nr. 5).	W okresie obowiązywania PZO	Brak danych	Właściciele i zarządcy gruntów, w gminach: Giby, Płaska, Nowinka, miasto Augustów, Nadleśnictwo Augustów, Płaska, Pomorze, Suwałki, Szczebra.
3150 Starorzeczka	Nr	Działania związane z utrzymaniem lub modyfikacją metod gospodarowania					

Przedmiot ochrony	Działania ochronne						
	Nr i nazwa		Zakres prac	Miejsce realizacji	Termin wykonania	Szacunkowe koszty (w tys. zł)	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z <i>Nympheion</i> , <i>Potamion</i>	4	Ochrona siedliska	Zakaz wyrównywania gruntu, zasy-pywania, podsiewania, nawożenia oraz zaorywania w strefie szuwaru oraz do 20 metrów od linii brzegowej jeziora	Miejsce realizacji działań ochronnych wg. załącznika nr. 5. (Jeziora: Necko, Rospuda, Sajno, Sajenek, Staw Sajenek, Płaskie, Krejwlanek, Mikaszewo, Mikaszów, Kruglak, Krzywe, Szlamy, Głębokie, Wiązo-wiec, Sinkewelen, Busznica, Toboło-wo, Pogorzelec, Pomorze, Kunis, Ilgielk i inne mniejsze).	w okresie obowiązywa-nia PZO	Brak danych	Właściciele i zarząd-cy gruntów, Nadle-śnictwa Płaska, Szczebra, Suwałki
			Zakaz zmiany stosunków wodnych				
			Zakaz zarybiania obcymi gatunkami ryb; dopuszczenie zarybiania rodzi-mymi gatunkami ryb drapieżnych				

Przedmiot ochrony	Działania ochronne						
	Nr i nazwa		Zakres prac	Miejsce realizacji	Termin wykonania	Szacunkowe koszty (w tys. zł)	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
	5	Uregulowanie gospodarki wodno-ściekowej	Budowa lub uzupełnienie istniejącej kanalizacji sanitarnej, kontrola szczelności zbiorników ściekowych.	Sołectwa w których znajdują się jeziora: (Jeziora: Necko, Rospuda, Sajno, Sajenek Staw Sajenek, Płaskie, Krejwlanek, Mikaszewo, Mikaszówek, Kruglak, Krzywe, Szlamy, Głębokie, Wiązowiec, Sinkewelen, Busznica, Tobołowo, Pogorzelec, Pomorze, Kunis, Iłgielk i inne mniejsze).	W okresie obowiązywania PZO	Brak danych	Gminy: gmina wiejska Augustów, miasto Augustów, Nowinka, Płaska, Giby, Sejny.
3160 Naturalne, dystroficzne zbiorniki wodne	Nr	Działania związane z utrzymaniem lub modyfikacją metod gospodarowania					
	6	Ochrona siedliska	- Wyłączenie z gospodarki rybackiej. - Zakaz zmiany stosunków wodnych prowadzących do pogorszenia stanu siedliska.	Miejsce realizacji działań ochronnych wg. załącznika nr. 5.	W okresie obowiązywania PZO	Brak danych	Właściciele i zarządcy gruntów,
3260 Nizinne i	Nr	Działania związane z utrzymaniem lub modyfikacją metod gospodarowania					

Przedmiot ochrony	Działania ochronne						
	Nr i nazwa		Zakres prac	Miejsce realizacji	Termin wykonania	Szacunkowe koszty (w tys. zł)	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
podgórskie rzeki ze zbiorowiskami włosieniczników <i>Ranuncion fluitantis</i>	7	Ochrona siedliska	Zakaz zarybiania obcymi gatunkami ryb; dopuszczenie zarybiania rodzimymi gatunkami ryb drapieżnych	Rzeka Rospuda i rzeka Szlamica na wyznaczonym odcinku (załącznik nr. 5).	W okresie obowiązywania PZO	Brak danych	Właściciele i zarządcy gruntów.
	8	Ochrona siedliska	Zakaz wyrównywania gruntu, zasypywania, podsiewania, nawożenia oraz zaorywania w strefie szuwaru oraz do 20 metrów od brzegu rzeki	W strefie szuwaru oraz do 20 m od brzegów rzeki Szlamicy i Rozpudy (załącznik nr. 5).	W okresie obowiązywania PZO	Brak danych	Właściciele i zarządcy gruntów.
	9	Uregulowanie gospodarki wodno-ściekowej	Budowa lub uzupełnienie istniejącej kanalizacji sanitarnej lub oczyszczalni przydomowych.	Gmina Płaska i gmina Raczki w miejscowościach przylegających do rzeki (załącznik nr. 5).	W okresie obowiązywania PZO	Brak danych	Właściciele nieruchomości, gmina Płaska, gmina Raczki
4030 Suche wrzosowiska (<i>Calluno-Genistion</i> , <i>Pohlio-Callunion</i> , <i>Calluno-Arctostaphylion</i>)	Nr	Działania związane z ochroną czynną					
	10	Koszenie pasa wzdłuż torów i usuwanie gatunków obcych.	Wykaszenie pasa siedliska pomiędzy torami a skrajem drzewostanu po 1 sierpnia z usunięciem biomasy.	Pas pomiędzy torami a skrajem drzewostanu, w obrębie siedliska (lokalizacja załącznik nr. 5).	Co 3 lata w trakcie obowiązywania PZO	12,1	PKP

Przedmiot ochrony	Działania ochronne						
	Nr i nazwa		Zakres prac	Miejsce realizacji	Termin wykonania	Szacunkowe koszty (w tys. zł)	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
	11	Usuwanie gatunków obcych	Wyrwanie łubinu trwałego i czeremchy późnej; usunięcie biomasy	Pas pomiędzy torami a skrajem drzewostanu, w obrębie siedliska (lokalizacja załącznik nr. 5).	Corocznie w okresie obowiązywania PZO	24,4	PKP, Nadleśnictwo Szczebra
	12	Działanie fakultatywne. Usunięcie drzew i krzewów.	Usunięcie drzew i krzewów z pozostawieniem starszych sosen i jałowców; usunięcie biomasy	Lokalizację działań zawiera załącznik nr 5.	Jednorazowo w ciągu pierwszych 3 lat obowiązywania PZO	0,5	Właściciele i zarządcy gruntów, Nadleśnictwo Augustów,
		Koszenie z usunięciem biomasy	Po usunięciu drzew i krzewów, wykaszanie płatu siedliska po 1 sierpnia; usunięcie biomasy		Co 3 lata w trakcie obowiązywania PZO	0,8	
6120 Ciepłolubne, śródlądowe murawy napiaskowe (<i>Koelerion glaucae</i>)	Nr	Działania związane z ochroną czynną					
	13	Działanie fakultatywne. Usunięcie drzew i krzewów.	Usunięcie drzew i krzewów z usunięciem biomasy.	Lokalizację działań zawiera załącznik nr 5.	Jednorazowo w ciągu pierwszych 3 lat obowiązywania PZO	7,5	Właściciele i zarządcy gruntów, Nadleśnictwo Płaska, Pomorze
			Po usunięciu drzew i krzewów, wykaszanie płatu siedliska po 1 sierpnia z usunięciem biomasy lub wypas zwierząt.		Co 3 lata w trakcie obowiązywania PZO	2,8	

Przedmiot ochrony	Działania ochronne						
	Nr i nazwa		Zakres prac	Miejsce realizacji	Termin wykonania	Szacunkowe koszty (w tys. zł)	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
	14	Działanie fakultatywne. Usunięcie drzew i krzewów	Usunięcie drzew i krzewów z pozostawieniem pojedynczych starych drzew i jałowców; usunięcie biomasy	Lokalizację działań zawiera załącznik nr 5.	Jednorazowo w ciągu pierwszych 3 lat obowiązywania PZO	10,3	Właściciele i zarządcy gruntów, Nadleśnictwo Płaska, Pomorze
	15	Działanie obligatoryjne Koszenie z usunięciem biomasy lub wypas.	Po usunięciu drzew i krzewów, zastośować wypas zwierząt lub koszenie raz w roku w terminie od 15 lipca do 30 września z pozostawieniem 15-20% powierzchni działki nieskoszonej przy czym powinien być to inny fragment co roku. Kosić należy na wysokości 10 cm w sposób nie niszczący struktury roślinności i gleby. Zakaz koszenia okrężnego od zewnątrz do środka działki. Usunięcie lub złożenie w stogi ściętej biomasy w terminie nie dłuższym niż dwa tygodnie po pokosie. Zakaz nawożenia.		Min. co 3 lata w trakcie obowiązywania PZO	15,0	
7110 Torfowiska wysokie z roślinnością torfotwórczą (żywe)	Nr	Działania związane z ochroną czynną					
	16	Działanie fakultatywne. Usunięcie drzew i krzewów	Usunięcie drzew i krzewów z pozostawieniem karłowatych sosen (sosna o torfowiskowym pokroju, bardzo niewielkich przyrostach rocznych i wysokości do 5 m); usunięcie biomasy; co 3 lata wykaszanie odrostów.	Lokalizację działań zawiera załącznik nr 5.	Co 3 lata w trakcie obowiązywania PZO	151,6	Właściciele i zarządcy gruntów, Nadleśnictwa Augustów, Szczebra, Głęboki Bród, Pomorze, Płaska

Przedmiot ochrony	Działania ochronne						
	Nr i nazwa		Zakres prac	Miejsce realizacji	Termin wykonania	Szacunkowe koszty (w tys. zł)	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
	17	Likwidacja sztucznego odpływu wody z torfowiska	Likwidacja odpływu rowem melioracyjnym biegnącym na południe od torfowiska.	Lokalizację działań zawiera załącznik nr 5.	W ciągu pierwszych 3 lat obowiązywania PZO	10,0	Właściciele i zarządcy gruntów, Nadleśnictwo Augustów
7140 Torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością z <i>Scheuchzerio-Caricetea</i>)	Nr	Działania związane z ochroną czynną					
	18	Działanie fakultatywne. Usunięcie drzew i krzewów	Usunięcie drzew i krzewów z pozostawieniem karłowatych sosen(sosna o torfowiskowym pokroju, bardzo niewielkich przyrostach rocznych i wysokości do 5 m); usunięcie biomasy.	Lokalizację działań zawiera załącznik nr 5.	Jednorazowo w ciągu pierwszych 3 lat obowiązywania PZO	50,3	Właściciele i zarządcy gruntów, Nadleśnictwa Augustów, Płaska, Głęboki Bród
	19	Działanie obligatoryjne - zachowanie siedliska przyrodniczego	Użytkowanie kośne tylko części torfowiska zarośniętej przez trzcinę.	Lokalizację działań zawiera załącznik nr 5.	W okresie obowiązywania PZO	Brak danych	Właściciele i zarządcy gruntów
	20	Działanie fakultatywne - koszenie z usunięciem biomasy	Po usunięciu drzew i krzewów, coroczne koszenie ręczne tylko części torfowiska zarośniętej przez trzcinę; po 15 lipca na wysokości 10-15 cm w sposób, który nie niszczy struktury roślinności i gleby; zakaz koszenia okrężnego od zewnątrz do wewnątrz działki; obowiązek usunięcia lub złożenia w stogi ściętej biomasy do 2 tygodni po pokosie; bez wypasu; zakaz nawożenia	Lokalizację działań zawiera załącznik nr 5.	Corocznie w okresie obowiązywania PZO	12,4	Właściciele i zarządcy gruntów
	21	Działanie obligatoryjne - zachowanie siedliska przyrodniczego	Użytkowanie kośne	Lokalizację działań zawiera załącznik nr 5.	W okresie obowiązywania PZO	Brak danych	Nadleśnictwo Augustów

Przedmiot ochrony	Działania ochronne						
	Nr i nazwa		Zakres prac	Miejsce realizacji	Termin wykonania	Szacunkowe koszty (w tys. zł)	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
	22	Działanie fakultatywne - koszenie z usunięciem biomasy	Po usunięciu drzew i krzewów, koszenie ręczne po 1 września na wysokości 10-15 cm w sposób, który nie niszczy struktury roślinności i gleby; należy zostawić 50% pow. nieskoszonej (co roku inny fragment) lub kosić całą powierzchnię raz na 2 lata; zakaz koszenia okrężnego od zewnątrz do wewnątrz działki; obowiązek usunięcia lub złożenia w stogi ściętej biomasy do 2 tygodni po pokosie; bez wypasu; zakaz nawożenia	Lokalizację działań zawiera załącznik nr 5.	Co 1-2 lata w okresie obowiązywania PZO	0,6	Nadleśnictwo Augustów
7210 Torfowiska nakredowe (<i>Cladietum marisci</i> , <i>Caricetum buxbaumii</i> , <i>Schoenetum nigricantis</i>)	Nr	Działania związane z ochroną czynną					
	23	Działanie fakultatywne - usunięcie drzew i krzewów.	Usunięcie drzew i krzewów z pozostawieniem karłowatych sosen (sosna o torfowiskowym pokroju, bardzo niewielkich przyrostach rocznych i wysokości do 5 m) i jałowców; usunięcie biomasy; co 3 lata wykaszanie odrostów	Lokalizację działań zawiera załącznik nr 5.	Co 3 lata w trakcie obowiązywania PZO	1,6	Właściciele i zarządcy gruntów, Nadleśnictwo Głęboki Bród
	24	Działanie fakultatywne - usunięcie drzew i krzewów.	Usunięcie drzew i krzewów z pozostawieniem karłowatych sosen (sosna o torfowiskowym pokroju, bardzo niewielkich przyrostach rocznych i wysokości do 5 m) i jałowców; usunięcie biomasy	Lokalizację działań zawiera załącznik nr 5.	Jednorazowo w ciągu pierwszych 3 lat obowiązywania PZO	45,8	Właściciele i zarządcy gruntów
	Nr	Działania związane z utrzymaniem lub modyfikacją metod gospodarowania					

Przedmiot ochrony	Działania ochronne						
	Nr i nazwa		Zakres prac	Miejsce realizacji	Termin wykonania	Szacunkowe koszty (w tys. zł)	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
	25	Działanie obligatoryjne - zachowanie siedliska przyrodniczego	Użytkowanie kośne	Lokalizację działań zawiera załącznik nr 5.	W okresie obowiązywania PZO	Brak danych	Właściciele i zarządcy gruntów, Nadleśnictwo Pomorze
	26	Działanie fakultatywne - koszenie z usunięciem biomasy	Po usunięciu drzew i krzewów, coroczne koszenie ręczne po 15 lipca na wysokości 10-15 cm w sposób, który nie niszczy struktury roślinności i gleby; zakaz koszenia okrężnego od zewnątrz do wewnątrz działki; obowiązek usunięcia lub złożenia w stogi ściętej biomasy do 2 tygodni po pokosie; zakaz nawożenia	Lokalizację działań zawiera załącznik nr 5.	Corocznie w okresie obowiązywania PZO	27,4	
7230 Górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk	Nr	Działania związane z ochroną czynną					
	27	Działanie obligatoryjne – zachowanie siedliska przyrodniczego	Użytkowanie kośne.	Lokalizację działań zawiera załącznik nr 5.	W okresie obowiązywania PZO	Brak danych	Właściciele i zarządcy gruntów, Nadleśnictwo Płaska, Pomorze, Szczebra, Augustów
	28	Działanie obligatoryjne – zachowanie siedliska przyrodniczego	Użytkowanie kośne południowej, zatrzcinionej części torfowiska.	Lokalizację działań zawiera załącznik nr 5.	W okresie obowiązywania PZO	Brak danych	Nadleśnictwo Płaska
	29	Działanie obligatoryjne – zachowanie siedliska przyrodniczego	Użytkowanie kośne tylko części torfowiska zarośniętej przez trzcinę.	Lokalizację działań zawiera załącznik nr 5.	W okresie obowiązywania PZO	Brak danych	Właściciele i zarządcy gruntów, Nadleśnictwo Płaska, Szczebra

Przedmiot ochrony	Działania ochronne						
	Nr i nazwa		Zakres prac	Miejsce realizacji	Termin wykonania	Szacunkowe koszty (w tys. zł)	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
	30	Działanie obligatoryjne – zachowanie siedliska przyrodniczego	Użytkowanie kośne za wyjątkiem centralnej części torfowiska.	Lokalizację działań zawiera załącznik nr 5.	W okresie obowiązywania PZO	Brak danych	Nadleśnictwo Pomorze
	31	Działanie fakultatywne. Usunięcie drzew i krzewów	Usunięcie drzew i krzewów z pozostawieniem karłowatych sosen (sosna o torfowiskowym pokroju, bardzo niewielkich przyrostach rocznych i wysokości do 5 m) i jałowców; usunięcie biomasy.	Lokalizację działań zawiera załącznik nr 5.	Jednorazowo w ciągu pierwszych 3 lat obowiązywania PZO	284,0	Właściciele i zarządcy gruntów, Nadleśnictwo Płaska, Pomorze, Augustów, Szczebra
	32	Działanie fakultatywne. Usunięcie drzew i krzewów	Usunięcie drzew i krzewów z usunięciem biomasy	Lokalizację działań zawiera załącznik nr 5.	Jednorazowo w ciągu pierwszych 3 lat obowiązywania PZO	57,8	Właściciele i zarządcy gruntów, Nadleśnictwo Płaska, Pomorze, Szczebra, Augustów
	33	Przebudowa piętrzeń	Przebudowa piętrzeń na cieku odprowadzającym wody z jez. Krejwe-lanek tak, by zapobiec podtapianiu torfowiska (po wykonaniu ekspertyzy hydrologicznej).	Lokalizację działań zawiera załącznik nr 5.	W ciągu pierwszego roku obowiązywania PZO	5,0	Nadleśnictwo Pomorze
	34	Usunięcie śmieci	Usunięcie śmieci z obszaru torfowiska	Lokalizację działań zawiera załącznik nr 5.	Jednorazowo w ciągu pierwszych 3 lat obowiązywania PZO	10,0	Miasto Augustów, Właściciele i zarządcy gruntów

Przedmiot ochrony	Działania ochronne						
	Nr i nazwa		Zakres prac	Miejsce realizacji	Termin wykonania	Szacunkowe koszty (w tys. zł)	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
	35	Działanie fakultatywne. Usunięcie drzew i krzewów	Usunięcie drzew i krzewów z pozostawieniem karłowatych sosen (sosna o torfowiskowym pokroju, bardzo niewielkich przyrostach rocznych i wysokości do 5 m) i jałowców; usunięcie biomasy; co 3 lata wykaszanie odrostów	Lokalizację działań zawiera załącznik nr 5.	Co 3 lata w trakcie obowiązywania PZO	118,4	Właściciele i zarządcy gruntów, Nadleśnictwo Szczebra, Płaska, Pomorze
	36	Zasypanie sztucznego odpływu z torfowiska	Zasypanie sztucznego odpływu z torfowiska materiałem organicznym lokalnego pochodzenia	Lokalizację działań zawiera załącznik nr 5.	Jednorazowo w ciągu pierwszych 3 lat obowiązywania PZO	1,0	Właściciele i zarządcy gruntów
	37	Działanie fakultatywne. Usunięcie drzew i krzewów	Usunięcie drzew i krzewów z pozostawieniem wszystkich krzewów brzozy niskiej (niezbędny nadzór eksperta botanika), jałowców i pojedynczych karłowatych sosen (sosna o torfowiskowym pokroju, bardzo niewielkich przyrostach rocznych i wysokości do 5 m); usunięcie biomasy	Lokalizację działań zawiera załącznik nr 5.	Jednorazowo w ciągu pierwszych 3 lat obowiązywania PZO	2,8	Nadleśnictwo Płaska
	Nr	Działania związane z utrzymaniem lub modyfikacją metod gospodarowania					

Przedmiot ochrony	Działania ochronne						
	Nr i nazwa		Zakres prac	Miejsce realizacji	Termin wykonania	Szacunkowe koszty (w tys. zł)	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
	38	Działanie fakultatywne – koszenie z usunięciem biomasy.	Użytkowanie kośne nie częściej niż raz na dwa lata. Koszenie ręczne po 1 września na wysokości 10-15 cm w sposób, który nie niszczy struktury roślinności i gleby; należy Zostawić 50% powierzchni nieskoszonej (co roku inny fragment) lub kosić całą powierzchnię raz na 2 lata; zakaz koszenia okrężnego od zewnątrz do wewnątrz działki; obowiązek usunięcia lub złożenia w stogi ściętej biomasy do 2 tygodni po pokosie; zakaz nawożenia.	Lokalizację działań zawiera załącznik nr 5.	Co 1 – 2 lata w okresie obowiązywania PZO	80,5	Właściciele i zarządcy gruntów, Nadleśnictwo Augustów, Płaska, Szczebra, Pomorze
	39	Działanie fakultatywne – koszenie z usunięciem biomasy	Użytkowanie kośne. Usunięcie biomasy do dwóch tygodni po pokosie, bez wypasu, zakaz nawożenia.	Lokalizację działań zawiera załącznik nr 5.	Corocznie w okresie obowiązywania PZO	35,5	Właściciele i zarządcy gruntów,
	40	Działanie Fakultatywne - koszenie z usunięciem biomasy	Po usunięciu drzew i krzewów, Coroczne koszenie ręczne po 15 lipca na wysokości 10-15 cm w sposób, który nie niszczy struktury roślinności i gleby; zakaz koszenia określonego od zewnątrz do wewnątrz działki; obowiązek usuwania lub złożenia w stogi biomasy do 2 tygodni po pokosie; bez wypasu; zakaz nawożenia biomasy do 2 tygodni po pokosie; bez wypasu; zakaz nawożenia		Corocznie w Okresie obowiązywania PZO	131,3	Nadleśnictwo Pomorze, Szczebra, Płaska, Augustów

Przedmiot ochrony	Działania ochronne						
	Nr i nazwa		Zakres prac	Miejsce realizacji	Termin wykonania	Szacunkowe koszty (w tys. zł)	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
	41	Działanie fakultatywne - koszenie z usunięciem biomasy	Po usunięciu drzew i krzewów koszenie ręczne po 30 września (bezwzględnie co dwa lata) na wysokości 10-15 cm, w sposób który nie niszczy struktury roślinności i gleby; zakaz koszenia określonego od zewnątrz do wewnątrz działki; obowiązek usuwania lub złożenia w stogi biomasy do 2 tygodni po pokosie; bez wypasu; zakaz nawożenia biomasy do 2 tygodni po pokosie; bez wypasu; zakaz nawożenia		Co 2 lata w okresie obowiązywania PZO	13,1	Właściciele i zarządcy gruntów, Nadleśnictwo Pomorze
	42	Działanie fakultatywne	Utworzenie ścieżki rowerowej wokół doliny Rospudy.	Obszar Nadleśnictwa Szczebra według projektu przygotowanego przez Nadleśnictwo	W okresie obowiązywania PZO	Brak Danych	Nadleśnictwo Szczebra
91D0 Bory i lasy bagienne (<i>Vaccinio uliginosi-Betuletum pubescentis</i> , <i>Vaccinio uliginosi-Pinetum</i> , <i>Ledo-Sphagnetum</i> , <i>Sphagno girgensohnii-Piceetum</i> i brzoźowo-sosnowe bagienne lasy borealne)	Nr	Działania związane z utrzymaniem lub modyfikacją metod gospodarowania					
	43	Ochrona siedliska	Wyłączenie z użytkowania rębego.	Lokalizację działań zawiera załącznik nr 5.	W okresie obowiązywania PZO	Bez kosztów	Właściciele i zarządcy gruntów, Nadleśnictwa Augustów, Suwałki, Szczebra, Płaska, Pomorze, Głęboki Bród
	44	Ochrona siedliska	Ochrona bierna w rezerwatach przyrody.	Lokalizację działań zawiera załącznik nr 5.	W okresie obowiązywania PZO	Bez kosztów	Nadleśnictwa Augustów, Szczebra, Płaska, Pomorze

Przedmiot ochrony	Działania ochronne						
	Nr i nazwa		Zakres prac	Miejsce realizacji	Termin wykonania	Szacunkowe koszty (w tys. zł)	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
	Nr	Uzupełnienie stanu wiedzy o przedmiocie ochrony					
	45	Inwentaryzacja przyrodnicza	Wykonanie inwentaryzacji przyrodniczej, mającej na celu wyznaczenie wszystkich płątów siedliska	Ostoja Augustowska PLH200005	W okresie obowiązywania PZO	100	RDOŚ w Białymstoku
91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (<i>Salicetum albo-fragilis</i> , <i>Populetum albae</i> , <i>Fraxino-Alnetum</i> olsy źródłiskowe)	Nr	Działania związane z ochroną czynną					
	46	Poprawa stanu siedliska	Zabiegi hodowlano-ochronne polegające na odsłanianiu i pielęgnacji nąlotów i podrostów gatunków liściastych (wiąz pospolity, wiąz górski, dąb szypułkowy i jesion wyniosły). Rodzaj i charakter zabiegu dostosowany do fazy rozwojowej drzewostanu.	Lokalizację działań zawiera załącznik nr 5.	W okresie obowiązywania PZO	Brak danych	Właściciele i zarządcy gruntów, Nadleśnictwa Augustów, Szczebra, Płaska, Pomorze, Suwałki
	Nr	Działania związane z utrzymaniem lub modyfikacją metod gospodarowania					
	47	Ochrona siedliska	Ochrona bierna w rezerwach przyrody.	Lokalizację działań zawiera załącznik nr 5.	W okresie obowiązywania PZO	Brak danych	Właściciele i zarządcy gruntów, Nadleśnictwa Augustów, Płaska, Pomorze
	Nr	Uzupełnienie stanu wiedzy o przedmiocie ochrony					
	48	Inwentaryzacja przyrodnicza	Wykonanie inwentaryzacji przyrodniczej, mającej na celu wyznaczenie wszystkich płątów siedliska	Ostoja Augustowska PLH200005	W okresie obowiązywania PZO	50	RDOŚ w Białymstoku

Przedmiot ochrony	Działania ochronne						
	Nr i nazwa		Zakres prac	Miejsce realizacji	Termin wykonania	Szacunkowe koszty (w tys. zł)	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
9170 Grąd subkontynentalny (Tilio-Carpinetum, Melitti Carpine-tum)	Nr	Działania związane z ochroną czynną					
	49	Poprawa stanu siedliska	Zabiegi hodowlano – ochronne polegające na odsłanianiu i pielęgnacji nalotów i podrostów gatunków liściastych (klon zwyczajny, wiązy, dąb szypułkowy, jesion wyniosły, lipa drobnolistna i iwa) oraz nalotów i podrostów świerka. Rodzaj i charakter zabiegu dostosowany do fazy rozwojowej drzewostanu.	Lokalizację działań zawiera załącznik nr 5.	W okresie obowiązywania PZO	Brak danych	Właściciele i zarządcy gruntów, Nadleśnictwa Augustów, Szczebra, Płaska, Pomorze, Głęboki Bród
	50	Poprawa stanu siedliska	Przebudowa rębnią złożoną o średnim okresie odnowienia	Lokalizację działań zawiera załącznik nr 5.	W okresie obowiązywania PZO	Brak danych	Nadleśnictwo Pomorze
	Nr	Działania związane z utrzymaniem lub modyfikacją metod gospodarowania					
	51	Ochrona siedliska	Ochrona bierna w rezerwatach przyrody.	Lokalizację działań zawiera załącznik nr 5.	W okresie obowiązywania PZO	Brak danych	Nadleśnictwa Augustów, Płaska, Pomorze
	52	Ochrona siedliska	Niepogorszenie stanu siedliska. Pozostawianie martwych i powalonych drzew; zakaz wprowadzania gatunków obcych ekologicznie i geograficznie.	Lokalizację działań zawiera załącznik nr 5.	W okresie obowiązywania PZO	Brak danych	Właściciele i zarządcy gruntów, Nadleśnictwa Szczebra, Płaska, Pomorze, Głęboki Bród
	Nr	Uzupełnienie stanu wiedzy o przedmiocie ochrony					
	53	Inwentaryzacja przyrodnicza	Wykonanie inwentaryzacji przyrodniczej, mającej na celu wyznaczenie wszystkich płatów siedliska	Ostoja Augustowska PLH200005	W okresie obowiązywania PZO	Brak danych	RDOŚ w Białymstoku

Przedmiot ochrony	Działania ochronne						
	Nr i nazwa		Zakres prac	Miejsce realizacji	Termin wykonania	Szacunkowe koszty (w tys. zł)	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
Gatunki zwierząt							
1337 Bóbr Castor fiber 1352 Wilk Canis lupus 1361 Ryś Lynx lynx	Nie przewiduje się działań ochronnych						
1355 Wydra Lutra lutra	Nr	Działania związane z ochroną czynną					
	54	Eliminacja gatunków konkurencyjnych (inwazyjnych)	Zwalczanie norki amerykańskiej - odłowy (pułapki żywołowne) w okresie największej aktywności norek: wiosną, a szczególnie jesienią. Eliminacja odłowionych osobników.	Ostoja Augustowska PLH200005	Okres obowiązywania PZO	Brak danych	PZŁ
	Nr	Uzupełnienie stanu wiedzy o przedmiocie ochrony					
	55	Inwentaryzacja przyrodnicza	Wykonanie inwentaryzacji przyrodniczej, mającej na celu określenie liczebności i miejsc występowania gatunku.	Obszar Natura 2000 objęty PZO	Jednorazowo w okresie obowiązywania PZO	5	RDOŚ w Białymstoku
1166 Traszka grzebieniasta Triturus cristatus	Nr	Uzupełnienie stanu wiedzy o przedmiocie ochrony					
	57	Inwentaryzacja przyrodnicza	Wykonanie inwentaryzacji przyrodniczej, mającej na celu określenie liczebności i miejsc występowania gatunku.	Obszar Natura 2000 objęty PZO	Jednorazowo w okresie obowiązywania PZO		RDOŚ w Białymstoku
1188 Kumak	Nr	Działania związane z ochroną czynną					

Przedmiot ochrony	Działania ochronne						
	Nr i nazwa		Zakres prac	Miejsce realizacji	Termin wykonania	Szacunkowe koszty (w tys. zł)	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
nizinny <i>Bombina bombina</i>	58	Ochrona miejsc występowania gatunku	Utrzymanie rzeczywistych siedlisk gatunku. Zapobieganie wypłycaniu i zarastaniu; zapobieganie nadmiernemu ocienieniu lustra wody przez usuwanie zakrzaczeń w bezpośrednim sąsiedztwie zbiorników w których występują kumaki.	Lokalizację działań zawiera załącznik nr 5.	W okresie obowiązywania PZO	Brak danych	Właściciele i zarządcy gruntów, Nadleśnictwa Augustów, Płaska, Pomorze, Szczebra
	Nr	Uzupełnienie stanu wiedzy o przedmiocie ochrony					
	59	Inwentaryzacja przyrodnicza	Wykonanie inwentaryzacji przyrodniczej, mającej na celu określenie liczebności i miejsc występowania gatunku.	Obszar Natura 2000 objęty PZO	Jednorazowo w okresie obowiązywania PZO	Brak danych	RDOŚ w Białymstoku
1096 Minóg strumieniowy <i>Lampetra planeri</i>	Nr	Uzupełnienie stanu wiedzy o przedmiocie ochrony					
	60	Inwentaryzacja przyrodnicza	Badania cieków puszczańskich w celu wykrycia stanowisk i przeprowadzenie oceny stanu według metodyk GIOŚ	Obszar Natura 2000 objęty PZO	Jednorazowo w okresie obowiązywania PZO	30	RDOŚ Białystok
1014 Poczwarówka zwężona <i>Vertigo angustior</i>	Nr	Uzupełnienie stanu wiedzy o przedmiocie ochrony					
	61	Inwentaryzacja przyrodnicza	Badania terenowe w celu wykrycia stanowisk i przeprowadzenie oceny stanu według metodyki GIOŚ	Obszar Natura 2000 objęty PZO	Jednorazowo w okresie obowiązywania PZO	50	RDOŚ Białystok
1060 Czerwoń-	Nr	Uzupełnienie stanu wiedzy o przedmiocie ochrony					

Przedmiot ochrony	Działania ochronne						
	Nr i nazwa		Zakres prac	Miejsce realizacji	Termin wykonania	Szacunkowe koszty (w tys. zł)	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
czyk nieparek <i>Lycaena dispar</i>	62	Inwentaryzacja przyrodnicza gatunku	Wykonanie inwentaryzacji przyrodniczej, mającej na celu określenie liczebności i miejsc występowania gatunku.	Obszar Natura 2000 objęty PZO	Jednorazowo w okresie obowiązywania PZO	Brak danych	RDOŚ w Białymstoku
Gatunki roślin							
1393 Sierpowiec błyszczący <i>Drepanocladus vernicosus</i>	Nr	Działania związane z ochroną czynną					
	63	Ochrona miejsc występowania gatunku	Działanie tożsame z działaniem dla siedliska występowania gatunku (siedlisk 7140 i 7230).	Lokalizację działań zawiera załącznik nr 5.	Jednorazowo w ciągu pierwszych 3 lat obowiązywania PZO	Brak danych	Właściciele i zarządcy gruntów, Nadleśnictwo, Pomorze, Płaska, Szczebra,
1437 Leniec bezpodkwiatkowy <i>Thesium ebracteatum</i>	Nr	Działania związane z ochroną czynną					
	64	Usuwanie świerka i ekspansywnych gatunków liściastych	Usuwanie świerka i ekspansywnych gatunków liściastych (zwł. leszczyny, czerechmy) w obrębie stanowisk leńca z pozostawianiem jałowca, sosny i częściowo dębu; usunięcie biomasy	W wyznaczonych strefach. Lokalizację działań zawiera załącznik nr 5.	Co 5 lat w trakcie obowiązywania PZO	33 (wliczone w koszt realizacji działań ochronnych dla sasanki)	Właściciele i zarządcy gruntów, Nadleśnictwo, Pomorze, Płaska, Szczebra, Głęboki Bród
	65	Wykaszenie gatunków ekspansywnych w runie	Wykaszenie gatunków ekspansywnych w runie (np. malin, trzcinnika); usunięcie biomasy	W wyznaczonych strefach . Lokalizację działań zawiera załącznik nr 5.	Co 2 lata w trakcie obowiązywania PZO	33 (wliczone w koszt realizacji działań ochronnych dla sasanki)	

Przedmiot ochrony	Działania ochronne							
	Nr i nazwa		Zakres prac	Miejsce realizacji	Termin wykonania	Szacunkowe koszty (w tys. zł)	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie	
	66	Usuwanie gatunków inwazyjnych	Usuwanie gatunków inwazyjnych (czeremchy późnej, dębu czerwonego, łubinu trwałego); usunięcie biomasy	Lokalizację działań zawiera załącznik nr 5, oraz w wyznaczonych strefach.	Co 2 lata w trakcie obowiązywania PZO	Brak danych		
	Nr	Działania związane z utrzymaniem lub modyfikacją metod gospodarowania						
	67	Ochrona siedliska gatunku	Prowadzenie prac leśnych w obrębie stanowisk leśca w okresie zimowym przy pokrywie śnieżnej. Zabezpieczenie istniejących stanowisk przed przypadkowym zniszczeniem, w tym lokalizacja kęp pozostawianych na zrębie w miejscach występowania gatunku.	Obszar Natura 2000 objęty PZO (w miejscach występowania gatunku)	W trakcie obowiązywania PZO	Brak danych		Właściciele i zarządcy gruntów, Nadleśnictwo, Pomorze, Płaska, Szczebra, Głęboki Bród
68	Ochrona siedliska gatunku	Zakaz obsadzania upraw od strony dróg i linii podziału powierzchniowego na siedliskach Bśw i BMśw innymi gatunkami niż sosna i brzoza. W strefie zacienionej na BMśw dopuszcza się obsadzanie upraw świerkiem w zmieszaniu kępowym. Zakaz wprowadzania na siedliska Bśw i BMśw podszytów gatunków liściastych (z wyjątkiem brzozy i dębu), a na siedlisku Bśw dodatkowo zakaz wprowadzania świerka w podszycie	Obszar Natura 2000 objęty PZO (na siedliskach Bśw i BMśw)	W trakcie obowiązywania PZO	Brak danych			

Przedmiot ochrony	Działania ochronne						
	Nr i nazwa		Zakres prac	Miejsce realizacji	Termin wykonania	Szacunkowe koszty (w tys. zł)	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
1477 Sasanka otwarta <i>Pulsatilla patens</i>	Nr	Działania związane z ochroną czynną					
	69	Usuwanie świerka i ekspansywnych gatunków liściastych	Usuwanie świerka i ekspansywnych gatunków liściastych (zwl. leszczyny, czerwemchy) w obrębie stanowisk sasanki z pozostawianiem jałowca, sosny i częściowo dębu; usunięcie biomasy	W wyznaczonych strefach. Lokalizację działań zawiera załącznik nr 5.	Co 5 lat w trakcie obowiązywania PZO	Brak danych	Właściciele i zarządcy gruntów, Nadleśnictwo Augustów, Pomorze, Płaska, Szczebra, Suwałki, Głęboki Bród
	70	Wykaszenie gatunków ekspansywnych w runie	Wykaszenie gatunków ekspansywnych w runie (np. malin, trzcinnika); usunięcie biomasy	W wyznaczonych strefach . Lokalizację działań zawiera załącznik nr 5.	Co 2 lata w trakcie obowiązywania PZO	33	
	71	Usuwanie gatunków inwazyjnych	Usuwanie gatunków inwazyjnych (czerwemchy późnej, dębu czerwonego, łubinu trwałego); usunięcie biomasy	Lokalizację działań zawiera załącznik nr 5, oraz w wyznaczonych strefach.	Co 2 lata w trakcie obowiązywania PZO	Brak danych	
	Nr	Działania związane z utrzymaniem lub modyfikacją metod gospodarowania					
	72	Ochrona siedliska gatunku	Prowadzenie prac leśnych w obrębie stanowisk sasanki w okresie zimowym przy pokrywie śnieżnej Zabezpieczenie istniejących stanowisk przed przypadkowym zniszczeniem, w tym lokalizacja kęp pozostawianych na zrębie w miejscach występowania gatunku.	Obszar Natura 2000 objęty PZO (w miejscach występowania gatunku)	W trakcie obowiązywania PZO	Brak danych	Właściciele i zarządcy gruntów, Nadleśnictwo Augustów, Pomorze, Płaska, Szczebra, Suwałki, Głęboki Bród

Przedmiot ochrony	Działania ochronne						
	Nr i nazwa		Zakres prac	Miejsce realizacji	Termin wykonania	Szacunkowe koszty (w tys. zł)	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
	73	Ochrona siedliska gatunku	Zakaz obsadzania upraw od strony dróg i linii podziału powierzchniowego na siedliskach Bśw i BMśw innymi gatunkami niż sosna i brzoza. W strefie zacienionej na BMśw dopuszcza się obsadzanie upraw świerkiem w zmieszaniu kępowym. Zakaz wprowadzania na siedliska Bśw i BMśw podszytów gatunków liściastych (z wyjątkiem brzozy i dębu), a na siedlisku Bśw dodatkowo zakaz wprowadzania świerka w podszycie.	Obszar Natura 2000 objęty PZO (na siedliskach Bśw i BMśw)	W trakcie obowiązywania PZO	Brak danych	
1516 Aldrowanda pęcherzykowata <i>Aldrovanda versiculosa</i>		Nie planuje się działań ochronnych.					
1528 Skalnica torfowiskowa <i>Saxifraga hirculus</i>	Nr	Działania związane z ochroną czynną					
	74	Ochrona miejsc występowania gatunku	Działanie tożsame z działaniem dla siedliska występowania gatunku (siedlisko 7230). Wprowadzenie metaplantacji na trzech stanowiskach w płacie nr CFF5.	Lokalizację działań zawiera załącznik nr 5.	Jednorazowo w ciągu pierwszych 3 lat obowiązywania PZO	Brak danych	Właściciele i zarządcy gruntów Nadleśnictwo Pomorze, Klub Przyrodników.

Przedmiot ochrony	Działania ochronne						
	Nr i nazwa		Zakres prac	Miejsce realizacji	Termin wykonania	Szacunkowe koszty (w tys. zł)	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
1902 Obuwik pospolity <i>Cypripedium calceolus</i>	Nr	Działania związane z ochroną czynną					
	75	Usuwanie świerka i ekspansywnych gatunków liściastych	Usuwanie świerka i ekspansywnych gatunków liściastych (zwł. leszczyny, czerwemchy) w obrębie stanowisk obuwika z pozostawianiem jałowca, sosny i częściowo dębu; usunięcie biomasy	W wyznaczonych strefach, lokalizację działań zawiera załącznik nr 5.	Co 5 lat w trakcie obowiązywania PZO	Brak danych	Właściciele i zarządcy gruntów, Nadleśnictwo Płaska, Pomorze, Szczebra
	76	Wykaszenie gatunków ekspansywnych w runie	Wykaszenie gatunków ekspansywnych w runie (np. malin, trzcinnika); usunięcie biomasy		Co 2 lata w trakcie obowiązywania PZO	Brak danych	
	Nr	Działania związane z utrzymaniem lub modyfikacją metod gospodarowania					
	77	Ochrona siedliska gatunku	Zabezpieczenie istniejących stanowisk przed przypadkowym zniszczeniem podczas prac leśnych, w tym lokalizacja kęp.	Lokalizację działań zawiera załącznik nr 5.	W trakcie obowiązywania PZO	Brak danych	Właściciele i zarządcy gruntów, Nadleśnictwo Płaska, Pomorze, Szczebra
1903 Lipiennik Loesela <i>Liparis loeselii</i>	Nr	Działania związane z ochroną czynną					
	78	Ochrona miejsc występowania gatunku	Działanie tożsame z działaniem dla siedliska występowania gatunku (siedlisk 7210 i 7230).	Lokalizację działań zawiera załącznik nr 5.	Jednorazowo w ciągu pierwszych 3 lat obowiązywania PZO	Brak danych	Właściciele i zarządcy gruntów, Nadleśnictwo Płaska, Pomorze, Szczebra, Augustów
1939 Rzepik szczeniasty <i>Agrimonia pilosa</i>	Nie planuje się działań ochronnych.						

Przedmiot ochrony	Działania ochronne						
	Nr i nazwa	Zakres prac	Miejsce realizacji	Termin wykonania	Szacunkowe koszty (w tys. zł)	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie	
Proponowane przedmioty ochrony							
1145 Piskorz <i>Misgurnus fossilis</i>	Nr	Działania związane z ochroną czynną					
	79	Ochrona siedlisk gatunku	W miejscach występowania gatunku zakaz prowadzenia działań ingerujących w koryto i brzegi rzek w okresie tarła ryb. Zaniechanie prostowania i obudowywania cieków, eksploatacji żwiru z koryt rzecznych, obniżania dna cieków, likwidacji starorzeczy, kanalizacji rzek. Ochrona istniejących połączeń starorzeczy z korytem rzeki	Lokalizację działań zawiera załącznik nr 5.	W okresie obowiązywania PZO	Brak danych	Właściciele i zarządcy gruntów.
	Nr	Uzupełnienie stanu wiedzy o przedmiocie ochrony					
	80	Inwentaryzacja przyrodnicza	Wykonanie inwentaryzacji przyrodniczej, mającej na celu określenie liczebności i miejsc występowania gatunku.	Obszar Natura 2000 objęty PZO	W okresie obowiązywania PZO	15	RDOŚ w Białymstoku
1013 Poczwarówka Geyera <i>Vertigo Geyeri</i>	Nr	Działania związane z ochroną czynną					
	81	Ochrona siedlisk gatunku	Usunięcie drzew i krzewów w obrębie stwierdzonych stanowisk gatunku. Prace przeprowadzić w okresie zimowym.	Lokalizację działań zawiera załącznik nr 5.	Jednorazowo w ciągu pierwszych 3 lat obowiązywania PZO	Brak danych	Właściciele i zarządcy gruntów, Nadleśnictwo Szczebra
	Nr	Uzupełnienie stanu wiedzy o przedmiocie ochrony					
	82	Inwentaryzacja przyrodnicza gatunku	Badania terenowe w celu wykrycia stanowisk i przeprowadzenie oceny stanu według metodyki GIOŚ	Obszar Natura 2000 objęty PZO	Jednorazowa inwentaryzacja, termin zależny od przyjętej metodyki	50	RDOŚ Białystok

Jeziora ramienicowe (siedlisko 3140) zagrożone są przez niszczenie ramienic podczas połowów niewodami. Jako działanie ochronne wprowadzono zakaz używania ciągnionych narzędzi połowu w strefie litoralu. Taki zapis powinien ochronić ramienice przed wrywaniem przez ciągnięte sieci. Jako działanie ochronne wprowadzono również zapisy chroniące brzegi jezior, co ma ograniczyć zanieczyszczenia dostające się do jezior przez spływy powierzchniowe oraz z gospodarstw domowych i turystyki.

W przypadku siedlisk 3150, 3160 i 3260 wprowadzono zakazy introdukowania obcych gatunków ryb, co ma istotny wpływ na zachowanie bioróżnorodności na odpowiednio wysokim poziomie. Wprowadzono również zapisy odnoszące się do ochrony brzegów, co ma na celu ograniczenie zanieczyszczeń ze spływów powierzchniowych i działalności gospodarczej (zanieczyszczenia z nawozów sztucznych, środków ochrony roślin itp.).

Siedliska ciepłolubne (wrzosowiska 4030 i śródlądowe murawy napiaskowe 6120) zagrożone są przez sukcesję i zacienienie. Zaprojektowano działania ochronne polegające na usunięciu drzew, krzewów i inwazyjnych bylin oraz koszeniu w celu powstrzymania sukcesji tych siedlisk.

Mokradła na terenie ostoi (siedliska 7110, 7140, 7210 i 7230) zagrożone są głównie przez sukcesję powodującą zanik siedlisk. Jako zabiegi ochronne zaprojektowano działania polegające na usuwaniu drzew i krzewów oraz koszeniu, co ma na celu powstrzymać sukcesję. Na płatach, dla których zagrożeniem jest osuszenie przez odpływ wody zaprojektowano działania mające na celu zlikwidowanie odpływu i utrzymanie uwilgotnienia siedliska na odpowiednim poziomie.

W siedliskach leśnych (9170, 91E0) jako działania ochronne zaprojektowano użycie zabiegów hodowlano-ochronnych polegających na odsłanianiu i pielęgnacji nalotów i podrostów gatunków liściastych odpowiednich dla danego siedliska. Na borach i lasach bagiennych (91D0) zaprojektowano wyłączenie części płatów z użytkowania rębego. Płaty leśnych siedlisk przyrodniczych znajdujące się w rezerwachach

wyłączono z użytkowania i pozostawiono do ochrony biernej. Dla wszystkich typów leśnych siedlisk przyrodniczych zaprojektowano monitoring i inwentaryzację w celu określenia nowych płatów siedlisk.

Dla bobra, wilka i rysia nie zidentyfikowano zagrożeń i nie projektowano działań ochronnych. Dla wydry zagrożeniem jest norka amerykańska, dlatego zaprojektowano zwalczanie norki. Dla tego gatunku zaprojektowano również, jako działanie ochronne inwentaryzację w celu określenia liczebności populacji i miejsc występowania.

Gatunki płazów podlegające ochronie w PZO to traszka grzebieniasta oraz kumak nizinny. Dla tych gatunków zaprojektowano ochronę miejsc występowania przez powstrzymywanie sukcesji zbiorników wodnych, w których te gatunki występują oraz inwentaryzację nowych stanowisk.

Dla piskorza zaprojektowano ochronę miejsc występowania przez zakaz ingerencji w koryto rzeczne (szczególnie w okresie tarła), oraz inwentaryzację w celu określenia nowych stanowisk. Dla minoga strumieniowego zaprojektowano inwentaryzację nowych stanowisk. Nie planowano innych działań ze względu na brak dokładnej lokalizacji stanowisk gatunku.

Stanowiska poczwarówki Geyera zagrożone są przez sukcesję. Jako zabieg ochronny zaprojektowano usunięcie drzew i krzewów ze znanych stanowisk gatunku.

Dla wszystkich bezkręgowców tj.: poczwarówki Geyera, poczwarówki zwężonej, zalotki większej oraz czerwonończyka nieparka zaprojektowano inwentaryzację mającą na celu określenie liczebności i stanowisk tych gatunków na terenie ostoi.

Gatunki roślin związane z terenami podmokłymi tj.: lipiennik Loesela, skalnica torfowiskowa i sierpowiec błyszczący zagrożone są podobnie jak siedliska, na których występują głównie przez sukcesję i zarastanie otwartych torfowisk. Zaprojektowano dla nich działania takie same jak dla siedlisk, na których występują tj. usunięcie drzew i krzewów w obrębie ich stanowisk.

Dla sasanki otwartej i leńca bezpodkwiatkowego zaprojektowano strefy ochronne, w których jako zabiegi ochronne ustanowiono

usuwanie krzewów i ekspansywnych bylin, które zacinają stanowiska tych gatunków. Na rozproszonych stanowiskach zaprojektowano zabezpieczanie kęp z osobnikami tych gatunków podczas prac leśnych. Dla obuwika pospolitego również zaprojektowano strefy ochronne oraz usuwanie świerka i ekspansywnych gatunków liściastych w strefach i w obrębie stanowisk.

7. Ustalenie działań w zakresie monitoringu stanu ochrony przedmiotów ochrony

Przedmiot ochrony	Parametr	Wskaźnik	Zakres prac monitoringowych	Terminy/ częstotliwość	Miejsce	Podmiot odpowiedzialny	Szacowany koszt (w tys. zł)
3150 Starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z <i>Nympheion</i> , <i>Potamion</i>	Powierzchnia siedliska	-	Ocena zgodnie z metodyką PMŚ na podstawie zdjęcia fitosocjologicznego i oszacowania warunków siedliskowych	Nie rzadziej, niż co 5 lat nie wcześniej niż w połowie lipca nie później niż do połowy września.	5 do 10 stanowisk siedliska z pośród lokalizacji wylistowanych w załączniku nr 5	RDOŚ w Białymstoku	Brak danych
	Struktura i funkcja	Barwa wody					
		Charakterystyczna kombinacja zbiorowisk w obrębie transektu					
		Plankton: Fitoplankton					
		Plankton: Zooplankton					
		Gatunki inwazyjne i obce dla zbiorowisk makrofitów					
		Odczyn wody (wskaźnik pomocniczy)					
		Przewodnictwo					
		Przezroczystość					

Przedmiot ochrony	Parametr	Wskaźnik	Zakres prac monitoringowych	Terminy/ częstotliwość	Miejsce	Podmiot odpowiedzialny	Szacowany koszt (w tys. zł)
	Perspektywy ochrony	-					
3160 Naturalne, dystroficzne zbiorniki wodne	Powierzchnia	-	Ocena zgodnie z metodyką PMŚ na podstawie składu gatunkowego roślin i oszacowania warunków siedliskowych	Badania wykonywane w lipcu lub sierpniu, co dwa trzy lata.	5 stanowisk siedliska z pośród lokalizacji wylistowanych w załączniku nr 5	RDOŚ w Białymstoku	Brak danych
	Struktura i funkcja	Gatunki charakterystyczne					
		Rodzime gatunki ekspansywne					
		Obce gatunki inwazyjne					
		Barwa wody					
		Odczyn wody					
		Konduktywność (przewodnictwo elektryczne)					
		Melioracje					
		HDI					
		Przeźroczystość wody (wskaźnik pomocniczy)					
		Plankton (wskaźnik pomocniczy)					
		TDS (wskaźnik pomocniczy)					

Przedmiot ochrony	Parametr	Wskaźnik	Zakres prac monitoringowych	Terminy/ częstotliwość	Miejsce	Podmiot odpowiedzialny	Szacowany koszt (w tys. zł)
	Perspektywy ochrony	-					
3260 Nizinne i podgórskie rzeki ze zbiorowiskami włosieniczników w <i>Ranunculon fluitantis</i>	Powierzchnia	-	Badania botaniczne siedliska włosieniczników poleca się przeprowadzić w oparciu o Makrofitową Ocenę Rzek (MMOR) (Szoszkievicz i in 2010) polegającą na określeniu udziału wszystkich roślin znajdujących się w wodzie na odcinku rzeki o długości 100 m. Pokrycie każdego gatunku określa się w dziewięciostopniowej skali.	Monitoring powinien być wykonywany, co 3-6 lat, od lipca do sierpnia.	Rzeka Rozpuda i Szlamica na wyznaczonych odcinkach.	RDOŚ w Białymstoku	Brak danych
	Specyficzna struktura i funkcja	Gatunki charakterystyczne - włosieniczniki					
		Gatunki charakterystyczne - inne					
		Materiał dna koryta					
		Ocena stanu ekologicznego					
		Pokrycie transektu przez moczarkę kanadyjską					
		Przepływ					
		Spiętrzenie wód rzeki					
		Wskaźnik naturalności siedliska (HQA)					
		Wskaźnik przekształceń siedliska (HMS)					
		Naturalne elementy morfologiczne					
		Zacienienie rzeki					

Przedmiot ochrony	Parametr	Wskaźnik	Zakres prac monitoringowych	Terminy/ częstotliwość	Miejsce	Podmiot odpowiedzialny	Szacowany koszt (w tys. zł)
		Gatunki inwazyjne	Wykonuje się jedno zdjęcie fitosocjologiczne, ocenia się jakość wody opisując indeks (MIR) będący wskaźnikiem degradacji związanej z eutrofizacją wód.				
		Ścieki					
	Perspektywy ochrony						
4030 Suche wrzosowiska (<i>Calluno-Genistion</i> , <i>Pohlio-Callunion</i> , <i>Calluno-Arctostaphylon</i>)	Powierzchnia		Ocena zgodnie z metodyką PMŚ na podstawie zdjęcia fitosocjologicznego i oszacowania warunków siedliskowych	Badania należy prowadzić, co najmniej raz na 5-6 lat optymalnie co trzy lata, w okresie od lipca do września.	5 stanowisk siedliska z pośród lokalizacji wylistowanych w załączniku nr 5	RDOŚ w Białymstoku	Brak danych
		Pokrycie wrzосу zwyczajnego <i>Calluna vulgaris</i> , (ewentualnie łącznie wrzосу i mącznicy lekarskiej <i>Arctostaphylus uva-ursi</i>)					
		Pokrycie traw					
		Zarośnięcie przez drzewa					
		Gatunki obce geograficznie					

Przedmiot ochrony	Parametr	Wskaźnik	Zakres prac monitoringowych	Terminy/ częstotliwość	Miejsce	Podmiot odpowiedzialny	Szacowany koszt (w tys. zł)
		Ekspansywne gatunki rodzime					
		Struktura populacji kluczowych gatunków (wrzos i mącznica lekarska <i>Calluna vulgaris</i> <i>Arctostaphylus uva-ursi</i>)					
		Stan kluczowych dla różnorodności biologicznej gatunków lokalnie typowych dla siedliska (wskaźnik fakultatywny, stosować, gdy są odpowiednie dane) np. widłak goździsty <i>Lycopodium clavatum</i> , lerka <i>Lullua arborea</i> , świergotek polny <i>Anthus campestris</i> .					
	Perspektywy ochrony	-					
6120 Cieplolubne, śródlądowe	Powierzchnia	-	Ocena zgodnie z metodyką PMS na podstawie zdjęcia	Nie rzadziej, niż co 5 lat	5 do 10 stanowisk siedliska z pośród	RDOŚ w Białymstoku	Brak danych
	Struktura i	Gatunki charakterystyczne					

Przedmiot ochrony	Parametr	Wskaźnik	Zakres prac monitoringowych	Terminy/ częstotliwość	Miejsce	Podmiot odpowiedzialny	Szacowany koszt (w tys. zł)
murawy napiaskowe (<i>Koelerion glaucae</i>)	funkcja	Obce gatunki inwazyjne	fitosocjologicznego i oszacowania warunków siedliskowych		lokalizacji wylistowanych w załączniku nr 5		
		Rodzime gatunki ekspansywne roślin zielnych					
		Ekspansja krzewów i podrostu drzew					
		Struktura przestrzenna płatów muraw					
		Zachowanie strefy ekotonowej					
	Perspektywy ochrony	-					
7110 Torfowiska wysokie z roślinnością torfotwórczą (żywe)	Powierzchnia siedliska na stanowisku	-	Ocena zgodnie z metodyką PMS na podstawie zdjęcia fitosocjologicznego i oszacowania warunków siedliskowych	Badania powinny być prowadzone w sierpniu co najmniej raz na trzy lata, optymalnie co dwa lata.	5 stanowisk siedliska z pośród lokalizacji wylistowanych w załączniku nr 5	RDOŚ w Białymstoku	Brak danych
	Struktura i funkcja	Gatunki charakterystyczne					
		Pokrycie i struktura gatunkowa torfowców					
		Obce gatunki inwazyjne					
		Obce gatunki inwazyjne					
		Powierzchnia i struktura torfowiska (obecność dolinek i kęp)					

Przedmiot ochrony	Parametr	Wskaźnik	Zakres prac monitoringowych	Terminy/ częstotliwość	Miejsce	Podmiot odpowiedzialny	Szacowany koszt (w tys. zł)
		Melioracje odwadniające					
		Obecność krzewów i drzew					
	Perspektywy ochrony	-					
7140 Torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością z <i>Scheuchzeria-Caricetea</i>)	Powierzchnia siedliska	-	Ocena zgodnie z metodyką PMS na podstawie zdjęcia fitosocjologicznego i oszacowania warunków siedliskowych	Badania powinny być prowadzone w lipcu i pierwszej połowie sierpnia, co 3-6 lat.	5 do 10 stanowisk siedliska z pośród lokalizacji wylistowanych w załączniku nr 5	RDOŚ w Białymstoku	Brak danych
	Struktura i funkcja	Procent powierzchni zajęty przez siedlisko na transekcji					
		Gatunki charakterystyczne					
		Gatunki dominujące					
		Pokrycie i struktura gatunkowa mchów					
		Obce gatunki inwazyjne					
		Gatunki ekspansywne roślin zielnych					
		Obecność krzewów i podrostu drzew					
		Stopień uwodnienia					
		Pozyskanie torfu					

Przedmiot ochrony	Parametr	Wskaźnik	Zakres prac monitoringowych	Terminy/ częstotliwość	Miejsce	Podmiot odpowiedzialny	Szacowany koszt (w tys. zł)
		Melioracje odwadniające					
		Ogólna struktura i funkcje					
	Perspektywy ochrony	-					
7210 Torfowiska nakredowe (<i>Cladietum marisci</i> , <i>Caricetum buxbaumii</i> , <i>Schoenetum nigricantis</i>)	Powierzchnia siedliska	-	Ocena zgodnie z metodyką PMŚ na podstawie zdjęcia fitosocjologicznego i oszacowania warunków siedliskowych	Badania powinny być prowadzone od połowy lipca do końca sierpnia, obserwacje co 5-6 lat.	5 do 10 stanowisk siedliska z pośród lokalizacji wylistowanych w załączniku nr 5	RDOŚ w Białymstoku	Brak danych
	Struktura i funkcja	Udział procentowy siedliska na transekcje					
		Gatunki charakterystyczne					
		Gatunki dominujące					
		Obce gatunki inwazyjne					
		Gatunki ekspansywne roślin zielnych					
		Gatunki synantropijne					
		Zwarcie szuwaru					
		Ekspansja krzewów i podrostu drzew					
		Stopień uwodnienia					
		Mechaniczne zniszczenie					

Przedmiot ochrony	Parametr	Wskaźnik	Zakres prac monitoringowych	Terminy/ częstotliwość	Miejsce	Podmiot odpowiedzialny	Szacowany koszt (w tys. zł)
	Szanse zachowania siedliska	-					
7230 Górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk	Powierzchnia siedliska	-	Ocena zgodnie z metodyką PMŚ na podstawie zdjęcia fitosocjologicznego i oszacowania warunków siedliskowych	Prace co cztery lata w okresie od połowy czerwca do połowy sierpnia, prace w późniejszym terminie są możliwe (należy się liczyć z problemami przy rozpoznawaniu niektórych gatunków oraz ze stopniem ich pokrycia.	5 do 10 stanowisk siedliska z pośród lokalizacji wylistowanych w załączniku nr 5	RDOŚ w Białymstoku	Brak danych
	Specyfikacja, struktura i funkcja	Procent powierzchni zajęty przez siedlisko na transekcje					
		Gatunki charakterystyczne					
		Gatunki dominujące					
		Pokrycie i struktura gatunkowa mchów					
		Gatunki obce inwazyjne					
		Gatunki ekspansywne roślin zielnych					
		Zakres pH					
		Ekspansja krzewów i podrostu drzew					
		Stopień uwodnienia					
		Pozyskanie torfu					
		Melioracje odwadniające					

Przedmiot ochrony	Parametr	Wskaźnik	Zakres prac monitoringowych	Terminy/ częstotliwość	Miejsce	Podmiot odpowiedzialny	Szacowany koszt (w tys. zł)
		Perspektywy ochrony					
		Ocena ogólna					
9170 Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny <i>Galio-Carpinetum</i> , <i>Tilio-Carpinetum</i>	Powierzchnia siedliska	-	Ocena zgodnie z metodyką PMŚ na podstawie zdjęcia fitosocjologicznego i oszacowania warunków siedliskowych	Nie rzadziej niż co 5 lat	10 do 20 stanowisk siedliska z pośród lokalizacji podanych w załączniku nr 5	RDOŚ w Białymstoku	Brak danych
	Struktura i funkcja	Charakterystyczna kombinacja florystyczna runa					
		Gatunki dominujące w poszczególnych warstwach fitocenozy					
		Udział w drzewostanie gatunków liściastych (bez wczesnosukcesyjnych)					
		Udział graba					
		Udział gatunków „wczesnosukcesyjnych” w drzewostanie					
		Gatunki obce ekologicznie w drzewostanie					
		Gatunki obce geograficznie w drzewostanie					

Przedmiot ochrony	Parametr	Wskaźnik	Zakres prac monitoringowych	Terminy/ częstotliwość	Miejsce	Podmiot odpowiedzialny	Szacowany koszt (w tys. zł)
		Martwe drewno (łącznie zasoby) Martwe drewno leżące lub stojące >3 m długości i >50 cm grubości Wiek drzewostanu (obecność starodrzewu) Naturalne odnowienie drzewostanu Struktura pionowa i przestrzenna roślinności Inwazyjne gatunki obce w podszybie i runie Ekspansywne gatunki rodzime (apofity) w runie; w tym gatunki porębowe, w tym trzcinnik piaskowy, jeżyny Zniszczenia runa i gleby związane z pozyskaniem drewna Inne zniekształcenia (rozjeżdżenie, wydeptanie, zaśmiecenie)					

Przedmiot ochrony	Parametr	Wskaźnik	Zakres prac monitoringowych	Terminy/ częstotliwość	Miejsce	Podmiot odpowiedzialny	Szacowany koszt (w tys. zł)
		Stan kluczowych dla różnorodności biologicznej gatunków lokalnie typowych dla siedliska (wskaźnik fakultatywny, stosować tylko, gdy są odpowiednie dane)					
	Szanse zachowania siedliska	-					
91D0 Bory i lasy bagienne (<i>Ledo-Sphagnetum</i> , <i>Vaccinio uliginosi-Pinetum</i> , <i>Sphagno-Betuletum</i> , <i>Sphagno girenssohnii</i>)	Powierzchnia siedliska	-	Ocena zgodnie z metodyką PMS na podstawie zdjęcia fitysocjologicznego i oszacowania warunków	Nie rzadziej niż co 5 lat	10 do 20 stanowisk siedliska z pośród lokalizacji wylistowanych	RDOŚ w Białymstoku	Brak danych
	Struktura i funkcja	Gatunki charakterystyczne					
		Gatunki dominujące					
		Inwazyjne gatunki obce w runie					
		Rodzime ekspansywne gatunki roślin zielnych					
		Uwodnienie					
		Wiek drzewostanu					

Przedmiot ochrony	Parametr	Wskaźnik	Zakres prac monitoringowych	Terminy/ częstotliwość	Miejsce	Podmiot odpowiedzialny	Szacowany koszt (w tys. zł)
<i>Piceetum, Dryopteridi thelypteridis-Betuletum pubescentis, Piceo-Alnetum)</i>		Gatunki obce geograficznie w drzewostanie	siedliskowych		h w załączniku nr 5.		
		Gatunki obce ekologicznie w drzewostanie					
		Martwe drewno leżące lub stojące >3 m długości i >50 cm grubości					
		Naturalne odnowienie drzewostanu					
		Występowanie mchów torfowców					
		Występowanie charakterystycznych krzewinek					
		Pionowa struktura roślinności					
		Zniszczenie runa i gleby związane z pozyskaniem drewna					
		Inne zniekształcenia					

Przedmiot ochrony	Parametr	Wskaźnik	Zakres prac monitoringowych	Terminy/ częstotliwość	Miejsce	Podmiot odpowiedzialny	Szacowany koszt (w tys. zł)
		Stan kluczowych dla różnorodności biologicznej gatunków lokalnie typowych dla siedliska (wskaźnik fakultatywny, stosować tylko gdy są odpowiednie dane)					
	Szanse zachowania siedliska	-					
91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe <i>Salicetum albae</i> , <i>Alnetum fragilis</i> , <i>Populetum albae</i> , <i>Alnetum glutinoso-incanae</i> , olsy źródłiskowe	Powierzchnia siedliska	-	Ocena zgodnie z metodyką PMS na podstawie zdjęcia fitosocjologicznego i oszacowania warunków	Nie rzadziej niż co 5 lat	10 do 20 stanowisk siedliska z pośród lokalizacji wylistowanych	RDOŚ w Białymstoku	Brak danych
	Struktura i funkcja	Gatunki charakterystyczne					
		Gatunki dominujące					
		Gatunki obce geograficznie w drzewostanie					
		Inwazyjne gatunki obce w podszybie i runie					
		Ekspansywne gatunki rodzime (apofity) w runie					

Przedmiot ochrony	Parametr	Wskaźnik	Zakres prac monitoringowych	Terminy/ częstotliwość	Miejsce	Podmiot odpowiedzialny	Szacowany koszt (w tys. zł)
		<p>Martwe drewno wielkowymiarowe leżące lub stojące >3 m długości i > 50 cm grubości</p> <p>Naturalność koryta rzeczno (stosować tylko, jeżeli występowanie łągu jest związane z ciekami)</p> <p>Reżim wodny (w tym rytm zalewów, jeżeli występują)</p> <p>Wiek drzewostanu</p> <p>Pionowa struktura roślinności</p> <p>Naturalne odnowienie drzewostanu</p> <p>Zniszczenie gleby i runa związane z pozyskaniem drewna</p> <p>Inne zniekształcenia</p>	siedliskowych		h w załączniku nr 5.		

Przedmiot ochrony	Parametr	Wskaźnik	Zakres prac monitoringowych	Terminy/ częstotliwość	Miejsce	Podmiot odpowiedzialny	Szacowany koszt (w tys. zł)
		Stan kluczowych dla różnorodności biologicznej gatunków lokalnie typowych dla siedliska (wskaźnik fakultatywny, stosować tylko, gdy są odpowiednie dane)					
	Szanse zachowania siedliska	-					
Gatunki roślin							
1393 Sierpowiec błyszczący <i>Drepanocladus vernicosus</i>	Populacja	Powierzchnia darni	Przeprowadzić badania zgodnie z metodyką PMS, dokonując oceny podanych parametrów i wskaźników	Badania należy przeprowadzić w okresie czerwiec-sierpień najlepiej co 3 lata.	3 do 5 stanowisk gatunku z pośród lokalizacji wylistowanych w załączniku nr 5.	RDOŚ w Białymstoku	Brak danych
		Typ rozmieszczenia					
		Liczba darni					
		Liczba (%) osobników generatywnych					
		Stan zdrowotny					
	Siedlisko	Powierzchnia potencjalnego siedliska					
		Powierzchnia zajętego siedliska					

Przedmiot ochrony	Parametr	Wskaźnik	Zakres prac monitoringowych	Terminy/ częstotliwość	Miejsce	Podmiot odpowiedzialny	Szacowany koszt (w tys. zł)
		Fragmentacja siedliska					
		Gatunki ekspansywne					
		Gatunki obce, inwazyjne					
		Ocienienie					
		Wysokość runi					
		Zwarcie runi lub runa					
		Uwodnienie terenu (wilgotność podłoża)					
1437 Leniec bezpodkwiatkowy <i>Thesium ebracteatum</i>	Populacja	Liczebność całkowita	Przeprowadzić badania zgodnie z metodyką PMS, dokonując oceny podanych parametrów i wskaźników	Badania należy prowadzić na początku lata, w czerwcu bądź w lipcu, w czasie owocowania gatunku. Jest on wtedy najlepiej wykrywalny i możliwa jest ocena	3 do 5 stanowisk gatunku z pośród lokalizacji wylistowanych w załączniku nr 5.	RDOŚ w Białymstoku	Brak danych
		Struktura					
		Stan zdrowotny					
		Powierzchnia potencjalnego siedliska					
		Powierzchnia zajętego siedliska					
		Gatunki ekspansywne					
		Gatunki obce, inwazyjne					

Przedmiot ochrony	Parametr	Wskaźnik	Zakres prac monitoringowych	Terminy/ częstotliwość	Miejsce	Podmiot odpowiedzialny	Szacowany koszt (w tys. zł)
1477 Sasanka otwarta <i>Pulsatilla patens</i>		Ocienienie		wszystkich wskaźników. Monitoring powinien być wykonywany nie rzadziej niż co 5 lat.			
		Wysokość i zwarcie runi					
		Warstwa nierozłożonej materii organicznej					
		Zwarcie drzew i krzewów					
		Miejsca do kielkowania					
	Populacja	Liczebność całkowita	Przeprowadzić badania zgodnie z metodyką PMS, dokonując oceny podanych parametrów i wskaźników	Ze względu na fenologię gatunku, konieczne jest przeprowadzenie badań dwukrotnie w sezonie wegetacyjnym – w pełni kwitnienia (zwykle w kwietniu) i latem, kiedy możliwe jest	3 do 5 stanowisk gatunku z pośród lokalizacji wylistowanych w załączniku nr 5.	RDOŚ w Białymstoku	Brak danych
		Struktura					
		Stan zdrowotny					
	Siedlisko	Powierzchnia potencjalnego siedliska					
		Powierzchnia zajętego siedliska					
		Fragmentacja siedliska					
		Ocienienie					
		Zwarcie drzew i krzewów					

Przedmiot ochrony	Parametr	Wskaźnik	Zakres prac monitoringowych	Terminy/ częstotliwość	Miejsce	Podmiot odpowiedzialny	Szacowany koszt (w tys. zł)
		Gatunki ekspansywne		wykonanie poprawnego zdjęcia fitosocjologicznego. Badania powinny być prowadzone nie rzadziej niż co 5 lat.			
		Gatunki obce, inwazyjne					
		Obecność świerka ew. innych ekspansywnych gatunków drzewiastych					
		Wysokość i zwarcie runi					
		Oświetlenie stanowiska					
		Miejsca do kielkowania					
1516 Aldrowanda pęcherzykowata <i>Aldrovanda vesiculosa</i>	Populacja	Liczebność	Przeprowadzić badania zgodnie z metodyką PMS, dokonując oceny podanych parametrów i wskaźników	Badania najlepiej przeprowadzić pomiędzy trzecią dekadą czerwca a drugą połową sierpnia. Badania	3 do 5 stanowisk gatunku z pośród lokalizacji wylistowanych w załączniku nr	RDOŚ w Białymstoku	Brak danych
		Struktura					
		Stan zdrowotny					
	Siedlisko	Powierzchnia potencjalnego siedliska					

Przedmiot ochrony	Parametr	Wskaźnik	Zakres prac monitoringowych	Terminy/ częstotliwość	Miejsce	Podmiot odpowiedzialny	Szacowany koszt (w tys. zł)
		Powierzchnia zajętego siedliska		powinno być prowadzone przynajmniej co 3 lata.	5.		
		Fragmentacja siedliska					
		Stopień zarośnięcia zbiornika przez roślinność					
		Ocienienie					
		Zwarcie ważnych dla aldrowandy zespołów roślinnych					
		Obecność roślin (lub tworzonych przez nie zespołów roślinnych) 1 pozytywnie działających na aldrowandę oraz 2 świadczących pozytywnie lub negatywnie o danym siedlisku					
		Obserwowane zmiany siedliska					
		Perspektywy ochrony					

Przedmiot ochrony	Parametr	Wskaźnik	Zakres prac monitoringowych	Terminy/ częstotliwość	Miejsce	Podmiot odpowiedzialny	Szacowany koszt (w tys. zł)
		Prowadzone zabiegi ochrony czynnej i ich skuteczność					
1902 Obuwik pospolity <i>Cypripedium calceolus</i>	Populacja	Liczba pędów	Przeprowadzić badania zgodnie z metodyką PMS, dokonując oceny podanych parametrów i wskaźników.	Badania powinny być prowadzone, co 3 lata, w miesiącu czerwcu	3 do 5 stanowisk gatunku z pośród lokalizacji wylistowanych w załączniku nr 5.	RDOŚ w Białymstoku	Brak danych
		Typ rozmieszczenia					
		Liczba kęp					
		Liczba pędów generatywnych					
		Liczba pędów wegetatywnych					
		Efektywność zapylania					
		Obecność siewek					
		Stan zdrowotny					
	Siedlisko	Powierzchnia potencjalnego siedliska					
		Powierzchnia zajętego siedliska					
		Fragmentacja siedliska					
		Ocienienie przez drzewa i krzewy					

Przedmiot ochrony	Parametr	Wskaźnik	Zakres prac monitoringowych	Terminy/ częstotliwość	Miejsce	Podmiot odpowiedzialny	Szacowany koszt (w tys. zł)
1903 Lipiennik Loesela <i>Liparis loeselii</i>		Wysokie byliny/ gatunki ekspansywne/ konkurencyjne					
		Wysokość runi					
		Wojłok (martwa materia organiczna)					
		Miejsca do kiełkowania					
		Negatywne wpływy z otoczenia					
	Populacja	Liczebność osobników	Przeprowadzić badania zgodnie z metodyką PMS, dokonując oceny podanych parametrów i wskaźników.	Badania powinny być prowadzone, co 3 lata, w miesiącach lipiec i sierpień	3 do 5 stanowisk gatunku z pośród lokalizacji wylistowanych w załączniku nr 5.	RDOŚ w Białymstoku	Brak danych
		Struktura populacji					
		Stan zdrowotny					
	Siedlisko	Powierzchnia potencjalnego siedliska					
		Powierzchnia zajętego siedliska					
		Fragmentacja siedliska					
		Stopień zarośnięcia siedliska przez roślinność drzewiastą i krzewiastą					

Przedmiot ochrony	Parametr	Wskaźnik	Zakres prac monitoringowych	Terminy/ częstotliwość	Miejsce	Podmiot odpowiedzialny	Szacowany koszt (w tys. zł)
1939 Rzepik szczeciński <i>Agrimonia pilosa</i>		Wysokie byliny/ gatunki ekspansywne – konkurencyjne					
		Wysokość runi					
		Grubość wojłoku					
		Miejsca do kiełkowania					
		Stopień uwodnienia					
	Populacja	Liczba kęp	Przeprowadzić badania zgodnie z metodyką PMS, dokonując oceny podanych parametrów i wskaźników	Najlepszy okres dla prowadzenia badań trwa od początku lipca do końca sierpnia, kiedy rzepik szczeciński kwitnie i owocuje, a stan innych gatunków jest odpowiedni,	3 do 5 stanowisk gatunku z pośród lokalizacji wylistowanych w załączniku nr 5.	RDOŚ w Białymstoku	Brak danych
		Stabilność populacji					
		Liczba pędów generatywnych					
		Stabilność liczby pędów generatywnych					
		Obecność siewek					
		Stan zdrowotny					
	Siedlisko	Powierzchnia potencjalnego siedliska					

Przedmiot ochrony	Parametr	Wskaźnik	Zakres prac monitoringowych	Terminy/ częstotliwość	Miejsce	Podmiot odpowiedzialny	Szacowany koszt (w tys. zł)
		Powierzchnia zajętego siedliska Stabilność powierzchni zajętego siedliska Zwarcie drzew i krzewów Ocienienie całkowite Gatunki ekspansywne Gatunki obce inwazyjne Wysokość runi Wojłok (martwa materia organiczna) Miejsca do kielkowania		aby wykonać zdjęcie fitosocjologiczne i ocenić ich ewentualny wpływ na rzepikę. Badania powinny być prowadzone przynajmniej raz na 5 lat			
Gatunki zwierząt							
1337 Bóbr <i>Castor fiber</i>	Populacja	Liczebność	Przeprowadzić badania zgodnie z metodyką PMS, dokonując oceny	Prowadzić monitoring co 6 lat w okresie jesienno-	W miejscach występowania podanych w załączniku nr.	RDOŚ w Białymstoku	Brak danych
		Zdrowotność					
		Rozprzestrzenienie					

Przedmiot ochrony	Parametr	Wskaźnik	Zakres prac monitoringowych	Terminy/ częstotliwość	Miejsce	Podmiot odpowiedzialny	Szacowany koszt (w tys. zł)
	Siedlisko	Rodzaj cieku	podanych parametrów i wskaźników	zimowym	5.		
		Zasobność pokarmowa					
		Dynamika siedlisk					
		Zdolność do odtwarzania się środowiska					
		Rodzaj schronienia					
		Wpływ na środowisko					
		Możliwość potencjalnych dodatkowych wsiedleń					
1352 Wilk <i>Lupus canis</i>	Populacja	Zagęszczenie populacji	Przeprowadzić badania zgodnie z metodyką PMS, dokonując oceny podanych parametrów i wskaźników	Zimowe tropienia, corocznie po świeżym opadzie śniegu. Odnotowywane ślady obecności (całoroczne) przez służby	Cały obszar Natura 2000 PLH 200005 Ostoja Augustowska	RDOŚ w Białymstoku	Brak danych
		Liczba watach					
	Siedlisko	Lesistość					
		Fragmentacja siedlisk					
		Dostępność bazy pokarmowej					
		Zagęszczenie dróg					
		Stopień izolacji siedlisk					

Przedmiot ochrony	Parametr	Wskaźnik	Zakres prac monitoringowych	Terminy/ częstotliwość	Miejsce	Podmiot odpowiedzialny	Szacowany koszt (w tys. zł)
	Szanse zachowania gatunku	-		leśne, koła łowieckie. Parametry siedliska- raz na 5 lat. Dostępność bazy pokarmowej – raz na 2 lata			
1355 Wydra <i>Lutra Lutra</i>	Populacja	Liczebność	Przeprowadzić badania zgodnie z metodyką PMS, dokonując oceny podanych parametrów i wskaźników	Kontrola wszystkich cieków i zbiorników. Badanie stanowisk co 1-2 km na ciekach i zbiornikach wodnych w okresie zimowo-wiosennym. Tropienie po ponowie	W miejscach występowania podanych w załączniku nr 5.	RDOŚ w Białymstoku	Brak danych
		Zdrowotność					
		Rozprzestrzenienie					
	Siedlisko	Rodzaj cieku					
		Zasobność pokarmowa					
		Możliwość potencjalnych dodatkowych zasiedleń					
1361 Ryś <i>Lynx</i>	Populacja	Zagęszczenie populacji	W oparciu o	Stały	Cały obszar	RDOŚ w	Brak danych

Przedmiot ochrony	Parametr	Wskaźnik	Zakres prac monitoringowych	Terminy/ częstotliwość	Miejsce	Podmiot odpowiedzialny	Szacowany koszt (w tys. zł)
<i>lynx</i>		Liczba samic prowadzących młode	instrukcję przygotowaną przez koordynatorów, podstawowe metody obejmują całoroczne obserwacje wszelkich śladów obecności	monitoring	Natura 2000 PLH 200005 Ostoja Augustowska	Białymstoku	
		Średnia liczba młodych na samice					
	Siedlisko	Lesistość					
		Fragmentacja siedliska					
		Dostępność bazy pokarmowej					
		Zagęszczenie dróg					
		Stopień izolacji siedlisk					
	Szanse zachowania gatunku	-					
1166 Traszka grzebieniasta <i>Triturus cristatus</i>	Populacja	Liczba osobników dorosłych	Przeprowadzić badania zgodnie z metodyką PMS, dokonując oceny podanych parametrów i wskaźników	Badania w cyklu 6 letnim, w okresie od kwietnia do lipca.	Do ustalenia po inwentaryzacji i gatunku.	RDOŚ w Białymstoku	Brak danych
		Liczba osobników młodocianych/larw					
		Liczba jaj lub tylko obecność jaj					
	Siedlisko	Regin geograficzny					
		Powierzchnia zbiornika					

Przedmiot ochrony	Parametr	Wskaźnik	Zakres prac monitoringowych	Terminy/ częstotliwość	Miejsce	Podmiot odpowiedzialny	Szacowany koszt (w tys. zł)
		Stażność zbiornika					
		Jakość wody					
		Zacienienie					
		Wpływ ptaków wodnych					
		Wpływ ryb					
		Liczba zbiorników					
		Ocena środowiska lądowego					
		Stopień zarośnięcia lustra wody przez roślinność					
	Szanse zachowania gatunku	-					
1188 Kumak nizinny <i>Bombina bombina</i>	Populacja	Osobniki dorosłe	Przeprowadzić badania zgodnie z metodyką PMS, dokonując oceny podanych parametrów i wskaźników	Badania co 3 lata, od 1 kwietnia do końca lipca, co najmniej trzy kontrole w sezonie w tym jedna nocna	Do ustalenia po inwentaryzacji i gatunku.	RDOŚ w Białymstoku	Brak danych
		Osobniki młodociane					
		Larwy					
		Jaja					
	Siedlisko	Udział szuwara w powierzchni zbiornika					

Przedmiot ochrony	Parametr	Wskaźnik	Zakres prac monitoringowych	Terminy/ częstotliwość	Miejsce	Podmiot odpowiedzialny	Szacowany koszt (w tys. zł)
		Wysokość roślinności szuwarowej					
		Roślinność zanurzona i pływająca (bez szuwaru)					
		Nachylenie brzegów zbiornika					
		Zacienienie zbiornika					
		Obecność płycizn					
		Obecność ryb					
		Bariery wokół brzegów zbiornika					
		Zabudowa otoczenia zbiornika					
		Inne zbiorniki wodne w promieniu 500 m					
		Droga asfaltowa					
	Szanse zachowania gatunku	-					
1098 Minóg strumieniowy <i>Eudontomyzo</i>	Populacja	Względna liczebność	Prowadzić badania oparte o opracowywaną	Kontrole monitoringowe minoga powinny	Do ustalenia po inwentaryzacji gatunku.	RDOŚ w Białymstoku	Brak danych
		Struktura wiekowa					

Przedmiot ochrony	Parametr	Wskaźnik	Zakres prac monitoringowych	Terminy/ częstotliwość	Miejsce	Podmiot odpowiedzialny	Szacowany koszt (w tys. zł)
<i>n. mariae</i> 1145 Piskorz <i>Misgurnus fossilis</i> (propozycja nowego przedmiotu ochrony)	Siedlisko	Udział gatunku w zespole ryb	metodykę, łączącą monitoring gatunków ryb z monitoringiem stanu wód, zgodnie z wymaganiami Ramowej Dyrektywy Wodnej.	być prowadzone jednorazowo w miesiącach wrzesień-październik. Wobec istniejących rozbieżności na temat długości cyklu życiowego			
		Jakość wód					
		Hydromorfologia (ciągłość cieku, charakter i modyfikacja brzegów, charakterystyka przepływu, geometria koryta, mobilność koryta, rodzaj substratu dennego)					

Przedmiot ochrony	Parametr	Wskaźnik	Zakres prac monitoringowych	Terminy/ częstotliwość	Miejsce	Podmiot odpowiedzialny	Szacowany koszt (w tys. zł)
				minoga ukraińskiego (3-6lat) prace monitoringowe powinny być przeprowadzane co 4-5 lat. Badania monitoringowe piskorza powinny być przeprowadzane co trzy lata. Najlepszym terminem prowadzenia badań jest okres od początku września do końca listopada.			
1014 Poczwarówka zwężona	Populacja	Zagęszczenie	Przeprowadzić badania zgodnie z metodyką PMS,	Prace monitoringowe należy	Do ustalenia po inwentaryzacji	RDOŚ w Białymstoku	Brak danych
		Struktura wiekowa					

Przedmiot ochrony	Parametr	Wskaźnik	Zakres prac monitoringowych	Terminy/ częstotliwość	Miejsce	Podmiot odpowiedzialny	Szacowany koszt (w tys. zł)
<i>Vertigo angustior</i>		Obszar zajmowany przez gatunek na stanowisku	dokonując oceny podanych parametrów i wskaźników	prowadzić późnym latem, między lipcem a wrześniem, nie rzadziej niż raz na trzy lata, a najlepiej corocznie.	i gatunku.		
	Siedlisko	Powierzchnia potencjalnego siedliska na stanowisku					
		Roślinność					
		Stopień zarośnięcia					
		Stopień wilgotności					
		Fragmentacja siedliska					
	Szanse zachowania gatunku	-					
1013 Poczwarówka Geyera <i>Vertigo geyeri</i> (propozycja nowego przedmiotu ochrony)	Populacja	Zagęszczenie	Przeprowadzić badania zgodnie z metodyką PMS, dokonując oceny podanych parametrów i wskaźników	Prace należy prowadzić jesienią we wrześniu i październiku(n ajwiększa liczebność). Monitoring powinien być	Do ustalenia po inwentaryzacji i gatunku	RDOŚ w Białymstoku	Brak danych
		Struktura wiekowa					
	Siedlisko	Powierzchnia potencjalnego siedliska na stanowisku					
		Odczyn wody					
		Przewodność elektrolityczna wody					

Przedmiot ochrony	Parametr	Wskaźnik	Zakres prac monitoringowych	Terminy/ częstotliwość	Miejsce	Podmiot odpowiedzialny	Szacowany koszt (w tys. zł)
		Stopień zarośnięcia		prowadzony co 2 – 3 lata.			
		Stopień wilgotności					
		Fragmentacja siedliska					
	Szanse zachowania gatunku	-					

8. Wskazania do dokumentów planistycznych

Dokumentacja planistyczna	Wskazania do zmian w dokumentach planistycznych niezbędne do utrzymania bądź odtworzenia właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony został wyznaczony obszar Natura 2000 (<i>Art. 28 ust 10 pkt 5 ustawy o ochronie przyrody</i>)
<p>Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta i Gminy Lipsk nad Biebrzą, Białystok 2001.</p>	<p>Należy uaktualnić informację o położeniu gminy na obszarach Natura 2000 i uwzględniać to podczas planowania przestrzennego.</p> <p>Wprowadzić zapis: Żadne przedsięwzięcia, inwestycje lub zmiany sposobu użytkowania gruntów planowane w granicach obszaru lub w ich bezpośrednim sąsiedztwie nie mogą wpływać negatywnie na stan gatunków i siedlisk gatunków będących przedmiotem ochrony obszaru PLH 200005 Ostoja Augustowska.</p>
<p>Planu Rozwoju Lokalnego Gminy Giby. Uchwała Nr XXXV/143/05 Rady Gminy Giby z dnia 25 listopada 2005 r.</p>	<p>Należy uaktualnić informację o położeniu gminy na obszarach Natura 2000 i uwzględniać to podczas określania kierunków rozwoju gminy.</p> <p>Wprowadzić zapis: Żadne przedsięwzięcia, inwestycje lub zmiany sposobu użytkowania gruntów planowane w granicach obszaru lub w ich bezpośrednim sąsiedztwie nie mogą wpływać negatywnie na stan gatunków i siedlisk gatunków będących przedmiotem ochrony obszaru PLH 200005 Ostoja Augustowska.</p>

<p>Plan Rozwoju Lokalnego Gminy Płaska na lata 2008 - 2015. Uchwała Nr XII/83/08 Rady Gminy Płaska 18 marca 2008 r.</p>	<p>Wprowadzić zapis: Żadne przedsięwzięcia, inwestycje lub zmiany sposobu użytkowania gruntów planowane w granicach obszaru lub w ich bezpośrednim sąsiedztwie nie mogą wpływać negatywnie na stan gatunków i siedlisk gatunków będących przedmiotem ochrony obszaru PLH 200005 Ostoja Augustowska.</p>
<p>Plan urządzenia lasu Nadleśnictwa Augustów na lata 2005-2014 Plan urządzenia lasu Nadleśnictwa Głęboki Bród na lata 2012-2021 Plan urządzenia lasu Nadleśnictwa Szczebra na lata 2004-2013 Plan urządzenia lasu Nadleśnictwa Płaska na lata 2005-2014 Plan urządzenia lasu Nadleśnictwa Pomorze na lata 2013-2022 Plan urządzenia lasu Nadleśnictwa Suwałki na lata 2013-2022</p>	<p>Nie zalesiać łąk, poletok łowieckich i innych nieleśnych, otwartych powierzchni, będących w stanie posiadania nadleśnictwa; powstrzymywać wtórną sukcesję na w/w powierzchniach Popierać działania związane z małą retencją; W odniesieniu do gatunków siedlisk będących przedmiotami ochrony stosować zalecenia zawarte w PZO obszaru Ostoja Augustowska PLH 200005. Nie naruszanie skarp nad brzegami wód podczas wykonywania prac leśnych.</p>

9. Przesłanki sporządzenia planu ochrony

Nie istnieją przesłanki do sporządzenia planu ochrony dla obszaru PLH 200005 Ostoja Augustowska. Większość siedlisk i gatunków będących przedmiotami ochrony jest rozpoznana w sposób zadowalający. W przypadku gatunków i siedlisk, które nie są rozpoznane w sposób zadowalający zaproponowane sposoby inwentaryzacji i monitoringu mieszczą się w zakresie PZO i są możliwe do zrealizowania w czasie jego obowiązywania. Zidentyfikowane zagrożenia oraz proponowane metody ochrony w odniesieniu do poszczególnych przedmiotów ochrony są możliwe do zrealizowania w okresie obowiązywania PZO.

10. Projekt weryfikacji SDF obszaru i jego granic

Nie przewiduje się zmian granic obszaru.

L.p.	Zapis SDF	Proponowany zapis SDF	Uzasadnienie do zmiany
1	3.1.a. 2330 % pokrycia 0,01 stopień reprezentatywności – B; względna powierzchnia-C; stan zachowania –B; ocena	3.1.a. 2330 stopień reprezentatywności – D	Aktualizacja danych. Zmiana stopnia reprezentatywności i pokrycia wynika z weryfikacji dostępnych materiałów (baza Invent, inwentaryzacja BULiGL, monitoring siedlisk 2006-2011, publikacje naukowe) oraz opinii eksperta botanika na podstawie inwentaryzacji terenowych. Siedlisko występuje w formie bardzo niewielkich, maksymalnie kilkuarowych powierzchni w obrębie innych siedlisk, jest słabo wykształcone i ma marginalne znaczenie. Dodatkowo większość muraw ze szczytlichą siwą rozwija się na piaszczystych ugorach, przez co ich przynależność do siedliska 2330, ze względu na ich porolne pochodzenie i przejściowy charakter, budzi

L.p.	Zapis SDF	Proponowany zapis SDF	Uzasadnienie do zmiany
	ogólna –C		wątpliwości.
2	3.1.a 3140 % pokrycia 0,20 stopień reprezentatywności – A; względna powierzchnia-C; stan zachowania –B; ocena ogólna –B	3.1.a 3140 % pokrycia 1,78 stopień reprezentatywności – A; względna powierzchnia-C; stan zachowania –A; ocena ogólna –A	Aktualizacja danych. Zmiany pokrycia i stopnia zachowania (w tym podwyższenie oceny ogólnej) wynikają z weryfikacji dostępnych materiałów (baza Invent, inwentaryzacja BULiGL, monitoring siedlisk 2006-2011, publikacji naukowych) oraz z opinii eksperta na podstawie inwentaryzacji terenowych siedliska na terenie całej Ostoi.
3	3.1.a 3150 % pokrycia 2,50 stopień reprezentatywności – A; względna powierzchnia-B; stan zachowania –A; ocena ogólna –A	3.1.a 3150 % pokrycia 2,21 stopień reprezentatywności – A; względna powierzchnia-C; stan zachowania –A; ocena ogólna –A	Aktualizacja danych. Zmiany pokrycia i powierzchni względnej wynikają z weryfikacji dostępnych materiałów (baza Invent, inwentaryzacja BULiGL, monitoring siedlisk 2006-2011, publikacje naukowe) oraz opinii eksperta na podstawie inwentaryzacji terenowych siedliska na terenie całej Ostoi.
4	3.1.a 3160 % pokrycia 0,15 stopień	3.1.a 3160 % pokrycia 0,03 stopień	Aktualizacja danych. Zmiany pokrycia i oceny względnej wynikają z weryfikacji dostępnych materiałów (baza Invent, inwentaryzacja BULiGL, monitoring siedlisk 2006-2011, publikacje naukowe) oraz opinii eksperta na podstawie inwentaryzacji terenowych siedliska na terenie całej Ostoi.

L.p.	Zapis SDF	Proponowany zapis SDF	Uzasadnienie do zmiany
	reprezentatywności – A; względna powierzchnia-B; stan zachowania –A; ocena ogólna –A	reprezentatywności – A; względna powierzchnia-C; stan zachowania –A; ocena ogólna –A	
5	3.1.a 3260 % pokrycia -	3.1.a 3260 % pokrycia 0,02	Aktualizacja danych. Zmiana pokrycia wynika z aktualizacji powierzchni, na podstawie weryfikacji dostępnych materiałów (baza Invent, inwentaryzacja BULiGL, monitoring siedlisk 2006-2011, inwentaryzacje terenowe wykonane przez eksperta botanika) dotyczących siedliska na terenie całej Ostoi.
6	3.1.a 3270 % pokrycia 0,01	Usunięcie z SDF	Brak danych na temat występowania siedliska na terenie ostoi. W trakcie inwentaryzacji terenowych, wykonanych przez eksperta botanika w 2012 roku oraz w latach poprzednich, również nie stwierdzono występowania siedliska. Na brzegach rzek na terenie Ostoi brak jest zbiorowisk roślinności namuliskowej, jak również większości związanych z nią gatunków jednorocznych. Zapis w SDF znalazł się omyłkowo.
7	3.1.a 4030 % pokrycia - stopień reprezentatywności – B; względna powierzchnia-C; stan zachowania –A; ocena ogólna –B	3.1.a 4030 % pokrycia 0,007 stopień reprezentatywności – B; względna powierzchnia-C; stan zachowania –B; ocena ogólna –B	Aktualizacja danych. Zmiany pokrycia i oceny stanu zachowania wynikają z weryfikacji dostępnych materiałów (baza Invent, inwentaryzacja BULiGL, monitoring siedlisk 2006-2011) oraz opinii eksperta botanika na podstawie inwentaryzacji terenowych siedliska na terenie całej Ostoi.
8	3.1.a 6120	3.1.a 6120	Aktualizacja danych. Zmiana pokrycia wynika z aktualizacji powierzchni, na podstawie weryfikacji dostępnych materiałów (baza Invent, inwentaryzacja BULiGL,

L.p.	Zapis SDF	Proponowany zapis SDF	Uzasadnienie do zmiany
	% pokrycia - stopień reprezentatywności – C; względna powierzchnia-C; stan zachowania –C; ocena ogólna –C	% pokrycia 0,02 stopień reprezentatywności – C; względna powierzchnia-C; stan zachowania –C; ocena ogólna –C	monitoring siedlisk 2006-2011, inwentaryzacje terenowe wykonane przez eksperta (botanika) dotyczących siedliska na terenie całej Ostoi.
9	3.1.a 6410 % pokrycia - stopień reprezentatywności – B; względna powierzchnia-C; stan zachowania –A; ocena ogólna –B	3.1.a 6410 % pokrycia stopień reprezentatywności – D	Aktualizacja danych. Zmiana stopnia reprezentatywności wynika z weryfikacji dostępnych materiałów (baza Invent, inwentaryzacja BULiGL, monitoring siedlisk 2006-2011, publikacje naukowe) oraz opinii eksperta botanika na podstawie inwentaryzacji terenowych. W obrębie zidentyfikowanych płatów siedlisko wykształca się w sposób kadłubowy, zwykle jako faza degeneracyjna po przesuszeniu płytkich torfowisk przejściowych (siedlisko 7140) i przez to silnie do nich nawiązuje, mając zazwyczaj postać ubogiego gatunkowo traworośla z trzęślicą modra i sitem rozpierschłym, rozwijającego się na znikomej powierzchni (kilku-kilkunastu arów).
10	3.1.a 6430 % pokrycia 0,01 stopień reprezentatywności – B; względna powierzchnia-C; stan zachowania –B; ocena ogólna –C	3.1.a 6430 % pokrycia stopień reprezentatywności – D	Aktualizacja danych. Zmiana stopnia reprezentatywności wynika z weryfikacji dostępnych materiałów (baza Invent, inwentaryzacja BULiGL, monitoring siedlisk 2006-2011, publikacje naukowe) oraz opinii eksperta botanika na podstawie inwentaryzacji terenowych. Zidentyfikowane płaty siedliska występują bardzo drobnopowierzchniowo (kilka metrów kwadratowych-kilka arów), często na przydrożach leśnych dróg, albo w obrębie siedliska 4030 (suche wrzosowiska), do którego silnie nawiązują florystycznie (np. przez stałą obecność wrzосу) i są z nim powiązane dynamicznie.

L.p.	Zapis SDF	Proponowany zapis SDF	Uzasadnienie do zmiany
11	3.1.a 6510 % pokrycia - stopień reprezentatywności – B; względna powierzchnia-C; stan zachowania –A; ocena ogólna –B	3.1.a 6510 % pokrycia stopień reprezentatywności – D	Aktualizacja danych. Zmiana stopnia reprezentatywności wynika z weryfikacji dostępnych materiałów (baza Invent, inwentaryzacja BULiGL, monitoring siedlisk 2006-2011, publikacje naukowe) oraz opinii eksperta botanika na podstawie inwentaryzacji terenowych. Łąki świeże (siedlisko 6510) rozwijają się na niewielkich powierzchniach i są zubożone gatunkowo ze względu na bądź to intensywny wypas, bądź brak użytkowania. W związku z tym przynależność większości płątów do siedliska 6510 budzi wątpliwości.
12	3.1.a 7110 % pokrycia 0,20 stopień reprezentatywności – A; względna powierzchnia-C; stan zachowania –B; ocena ogólna –B	3.1.a 7110 % pokrycia 0,05 stopień reprezentatywności – B; względna powierzchnia-C; stan zachowania –C; ocena ogólna –C	Aktualizacja danych. Zmiany pokrycia i stopnia reprezentatywności, stanu zachowania oraz oceny ogólnej wynikają z aktualizacji powierzchni, na podstawie weryfikacji dostępnych materiałów (baza Invent, inwentaryzacja BULiGL, monitoring siedlisk 2006-2011, publikacje naukowe) oraz z opinii eksperta na podstawie inwentaryzacji terenowych siedliska na terenie całej Ostoi.
13	3.1.a 7140 % pokrycia 0,10 stopień reprezentatywności – A; względna powierzchnia-C; stan zachowania –A; ocena	3.1.a 7140 % pokrycia 0,03 stopień reprezentatywności – A; względna powierzchnia-C; stan zachowania –A; ocena	Aktualizacja danych. Zmiana pokrycia wynika z aktualizacji powierzchni, na podstawie weryfikacji dostępnych materiałów (baza Invent, inwentaryzacja BULiGL, monitoring siedlisk 2006-2011, publikacje naukowe, inwentaryzacje terenowe wykonane przez eksperta botanika) dotyczących siedliska na terenie całej Ostoi.

L.p.	Zapis SDF	Proponowany zapis SDF	Uzasadnienie do zmiany
	ogólna –A	ogólna –A	
14	3.1.a 7150 % pokrycia - stopień reprezentatywności – A; względna powierzchnia-C; stan zachowania –A; ocena ogólna –A	Usunięcie z SDF	Brak danych na temat występowania siedliska na terenie ostoi. W trakcie inwentaryzacji terenowych wykonanych przez eksperta botanika w 2012 roku oraz w latach poprzednich również nie stwierdzono występowania siedliska. Istniejące informacje o występowaniu zbiorowisk ze związku <i>Rhynchosporion albae</i> , zwłaszcza nad jeziorami dystroficznymi, dotyczą płatów z zwartą pokrywą mszystą, reprezentujących inne siedlisko - 7140 (torfowiska przejściowe. W granicach Ostoi brak jest płatów z przygielką białą rozwijających się na nagim torfie, zaliczanych zgodnie z „Interpretation Manual” do siedliska 7150. Tym samym zapis w SDF znalazł się na skutek błędnej identyfikacji siedliska.
15	3.1.a 7210 % pokrycia 0,03 stopień reprezentatywności – A; względna powierzchnia-C; stan zachowania –B; ocena ogólna –A	3.1.a 7210 % pokrycia - 0,03% stopień reprezentatywności – A; względna powierzchnia-C; stan zachowania –B; ocena ogólna –A	Aktualizacja danych. Zmiana pokrycia wynika z aktualizacji powierzchni, na podstawie weryfikacji dostępnych materiałów (baza Invent, inwentaryzacja BULiGL, monitoring siedlisk 2006-2011, publikacje naukowe, inwentaryzacje terenowe wykonane przez eksperta botanika) dotyczących siedliska na terenie całej Ostoi.
16	3.1.a 7230 % pokrycia 0,50 stopień reprezentatywności – A; względna powierzchnia-C; stan	3.1.a 7230 % pokrycia 0,25 stopień reprezentatywności – A; względna powierzchnia-C; stan	Aktualizacja danych. Zmiany pokrycia i oceny stanu zachowania wynikają z aktualizacji powierzchni, na podstawie weryfikacji dostępnych materiałów (baza Invent, inwentaryzacja BULiGL, monitoring siedlisk 2006-2011, publikacje naukowe) oraz opinii eksperta na podstawie inwentaryzacji terenowych siedliska na terenie całej Ostoi.

L.p.	Zapis SDF	Proponowany zapis SDF	Uzasadnienie do zmiany
	zachowania –A; ocena ogólna –A	zachowania –B; ocena ogólna –A	
17	3.1.a 9170 % pokrycia 2,00 stopień reprezentatywności – A; względna powierzchnia-C; stan zachowania –A; ocena ogólna –A	3.1.a 9170 % pokrycia 0,68 stopień reprezentatywności – B; względna powierzchnia-B; stan zachowania –B; ocena ogólna –B	Aktualizacja danych. Zmiana pokrycia wynika z aktualizacji powierzchni, na podstawie weryfikacji dostępnych materiałów (baza Invent, inwentaryzacja BULiGL, monitoring siedlisk 2006-2011). Zmiany oceny stopnia reprezentatywności, względnej powierzchni oraz oceny ogólnej dokonano na podstawie opinii eksperta dotyczącej siedliska na terenie całej Ostoi.
18	3.1.a 91D0 % pokrycia 8,00 stopień reprezentatywności – A; względna powierzchnia-B; stan zachowania –B; ocena ogólna –A	3.1.a 91D0 % pokrycia 4,47 stopień reprezentatywności – A; względna powierzchnia-B; stan zachowania –A; ocena ogólna –A	Aktualizacja danych. Zmiana pokrycia wynika z aktualizacji powierzchni, na podstawie weryfikacji dostępnych materiałów (baza Invent, inwentaryzacja BULiGL, monitoring siedlisk 2006-2011). Zmiany stanu zachowania dokonano na podstawie opinii eksperta dotyczącej siedliska na terenie całej Ostoi.
19	3.1.a 91E0 % pokrycia 2,00 stopień reprezentatywności – B; względna	3.1.a 91E0 % pokrycia 1,06 stopień reprezentatywności – B; względna	Aktualizacja danych. Zmiana pokrycia wynika z aktualizacji powierzchni, na podstawie weryfikacji dostępnych materiałów (baza Invent, inwentaryzacja BULiGL, monitoring siedlisk 2006-2011). Zmiany stanu zachowania dokonano na podstawie opinii eksperta dotyczącej siedliska na terenie całej Ostoi.

L.p.	Zapis SDF	Proponowany zapis SDF	Uzasadnienie do zmiany
	powierzchnia-C; stan zachowania –A; ocena ogólna –B	powierzchnia-C; stan zachowania –B; ocena ogólna –B	
20	3.1.a 91I0 % pokrycia stopień reprezentatywności – C; względna powierzchnia-B; stan zachowania –B; ocena ogólna –C	Usunięcie z SDF	Aktualizacja danych. Brak danych na temat występowania siedliska na terenie ostoi. W trakcie prac terenowych w 2012 roku również nie stwierdzono występowania siedliska. Zapis w SFD znalazł się omyłkowo.
21	3.1.a 91T0 % pokrycia - stopień reprezentatywności – B; względna powierzchnia-C; stan zachowania –B; ocena ogólna –B	3.1.a 91T0 % pokrycia stopień reprezentatywności – D;	Aktualizacja danych. Zmiana stopnia reprezentatywności wynika z aktualizacji powierzchni, na podstawie weryfikacji dostępnych materiałów (baza Invent, inwentaryzacja BULiGL, monitoring siedlisk 2006-2011) oraz opinii eksperta dotyczącej siedliska na terenie całej Ostoi.
22	3.2.c. 1352 <i>Canis lupus</i> Populacja – 26-28 osobników	3.2.c. 1352 <i>Canis lupus</i> Populacja – 26-30 osobników	Aktualizacja danych. Zimowe liczenie ssaków na terenie Nadleśnictw Puszczy Augustowskiej w styczniu 2012 roku (dane RDLP Białystok).

L.p.	Zapis SDF	Proponowany zapis SDF	Uzasadnienie do zmiany
23	3.2.d. 1166 Triturus cristatus Populacja –C; stan zachowania-B; izolacja-C; ogólnie-B	3.2.d. 1166 Triturus cristatus Populacja –C; stan zachowania-B; izolacja-C; ogólnie-C	Aktualizacja danych . Według opinii eksperta herpetologa i w oparciu o dostępne źródła literaturowe stwierdzono, że traszka grzebieniasta na terenie Ostoi Augustowskiej jest gatunkiem rzadkim, a jej populacja rozpoznana jest w niewielkim stopniu.
24	3.2.d. 1188 Bombina bombina Populacja –C; stan zachowania-B; izolacja-C; ogólnie-B	3.2.d. 1188 Bombina bombina Populacja –C; stan zachowania-B; izolacja-C; ogólnie-C	Aktualizacja danych . Według opinii eksperta herpetologa i w oparciu o dostępne źródła literaturowe stwierdzono, że traszka grzebieniasta na terenie Ostoi Augustowskiej jest gatunkiem rzadkim, a jej populacja rozpoznana jest w niewielkim stopniu.
25	3.2.d. 1220 Emys orbicularis Populacja –C; stan zachowania-B; izolacja-B; ogólnie-C	3.2.d. 1220 Emys orbicularis Populacja –D	Aktualizacja danych. Według danych z inwentaryzacji z ostatnich lat nie potwierdzono występowania gatunku na terenie ostoi. Na terenie ostoi znajdują się jednak potencjalne i dogodne siedliska dla żółwia błotnego, dlatego można przypuszczać, że gatunek ten, choć nielicznie, może występować w granicach ostoi.
26	-	3.2.e. 1134 Rhodeus sericeus amarus Populacja –D	Aktualizacja danych. Gatunek został stwierdzony podczas odłowów kontrolnych w 2012 roku na trzech stanowiskach, a także podczas monitoringu prowadzonego przez GDOŚ w 2011-2012 roku. Chociaż populacja różanki wykazuje szeroki zasięg występowania to jej liczebność na terenie ostoi nie jest wysoka i na przestrzeni ostatnich lat nie zaobserwowano jej wzrostu.
27	-	3.2.e. 1145 Misgurnus fossilis Populacja –C; stan	Aktualizacja danych. Gatunek został stwierdzony podczas odłowów kontrolnych w 2012 roku (na jednym stanowisku), a także podczas monitoringu prowadzonego przez GDOŚ w 2011-2012 roku. Według użytkowników rybackich piskorz występuje powszechnie na większości jezior i rzek na obszarze ostoi. Przy ogólnej regresji

L.p.	Zapis SDF	Proponowany zapis SDF	Uzasadnienie do zmiany
		zachowania-B; izolacja-C; ogólnie-B	gatunku w Polsce, można przypuszczać, że znajduje się tu jedno z liczniejszych stanowisk, a teren ostoi należy uznać za bardzo cenny dla tego gatunku.
28	-	3.2.e. 1149 <i>Cobitis taenia</i> Populacja –D	Aktualizacja danych. Gatunek został stwierdzony podczas odłowów kontrolnych w 2012 roku na czterech stanowiskach, a także podczas monitoringu prowadzonego przez GDOŚ w 2011-2012 roku. Chociaż populacja kozy wykazuje szeroki zasięg występowania to jej liczebność na terenie ostoi nie jest wysoka i na przestrzeni ostatnich lat nie zaobserwowano jej wzrostu.
29	-	3.2.e. 1163 <i>Cotus gobio</i> Populacja –D	Aktualizacja danych. Gatunek został stwierdzony podczas odłowów kontrolnych w 2012 roku na pięciu stanowiskach, a także podczas monitoringu prowadzonego przez GDOŚ w 2011-2012 roku. Chociaż populacja głowacza białopłetwego wykazuje szeroki zasięg występowania to jej liczebność na terenie ostoi nie jest wysoka i na przestrzeni ostatnich lat nie zaobserwowano jej wzrostu.
30	-	3.2.f. 1013 <i>Vertigo geyeri</i> Populacja –B; stan zachowania-B; izolacja-A; ogólnie-B	Aktualizacja danych. Gatunek został stwierdzony podczas badań w 2011 roku (Schenkova i inni 2011), na pięciu stanowiskach na terenie ostoi. Ze względu na nieliczne występowanie gatunku na terenie Polski, należy uznać odkryte stanowiska za cenne. Można też przypuszczać, że na terenie ostoi znajduje się więcej stanowisk poczwarówki, jednak ich odnalezienie wymaga dalszych badań.
31	3.2.g. 1393 <i>Drepanocladus vernicosus</i> Populacja –B; stan zachowania-A; izolacja-C; ogólnie-A	3.2.g. 1393 <i>Drepanocladus vernicosus</i> Populacja –A; stan zachowania-A; izolacja-C; ogólnie-A	Aktualizacja danych (na podstawie weryfikacji dostępnych materiałów baza Invent, inwentaryzacja BULiGL, monitoring siedlisk 2006-2011, publikacje naukowe, opinia eksperta botanika na podstawie inwentaryzacji terenowych) dotyczących występowania gatunku na terenie całej Ostoi.
32	3.2.g. 1437 <i>Thesium ebracteatum</i>	3.2.g. 1437 <i>Thesium ebracteatum</i>	Aktualizacja danych (na podstawie weryfikacji dostępnych materiałów baza Invent, inwentaryzacja BULiGL, monitoring siedlisk 2006-2011, publikacje naukowe, opinia eksperta botanika na podstawie inwentaryzacji terenowych) dotyczących

L.p.	Zapis SDF	Proponowany zapis SDF	Uzasadnienie do zmiany
	Populacja –B; stan zachowania-A; izolacja-C; ogólnie-B	Populacja –A; stan zachowania-A; izolacja-C; ogólnie-A	występowania gatunku na terenie całej Ostoi.
33	3.2.g. 1477 <i>Pulsatilla patens</i> Populacja –A; stan zachowania-A; izolacja-C; ogólnie-A	3.2.g. 1477 <i>Pulsatilla patens</i> Populacja –A; stan zachowania-B; izolacja-C; ogólnie-A	Aktualizacja danych (na podstawie weryfikacji dostępnych materiałów baza Invent, inwentaryzacja BULiGL, monitoring siedlisk 2006-2011, publikacje naukowe, opinia eksperta botanika na podstawie inwentaryzacji terenowych) dotyczących występowania gatunku na terenie całej Ostoi.
34	3.2.g. 1516 <i>Aldrovanda vesiculosa</i> Populacja –A; stan zachowania-A; izolacja-C; ogólnie-A	3.2.g. 1516 <i>Aldrovanda vesiculosa</i> Populacja –A; stan zachowania-A; izolacja-B; ogólnie-A	Aktualizacja danych (na podstawie weryfikacji dostępnych materiałów baza Invent, inwentaryzacja BULiGL, monitoring siedlisk 2006-2011, publikacje naukowe, opinia eksperta botanika na podstawie inwentaryzacji terenowych) dotyczących występowania gatunku na terenie całej Ostoi.
35	3.2.g. 1528 <i>Saxifraga hirculus</i> Populacja –A; stan zachowania-A; izolacja-C; ogólnie-A	3.2.g. 1528 <i>Saxifraga hirculus</i> Populacja –A; stan zachowania-B; izolacja-C; ogólnie-A	Aktualizacja danych (na podstawie weryfikacji dostępnych materiałów baza Invent, inwentaryzacja BULiGL, monitoring siedlisk 2006-2011, publikacje naukowe, opinia eksperta botanika na podstawie inwentaryzacji terenowych) dotyczących występowania gatunku na terenie całej Ostoi.
36	3.2.g. 1617 <i>Angelica palustris</i> Populacja –C; stan zachowania-B; izolacja-C; ogólnie-C	Usunięcie z SDF	Aktualizacja danych. Na podstawie weryfikacji dostępnych materiałów (baza Invent, inwentaryzacja BULiGL, monitoring siedlisk 2006-2011, opinia eksperta botanika na podstawie inwentaryzacji terenowych) stwierdzono, że gatunek nie występuje i prawdopodobnie nie występował w przeszłości (przynajmniej w ostatnim półwieczu) na terenie Ostoi, a do SDF wpisany został przez pomyłkę.

L.p.	Zapis SDF	Proponowany zapis SDF	Uzasadnienie do zmiany
37	3.2.g. 1902 <i>Cypripedium calceous</i> Populacja –C; stan zachowania-B; izolacja-C; ogólnie-B	3.2.g. 1902 <i>Cypripedium calceous</i> Populacja –C; stan zachowania-B; izolacja-B; ogólnie-B	Aktualizacja danych (na podstawie weryfikacji dostępnych materiałów baza Invent, inwentaryzacja BULiGL, monitoring siedlisk 2006-2011, publikacje naukowe, opinia eksperta botanika na podstawie inwentaryzacji terenowych) dotyczących występowania gatunku na terenie całej Ostoi.
38	3.2.g. 1903 <i>Liparis loeselii</i> Populacja –A; stan zachowania-A; izolacja-C; ogólnie-A	3.2.g. 1903 <i>Liparis loeselii</i> Populacja –A; stan zachowania-B; izolacja-C; ogólnie-A	Aktualizacja danych (na podstawie weryfikacji dostępnych materiałów baza Invent, inwentaryzacja BULiGL, monitoring siedlisk 2006-2011, publikacje naukowe, opinia eksperta botanika na podstawie inwentaryzacji terenowych) dotyczących występowania gatunku na terenie całej Ostoi.
39	3.2.g. 1939 <i>Agrimonia pilosa</i> Populacja –A; stan zachowania-B; izolacja-C; ogólnie-A	3.2.g. 1939 <i>Agrimonia pilosa</i> Populacja –B; stan zachowania-B; izolacja-C; ogólnie-C	Aktualizacja danych (na podstawie weryfikacji dostępnych materiałów baza Invent, inwentaryzacja BULiGL, monitoring siedlisk 2006-2011, opinia eksperta botanika na podstawie inwentaryzacji terenowych) dotyczących występowania gatunku na terenie całej Ostoi.
40	-	1920 <i>Boros schneideri</i> Populacja - D	Na terenie Ostoi Augustowskiej stwierdzono jedno stanowisko tego gatunku (5 larw). Ze względu na małą populację gatunku stwierdzoną w Puszczy Augustowskiej i brak innych informacji na temat występowania i zagrożeń należy umieścić gatunek w SDF-ie z oceną populacji D.

L.p.	Proponowany przebieg granicy na tle istniejących granic obszaru	Uzasadnienie do zmiany
	Nie przewiduje się zmiany granic obszaru Natura 2000 Ostoja Augustowska.	

11. Zestawienie uwag i wniosków

l.p.	Uwagi i wnioski	Podmiot zgłaszający	Sposób rozpatrzenia / odpowiedź
	Moduł A		
1	str.11 – na mapie brak zaznaczonych jezior;	Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Białymstoku, Delegatura w Suwałkach ul. Piaskowa 5, 16-400 Suwałki	Uwaga uwzględniona Mapa została poprawiona.
2	str. 36 – w tab. 1.7. w wierszu: Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Białymstoku, Delegatura w Suwałkach w kolumnie Adres siedziby instytucji jest: ul. Sportowa 20, 16-400 Suwałki, a powinno być: ul. Piaskowa 5, 16-400 Suwałki;	Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Białymstoku, Delegatura w Suwałkach ul. Piaskowa 5, 16-400 Suwałki	Uwaga uwzględniona Adres siedziby zostało poprawiony.
3	W tabeli „Zestawienie dokumentów planistycznych” (Rozdział 1.2.1. – str. 10) wymienia się tylko nieaktualny	Nadleśnictwo Suwałki, ul. Wojska Polskiego 1,	Uwaga uwzględniona. W trakcie wykonywania PZO Plan Urządzenia

l.p.	Uwagi i wnioski	Podmiot zgłaszający	Sposób rozpatrzenia / odpowiedź
	PUL dla Nadleśnictwa Suwałki na lata 2003 – 2012, tymczasem został sporządzony i przedłożony do zatwierdzenia w Ministerstwie Środowiska Plan Urządzenia Lasu dla Nadleśnictwa Suwałki na lata 2013 – 2022 wraz z Prognozą Oddziaływania na Środowisko.	16-400 Suwałki	Lasu dla Nadleśnictwa Suwałki na lata 2013 – 2022 był również w fazie opracowywania, dlatego wykonawca nie mógł go wpisać jako obowiązującego dokumentu. Wykonawca doda do rozdziału 1.2.1 ww. PUL z adnotacją: „Projekt Planu Urządzenia Lasu dla Nadleśnictwa Suwałki na lata 2013 – 2022 wraz z Prognozą Oddziaływania na Środowisko” z tego względu, że nie jest on jeszcze zatwierdzony przez Ministerstwo Środowiska.
4	Str.12. W opisie założenia planu jest „odtworzenie właściwego stanu przedmiotów ochrony...” a dalej – ...puszcza...” jest jedną z najlepiej zachowanych kompleksów leśnych Europy...”. Jest to pewna sprzeczność, najpierw sugestia, że jest bardzo źle, a w końcu, że całkiem dobrze. Sformułowanie, że Równinę Augustowską odwadnia rzeka Netta, również jest nietrafne.	Nadleśnictwo Augustów	Uwaga nieuwzględniona. Zdanie zostało wyrwane z kontekstu. Dokładny zapis brzmi „Głównym celem opracowania Planu Zadań Ochronnych (PZO) jest utrzymanie lub odtworzenie właściwego stanu przedmiotów ochrony...” Mowa tu jest o utrzymaniu lub odtworzeniu właściwego stanu przedmiotów ochrony, a więc siedlisk i gatunków chronionych w sieci Natura 2000. Dalsza część opisu dotyczy całości obszaru Puszczy Augustowskiej, a więc również siedlisk, które nie są w zainteresowaniu Wspólnoty Europejskiej. Wykonawcy uważają, że nie ma tu żadnej sprzeczności. Rzeka Netta jest rzeką IV rzędu i stanowi dopływ Biebrzy, a więc odprowadza wody z

l.p.	Uwagi i wnioski	Podmiot zgłaszający	Sposób rozpatrzenia / odpowiedź
			części Równiny Augustowskiej.
5	Określono liczebność wilka na 26-28 (str. 24), na str. 340 to 26-30 szt., zaś faktyczna jego liczebność wg inwentaryzacji z lat: 2008-2013 wynosi 40-45 szt. Podkreślić należy, że jest to liczba stabilna utrzymująca się od wielu lat.	Nadleśnictwo Augustów	Liczebność wilka ze strony 24 to informacja wpisywana z obecnego formularza SDF według ustalonego standardu. Zapis zostanie ujednolicony do postaci 26-30 szt. Przytoczone liczebności wilka w Puszczy Augustowskiej z lat 2008-2013 nie są wynikiem inwentaryzacji przeprowadzonej w całej Puszczy, a jedynie zsumowaniem kilku inwentaryzacji przeprowadzonych w różnym czasie (oddzielnie dla poszczególnych nadleśnictw). Ponieważ jest to niepoprawne metodycznie (liczenie jednej watahy kilka razy) dane te nie mogą być traktowane, jako pewne.
6	Prognoza oddziaływania na środowisko Planu Urządzania Lasu na lata 2005-2014, nie wykazała znacząco negatywnego wpływu na przedmiot ochrony (str.74) to dlaczego proponuje się taki zakres działań w PZO.np. zaniechanie dotychczasowej działalności, wyłączenie lub ograniczenie z gospodarowania.	Nadleśnictwo Augustów	Uwaga niezasadna. Prognoza oddziaływania na środowisko Planu Urządzania Lasu została opracowana w 2010 roku. W roku 2013 dysponujemy znacznie większą wiedzą odnośnie przedmiotów ochrony, niż w 2010 roku. W Prognozie nie było np. danych pochodzących od ekspertów przyrodników z ostatnich lat w związku z czym Prognoza PUL nie mogła z dzisiejszego punktu widzenia ocenić stopnia ryzyka działań gospodarczych w stosunku do przedmiotów

l.p.	Uwagi i wnioski	Podmiot zgłaszający	Sposób rozpatrzenia / odpowiedź
			ochrony.
7	Pomimo informacji, że brak dokładnych danych o przedmiocie ochrony: 9170, 91D0, 91E0, 91I0 – brak rozpoznania siedliska, proponuje się szereg działań ochronnych i możliwość powiększania obszaru (str.81,82).	Nadleśnictwo Augustów	Uwaga nieuwzględniona. Siedliska przyrodnicze zostały rozpoznane w ok 80 – 90% i to dla nich projektuje się działania ochronne. Równocześnie zaplanowana została inwentaryzacja mająca na celu wyznaczenie pozostałych płatów, które nie zostały jeszcze wyznaczone. To, że nie wszystkie płaty są wyznaczone nie zwalnia z obowiązku ochrony tych płatów, które zostały zinwentaryzowane. O powiększaniu obszaru nie ma na wskazanych stronach ani słowa.
8	Niewiarygodne dane o lipienniku, na str. 85 mowa jest o 50 stanowiskach, a już na str. 109 o zlokalizowanym 1 stanowisku	Nadleśnictwo Augustów	Uwaga nieuwzględniona. Na str. 85 podana jest liczba stanowisk w Ostoi, natomiast na str. 109 jest informacja z prowadzonego monitoringu gatunku w Polsce. Do monitoringu wybranych zostało 12 stanowisk w Polsce, z czego jedno stanowisko w Puszczy Augustowskiej. Jest to dokładnie zaznaczone w opisie.
9	Błędnie określono występowanie wydry do konkretnych stanowisk, z uwagi na jej powszechny i szeroki areal występowania związany z wodami i ciekami wodnymi, powinna być ujmowana tak jak np. wilk czy ryś.	Nadleśnictwo Augustów	Uwaga uwzględniona. Stanowiska wydry zostaną ujęte jednym punktem umownym z adnotacją, że obszar wykonywania działań ochronnych obejmuje całą ostoję.

l.p.	Uwagi i wnioski	Podmiot zgłaszający	Sposób rozpatrzenia / odpowiedź
10	<p>W lasach zagospodarowanych skład gatunkowy drzewostanów jest często zubożony albo mniej lub bardziej przekształcony” (str. 100) a dalej: „grąd subkontynentalny jest zespołem bardzo zmiennym...” – wnioskujemy o wykreślenie pierwszej części tezy. Zagrożenie siedliska: niszczenie runa podczas zrywki, gat. inwazyjne, szkody przez kopytne, pinetyzacja (str. 101). Na obszarach administrowanych przez LP brak takich zagrożeń z uwagi na wdrożone przepisy wewnętrzne dotyczącej dobrej gospodarki leśnej (certyfikat FSC). Proponujemy wykreślenie lub zmianę z przypisem, że dotyczy obszarów nie będących w zarządzie LP.</p>	Nadleśnictwo Augustów	<p>Uwaga nieuwzględniona.</p> <p>Zniekształcenie ze względu na drzewostan jest w lasach gospodarczych zjawiskiem częstym, powodowanym głównie przez odnawianie i zalesianie terenów porolnych w ubiegłym wieku sosną bez różnicowania siedlisk. Bądź wprowadzania gatunków obcych geograficznie czy ekologicznie jak: buk zwyczajny, dąb czerwony, czeremcha amerykańska, modrzew polski i innych. Skutki tamtych działań są widoczne jeszcze w wielu miejscach. Szczegółowe dane znajdują się w operatach glebowo-siedliskowych poszczególnych nadleśnictw.</p> <p>Nie można zgodzić się z tezą, iż to, że lasy nadleśnictwa są certyfikowane (FSC) to nie jest prowadzona zrywka drewna czy nie występują szkody od zwierzyny? Pozostałe zagrożenia wymienione w uwadze występują w lasach i niekoniecznie są wynikiem gospodarki leśnej.</p>
11	<p>U sasanki sukcesję roślinności oraz ekspansję świerka określono (str.106) jako zagrożenie. Lepszym określeniem byłoby wskazanie eutrofizacji jako głównego czynnika powodującego w efekcie wzrost roślinności i pojawianie się świerka. Bez tego zapisu domniemać można, że to wynik złej gospodarki leśnej.</p>	Nadleśnictwo Augustów	<p>Uwaga nieuwzględniona.</p> <p>Zagrożenie zostało określone i nazwane precyzyjnie, zgodnie z przyjętą wiedzą, zaś przytoczony ciąg myślowy jest nadinterpretacją zapisu.</p>

l.p.	Uwagi i wnioski	Podmiot zgłaszający	Sposób rozpatrzenia / odpowiedź
12	<p>Zestawienie dokumentów planistycznych mogących mieć wpływ na powierzchnię obszaru Natura 2000 objętą PZO</p> <p>Zapis: „Dla dokumentu sporządzono Prognozę Oddziaływania na Środowisko Planu Urządzenia Lasu w tzw. trybie pełnym - zgodnie z art. 28 ust. 11 ustawy o ochronie przyrody obszar zostaje wyłączony z PZO”, w stosunku do PUL Nadleśnictwa Głęboki Bród jest nieaktualny - obszaru nie można wyłączyć z PZO.</p>	Nadleśnictwo Głęboki Bród	<p>Uwaga uwzględniona.</p> <p>Zapis o wyłączeniu obszaru Nadleśnictwa Głęboki Bród z PZO został usunięty. Pozostawienie tego zapisu w tabeli było niedopatrzaniem ze strony wykonawcy.</p>
13	<p>Uwaga do punktu 1.2.1 odnośnie wykluczenia obszarów nadleśnictw z PZO.</p>	Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska	<p>Uwaga uwzględniona.</p> <p>Mimo, iż każde nadleśnictwo posiada ocenę oddziaływania PUL na środowisko, były one wykonywane przed zmianą Ustawy o ochronie przyrody. Według wprowadzonej zmiany aby wyłączyć obszar nadleśnictwa z PZO zakres sporządzonej oceny oddziaływania PUL na środowisko powinien pokrywać się z zakresem obowiązującym w PZO. Prognozy oddziaływania wykonane dla nadleśnictw nie spełniają tego zapisu w związku, z czym nie ma podstaw do wyłączenia obszarów nadleśnictw z PZO.</p>

l.p.	Uwagi i wnioski	Podmiot zgłaszający	Sposób rozpatrzenia / odpowiedź
14	Uwaga do tabeli 2.6. Siedlisko 2330, 6410, 6430, 6510, 91T0. Przedmiot ochrony 1220. Dlaczego nadano ocenę D jeżeli nie potwierdzono występowania siedliska?	Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska	Uwaga uwzględniona. Uzasadnienie w tabeli 2.6 zostało niefortunnie sformułowane. Wykonawca poprawił zapis.
15	1903 Lipiennik Loesela - na str. 85(punkt 2.6.2) podaje się 50 stanowisk tego gatunku, na str. 110 podaje się 12 stanowisk tego gatunku.	Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Białymstoku	Odpowiedź jak w punkcie 8.
16	1903 Lipiennik Loesela - na str. 85(punkt 2.6.2) podaje się 50 stanowisk tego gatunku, na str. 110 podaje się 12 stanowisk tego gatunku.	Gmina Płaska	Odpowiedź jak w punkcie 8.
17	1355 Wydra - na str. 87(punkt 2.6.3) podaje się 24 stanowiska (niepełne dane, populacja rozpoznana w 50%) - w związku z tym na jakiej podstawie formułuje się wnioski dotyczące zagrożeń oraz propozycje działań ochronnych?	Gmina Płaska	Uwaga niezasadna. Jako zagrożenie dla wydry wskazano konkurencję pokarmową ze strony norki amerykańskiej oraz sport i rekreację uprawianą w plenerze. Zagrożenia te wskazano na zlokalizowanych stanowiskach. Jako działanie ochronne zaprojektowano inwentaryzację. Po wykonaniu inwentaryzacji, kiedy będą pełne dane o populacji wydry lista zagrożeń może się wydłużyć jeżeli takie zostaną stwierdzone. Wykonanie pełnej inwentaryzacji nie ma wpływu na zagrożenia już zidentyfikowane.
18	1355 Wydra - na str. 87(punkt 2.6.3) podaje się 24 stanowiska (niepełne dane, populacja rozpoznana w 50%) - w związku z tym na jakiej podstawie formułuje się wnioski dotyczące zagrożeń oraz propozycje działań ochronnych?	Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Białymstoku	Odpowiedź jak w punkcie 17.

l.p.	Uwagi i wnioski	Podmiot zgłaszający	Sposób rozpatrzenia / odpowiedź
19	1355 Wydra – na str. 87 (punkt 2.6.3) podaje się 24 stanowiska (niepełne dane, populacja rozpoznana w 50%) - w związku z tym na jakiej podstawie formułuje się wnioski dotyczące zagrożeń oraz propozycje działań ochronnych?	Nadleśnictwo Szczebra	Odpowiedź jak w punkcie 17.
20	1903 Lipiennik Loesela – na str. 85 (punkt 2.6.2) podaje się 50 stanowisk tego gatunku, na str. 110 podaje się 12 stanowisk tego gatunku.	Nadleśnictwo Szczebra	Odpowiedź jak w punkcie 8.
	Moduł B		
21	Uznano, że zagrożeniem dla siedliska 91D0 (bory i lasy bagienne) są złe warunki wodne – przesuszenie (str. 101). Zabiegi hodowlano-ochronne ograniczono tylko do TW i TP (str.259).	Nadleśnictwo Augustów	Uwaga niezrozumiała.
22	W ocenie zagrożenia grądu subkontynentalnego (str.182) wykazano gospodarkę leśną z niszczeniem runa i krzewów podczas zrywki jako najważniejszej przyczyny. Zagrożeniem ma być również zwierzyna. Wskazano zaborcze nierodzące gatunki: klon jesionolistny, którego występowania nie obserwujemy w lasach gospodarczych, maliny – która jednak jest gatunkiem rodzimym. Nie zgadzamy się na zapis, że największym zagrożeniem jest gospodarka leśna. W naszym przekonaniu zapewnienie trwałości siedliska poprzez odnowienia naturalne lub sztuczne umożliwiają zabiegi gospodarcze wykonywane przez LP. Ponadto przypominamy, że zwierzyna jest naturalnym elementem	Nadleśnictwo Augustów	Uwaga nieuwzględniona. We wskazanym miejscu nie ma zapisu, że to gospodarka leśna jest największym zagrożeniem. Wykonawca nie neguje również odnawiania naturalnego i sztucznego poprzez stosowanie zabiegów gospodarczych. Wskazane zagrożenia występują na terenie Ostoi. Malina jest na grądzie gatunkiem obcym ekologicznie, a więc jest jakimś zagrożeniem, ponadto niszczenie runa i krzewów podczas zrywki drewna też występuje i również stanowi zagrożenie dla siedliska poprzez niszczenie

l.p.	Uwagi i wnioski	Podmiot zgłaszający	Sposób rozpatrzenia / odpowiedź
	ekosystemów leśnych.		siewek, oraz zaburzanie struktury runa. Wykonawca nie szereguje zagrożeń od najbardziej istotnych do mniej i uwaga nadleśnictwa: "wykazano gospodarkę leśną z niszczeniem runa i krzewów podczas zrywki jako najważniejszej przyczyny" jest tu nadinterpretacją zapisów.
23	Ze względu na powszechność występowania wilka (odnotowuje się najwyższe na świecie zagęszczenie populacji na km ²), bobra, wydry – należy zmienić opisy zagrożeń (str. 208).	Nadleśnictwo Augustów	Uwaga nieuwzględniona. To że populacja wymienionych gatunków na terenie Ostoi Augustowskiej jest duża, nie oznacza, że wskazane przez wykonawcę zagrożenia nie występują.
24	Bóbr europejski (str.233) – proponujemy zmianę celów ochrony na: „działania ograniczające populację bobra”, niezbędnym minimum to monitoring populacji i szkód w środowisku.	Nadleśnictwo Augustów	Uwaga nieuwzględniona. Ze względu na to, że bóbr jest gatunkiem chronionym w PZO nie można zaplanować takich działań. Nie jasne też jest co Nadleśnictwo ma na myśli pod stwierdzeniem „ograniczanie populacji”.
25	W przypadku siedliska 9170 - grąd subkontynentalny podaje się zagrożenie istniejące: B02 Gospodarka leśna i plantacyjna i użytkowanie lasów i plantacji - taka interpretacja wpływu gospodarki leśnej na przedmiot ochrony jest rozbieżna z art. 2 pkt 3 Dyrektywy Siedliskowej: „Środki podejmowane zgodnie z niniejszą dyrektywą uwzględniają wymogi gospodarcze, społeczne i kulturowe oraz cechy regionalne i lokalne". Dodatkowo, w	Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Białymstoku	Uwaga nieuwzględniona. Lasy gospodarcze Puszczy Augustowskiej są intensywnie użytkowane gospodarczo. A zatem są tu wykonywane trzebieże i rębnie, a więc i zrywka ściętych drzew. Uszkodzanie runa podczas zrywki drewna (nie oceniając wagi tego zjawiska) jest istniejącym, stałym oddziaływaniem. Odsyłamy do podręczników

l.p.	Uwagi i wnioski	Podmiot zgłaszający	Sposób rozpatrzenia / odpowiedź
	opisie zagrożenia, ujęto „niszczenie runa i warstwy krzewów podczas zrywki drewna”. Na podstawie wieloletnich doświadczeń można jednoznacznie stwierdzić, iż uszkodzenia mechaniczne warstwy runa i krzewów, powstałe w wyniku prac gospodarczych, nie mają istotnego wpływu na stan siedliska. Niewielki wpływ zrywki na siedliska potwierdza fakt, że nie ujmuje się tego zagrożenia w stosunku do siedlisk 91 DO Bory i lasy bagienne czy 91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe. Jednocześnie zwraca się uwagę, iż w Puszczy Augustowskiej nie mamy do czynienia z występowaniem klonu jesionolistnego, a malina jest gatunkiem rodzimym.		metodycznych „Monitoring siedlisk przyrodniczych” IOP PAN.
26	Zagrożeniami dla wszystkich priorytetowych siedlisk leśnych z pewnością są wskazane w projekcie PZO: B03 „Eksploracja lasu bez odnawiania czy naturalnego odrastania” oraz B02.02 „Wycinka lasu”. Te dwie jednostki szkolidliwych działań oznaczają praktycznie to samo i powinny być zawsze zaliczane do kategorii zagrożeń „potencjalnych”, tak jak wykazano to w przypadku siedliska 91E0 Łęgi. Zagrożenia: B03 i B02.02 nie są zagrożeniami istniejącymi, ponieważ nie stwierdzono takich przypadków.	Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Białymstoku	Uwaga nieuwzględniona. Zagrożenie B03 występuje w przypadku lasów prywatnych, które często są eksploatowane bez żadnego nadzoru. W opisie zagrożenia wykonawca umieścił sprostowanie, że zagrożenie to dotyczy lasów będących własnością prywatną.
27	W przypadku leńca bezpodkwiatowego PZO wskazuje potencjalne zagrożenie: B02 - Gospodarka leśna i plantacyjna i użytkowanie lasów i plantacji, w przypadku sasanki otwartej - zagrożenie istniejące B02 - Gospodarka leśna i plantacyjna i użytkowanie lasów i plantacji, a w przypadku obuwika	Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Białymstoku	Uwaga nieuwzględniona. Różnice te wynikają z różnego występowania ww. gatunków - jedynie w przypadku sasanki, gatunku najczęściej występującej rośliny z Załącznika II na terenie ostoi, stwierdzono

l.p.	Uwagi i wnioski	Podmiot zgłaszający	Sposób rozpatrzenia / odpowiedź
	<p>pospolitego -B02 gospodarka leśna i plantacyjna i użytkowanie lasów i plantacji (potencjalne zagrożenie). Zagrożenie wskazane, jako istniejące B02 „gospodarka leśna i plantacyjna i użytkowanie lasów i plantacji”, opisywane jest, jako „potencjalnie, przypadkowe niszczenie skupisk gatunku podczas prac leśnych oraz prace modernizacyjne wzdłuż dróg i linii”. W pełni zgadzamy się z faktem, że „potencjalnie, przypadkowe niszczenie skupisk gatunku podczas prac leśnych oraz prace modernizacyjne wzdłuż dróg i linii może być przyczyną niszczenia stanowisk i należy mu zapobiegać. Jednakże tego typu zagrożenia powinny być klasyfikowane, jako potencjalne i opatrzone symbolem B07 „Inne rodzaje praktyk leśnych”.</p>		<p>rzeczywiste, aktualne oddziaływanie tego zagrożenia; w pozostałych przypadkach jest to zagrożenie potencjalne.</p>
28	<p>7140 - Torfowiska przejściowe i trzęsawiska - wnioskuje się o doprecyzowanie celu poprzez dopisanie „z wyłączeniem płatów drzewostanów”. W wielu przypadkach w podanej lokalizacji tych działań zgodnie z PUL jest to drzewostan.</p>	<p>Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Białymstoku</p>	<p>Uwaga nieuwzględniona. W PZO wymagane jest aby lokalizację płatów siedlisk znajdujących się w zarządzie LP opisywać numerem wydzielenia leśnego, a na gruntach prywatnych numerem działki. Wykonawca tak zrobił, co nie oznacza, że dane siedlisko zajmuje całe wydzielenie leśne lub całą działkę geodezyjną. Ze względu na liczne uwagi tego typu wykonawca umieścił odpowiednie sprostowanie przy załącznikach z wykazem adresów leśnych i działek geodezyjnych.</p>

l.p.	Uwagi i wnioski	Podmiot zgłaszający	Sposób rozpatrzenia / odpowiedź
29	9170 Grąd subkontynentalny - cel: „Doprowadzenie zniekształconych płatów siedlisk do stanu właściwego przy zastosowaniu określonych zabiegów ochronnych dostosowanych do fazy rozwojowej drzewostanu”. Wnioskuję się o zmianę na: „zabiegów hodowlano-ochronnych” (tak jak w przypadku łągów).	Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Białymstoku	Uwaga uwzględniona. Zapis został zmieniony na: „...Określonych zabiegów hodowlano-ochronnych dostosowanych do fazy rozwojowej drzewostanu”.
30	Bóbr europejski - proponuje się wpisanie w celach ochrony działań mających na celu rozrzedzenie populacji bobra w miejscach największych szkód gospodarczych. Będzie to wychodzić naprzeciw kompetencjom RDOŚ w tym zakresie oraz ochronie innych siedlisk przyrodniczych będących często przedmiotami ochrony, dla których zagraża działalność bobra.	Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Białymstoku	Uwaga nieuwzględniona. PZO ma za zadanie polepszyć lub utrzymać określony stan ochronny – eliminacja bobrów nie mieści się w celach tego projektu.
31	Analiza zagrożeń Lp. 17, 18, 19 - siedliska. Zagrożenie istniejące: B02 „Gospodarka leśna i plantacyjna i użytkowanie lasów i plantacji”. Taka interpretacja wpływu gospodarki leśnej na przedmiot ochrony jest rozbieżna z Art. 2, pkt 3 Dyrektywy Siedliskowej: „Środki podejmowane zgodnie z niniejszą dyrektywą uwzględniają wymogi gospodarcze, społeczne i kulturowe oraz cechy regionalne i lokalne”. Dodatkowo, w opisie zagrożenia, ujęto „niszczenie runa i	Nadleśnictwo Głęboki Bród	Odpowiedz jak w punkcie 25.

l.p.	Uwagi i wnioski	Podmiot zgłaszający	Sposób rozpatrzenia / odpowiedź
	warstwy krzewów podczas zrywki drewna". Uszkodzenia mechaniczne warstwy runa i krzewów, powstałe w wyniku prac gospodarczych, nie mają istotnego wpływu na stan siedliska. Niewielki wpływ zrywki na siedliska potwierdza fakt, że nie ujmuje się tego zagrożenia w stosunku do siedlisk 91 DO Bory i lasy bagienne czy 91EO Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe.		
32	Zagrożeniami dla wszystkich priorytetowych siedlisk leśnych z pewnością są, wskazane w projekcie PZO: B03 „Eksploracja lasu bez odnawiania czy naturalnego odrastania” oraz B02.02 „Wycinka lasu”. Te dwie jednostki szkodliwych działań oznaczają praktycznie to samo i powinny być zawsze zaliczane do kategorii zagrożeń „potencjalnych” tak, jak wykazano to w przypadku siedliska 91 EO Łęgi (Lp. 19). B03 i B02.02 nie są zagrożeniami istniejącymi, ponieważ nie stwierdzono takich przypadków. Pierwszy z nich byłby niezgodny z obowiązującym prawem, a drugi wymaga odrębnych zezwoleń i dotyczy np. inwestycji drogowych - „specustawa”.	Nadleśnictwo Głęboki Bród	Odpowiedź jak w punkcie 26.
33	Lp. 33, 34, 38 rośliny Zagrożenie wskazane, jako istniejące B02 „gospodarka leśna i plantacyjna i użytkowanie lasów i plantacji”, opisywane jest, jako „potencjalnie, przypadkowe_niszczenie skupisk	Nadleśnictwo Głęboki Bród	Odpowiedź jak w punkcie 27.

l.p.	Uwagi i wnioski	Podmiot zgłaszający	Sposób rozpatrzenia / odpowiedź
	<p>gatunku podczas prac leśnych oraz prace modernizacyjne wzdłuż dróg i linii".</p> <p>W pełni zgadzamy się z faktem, że „potencjalnie, przypadkowe niszczenie skupisk gatunku podczas prac leśnych oraz prace modernizacyjne wzdłuż dróg i linii” może być przyczyną niszczenia stanowisk i należy mu zapobiegać. Tego typu zagrożenia powinny jednak być klasyfikowane, jako potencjalne i opatrzone symbolem B07 „Inne rodzaje praktyk leśnych”</p>		
34	<p>9170 Grąd subkontynentalny - cel: „Doprowadzenie zniekształconych płatów siedlisk do stanu właściwego przy zastosowaniu określonych zabiegów ochronnych_dostosowanych do fazy rozwojowej drzewostanu”. Należy wpisać „zabiegów hodowlano-ochronnych”- tak jak zapisano w przypadku łągów.</p>	Nadleśnictwo Głęboki Bród	Odpowiedź jak w punkcie 29.
35	<p>Uwaga do tabeli 3. Siedlisko 2330, 6410, 6430, 6510, 91T0. Przedmiot ochrony 1220. Dlaczego nadano ocenę D jeżeli nie potwierdzono występowania siedliska?</p>	Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska	Odpowiedź jak w punkcie 14.
	Moduł C		
36	<p>Podzielamy opinię o konieczności wyznaczenia – dla ochrony jezior, zwłaszcza ramienicowych (3140) – stref wyłączonych z zabudowy wokół jezior, uważamy jednak, że: strefy te powinny być strefami wolnymi od zabudowy, tj. powinno w nich być wykluczone lokalizowanie nowej zabudowy, także tzw. siedliskowej, a nie tylko przeznaczanie</p>	Klub Przyrodników ul.1 Maja 22, 66-200 Świebodzin	Strefy zostały wyznaczone tak, aby objąć bezpośrednią zlewnię jezior. Wyznaczanie arbitralnej odległości, bez uwzględnienia lokalnych uwarunkowań, nie ma podstaw merytorycznych. Zakaz lokalizowania zabudowy siedliskowej w obrębie istniejących siedlisk nie

l.p.	Uwagi i wnioski	Podmiot zgłaszający	Sposób rozpatrzenia / odpowiedź
	na cele nierolnicze i nieleśne, szerokość takich stref powinna wynosić min. 300-500m od brzegów jeziora.		wydaje się być możliwy do wprowadzenia. W przypadku wielu jezior ten problem nie występuje, jako że otoczone są przez grunty leśne lub użytki zielone, względnie grunty orne. Dodatkowo, zakaz zabudowy w odległości 100 m od brzegu jezior obowiązuje na terenie całej Ostoi (w związku z występującym na tym terenie obszarem chronionego krajobrazu) i nie powinien być powtarzany w PZO.
37	Dla ochrony jezior ważna wydaje się ochrona ciągłego pasa roślinności litoralu, co wymaga likwidacji pomostów nielegalnych i umożliwienia regeneracji roślinności, a także ograniczeń w budowie nowych pomostów. Strefy buforowe pozostawione do spontanicznego rozwoju roślinności powinny liczyć co najmniej 30-50 m szerokości, a nie 5m jak zaproponowano. Proponujemy zapis o pozostawianiu do naturalnego rozwoju roślinności w strefie brzegowej, przy najmniej na taką odległość. W lasach, strefa na 50 m od brzegów wód powinna być pozostawiona jako wyłączona z cięć.	Klub Przyrodników ul.1 Maja 22, 66-200 Świebodzin	Na czwartym spotkaniu ZLW zrezygnowano z tego zapisu. Na etapie tworzenia PZO nie ma możliwości sprawdzenia, czy i w jakim stopniu niszczona jest strefa litoralu. Jeżeli w trakcie obowiązywania PZO monitoring wykaże, że konieczne jest utworzenie takiej strefy będzie można umieścić taki zapis. Odnosnie lasów – obowiązujące aktualnie wytyczne i zarządzenia wewnętrzne (m.in. Zasady Hodowli Lasu) zabezpieczają strefę drzewostanu wokół zbiorników wodnych, cieków, torfowisk itd. Zasady te są sankcjonowane w PUL na terenie Puszczy Augustowskiej. Nie zachodzi, zatem potrzeba wyznaczania dodatkowych stref.
38	W zlewni jezior ramienicowych gospodarka ściekowa powinna być rozwiązywana za pomocą oczyszczania w oczyszczalniach profesjonalnych zapewniających redukcję	Klub Przyrodników ul.1 Maja 22, 66-200 Świebodzin	W związku z niewielką gęstością zaludnienia na terenie ostoi i niewielką liczbą skupisk zabudowy nad jeziorami wydaje się, że oczyszczalnie

l.p.	Uwagi i wnioski	Podmiot zgłaszający	Sposób rozpatrzenia / odpowiedź
	<p>azotu i fosforu. Oczyszczalnie przydomowe nie powinny być rekomendowane, ponieważ nie zapewniają właściwego stopnia oczyszczenia, zwłaszcza w warunkach niewłaściwej ich obsługi, co jest dość częstym zjawiskiem. W przypadku nieefektywności kanalizacji, można akceptować system gromadzenia ścieków w szczelnych zbiornikach bezodpływowych i wywóz do oczyszczalni, ale pod warunkiem, że szczelność szamb będzie zagwarantowana i kontrolowana – jako działanie ochronne należałoby wówczas przewidzieć rygorystyczne kontrole szczelności zbiorników (jest to ustawowo zadanie gminy).</p>		<p>przydomowe są wystarczającym zabezpieczeniem (obecnie ich liczba jest znikoma).</p>
39	<p>Jeziorka dystroficzne (3160) powinny być zupełnie wyłączone z gospodarki rybackiej, zarówno odłowów jak i zarybień (ze względu na ekologię ekosystemu, gospodarka rybacka i tak nie może być efektywna), a także z udostępnienia do wędkowania (zwykle są otoczone torfowiskami bardzo wrażliwymi na wydeptywanie, zaśmiecanie itp. powodowane przez wędkarzy).</p>	<p>Klub Przyrodników ul.1 Maja 22, 66-200 Świebodzin</p>	<p>Uwaga uwzględniona. Zapis zostanie zmieniony na „Wyłączenie z gospodarki rybackiej”.</p>
40	<p>Dla ochrony rzek włosienicznikowych (3260), oprócz zaproponowanych zapisów (w których konieczne jest poszerzenie stref buforowych do 30-50 m) konieczne wydaje się zachowanie naturalnego charakteru hydromorfologicznego, w tym w szczególności rezygnacja z ich ‘konserwowania’, pozostawianie rumoszu drzewnego przewróconego w nurt rzeki, dopuszczenie do naturalnego kształtowania się koryta łącznie z jego lokalnymi migracjami. Ważne jest zachowa-</p>	<p>Klub Przyrodników ul.1 Maja 22, 66-200 Świebodzin</p>	<p>Wachlarz projektowanych działań ochronnych dla danego przedmiotu ochrony jest pochodną stanu ochrony i przede wszystkim zidentyfikowanych zagrożeń. Dla rzek włosienicznikowych nie zidentyfikowano zagrożeń jakie pojawiają się w zapytaniu dlatego nie zaplanowano ich eliminacji.</p>

l.p.	Uwagi i wnioski	Podmiot zgłaszający	Sposób rozpatrzenia / odpowiedź
	nie zróżnicowania morfologicznego rzeki i zachowanie nie-naruszonej strefy dennej, w której zachodzą zjawiska biogeochemiczne ważne dla funkcjonowania ekosystemu. Ważne jest także zachowanie elementów zasilania rzek wodami podziemnymi, w tym pełna ochrona wód podziemnych (patrz także dalej).		Uwaga nie zasadna.
41	Zgodnie z art. 32 ust. 4 ustawy o ochronie przyrody „Na terenie zarządzanym przez Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe, na którym znajduje się obszar Natura 2000, zadania w zakresie ochrony przyrody wykonuje samodzielnie miejscowy nadleśniczy...”. Niedopuszczalne jest zawężanie tego obowiązku tylko do sytuacji „po uzyskaniu zewnętrznego finansowania”. Nie ma podstawy prawnej do innego traktowania zadań „związanych z gospodarką leśną” i „nie związanych z gospodarką leśną”. Zgodnie z art. 54 ustawy o lasach, Lasy Państwowe „otrzymują dotacje z budżetu państwa na zadania zlecone przez administrację rządową”, w tym na ochronę przyrody, ale po pierwsze brak takiej dotacji nie zwalnia z obowiązku wynikającego z art. 32 ust. 4 ustawy o ochronie przyrody, a po drugie, w związku z zacytowanym przepisem, wykonywanie ochrony przyrody na obszarze Natura 2000 staje się ustawowym obowiązkiem nadleśniczego, a nie zadaniem zleconym.	Klub Przyrodników ul.1 Maja 22, 66-200 Świebodzin	Uwaga została uwzględniona w PZO. Zgodnie ze stanowiskiem Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska (pismo znak DON-WP.082.1.45.2013.jb.3 z dnia 18 lipca 2013r.), w akcie prawa miejscowego, jakim jest zarządzenie regionalnego dyrektora ochrony środowiska w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000, nie znajduje uzasadnienia uzależnienie zapisu realizacji działań ochronnych od uzyskania środków finansowych. W związku z tym, zapis „ <i>Właściwy nadleśniczy samodzielnie wykonuje zadania związane z gospodarką leśną. Działania niezwiązane z gospodarką leśną wykonuje właściwy nadleśniczy po uzyskaniu środków z funduszy zewnętrznych</i> ” zostaje usunięty zarówno z szablonu dokumentacji planu, jak i z projektu zarządzenia.

l.p.	Uwagi i wnioski	Podmiot zgłaszający	Sposób rozpatrzenia / odpowiedź
42	Czy siedlisko 7140 i roślinność z <i>Scheuchzerio-Caricetea</i> w ogóle powinny być przedmiotem koszenia?	Klub Przyrodników ul.1 Maja 22, 66-200 Świebodzin	W przypadku siedliska 7140 w Ostoi Augustowskiej, koszenie zwykle nie jest konieczne, oprócz rzadkich sytuacji, gdy cenne składniki flory typowej dla siedliska (np. wąż błotny <i>Hammarbya paludosa</i>) zagrożone są przez ekspansję trzciny. Nie jest to więc typowe koszenie, a wykaszanie ekspansywnego gatunku w odpowiednim, wczesnoletnim terminie. Wszystkie pozostałe płaty siedliska 7140 w ostoi nie wymagają koszenia (a jedynie – w niektórych przypadkach – usunięcia nalotu zwł. brzoź). Do klasy <i>Scheuchzerio-Caricetea</i> należy, poza siedliskiem 7140, m.in. także większość torfowisk alkalicznych (7230). W przypadku tego drugiego siedliska większość płatów, oprócz tych zachowanych w stanie zbliżonym do naturalnego lub / i nie podlegających dynamicznym przemianom sukcesyjnym, wymaga koszenia (siedlisko 7230, jak się wydaje, nie było jednak przedmiotem zgłoszonego pytania).
43	Charakterystyczną cechą obszaru jest występowanie hydro-genicznych siedlisk przyrodniczych wrażliwych na zmiany stosunków wodnych, w tym nawet na pozornie drobne zmiany na obszarze sąsiadującym (dotyczy w szczególności siedliska 7230). Wnosimy o wyraźne wyartykułowanie tego faktu w analizie zagrożeń i zwrócenie uwagi w ustaleniach	Klub Przyrodników ul.1 Maja 22, 66-200 Świebodzin	Ponieważ jak autorzy zauważają wszystkie prace, nawet konserwacyjne wymagają odpowiedniej oceny przed ich wykonaniem a w PZO nie ma możliwości wpisywania ogólników, to nie ma takiej potrzeby. PZO przede wszystkim skupia konkretne działania ochronne wynikające ze zi-

l.p.	Uwagi i wnioski	Podmiot zgłaszający	Sposób rozpatrzenia / odpowiedź
	planistycznych, przypominamy że wszystkie takie prace (nawet tzw. konserwacyjne) wymagają w tej sytuacji odpowiedniej, indywidualnej oceny przed ich wykonaniem.		dentyfikowanego zagrożenia. Przed realizacją inwestycji na obszarze Natura 2000 lub w jego sąsiedztwie dokonywana jest indywidualna ocena jej wpływu na cel i przedmioty ochrony obszaru Natura 2000.
44	<p>Dla siedliska 9170 sugerujemy uzupełnienie o zapisy:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) pozostawianie wybranych, najcenniejszych drzewostanów, stanowiących nie mniej niż 10% zasobów siedliska w obszarze Natura 2000 poza rezerwatami przyrody, bez wskazówek gospodarczych w planach urządzenia lasu i dopuszczenie w nich naturalnych procesów przyrodniczych, b) konsekwentne pozostawianie drzew martwych i zamierających, w celu odbudowy zasobów martwego drewna w grądach do poziomu nie mniejszego niż 20 m³/ha średnio w obszarze, z zaleceniem koncentracji w wybranych drzewostanach, c) wyłączenie z cięć stref 30 m od wszystkich cieków, źródeł i torfowisk, a 50m od brzegów jezior, a także pozostawianie we wszystkich rębniach co najmniej 5% pierwotnego drzewostanu na następne pokolenie, a następnie do naturalnej śmierci i rozkładu, d) określić przyrodnicze typy drzewostanów, odpowiadające naturalnym składom grądów z uwzględnieniem specyfiki Puszczy Augustowskiej, jakie powinny być w obszarze stosowane na siedliskach LMśw, Lśw, LMw, Lw. 	Klub Przyrodników ul.1 Maja 22, 66-200 Świebodzin	<p>Odpowiadając na:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) najcenniejsze płaty siedliska 9170 położone są w granicach rezerwatów przyrody. Puszcza Augustowska to „krajina” sosny pospolitej na siedliskach borowych, b) ilość martwego drewna nie determinuje ilości czy jakości gatunków (roślin) właściwych dla zespołu roślinnego. Wskaźnik ten ma duże znaczenie dla bezkręgowców saproksylicznych ale nie dla grądu subkontynentalnego, c) odpowiedź w wcześniejszym punkcie, d) uwaga nieuwzględniona; takie zestawienia są zawarte w Prognozach oddziaływania PUL dla poszczególnych nadleśnictw. W dokumentacji PZO nie zostaną zawarte ponieważ składy drzewostanów nie zostały zakwalifikowane jako działania ochronne.

l.p.	Uwagi i wnioski	Podmiot zgłaszający	Sposób rozpatrzenia / odpowiedź
45	Dla siedliska 91E0 sugerujemy rozważenie odstąpienia od użytkowania znacznej części, lub być może nawet wszystkich drzewostanów.	Klub Przyrodników ul.1 Maja 22, 66-200 Świebodzin	W projekcie PZO zaplanowano jedynie ciecia zmierzające w kierunku poprawienia struktury i funkcji siedliska przyrodniczego (drzewostanów).
46	<p>Ze względu na występowanie w obszarze licznych elementów zależnych od wód podziemnych (torfowiska soligeniczne i związane z nimi gatunki, rzeki włosienicznikowe), ochronie wód podziemnych należałoby w planie poświęcić więcej uwagi. Wydaje się konieczne:</p> <p>a) Wskazanie poborów i zanieczyszczeń wód podziemnych, jako potencjalnego zagrożenia, ew. wskazanie kartograficzne stref alimentacyjnych wód podziemnych zasilających związane z nimi ekosystemy,</p> <p>b) Wskazanie zmian klimatycznych, które mogą spowodować zmiany zasilania pierwszego horyzontu wód podziemnych (zmiany takie ze względu na specyfikę wód podziemnych mogą ujawnić się po kilkudziesięciu latach od presji) jako potencjalnego zagrożenia dla torfowisk soligenicznych (i związanych z nimi gatunków) i topogenicznych oraz rzek włosienicznikowych i ew. łągów – nie ma metody, by zmianom tym przeciwdziałać, ale odpowiedzią na zagrożenie powinna być szczególnie staranna, wręcz ‘nadmiarowa’ ochrona tych narażonych ekosystemów w innych aspektach.</p> <p>Ew. ustalenia ochronne, co do eliminacji / ograniczania poborów wód podziemnych, stabilizacji form użytkowania</p>	Klub Przyrodników ul.1 Maja 22, 66-200 Świebodzin	<p>Brak jest danych, że na terenie ostoi Augustowskiej i w jej bezpośrednim sąsiedztwie, pobór wód podziemnych ma wpływ na chronione siedliska przyrodnicze (7230, 3260) i związane z nimi gatunki. Teren ostoi jest bardzo słabo zaludniony, stosunki wodne są na wielu obszarach zachowane (oprócz powierzchniowego wpływu stosunkowo nielicznych systemów odwadniających), brak jest danych o zanieczyszczeniu wód podziemnych, a jeśli takie występują, mają charakter lokalny związany z drobnoobszarowym rolnictwem indywidualnym. Wskazują na to publikowane opracowania (np. http://geoportal.pgi.gov.pl/css/powiaty/publikacje/ocena stanu zanieczyszczenia.pdf).</p> <p>Prognozowanie wpływu zmian klimatycznych na siedliska na terenie Ostoi, przy obecnym stanie wiedzy, nie wydaje się możliwe. Autorzy planu są w pełni świadomi, jak bardzo wrażliwe są wymienione typy siedlisk przyrodniczych. Zaplanowane zadania ochronne, przy obecnym stanie wiedzy, wydają się zapewniać im</p>

l.p.	Uwagi i wnioski	Podmiot zgłaszający	Sposób rozpatrzenia / odpowiedź
	ziemi w strefach alimentacyjnych itp.		odpowiednią ochronę.
47	Zapis „Budowa autostrad i dróg publicznych o dużym natężeniu ruchu po uzyskaniu zgody RDOŚ w Białymstoku” nie ma żadnego sensu w PZO – takie drogi podlegają obowiązkowej ocenie oddziaływania na środowisko. Natomiast elementem optymalnego siedliska wilka i rysia powinny być obszary ‘bezdrożne’, słabo penetrowane przez ludzi, dlatego celowe są zapisy ograniczające budowę, rozbudowę i modernizację dróg leśnych. Drogi takie – jeżeli ich wykonanie jest związane z przerywaniem sklepienia koron drzewostanu, muszą być też uznane za czynnik wprowadzania fragmentacji leśnych siedlisk przyrodniczych, co powinno być traktowane jako zagrożenie. W każdym razie, powinny one podlegać ocenie oddziaływania na obszar Natura 2000.	Klub Przyrodników ul.1 Maja 22, 66-200 Świebodzin	Wskazany zapis usunięto, gdyż rzeczywiście nie ma on większego sensu w PZO. Natomiast modernizacja czy budowa dróg leśnych nie jest istotnym czynnikiem powodującym fragmentację lasu (przynajmniej w realiach Puszczy Augustowskiej) i nie jest traktowane jako zagrożenie. Przytoczony argument o obszarach „bezdrożnych” w konfrontacji z aktualną dynamiką wzrostu populacji wilka (w tym również w obszarach leśnych o znacznym stopniu urbanizacji i fragmentacji) nie jest przekonujący. Ponadto jak autorzy sami zauważyli, budowa każdej nowej drogi wymaga sporządzenia oceny oddziaływania i na jej podstawie zapada decyzja o realizowaniu inwestycji lub jej wstrzymaniu.
48	Nie wydaje się, by norka amerykańska rzeczywiście stanowiła istotne zagrożenie dla wydry.	Klub Przyrodników ul.1 Maja 22, 66-200 Świebodzin	Uwaga nie zasadna. Obserwacje i doświadczenia w północno-wschodniej Polsce wskazują na istnienie takiego związku (konkurencja pokarmowa).
49	W przypadku wilka, prosimy o przeanalizowanie: c) Jego bazy żerowej w obszarze (czy nie wymaga	Klub Przyrodników ul.1 Maja 22, 66-200	Dane na temat bazy żerowej zostały przeanalizowane (bardzo wysokie stany populacji)

l.p.	Uwagi i wnioski	Podmiot zgłaszający	Sposób rozpatrzenia / odpowiedź
	<p>zmian w planowaniu łowieckim zarządzania populacjami kopytnych?),</p> <p>d) Ewentualnych zagrożeń stwarzanych przez polowania prowadzone po litewskiej stronie granicy, a przede wszystkim na Białorusi – przypadki takich negatywnych oddziaływań znane są z granicy polsko-słowackiej, gdzie proponuje się wyznaczenie na Słowacji 23km ‘strefy bezpieczeństwa’ bez odstrzałów wilka. Być może w PZO należałoby zapisać wnioskowanie o podobne rozwiązania do władz Litwy i Białorusi?</p>	Świebodzin	<p>kopytnych – trend wzrostowy) i nie zachodzi potrzeba wprowadzania dodatkowych zaleceń w planach łowieckich.</p> <p>Brak dowodów na to, żeby polowania na Litwie i Białorusi wpływają negatywnie na populację wilka w Puszczy Augustowskiej.</p>
50	<p>O podobną analizę prosimy w stosunku do rysia, w tym o zamieszczenie w PZO informacji o statusie rysia na Białorusi (na polskich stronach internetowych znajdują się informacje o oferowanych także polskim myśliwym polowaniach na rysia w tym kraju, ale nie potwierdzaliśmy ich prawdziwości). W przypadku rysia, prosimy o zwrócenie uwagi na preferencje siedliskowe – optymalne siedlisko tego gatunku to las z bogatymi zasobami martwego drewna, w tym grubowymiarowego.</p>	<p>Klub Przyrodników ul.1 Maja 22, 66-200 Świebodzin</p>	<p>Kwestia „statusu” rysia na Białorusi nie leży w gestii PZO. Odpowiedź jak wyżej.</p>
51	<p>Istotnym zagrożeniem dla przedmiotów ochrony w obszarze mogą być tzw. prace konserwacyjne rowów i cieków, w szczególności ich tzw. odmulanie. Oddziaływanie tych prac nie jest ograniczone do okresu tarła ryb! W szczególności:</p> <p>a) ze względu na biologię minoga strumieniowego, odmulanie o każdej porze roku powoduje niszczenie ich larw żyjących w namulach, a także może spowodować nega-</p>	<p>Klub Przyrodników ul.1 Maja 22, 66-200 Świebodzin</p>	<p>Odpowiednie zapisy dotyczące działań ochronnych - zakazujące ingerencji w koryta rzeczne (cieki), w których występują przedmioty ochrony zostały ujęte w dokumentacji PZO.</p>

l.p.	Uwagi i wnioski	Podmiot zgłaszający	Sposób rozpatrzenia / odpowiedź
	<p>tywne przekształcenie siedliska w którym minóg strumieniowy realizuje pełny cykl życiowy (sąsiedztwo potencjalnych odcinków tarliskowych o nie skolmatowanym dnie żwirowo-piaszczystym i odcinków z drobnoziarnistymi mulistymi osadami),</p> <p>b) odmulanie o każdej porze roku może niszczyć skupienia małży, stanowiące kluczowy element siedliska różanki,</p> <p>c) odmulanie o każdej porze roku przekształca siedlisko piskorza – ryby przydennej typowej dla mulistych cieków, wiąże się też z ryzykiem zabijania osobników piskorza,</p> <p>d) celem odmulania jest zwykle zmiana stosunków wodnych w porównaniu z aktualnie istniejącymi (np. przyspieszenie spływu wód, zapobieganie powstawaniu zastoisk i podtopień), co wymaga oceny oddziaływania na obszar Natura 2000, z punktu widzenia przedmiotów ochrony zależnych od warunków wodnych.</p>		
52	<p>Powodem oceny D dla siedlisk przyrodniczych w SDF może być wyłącznie nieznaczająca reprezentatywność, a nie mała ani nawet bardzo mała powierzchnia w obszarze. Zmiana oceny reprezentatywności nie może wynikać z „aktualizacji powierzchni”, bo reprezentatywność nie ma nic wspólnego z powierzchnią.</p>	<p>Klub Przyrodników ul.1 Maja 22, 66-200 Świebodzin</p>	<p>Uwaga została uwzględniona. Nieprecyzyjne sformułowanie (niefortunne) zostało poprawione.</p>
53	<p>Z uwagi na realizowany przez Klub Przyrodników projekt „Ochrona torfowisk alkalicznych (kod 7230) w młodogłajnym krajobrazie Polski północnej” finansowanym przez</p>	<p>Klub Przyrodników ul.1 Maja 22, 66-200 Świebodzin</p>	<p>Uwaga została uwzględniona. Działki wskazane przez Klub Przyrodników znajdują się w dokumentacji PZO.</p>

l.p.	Uwagi i wnioski	Podmiot zgłaszający	Sposób rozpatrzenia / odpowiedź
	<p>instrument finansowy Komisji Europejskiej LIFE+ oraz współfinansowany przez NFOŚiGW, w partnerstwie z RDOŚ w Olsztynie i RDOŚ w Gdańsku prosimy o uwzględnienie następujących działań ochronnych realizowanych w latach 2014 – 2016 w obszarze PLH020005 Ostoja Augustowska:</p> <p>a. Ręczne koszenie przygotowawcze (z usunięciem biomasy) mające na celu przywrócenie ekstensywnej gospodarki łąkarskiej na płatach siedliska 7230 w obrębie działek: 200902_2.0004.AR_15.882, 200902_2.0004.AR_15.919, 200902_2.0004.AR_15.918, 200106_2.0005.AR_1.6, 200106_2.0005.AR_1.5, 200106_2.0005.AR_1.3, 200106_2.0005.AR_5.150, 200106_2.0005.AR_5.132, 200106_2.0005.AR_5.132, 200106_2.0005.AR_5.115, 200106_2.0005.AR_5.362/2, 200106_2.0013.AR_8.363, 200106_2.0013.AR_8.375, 200106_2.0013.AR_8.374/4, 200106_2.0013.AR_3.302/2, 200106_2.0013.AR_3.301/2, 200106_2.0013.AR_3.305, 200106_2.0013.AR_5.94, 200106_2.0013.AR_5.95/7, 200106_2.0013.AR_5.71, 200106_2.0013.AR_5.23/2, 200106_2.0013.AR_5.47/2, 200105_2.0020.AR_17.410, 200101_1.0004.4016, 200101_1.0004.4015, 200101_1.0004.4014, 200101_1.0004.4013, 200101_1.0004.4012, 200101_1.0004.4010, 200101_1.0004.4009, 200101_1.0004.4008, 200101_1.0004.4011, 200105_2.0020.AR_17.173,</p>		

l.p.	Uwagi i wnioski	Podmiot zgłaszający	Sposób rozpatrzenia / odpowiedź
	<p>200102_2.0038.AR_3.973, 200102_2.0038.AR_3.968, 200102_2.0038.AR_3.966, 200102_2.0038.AR_3.964, 200101_1.0005.318;</p> <p>b. Ręczne usunięcie drzew i krzewów (z usunięciem biomasy) w celu zapewnienia właściwych warunków świetlnych na płatach siedliska 7230 w obrębie działek: 200902_2.0004.AR_15.882, 200902_2.0004.AR_15.919, 200902_2.0004.AR_15.918, 0902_2.0004.AR_15.881, 200106_2.0005.AR_1.6, 200106_2.0005.AR_1.5, 200106_2.0005.AR_1.3, 200106_2.0005.AR_5.150, 200106_2.0005.AR_5.132, 200106_2.0005.AR_5.132, 200106_2.0005.AR_5.362/2, 200106_2.0013.AR_8.363, 200106_2.0013.AR_8.375, 200106_2.0013.AR_8.374/4, 200106_2.0013.AR_3.302/2, 200106_2.0013.AR_3.305, 200106_2.0013.AR_5.94, 200106_2.0013.AR_5.95/7, 200106_2.0013.AR_5.23/2, 200106_2.0013.AR_5.47/2, 200105_2.0020.AR_17.410, 200101_1.0004.4016, 200101_1.0004.4015, 200101_1.0004.4014, 200101_1.0004.4013, 200101_1.0004.4012, 200101_1.0004.4010, 200101_1.0004.4009, 200101_1.0004.4008, 200101_1.0004.4011, 200105_2.0020.AR_17.173, 200102_2.0038.AR_3.973, 200102_2.0038.AR_3.968, 200102_2.0038.AR_3.966, 200102_2.0038.AR_3.964, 200101_1.0005.318;</p> <p>c. Poprawa zaburzonych stosunków wodnych (likwidacja odpływu wód) w granicach działek:</p>		

l.p.	Uwagi i wnioski	Podmiot zgłaszający	Sposób rozpatrzenia / odpowiedź
	<p>200902_2.0004.AR_15.882, 200902_2.0004.AR_15.918, 200902_2.0004.AR_15.881;</p> <p>d. Wzmocnienie populacji <i>Saxifraga hirculus</i> poprzez namnażanie i wprowadzanie do siedliska w granicach działki 200902_2.0004.AR_15.882;</p> <p>e. W obrębie siedliska w granicach wszystkich ww. działek planowane jest wykonanie dokumentacji umożliwiającej wstąpienie do programów rolnośrodowiskowych.</p>		
54	<p>W świetle aktualnych badań, niektóre płaty siedliska 7230 w tym obszarze mają naturalny charakter i nie wymagają ochrony czynnej przez koszenie, podczas gdy inne płaty należące do tego typu siedliska są półnaturalne i wymagają takiej ochrony. Wnosimy o uwzględnienie tego faktu i precyzyjne zróżnicowanie zapisów ochronnych.</p>	<p>Klub Przyrodników ul.1 Maja 22, 66-200 Świebodzin</p>	<p>Uwaga nie została uwzględniona. Zabiegi ochronne (lub ich brak) zostały przypisane do odpowiednich płatów siedliska od samego początku.</p>
55	<p>str. 240 i 241 – tab. 6 w wierszach dotyczących działań ochronnych dla siedlisk 3140 i 3150 w kolumnie Miejsce realizacji wymienione są m.in.: jeziora: Staw, Długie, Białe, Głębokie, Płaskie, Krzywe – ze względu na pewną liczbę jezior o takich samych nazwach proponujemy rozszerzyć nazwy o człony odmiejskowe lub inne różnicujące, np. Długie Augustowskie lub Długie Hańczańskie.</p>	<p>Wojewódzki Inspektorat Środowiska w Białymstoku, Delegatura w Suwałkach ul. Piaskowa 5, 16-400 Suwałki</p>	<p>Uwaga uwzględniona Wykonawca sprecyzował nazwy jezior.</p>
56	<p>Zauważyliśmy także, że w siedliskach 3150: Starorzeczka i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami Nympheion, Potamion wymienione jest m.in. jeziora Busznica. Według wstępnych danych jezioro to ma stan bardzo dobry z dużymi połaciami łąk ramienicowych (w</p>	<p>Wojewódzki Inspektorat Środowiska w Białymstoku, Delegatura w Suwałkach ul. Piaskowa 5, 16-400</p>	<p>Uwaga uwzględniona Wykonawca poprawił klasyfikację jeziora do odpowiedniego siedliska. Według posiadanych danych z lat ubiegłych oraz wyników badań ramienic Puszczy Augustowskiej (przez dr J.</p>

l.p.	Uwagi i wnioski	Podmiot zgłaszający	Sposób rozpatrzenia / odpowiedź
	2012 r. oszacowane na prawie 90 % powierzchni fitolitoralu) i należałoby zastanowić się, czy nie przyporządkować jeziora Busznica do siedliska 3140: Twardowodne oligo- i mezotroficzne zbiorniki wodne z podwodnymi łąkami ramienic Charetea.	Suwałki	Urbaniaka), jezioro charakteryzowało się wybitną przejrzystością wody, jednak bardzo słabo wykształcona roślinność wodna (jak w jeziorach oligotroficznych) utrudniała zaliczenie tego zbiornika do mezotroficznych jezior ramienicowych. W tej sytuacji podjęto decyzję o zaliczeniu go do najszerzej kategorii „jezior eutroficznych” (3150), skoro jednak są dane o łąkach ramienicowych, bezwzględnie zasadne jest potraktowanie jeziora Busznica jako jeziora ramienicowego (3140).
57	<p>- 7110 Torfowiska wysokie z roślinnością torfotwórczą</p> <p>- 7140 Torfowiska Przejściowe i trzęsawiska</p> <p>- 7210 Torfowiska nakredowe</p> <p>Potrzebna jest dokładna weryfikacja dotychczas wytypowanych płatów siedlisk tego typu pod kątem ich wartości przyrodniczej, która pozostaje w związku ze stopniem zaawansowania naturalnie przebiegających procesów sukcesyjnych. Umożliwi to racjonalizację kosztów w związku z ochroną siedlisk rzeczywiście należących do rodzaju 7110, 7140 lub 7210 a nie ich zniekształconych form, które porastają drzewa wysokich bonitacji. Wobec możliwego błędu identyfikacji, usuwanie drzew i krzewów oraz wywóz biomasy będzie działaniem powodującym nieuzasadnioną szkodę w ekosystemie leśnym. Uściślenia wymaga definicja „sosny karłowatej”.</p>	Radosław Surażynski leśniczy leśnictwo Ostęp Nadleśnictwo Głęboki Bród	<p>Uwaga nieuwzględniona.</p> <p>W rzeczywistości płaty ww. siedlisk stanowią zwykle niewielkie fragmenty wydzieleń, a w materiałach przekazanych do konsultacji wymienione były całe wydzielania (stąd pojawiła się słuszna wątpliwość p. leśniczego). Usuwanie zaawansowanego sukcesyjnie drzewostanu jest w przypadku tych siedlisk wykluczone. Pojęcie „karłowata sosna” wydaje się być wystarczająco jasne, a daje możliwość manewru w sytuacjach niepewnych – chodzi o sosny w bardzo niewielkich (torfowiskowych) przyrostach rocznych, o wysokości do maks. 5 metrów.</p>

l.p.	Uwagi i wnioski	Podmiot zgłaszający	Sposób rozpatrzenia / odpowiedź
58	<p>9170 Grąd subkontynentalny</p> <p>Potrzeba weryfikacji dotychczas stwierdzonych płatów siedliska. Działania radykalne zmierzające do drastycznej eliminacji gatunków iglastych nie wydają się być uzasadnione. Działania ochronne należy oprzeć na dotychczasowym wzorcu rozważnego gospodarowania zasobami przyrody, do których należy również martwe drewno. Jego ilość w ekosystemie powinna podlegać każdorazowo ocenie w odniesieniu do konkretnej powierzchni leśnej stanowiącej siedlisko i w oparciu o zasady zrównoważonej gospodarki leśnej.</p>	<p>Radosław Suraziński leśniczy leśnictwo Ostęp Nadleśnictwo Głęboki Bród</p>	<p>Uwaga nieuwzględniona.</p> <p>Inwentaryzacja siedliska na terenie objętym opracowaniem jest już zapisana w PZO jako działanie ochronne.</p> <p>W PZO nie ma zapisów dotyczących eliminacji gatunków iglastych z siedliska 9170.</p> <p>Nie ma też zapisów odnośnie ilości martwego drewna ponieważ na etapie sporządzania PZO określenie jego ilości w konkretnym płacie nie jest możliwa.</p>
59	<p>Rozważyć należy zasadność zapisów, które zakładają radykalne metody ochrony czynnej niektórych gatunków chronionych roślin zielnych (np. leniec bezpodkwiatkowy 1437, sasanka otwarta 1477). Bezwzględne usuwanie nieinwazyjnych gatunków drzew i krzewów pozostających w obrębie stanowisk roślin chronionych wydaje się niczym nie uzasadnioną ingerencją w doskonale zorganizowany mechanizm, jakim jest ekosystem leśny. Rośliny zielne stanowiące przedmiot ochrony w zdecydowanej większości przypadków występują na ekspozycjach słonecznych i wykazują swoistą dla gatunku ekspansywność, niejednokrotnie potęgowaną przez prowadzone działania gospodarcze w lesie np. trzebieże.</p>	<p>Radosław Suraziński leśniczy leśnictwo Ostęp Nadleśnictwo Głęboki Bród</p>	<p>Uwaga nieuwzględniona.</p> <p>Metody te są zgodne ze wskazaniami w rozdziałach pt. „Ochrona gatunku” (w odniesieniu zarówno do sasanki jak i do leńca) w opublikowanym w roku 2012 przewodniku „Monitoring gatunków roślin. Przewodnik metodyczny 2: 127-140 i 223-242. GIOŚ, Warszawa, red. J. Perzanowska). Spontaniczne procesy sukcesji są bezsprzecznie najważniejszym zagrożeniem dla obu gatunków. W warunkach naturalnych ich występowaniu sprzyjają naturalne zaburzenia – wiatrolomy, gradacje, pożary itd., powodujące</p>

l.p.	Uwagi i wnioski	Podmiot zgłaszający	Sposób rozpatrzenia / odpowiedź
	<p>Odrębnym zagadnieniem jest kwestia finansowania wszelkich działań związanych z szeroko rozumianą ochroną przyrody. Mechanizm finansowania tego typu działań powinien być precyzyjny i umieszczony w PZO.</p>		<p>prześwietlenie drzewostanów, sprzyjające sośnie i stwarzające siedliska pionierskie o niskiej konkurencji ze strony gatunków ekspansywnych w runie i podszycie. W warunkach lasów gospodarczych obu gatunkom sprzyja gospodarka leśna (rębnie I itd.). Czynnikiem zmieniających naturalne relacje w ekosystemach leśnych Puszczy są ekspansywne gatunki obce coraz powszechniej występujące w borach obszaru (czeremcha późna, łubin trwały, dąb czerwony). W związku z koniecznością zachowania sasanki i leńca w obszarze, konieczne są wymienione zabiegi ochrony czynnej, ograniczające spontaniczne procesy sukcesji. Obecnie bory ostoi nie funkcjonują w sposób naturalny (a jedynie częściowo spontaniczny, co stanowi istotną różnicę w stosunku do warunków „naturalnych”).</p> <p>Możliwych źródeł finansowanie ochrony czynnej jest wiele, możliwości ubiegania się o środki zmieniają się istotnie z roku na rok, a o przyznaniu środków decydują procedury konkursowe. Dlatego nie jest możliwe wskazanie konkretnych źródeł. Zadaniem PZO jest wskazanie potrzeb i kosztów, a o ich</p>

l.p.	Uwagi i wnioski	Podmiot zgłaszający	Sposób rozpatrzenia / odpowiedź
			pozyskanie powinny starać się instytucje odpowiedzialne za obszar.
60	<p>Przedmiot ochrony: 7110 Torfowisko wysokie z roślinnością torfotwórczą Lokalizacja: N-ctwo Głęboki Bród, oddz. 202 g Zarastanie torfowiska jest wynikiem obniżenia się poziomu wód gruntowych na obszarze wokół torfowiska, w tym w jeziorze Pogorzelec, w związku z czym proponowany zakres działań ochronnych wydaje się niecelowy do czasu uregulowania stosunków wodnych na terenie przylegającym do torfowiska. Do czynności tych należałoby przede wszystkim podniesienie lustra wody w jez. Pogorzelec poprzez wykonanie odpowiedniej zastawki na rowie melioracyjnym odprowadzającym wodę z jeziora lub likwidację rowu.</p>	<p>Leśniczy Leśnictwa Pogorzelec Witold Bober</p>	<p>Uwaga nieuwzględniona Należy podkreślić, że zaburzone stosunki wodne (o ile rzeczywiście mają wpływ – torfowiska wysokie są zwykle w dalekim stopniu niezależne od poziomu wód gruntowych; wymaga to badań hydrologiczno-siedliskowych) nie zwalniają z obowiązku utrzymania siedliska. Torfowisko wysokie (7110) w oddziale 202g ma w zasadzie komplet typowych gatunków roślin, łącznie z niektórymi gatunkami dolinkowymi, a jedynym istotnym zniekształceniem jest jak dotąd ekspansja sosny o znacznych przyrostach rocznych. Ekspansja sosny zwiększa odwodnienie siedliska i przyspiesza jego degradację. Usunięcie podrostu sosny ograniczy te niekorzystne procesy, przede wszystkim zmniejszając transpirację (parowanie wody z torfowiska) oraz eliminując przemiany glebowe związane z obecnością drzewostanu (w tym wpływu korzeni sosn na stosunki glebowe). Działania te są właśnie celowe, ponieważ ograniczą procesy degradacji do czasu ustalenia i zlikwidowania głównej przyczyny</p>

l.p.	Uwagi i wnioski	Podmiot zgłaszający	Sposób rozpatrzenia / odpowiedź
			niekorzystnych zmian (co z powodów formalno-prawnych może się opóźnić).
61	<p>Przedmiot ochrony: 1477 Sasanka otwarta Lokalizacja: N-ctwo Głęboki Bród, oddz. 317 b, 340 i, 341 a; Uwagi: W wyniku działań ochronnych poz. 69, 70 przedmiot ochrony może zostać trwale, bądź częściowo uszkodzony. Wymienione działania spowodują również wyeksponowanie przedmiotu ochrony, co zwiększy zagrożenie antropopresją. Pozostałe działania ochronne bez uwag.</p>	Leśniczy Leśnictwa Pogorzelec Witold Bober	Uwaga uwzględniona. Zadania ochronne zostały pomyłkowo przyporządkowane punktowym miejscom występowania sasanki. Ochrona czynna gatunku jest skoncentrowana w wyznaczonych strefach.
62	<p>Przedmiot ochrony: 1437 Leniec bezpodkwiatkowy Lokalizacja: N-ctwo Głęboki Bród, oddz. 317 b, Uwagi: W wyniku działań ochronnych poz. 64, 65 przedmiot ochrony może zostać trwale, bądź częściowo uszkodzony. Wymienione działania spowodują również wyeksponowanie przedmiotu ochrony, co zwiększy zagrożenie antropopresją.</p>	Leśniczy Leśnictwa Pogorzelec Witold Bober	Uwaga uwzględniona. Zadania ochronne zostały pomyłkowo przyporządkowane punktowym miejscom występowania leńca. Ochrona czynna gatunku jest skoncentrowana w wyznaczonych strefach.
63	<p>9170 Grad subkontynentalny – odsłanianie gat. liściastych przede wszystkim ułatwi dostęp do zgryzania przez zwierzynę płowa pielęgnowanych gat. pochodzących z nalotów i podrostów w efekcie będzie to proces odwrotny od zamierzonego, poza tym celem hodowlanym jest ochrona drzewostanu dojrzałego a nie pielęgnacja podszytu i podrostu Proszę o usunięcie tego zapisu bądź jego modyfikacji.</p>	Mgr inż. Wojciech Rodak Członek Regionalnej Rady Ochrony Przyrody	<p>Uwaga niezasadna.</p> <p>W przypadku siedlisk „naturowych” ochronie podlega całe siedlisko a nie tylko drzewostan. Odsłanianie gatunków liściastych ma na celu ułatwienie rozwoju roślinom, a zgryzanie przez zwierzynę płową według wykonawców występuje cały czas w różnych miejscach i z różnym nasileniem i odsłanianie nalotów i</p>

l.p.	Uwagi i wnioski	Podmiot zgłaszający	Sposób rozpatrzenia / odpowiedź
			podrostów nie ma na to większego wpływu.
64	Ochrona siedliskowa : zakaz usuwania powalonych drzew(rozumiane złomy i wywroty) Zaprzestania działań w tym przypadku może skutkować dużym rozwojem szkodników owadzych a w późniejszym czasie nawet ich gradacja i obumieraniem drzewostanu. Proszę o uśnięcie tego zapisu bądź jego modyfikacje.	Mgr inż. Wojciech Rodak Członek Regionalnej Rady Ochrony Przyrody	Uwaga nieuwzględniona. Martwe drewno (złomy i wywroty) jest siedliskiem owadów saproksylicznych, które nie stanowią zagrożenia dla drzew żywych.
65	1477 Sasanka otwarta: Ochrona stanowiskowa jak najbardziej powinna polegać na odgradzaniu miejsca i zaznaczeniu jego bytowania i jest to zabieg wystarczający. Przez usuwanie gat. ekspansywnych, świerka oraz gat. inwazyjnych może spowodować skutek odwrotny niż zamierzony ponieważ podkrzesywanie i wycina mogła by spowodować uszkodzenie gleby a zarazem niszczenie stanowiska. Proszę o uśnięcie tego zapisu bądź jego modyfikacje.	Mgr inż. Wojciech Rodak Członek Regionalnej Rady Ochrony Przyrody	Uwaga nieuwzględniona. Metody te są zgodne ze wskazaniami w rozdziałach pt. „Ochrona gatunku” (w odniesieniu zarówno do sasanki jak i do leńca) w opublikowanym w roku 2012 przewodniku „Monitoring gatunków roślin. Przewodnik metodyczny 2: 127-140 i 223-242. GIOŚ, Warszawa, red. J. Perzanowska). Wyrwanie jest jedyną skuteczną metodą usuwania obcych gatunków inwazyjnych, takich jak czeremcha późna i łubin (wycinanie daje znacznie słabsze rezultaty). Zarówno sasanka, jak i leniec, to typowe gatunki związane z zaburzeniami, także ingerencja w siedlisko nie stanowi zagrożenia dla populacji (a jedynie dla pojedynczych osobników), po tego typu zabiegach stworzone zostaną dogodne siedliska do odnawiania

l.p.	Uwagi i wnioski	Podmiot zgłaszający	Sposób rozpatrzenia / odpowiedź
			gatunku (miejsca z gołą glebą wymagane do kielkowania gatunku itd.). Ogradzanie miejsc występowania jest bezzasadne, ponieważ 1) nie chroni przed najważniejszym zagrożeniem – procesami sukcesji (a wręcz może je stymulować); 2) zwiększa szanse niszczenia stanowisk przez zrywanie i pozyskiwanie roślin do ogródków przydomowych.
66	Odnosząc się do zapisu „karłowatych sosen” w/w pojęcie nie jest opisane w żadnej literaturze po prostu nie istnieje. Proszę o uśnięcie tego zapisu bądź jego modyfikację.	Mgr inż. Wojciech Rodak Członek Regionalnej Rady Ochrony Przyrody	Uwaga uwzględniona (zamiana określenia „karłowata sosna” na „sosna o torfowiskowym pokroju, bardzo niewielkich przyrostach rocznych i wysokości do 5 m”).
67	W zakresie pkt. 4. Analiza zagrożeń 1. Prognozy oddziaływania na środowisko planów urządzania lasu, wykonywane wcześniej do już obowiązujących planów nie wykazały znacząco negatywnego wpływu gospodarki leśnej na przedmiot ochrony, w związku z czym nie znajduje uzasadnienia traktowanie gospodarki leśnej jako zagrożenia. Taka interpretacja wpływu gospodarki leśnej na przedmiot ochrony jest rozbieżna z art 2, pkt 3 Dyrektywy Siedliskowej: „Środki podejmowane zgodnie z niniejszą dyrektywą uwzględniają wymogi gospodarcze, społeczne i kulturowe oraz cechy regionalne i lokalne”. Np. dokument na str. 208 zawiera tezę, że zagrożeniem dla grądów jest szeroko rozumiana gospo-	Mgr inż. Wojciech Rodak Członek Regionalnej Rady Ochrony Przyrody	Uwaga częściowo uwzględniona. Gospodarka leśna, jako zagrożenie została wskazana dla konkretnych przedmiotów ochrony i nie należy interpretować niesłusznie, że jest to powszechne zagrożenie dla wszystkich siedlisk i gatunków chronionych w obszarze Natura 2000. Gospodarka leśna jako zagrożenie istniejące przedstawiona jest w PZO jedynie dwukrotnie: w przypadku siedlisk grądowych oraz w przypadku sasanki otwartej. W przypadku grądów dotyczy to zasadniczo

l.p.	Uwagi i wnioski	Podmiot zgłaszający	Sposób rozpatrzenia / odpowiedź
	<p>darka leśna. Jest to nieuprawniona teza. Wielokrotne podnoszenie, że gospodarka leśna jest lub może być przyczyną zagrożenia dla grądów może utwierdzić w przekonaniu o niewłaściwie prowadzonej gospodarce leśnej w tym szczególnie przez PGL LP. W Planie Zadań Ochronnych w wielu miejscach jako zagrożenie przedstawiana jest gospodarka leśna. Ta prowadzona jest w Puszczy Augustowskiej od dziesięcioleci i dzięki niej obszar ten zachowany jest właśnie w takim a nie innym stanie. Zapisy o zagrożeniu stwarzanym przez gospodarkę leśną należy wykreślić z PZO.</p>		<p>siedlisk na gruntach prywatnych i tylko w niewielkim stopniu w lasach będących w zarządzie LP. Umieszczenie tego zapisu bez adnotacji, że nie dotyczy Lasów Państwowych rzeczywiście ma prawo budzić sprzeciw ze strony administracji LP. Wykonawca przy opisie zagrożenia umieścił sprostowanie. Niefortunne stwierdzenie ze strony 208 zostało usunięte.</p> <p>W przypadku saski takie zagrożenie istnieje realnie. Jeżeli stanowisko gatunku nie jest nieoznakowane to może nastąpić jego zniszczenie podczas prowadzenia prac leśnych i nie ze strony pracowników LP, a np. ze strony pracowników wykonujących te prace (np. pilarzy). Jest to też wyjaśnione w opisie zagrożenia.</p>
68	<p>Opracowany dokument ingeruje zbyt jednostronnie w sferę gospodarki regionu. Niektóre zapisy silnie ograniczają i modyfikują funkcjonowanie lokalnych społeczności (np. działania ochronne nr 3 zaplanowane dla ochrony siedliska: 3140 Twardowodne oligo-i mezotroficzne zbiorniki wodne z podwodnymi łąkami ramienic Charetea, dotyczące zakazu zmiany przeznaczenia gruntów na cele nierolnicze i nieleśne wokół wyznaczonych jezior). W związku z położonymi tam z reguły obszarami spełniającymi obecnie funkcje rekre-</p>	<p>Mgr inż. Wojciech Rodak Członek Regionalnej Rady Ochrony Przyrody</p>	<p>Uwaga nieuwzględniona.</p> <p>Omawiane jeziora położone są już i tak na terenie Obszaru Chronionego Krajobrazu, co nakłada bardzo istotne ograniczenia względem zabudowy brzegów jezior. Należy zwrócić też uwagę, że dla większości jezior na terenie ostoi (reprezentujących jeziora eutroficzne – 3150) nie zaplanowano tworzenia omawianych stref.</p>

l.p.	Uwagi i wnioski	Podmiot zgłaszający	Sposób rozpatrzenia / odpowiedź
	<p>acyjno -turystyczne oraz licznymi uwagami dotyczącymi tego zapisu zgłaszanymi podczas spotkań Zespołu Lokalnej Współpracy, zasadnym jest uwzględnienie istniejących tam potrzeb społecznych (np. budowa kanalizacji, instalacji wodociągowej, rozbudowa istniejących ośrodków wypoczynkowych, utrzymanie ustalonej linii zabudowy, itp.). Wszak zgodnie z ideą obszarów NATURA 2000 ochrona przyrody i funkcjonowanie człowieka, w tym również gospodarcze, powinny się uzupełniać. Należy zaznaczyć, iż sieć Natura 2000 nie jest tylko wąsko rozumianą ochroną przyrody, gdyż w swych założeniach uwzględnia również wymogi gospodarcze, społeczne i kulturowe oraz cechy regionalne lokalnych społeczności.</p>		<p>Proponowana minimalizacja presji na bezpośrednią zlewnię jeziora jest środkiem koniecznym dla skutecznej ochrony trofii tych jezior; zgodnym a nawet niezbędnym dla "zrównoważonego rozwoju", który polega właśnie na dostosowywaniu rozwoju do ograniczeń środowiskowych i takim ograniczeniu obecnego rozwoju, by zapewniał on zachowanie zasobów przyrodniczych - w tym jezior w dobrym stanie, wraz ze strefą nadjeziorną dla przyszłych pokoleń.</p> <p>Zrównoważony rozwój, o którym mowa w art. 5 Konstytucji, polega m. in. na ochronie środowiska, jako dobra wspólnego, na dostosowaniu rozwoju do ograniczeń środowiskowych i do potrzeby zachowania środowiska dla przyszłych pokoleń. Dlatego konieczne, potrzebne i konstytucyjnie dopuszczalne są ograniczenia wynikające właśnie z potrzeby ochrony środowiska. Wskazane interesy zostały zważone, ale uwzględniono również wymóg „zrównoważenia” rozwoju, w tym interesy przyszłych pokoleń. Biorąc pod uwagę wrażliwość jezior mezotroficzných,</p>

l.p.	Uwagi i wnioski	Podmiot zgłaszający	Sposób rozpatrzenia / odpowiedź
			<p>zaproponowane rozwiązania są zasadne i konieczne właśnie jako element zrównoważenia rozwoju. Nie ma ważnego interesu społecznego w zabudowie stref przyjeziornych. Przeciwnie, w interesie społecznym leży zachowanie jezior i ich otoczenia - jako dobra publicznego - w dobrym stanie. Interes społeczny nie sprowadza się tylko do interesu „lokalnych społeczności”.</p>
69	<p>Bardzo ważnym elementem PZO jest odpowiednie wyliczenie niezbędnych nakładów i kosztów realizacji projektowanych zadań ochronnych. Niestety w tabeli dotyczącej działań ochronnych nie wszędzie są wyliczone koszty szacunkowe, a ich wysokość często wzbudza kontrowersje. W związku z tym wnioskuję o podanie metodyki wyliczania kosztów oraz uzupełnienie brakujących danych. Wydaje się, iż zasadnym byłoby podanie kosztów jednostkowych danego działania w danym roku, np. w przeliczeniu na 1 ha, itp.</p>	<p>Mgr inż. Wojciech Rodak Członek Regionalnej Rady Ochrony Przyrody</p>	<p>Uwaga nieuwzględniona. Wartości w kolumnie „koszty szacunkowe” zostały wyliczone na podstawie danych uzyskanych od osób zajmujących się daną działalnością, danych z programów rolno-środowiskowych, danych GUS, danych wyliczonych w innych PZO w województwie podlaskim i innych. Gdy do jednej czynności uzyskano szereg wartości to wartość ostateczna była uśrednieniem tych pozycji. Należy zawsze pamiętać, iż jest to wartość szacowana, i rzeczywisty koszt za dwa czy pięć lat może być znacznie inny. Nie jest możliwe w obecnym okresie oszacowanie wszystkich kosztów z powodu braku możliwości wyliczenia wiarygodnych</p>

l.p.	Uwagi i wnioski	Podmiot zgłaszający	Sposób rozpatrzenia / odpowiedź
			wartości. Dotyczy to zwłaszcza działań odnoszących się do nie wykonywania pewnych działań gospodarczych.
70	<p>Wnoszę o zmianę brzmienia zapisu <i>"Działania niezwiązane z gospodarką leśną wykonuje właściwy nadleśniczy po uzyskaniu środków z funduszy zewnętrznych"</i> na zapis o treści <i>"Działania niezwiązane z gospodarką leśną wykonuje właściwy nadleśniczy po zapewnieniu przez organ nadzorujący środków finansowych"</i>¹. Wg „Ramowych wytycznych w sprawie projektowania w PUL zadań z zakresu ochrony przyrody dla obszaru Natura 2000 na gruntach w zarządzie nadleśnictwa”, zatwierdzonych w dniu 21 marca 2013 roku przez Głównego Konserwatora Przyrody - jedynie w przypadku zadań ochronnych związanych z gospodarką leśną, finansowanie ich odbywa się ze środków własnych LP, zgodnie z ustawą o lasach. W pozostałych przypadkach czynności i działania w zakresie ochrony czynnej dla przedmiotów ochrony Natura 2000 na gruntach PGL LP finansowane są ze środków budżetowych lub innych środków zewnętrznych zgodnie z art. 39 ustawy o ochronie przyrody. Odpowiedzialnym za realizację zadań ochronnych jest organ ustanawiający plan zadań ochronnych. W przypadku powierzenia ww. zadań zgodnie z art. 32 ustawy o ochronie przyrody właściwemu terytorialnie nadleśnictwu, Dyrektor RDOS może nakazać wykonanie tych zadań po zapewnieniu środków finansowych. W związku z tym wnoszę o dosto-</p>	Mgr inż. Wojciech Rodak Członek Regionalnej Rady Ochrony Przyrody	<p>Uwaga nie została uwzględniona w PZO. Zgodnie ze stanowiskiem Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska (pismo znak DON-WP.082.1.45.2013.jb.3 z dnia 18 lipca 2013r.), w akcie prawa miejscowego, jakim jest zarządzenie regionalnego dyrektora ochrony środowiska w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000, nie znajduje uzasadnienia uzależnienie zapisu realizacji działań ochronnych od uzyskania środków finansowych. W związku z tym, zapis <i>„Właściwy nadleśniczy samodzielnie wykonuje zadania związane z gospodarką leśną. Działania niezwiązane z gospodarką leśną wykonuje właściwy nadleśniczy po uzyskaniu środków z funduszy zewnętrznych”</i> zostaje usunięty zarówno z szablonu dokumentacji planu, jak i z projektu zarządzenia.</p>

l.p.	Uwagi i wnioski	Podmiot zgłaszający	Sposób rozpatrzenia / odpowiedź
	sowanie projektu PZO do przedmiotowych wytycznych i zmianę zapisów w tej kwestii. W przypadku planowanych działań ochronnych niezwiązanych z gospodarką leśną na gruntach PGL LP (np. koszenie, odkrzaczanie, powstrzymanie sukcesji, itp.) i ich powierzenia właściwemu nadleśniczemu wnoszę o zmianę zapisu na zaproponowaną powyżej.		
71	W kolumnie "Zakres prac" wnioskuję o usunięcie ścisłego określenia zabiegu np. TW i TP. Rodzaj i charakter zabiegu ma być dostosowany do fazy rozwojowej drzewostanu i nie można tego ograniczać. Umożliwi to właściwe przeprowadzenie czynności hodowlano-ochronnych oraz wprowadzenie młodego pokolenia.	Mgr inż. Wojciech Rodak Członek Regionalnej Rady Ochrony Przyrody	Uwaga uwzględniona. Zapis został skorygowany.
72	Planowanie usuwania drzew w drzewostanach, określonych w działaniu 16 jako siedlisko 7110 (torfowiska wysokie z roślinnością torfotwórczą), stoi w sprzeczności z zasadami gospodarki leśnej i jest niedopuszczalne. Zabiegi te powinny być ograniczone do powierzchni określonych w ewidencji gruntów jako grunty nieleśne.	Mgr inż. Wojciech Rodak Członek Regionalnej Rady Ochrony Przyrody	Uwaga niezasadna. Intensywna gospodarka leśna jest sprzeczna z celami ochrony kilku przedmiotów ochrony w obszarze Natura 2000 Ostoja Augustowska. Utrzymanie w dobrym stanie przedmiotu ochrony w obszarze Natura 2000 jest priorytetem w stosunku do gospodarki leśnej. Projektowane zabiegi muszą odnosić się do płatów siedlisk istniejących w terenie a nie na mapach.
	Zapis o zakazie usuwania martwych i powalonych drzew, z uwagi na możliwe wystąpienie zagrożenia ze strony takich	Mgr inż. Wojciech Rodak Członek Regionalnej	Uwaga uwzględniona. Zapis został poprawiony.

l.p.	Uwagi i wnioski	Podmiot zgłaszający	Sposób rozpatrzenia / odpowiedź
	drzew dla bezpieczeństwa ludzi, zwierząt i mienia, proponuje się zastąpić zapisem: „Pozostawianie martwych i powalonych drzew”.	Rady Ochrony Przyrody	
73	W zakresie działania nr 14 i 15 przewidziano zabiegi polegające na usuwaniu drzew i krzewów, wypasie oraz koszeniu płątów muraw ksero-termicznych na powierzchniach które były intensywnie gospodarczo wykorzystywanymi składnikami drewna, a obecnie są dzierżawione podmiotom zewnętrznym z przeznaczeniem na działalność turystyczną lub znajdują się w zagospodarowaniu łowieckim. Nie było wcześniejszych potwierdzonych informacji o występowaniu siedlisk 6120 na tym obszarze. Wykonawca powinien uwzględnić bieżący sposób wykorzystania tych powierzchni.	Mgr inż. Wojciech Rodak Członek Regionalnej Rady Ochrony Przyrody	Uwaga uwzględniona (rezygnacja z zabiegów względem określonych płątów siedliska 6210). Użytkowanie turystyczne będzie zaburzać funkcjonowanie siedliska, ale przynajmniej uniemożliwi jego zarośnięcie.
74	str. 258, działanie 43 – nie wszystkie wydzielenia wymienione w załączniku 5 spełniają kryteria borów i lasów bagiennych	Wiesław Jasionowski	Uwaga nieuwzględniona. Niewiadomo o jakie wydzielenia chodzi. Według dostępnych danych (bazy Invent i inne) we wskazanych miejscach znajdują się siedliska przyrodnicze. Ponadto jednym z działań ochronnych jest inwentaryzacja siedlisk 91D0 na terenie objętym PZO, co ma na celu zlokalizowanie wszystkich płątów i usunięcie ewentualnych błędów.
75	str. 259, działanie 49 – nie zgadzam się z proponowanym zakresem prac ochronnych. Zabiegi hodowlano-ochronne polegające np. na pielęgnowaniu nalotów i podrostów iwy	Wiesław Jasionowski	Uwaga nieuwzględniona. Iwa jest gatunkiem pionierskim, który wcześniej pojawia się w grądach i równie szybko z nich ustępuje w miarę rozwoju siedliska

l.p.	Uwagi i wnioski	Podmiot zgłaszający	Sposób rozpatrzenia / odpowiedź
	nigdy nie powinny się w planie zadań ochronnych znaleźć.		(Matuszkiewicz 2012). Pielęgnowanie tego gatunku wraz z innymi jest tu jak najbardziej na miejscu.
76	str. 265, działanie 69 , 70, 71 – nie zgadzam się z zapisanymi działaniami związanymi z ochroną czynną sasanki. Usuwanie biomasy (powtarzane co kilka lat) nie ma najmniejszego sensu. Taki zapis nie powinien się w PZO znaleźć.	Wiesław Jasionowski	<p>Uwaga nieuwzględniona.</p> <p>Proponowane metody ochrony wynikają z istniejącej, dogłębnej wiedzy o biologii i ekologii gatunku, także polskich naukowców, opublikowanej w wielu artykułach w międzynarodowych czasopismach (cytowanych np. w opublikowanym w roku 2012 przewodniku „Monitoring gatunków roślin. Przewodnik metodyczny 2: 223-242. GIOŚ, Warszawa, red. J. Perzanowska). Dodatkowo metody te są zgodne ze wskazaniami w rozdziałach pt. „Ochrona gatunku” (w odniesieniu zarówno do sasanki jak i do leńca) w ww. opracowaniu..</p> <p>Sasanka jest gatunkiem wczesnych stadiów sukcesji, związanym z warunkami oligotroficznymi i mezotroficznymi. Ograniczanie żyzności (poprzez usuwanie biomasy) jest podstawową metodą ochrony jej siedlisk. Akumulacja materii organicznej (w tym ściółki) jest wskazywana w licznych wynikach badań jako główna przyczyna zanikania gatunku. Warto dodać, że gatunek kiełkuje tylko w warunkach odsłoniętej gleby.</p>

l.p.	Uwagi i wnioski	Podmiot zgłaszający	Sposób rozpatrzenia / odpowiedź
77	7140 Torfowiska przejściowe i trzęsawiska Oddz.459 a - w zakresie prac brak sprecyzowania nazwy sosna karłowata Oddz. 459 g - błędna lokalizacja powierzchni - wg. PUL na lata 2012-2021 dla Nadleśnictwa Głęboki Bród siedlisko BMśw d- stan sosnowy 75 lat.	Wojciech Sztabiński	Uwaga uwzględniona W wydzielaniu 459 g nie ma siedliska naturalnego. Wydzielenie znalazło się na liście przypadkowo. Wykonawcy usunęli lokalizację ze spisu. Zapis dotyczący sosny karłowatej został uszczegółowiony.
78	7210 Torfowiska nakredowe Oddz. 459 l - błędna lokalizacja wg. PUL na lata 2012-2021 dla Nadleśnictwa Głęboki Bród jezioro Chylinki pow. 7,21 ha.	Wojciech Sztabiński	Uwaga nieuwzględniona. Torfowisko zajmuje część jeziora w tym wydzielaniu.
79	91D0 Bory i lasy bagienne Oddz. 434 i - błędnie wyłączono całe wydzielenie z użytkowania rębego. Siedlisko zdegradowane przesuszone. Oddz. 542 f - błędnie wyłączono całe wydzielenie z użytkowania rębego. Teren podmokły znajduje się tylko wzdłuż rzeki Kalna. Oddz. 568 d - błędnie wyłączono całe wydzielenie z użytkowania rębego. Teren podmokły znajduje się na połowie wydzielania. Oddz. 569 d - błędnie wyłączono całe wydzielenie z użytkowania rębego. Siedlisko zdegradowane przesuszone, wyłączyć z użytkowania rębego połowę powierzchni. Oddz. 570 c - błędnie wyłączono całe wydzielenie z użytkowania rębego. Siedlisko zdegradowane przesuszone,	Wojciech Sztabiński	Uwaga nieuwzględniona. 434 i – nawet siedlisko przesuszone nadal zostaje siedliskiem „naturalnym” 542 f - według prac glebowo-siedliskowych całe wydzielenie stanowi siedlisko lasu mieszanego bagiennego na głębokich torfach, za wyjątkiem części środkowej, gdzie znajduje się ols. 568 d - według prac glebowo-siedliskowych całe wydzielenie stanowi siedlisko lasu mieszanego bagiennego na głębokich torfach 569 d - nawet siedlisko przesuszone nadal zostaje siedliskiem „naturalnym”. Według prac glebowo-siedliskowych całe wydzielenie stanowi siedlisko lasu mieszanego bagiennego

l.p.	Uwagi i wnioski	Podmiot zgłaszający	Sposób rozpatrzenia / odpowiedź
	wyłączyć z użytkowania rębny połowę powierzchni.		na głębokich torfach 570 c – Siedlisko 91D0 zajmuje część wydzielienia, część wschodnią stanowi LMw1 i tej części nie dotyczą zapisy PZO odpowiednie sprostowanie znalazło się w załącznikach z wykazem adresów leśnych i działek ewidencyjnych.
80	9170 Grąd subkontynentalny Oddz. 567 a, f - błędna wskazówka co do ochrony i pielęgnacji wierzyby iwy.	Wojciech Sztabiński	Uwaga nieuwzględniona. Iwa jest gatunkiem pionierskim, który wcześniej pojawia się w grądach i równie szybko z nich ustępuje w miarę rozwoju siedliska (Matuszkiewicz 2012). Pielęgnowanie tego gatunku jest tu jak najbardziej na miejscu.
81	1477 Sasanka otwarta Oddz. 355 a, 371 d, 388 a, 389 b, 390 b, 407 b - sasanka otwarta znajduje się w pasie drogowym. Błędna wskazówka co do usunięcia sosny oraz dębu.	Wojciech Sztabiński	Odpowiedź jak w punkcie 61.
82	str. 258, działanie 43 – nie wszystkie wydzielienia wymienione w załączniku 5 spełniają kryteria borów i lasów bagiennych	Jerzy Czokajło	Uwaga nieuwzględniona. Nie wiadomo, o jakie wydzielienia chodzi. Według dostępnych danych (bazy Invent i inne) we wskazanych miejscach znajdują się siedliska przyrodnicze. Ponadto jednym z działań ochronnych jest inwentaryzacja siedlisk 91D0 na terenie objętym PZO, co ma na celu zlokalizowanie wszystkich płatów i usunięcie ewentualnych

l.p.	Uwagi i wnioski	Podmiot zgłaszający	Sposób rozpatrzenia / odpowiedź
			błędów.
83	str. 259, działanie 49 – nie zgadzam się z proponowanym zakresem prac ochronnych. Zabiegi hodowlano-ochronne polegające np. na pielęgnowaniu nalotów i podrostów iwy nigdy nie powinny się w planie zadań ochronnych znaleźć.	Jerzy Czokajło	Uwaga nieuwzględniona. Iwa jest gatunkiem pionierskim, który wcześniej pojawia się w grądach i równie szybko z nich ustępuje w miarę rozwoju siedliska (Matuszkiewicz 2012). Pielęgnowanie tego gatunku jest tu jak najbardziej na miejscu.
84	str. 265, działanie 69 , 70, 71 – nie zgadzam się z zapisanymi działaniami związanymi z ochroną czynną sasanki. Usuwanie biomasy (powtarzane co kilka lat) nie ma najmniejszego sensu. Taki zapis nie powinien się w PZO znaleźć.	Jerzy Czokajło	Odpowiedź jak w punkcie 76.
85	Siedlisko 6120 Oddz.552d,590d,591a są dzierżawione przez KŁ Knieja na których prowadzona jest gospodarka rolna	Nadleśnictwo Pomorze	Uwaga uwzględniona (rezygnacja z zabiegów względem tego płatu siedliska 6210). Użytkowanie będzie zaburzać funkcjonowanie siedliska, ale przynajmniej uniemożliwi jego zarośnięcie. Siedlisko wykształcone jest fragmentarycznie.
86	Siedlisko 6120 Oddz.552b,590c,591c - rośnie tam drzewostan w wieku 30-52 lat w pełnym zwarcu i wykonanie działań ochronnych jest niemożliwe	Nadleśnictwo Pomorze	Uwaga uwzględniona. Nie zrozumienie wynikające z wymienienia tych wydzieleni leśnych w projekcie PZO – w rzeczywistości zabiegi miał dotyczyć fragmentu (kilku arów) na granicy drzewostanu. Jednak w związku z rezygnacją z zabiegów dla tego płatu 6120 (siedlisko kadłubowo wykształcone, teren

l.p.	Uwagi i wnioski	Podmiot zgłaszający	Sposób rozpatrzenia / odpowiedź
			dzierzawiony przez koło łowieckie) z zabiegów należy wykreślić także wskazane wydzielienia.
87	Siedlisko 3140 Wyłączyć oddz.697g z działań ochronnych nr3. Umożliwi to ewentualną sprzedaż podleśniczówki. (zamiana gruntu na nieleśny)	Nadleśnictwo Pomorze	Uwaga uwzględniona, działka nie ma kluczowego znaczenia dla ochrony siedliska 3140.
88	Przedmiot ochrony – 7110 Torfowiska wysokie z roślinnością torfotwórczą zlokalizowane na terenie Nadleśnictwie Głęboki Bród w oddziale 202g. W związku z niestabilnymi warunkami hydrologicznymi, występującymi na wymienionym obszarze, zalecane działania mogą nie przynieść oczekiwanego efektu.	Paweł Sawastynowicz	Uwaga nieuwzględniona Należy podkreślić, że zaburzone stosunki wodne (o ile rzeczywiście mają wpływ – torfowiska wysokie są zwykle w dalekim stopniu niezależne od poziomu wód gruntowych; wymaga to badań hydrologiczno-siedliskowych) nie zwalniają z obowiązku utrzymania siedliska. Torfowisko wysokie (7110) w oddziale 202g ma w zasadzie komplet typowych gatunków roślin, łącznie z niektórymi gatunkami dolinkowymi, a jedynym istotnym zniekształceniem jest jak dotąd ekspansja sosny o znacznych przyrostach rocznych. Ekspansja sosny zwiększa odwodnienie siedliska i przyspiesza jego degradację. Usunięcie podrostu sosny ograniczy te niekorzystne procesy, przede wszystkim zmniejszając transpirację (parowanie wody z torfowiska) oraz eliminując przemiany glebowe związane z obecnością drzewostanu (w tym wpływu korzeni sosen na stosunki glebowe). Działania

l.p.	Uwagi i wnioski	Podmiot zgłaszający	Sposób rozpatrzenia / odpowiedź
			te są właśnie celowe, ponieważ ograniczą procesy degradacji do czasu ustalenia i zlikwidowania głównej przyczyny niekorzystnych zmian (co z powodów formalno-prawnych może się opóźnić).
89	<p>Przedmiot ochrony – 1477 Sasanka otwarta zlokalizowana na terenie Nadleśnictwa Głęboki Bród w oddziałach 317b, 340i, 341a</p> <p>W trakcie wykonywania działań ochronnych nr 69 i 70 istnieje duże prawdopodobieństwo trwałego uszkodzenia przedmiotu ochrony. Zalecane działania mogą nadmiernie wyeksponować obiekt ochrony, co może zwiększyć szkodliwe oddziaływanie człowieka.</p>	Paweł Sawastynowicz	Uwaga uwzględniona. Zadania ochronne zostały pomyłkowo przyporządkowane punktowym miejscom występowania sasanki. Ochrona czynna gatunku jest skoncentrowana w wyznaczonych strefach.
90	<p>Przedmiot ochrony – 1437 Leniec bezpodkwiatkowy zlokalizowany na terenie Nadleśnictwa Głęboki Bród w oddziale 317b</p> <p>W trakcie wykonywania działań ochronnych nr 64 i 65 istnieje duże prawdopodobieństwo trwałego uszkodzenia przedmiotu ochrony. Zalecane działania mogą nadmiernie wyeksponować obiekt ochrony, co może zwiększyć szkodliwe oddziaływanie człowieka.</p>	Paweł Sawastynowicz	Uwaga uwzględniona. Zadania ochronne zostały pomyłkowo przyporządkowane punktowym miejscom występowania leńca. Ochrona czynna gatunku jest skoncentrowana w wyznaczonych strefach.
91	<p>9170 Grąd subkontynentalny - lokalizacja działania ochronnego Nr. 50</p> <p>oddz. 1072 g - Rb IIIb planowana na 2018 r.</p>	Jan Sewastynowicz	Uwaga nieuwzględniona. Nie ma tu sprzeczności. Przebudowa drzewostanów w kierunku poprawienia zgodności fitocenozy z siedliskiem przyrodniczym jest jednym z działań

l.p.	Uwagi i wnioski	Podmiot zgłaszający	Sposób rozpatrzenia / odpowiedź
			ochronnych.
92	1355 Wydra - lokalizacja działania Nr. 54 oddz. 1057 h - Rb Ib planowana na 2015 i 2021 r. oddz. 1059 c - Rb Ib planowana na 2016 i 2022 r. oddz. 1059 g - poletko dzierżawione przez koło łowieckie "GON" oddz. 1071 g - Rb IIIb planowana na 2019 r. oddz. 1073 g - Rb IIIa planowana na 2018 r. oddz. 1074 f - Rb IIIb planowana na 2020 r.	Jan Sewastynowicz	Odpowiedź jak w punkcie 9.
93	1477 Sasanka otwarta - lokalizacja działania ochronnego Nr. 69, 70, 71, 72, 73 oddz. 1042 c - Rb Ib planowana na 2014 r. oddz. 1057 b - Rb Ib planowana na 2015 i 2021 r.	Jan Sewastynowicz	Uwaga częściowo uwzględniona. W tym przypadku zastosowanie ma działanie nr 72. Nie powinno tu być żadnych konfliktów. Zadania ochronne zostały pomyłkowo przyporządkowane punktowym miejscom występowania sasanki. Ochrona czynna gatunku jest skoncentrowana w wyznaczonych strefach.
94	91D0 Bory i lasy bagienne - lokalizacja działania Nr. 43 oddz. 1016 c i 1056 i - co roku występują i są wycinane drzewa trocinkowe (kornik drukarz).	Jan Sewastynowicz	Uwaga nieuwzględniona. Działanie nr 43 zabrania użytkowania rębego. Cięcia sanitarne i pielęgnacyjne są dozwolone.
95	„Podmiot odpowiedzialny za wykonanie”. Wnosimy o zmianę brzmienia zapisu „Działania niezwiązane z gospodarką leśną wykonuje właściwy nadeśniczy po uzyskaniu środków z funduszy zewnętrznych” na zapis o treści „Działania niezwiązane z gospodarką leśną wykonuje	Nadleśnictwo Suwałki, ul. Wojska Polskiego 1, 16-400 Suwałki	Odpowiedź jak w punkcie 70.

l.p.	Uwagi i wnioski	Podmiot zgłaszający	Sposób rozpatrzenia / odpowiedź
	<p>właściwy nadleśniczy po zapewnieniu przez orgn nadzorujący środków finansowych”. Wg „Ramowych wytycznych w sprawie projektowania w PUL zadań z zakresu ochrony przyrody dla obszaru Natura 2000 na gruntach w zarządzie nadleśnictwa” zatwierdzonych w dniu 21 marca 2013 roku przez Głównego Konserwatora Przyrody – jedynie w przypadku zadań ochronnych związanych z gospodarką leśną, finansowanie ich odbywa się ze środków własnych LP, zgodnie z ustawą o lasach. W pozostałych przypadkach czynności i działania w zakresie ochrony czynnej dla przedmiotów ochrony Natura 2000 na gruntach PGL LP finansowane są ze środków budżetowych lub innych środków zewnętrznych zgodnie z art. 39 ustawy o ochronie przyrody. Odpowiedzialnym za realizację zadań ochronnych jest organ ustanawiający plan zadań ochronnych. W przypadku powierzenia ww. zadań zgodnie z art. 32 ustawy o ochronie przyrody właściwemu terytorialnie nadleśnictwu, Dyrektor RDOŚ może nakazać wykonanie tych zadań po zapewnieniu środków finansowych. W związku z tym wnioskuję się o dostosowanie projektu PZO do przedmiotowych wytycznych i zmianę zapisów w tej kwestii. W przypadku planowanych działań ochronnych nie związanych z gospodarką leśną na gruntach PGL LP (np. koszenie, odkrzaczanie, powstrzymywanie sukcesji, itp.) i ich powierzania właściwemu nadleśniczemu wnosimy o zmianę zapisu na zaproponowaną powyżej.</p>		

l.p.	Uwagi i wnioski	Podmiot zgłaszający	Sposób rozpatrzenia / odpowiedź
96	Bardzo ważnym elementem PZO jest odpowiednie wyliczenie niezbędnych nakładów i kosztów realizacji projektowanych zadań ochronnych. Niestety w tabeli dotyczącej działań ochronnych nie wszędzie są wyliczone koszty szacunkowe, a ich wysokość często wzbudza kontrowersje. W przypadku ochrony biernej podaje się brak kosztów, z czym nie można się zgodzić. W związku z tym wnioskuję o podanie metodyki wyliczania kosztów oraz uzupełnienie brakujących danych. Pozwoli to na analizę danych i ewentualną ich weryfikację. Wydaje się, iż zasadnym było by podanie kosztów jednostkowych danego działania w danym roku, np. w przeliczeniu na 1 ha, itp. Wówczas dane były by bardziej wiarygodne. Należy mieć na względzie, iż wyliczone koszty będą stanowić podstawę do ubiegania się o środki na wykonawstwo poszczególnych działań ochronnych.	Nadleśnictwo Suwałki, ul. Wojska Polskiego 1, 16-400 Suwałki	Odpowiedź jak w punkcie 69.
97	Opracowany dokument ingeruje w sferę gospodarki regionu. Zapisy silnie ograniczają i modyfikują funkcjonowanie lokalnych społeczności (np. działanie nr 3 zaplanowane dla ochrony siedliska 3140 Twardowodne oligo- i mezotroficzne zbiorniki wodne z podwodnymi łakami ramienic Charetea, dotyczące zakazu zmiany przeznaczenia gruntów na cele nierolnicze i nieleśne wokół wyznaczonych jezior). W związku z położonymi tam obszarami spełniającymi obecnie funkcje rekreacyjno – turystyczne oraz licznymi uwagami dotyczącymi tego zapisu zgłaszanymi podczas spotkań	Nadleśnictwo Suwałki, ul. Wojska Polskiego 1, 16-400 Suwałki	Uwaga nieuwzględniona. Zrównoważony rozwój, o którym mowa w art. 5 Konstytucji, polega m. in. na ochronie środowiska, jako dobra wspólnego, na dostosowaniu rozwoju do ograniczeń środowiskowych i do potrzeby zachowania środowiska dla przyszłych pokoleń. Dlatego konieczne, potrzebne i konstytucyjnie dopuszczalne są ograniczenia wynikające właśnie z potrzeby ochrony środowiska.

l.p.	Uwagi i wnioski	Podmiot zgłaszający	Sposób rozpatrzenia / odpowiedź
	<p>ZLW, zasadnym jest uwzględnienie istniejących tam potrzeb społecznych (np. budowa kanalizacji, instalacji wodociągowej, rozbudowa istniejących ośrodków wypoczynkowych, itp.). Wszak zgodnie z ideą obszarów Natura 2000 ochrona przyrody i funkcjonowanie człowieka, w tym również gospodarcze, powinny się uzupełniać. Należy zaznaczyć, iż sieć Natura 2000 nie jest tylko wąsko rozumianą ochroną przyrody, gdyż w swych założeniach uwzględnia również wymogi gospodarcze, społeczne i kulturowe oraz cechy regionalne lokalnych społeczności. Na straży wskazanych uwarunkowań stoi art. 5 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej zapewniający ochronę środowiska, kierując się zasadą zrównoważonego rozwoju. Dlatego organ podejmujący strategiczne decyzje powinien uwzględniać i ważyć zarówno interes społeczny, publiczny, gospodarczy, jak i słuszny interes obywatela.</p>		<p>Wskazane interesy zostały zważone, ale uwzględniono również wymóg „zrównoważenia” rozwoju, w tym interesy przyszłych pokoleń. Biorąc pod uwagę wrażliwość jezior, zwłaszcza mezotroficzných, zaproponowane rozwiązania są zasadne i konieczne właśnie jako element zrównoważenia rozwoju.</p> <p>Nie ma ważnego interesu społecznego w zabudowie stref przyjeziornych. Przeciwnie, w interesie społecznym leży zachowanie jezior i ich otoczenia - jako dobra publicznego - w dobrym stanie! Interes społeczny nie sprowadza się tylko do interesu „lokalnych społeczności”.</p>
98	<p>Przedmiot ochrony 3140 – działanie ochronne nr 3 (str. 241) – do strefy ochronnej Jeziora Staw ujęto pododdziały 229m, 231c, 231j, które stanowią grunty rolne, położone bezpośrednio przy drogach publicznych. Zdaniem Nadleśnictwa objęcie tych pododdziałów strefą ochronną może utrudnić w przyszłości wykorzystanie tych gruntów, które i tak znajdują się w strefie zwartej zabudowy miejscowości Płociczno.</p>	<p>Nadleśnictwo Suwałki, ul. Wojska Polskiego 1, 16-400 Suwałki</p>	<p>Uwaga uwzględniona dla wydzielenia 231c. W pozostałych przypadkach wydzielenia nie są położone przy drogach i mają półnaturalny charakter; rolny charakter działki nie wyklucza włączenia jej w strefę ochrony jeziora.</p>
99	<p>Przedmiot ochrony 91D0 – (lokalizacja z załącznika nr 5) – Nadleśnictwo Suwałki wnosi o ponowną weryfikację</p>	<p>Nadleśnictwo Suwałki, ul. Wojska Polskiego 1,</p>	<p>Uwaga częściowo uwzględniona. Wykonawca przeanalizował płyty wskazane</p>

l.p.	Uwagi i wnioski	Podmiot zgłaszający	Sposób rozpatrzenia / odpowiedź
	<p>pododdziałów zakwalifikowanych jako siedliska naturalne. Niezbędne jest określenie podtypów tego siedliska gdyż w ramach jednostki ochronnej 91D0 występuje kilka podtypów o znacznym zróżnicowaniu. Mając na uwadze rodzaj podłoża glebowego (gleby murszowo-torfowe na torfach niskich), warunki wilgotnościowe (znaczne odwodnienie) i występujący drzewostan (udział olszy), należy stwierdzić iż wyznaczono do ochrony pododdziały, które nie powinny być do niej zakwalifikowane. Szczegółowe uwagi przedstawiono w tabeli stanowiącej załącznik do niniejszego pisma.</p> <p>Działanie 43 (str. 258) – wyłączenie z użytkowania rębnego w przypadku 91D0 – bory i lasy bagienne – jest niezgodne z opisem działań pod tabelą. Na str. 270 „Na borach i lasach bagiennych (91D0) zaprojektowano wyłączenie z użytkowania wszystkich płatów siedliska”. Zwraca się uwagę, iż całkowite wyłączenie z użytkowania może uniemożliwić ewentualne działania hodowlano-ochronne na rzecz utrzymania stanu siedliska. Wnioskuje się o ujednolicenie zapisów dotyczących planowanych działań wg tabeli.</p>	16-400 Suwałki	<p>przez Nadleśnictwo w załączniku do uwag i wniośł stosowne poprawki.</p> <p>Siedlisko przyrodnicze 91D0 nie jest podzielone na podtypy z dwóch powodów: nie ma takiej potrzeby, ponieważ zarówno zagrożenia jak i działania ochronne są jednakie dla wszystkich podtypów. Po drugie w ramach PZO nie była prowadzona inwentaryzacja siedlisk przyrodniczych, a dane nadleśnictwa (Invent 2007) są nieprecyzyjne, niezadowalające.</p> <p>Zapis ze str. 270 pochodzi z poprzedniej wersji dokumentu przed konsultacjami z ZLW i jest niedociągnięciem. Wykonawca poprawił zapis.</p>
100	<p>Przedmiot ochrony 91E0 – Nadleśnictwo Suwałki nie zostało wymienione jako podmiot odpowiedzialny za wykonanie działania nr 46. W załączniku nr 7 należy zaznaczyć iż siedlisko naturalne 91E0 występuje tylko na części (ok. 40% powierzchni), a nie w całym pododdziale 231f.</p>	Nadleśnictwo Suwałki, ul. Wojska Polskiego 1, 16-400 Suwałki	<p>Uwaga uwzględniona.</p> <p>Nadleśnictwo Suwałki zostało dopisane do podmiotów odpowiedzialnych za wykonanie działania nr. 46.</p> <p>Przy załącznikach umieszczone zostało sprostowanie dotyczące wykonywania</p>

l.p.	Uwagi i wnioski	Podmiot zgłaszający	Sposób rozpatrzenia / odpowiedź
			zabiegów w poszczególnych wydzieleniach.
101	Działanie 46 (str. 259) – wnioskuje się o usunięcie TP i TW. Z uwagi, iż rodzaj i charakter zabiegu ma być dostosowany do fazy rozwojowej drzewostanu nie można ograniczać tego do dwóch rodzajów zabiegu. Umożliwi to właściwe przeprowadzenie czynności hodowlano-ochronnych oraz wprowadzenie młodego pokolenia.	Nadleśnictwo Suwałki, ul. Wojska Polskiego 1, 16-400 Suwałki	Uwaga uwzględniona. Zapis został zmodyfikowany.
102	Przedmiot ochrony 9170 Na „Mapie lokalizacji działań ochronnych” w oddziale 231 pozostawiono oznaczenia siedlisk grądowych. Brak tych lokalizacji w załączniku pt.:” Lokalizacja działań ochronnych w formie zestawienia działek ewidencyjnych i wydzieleń leśnych”. Nadleśnictwo Suwałki wnosi o ich usunięcie z ww. mapy oraz o nie wskazywanie Nadleśnictwa Suwałki jako podmiotu odpowiedzialnego za wykonanie działania nr 49 (str. 259). Wnosimy również o usunięcie z opisu działania ochronnego nr 49 nazw zabiegów TW i TP. Zapis ten ogranicza wykonywanie zabiegów w pozostałych fazach rozwojowych drzewostanu np. CW, CP.	Nadleśnictwo Suwałki, ul. Wojska Polskiego 1, 16-400 Suwałki	Uwaga uwzględniona. Mapa została poprawiona. Zapis działania nr 49 został zmodyfikowany.
103	Działanie nr 52 (str. 260) – zapis o treści „...Zakaz usuwania martwych i powalonych drzew....” – należy z uwagi na możliwe wystąpienie zagrożenia ze strony takich drzew dla bezpieczeństwa ludzi, zwierząt i mienia, zastąpić zapisem: „Pozostawianie martwych i powalonych drzew”.	Nadleśnictwo Suwałki, ul. Wojska Polskiego 1, 16-400 Suwałki	Uwaga jest zasadna. Zapis został zmieniony na zaproponowany przez nadleśnictwo.

l.p.	Uwagi i wnioski	Podmiot zgłaszający	Sposób rozpatrzenia / odpowiedź
104	<p>Przedmiot ochrony 1166 – występowanie traszki grzebieniastej w oddziale 210g stwierdzone zostało na zarastającym rowie melioracyjnym z wodą pojawiającą się okresowo. Zgodnie z biologią gatunku, do rozmnażania traszka grzebieniasta wymaga zbiorników z wodą stojącą. W opinii Nadleśnictwa nie jest to zbiornik spełniający te wymagania i w przyszłości trudno będzie zapewnić w tym miejscu wodę stojącą, a co za tym idzie również utrzymać obecność gatunku. Nadleśnictwo Suwałki wnosi o usunięcie lokalizacji działania ochronnego w pododdziale 210g. Jednocześnie pragniemy zauważyć, iż propozycja działania ochronnego nr 56 (str. 261) mówiąca: „(...) Zapobieganie wypłycań i zarastaniu, zapobieganie nadmiernemu ocienieniu lustra wody poprzez usuwanie zakrzaczeń w bezpośrednim sąsiedztwie zbiorników w których występują traszki” nie jest zgodna z propozycjami działań ochronnych dla tego gatunku zawartymi w „Poradniku ochrony siedlisk i gatunków Natura 2000 podręcznik metodyczny, Tom 6. Gatunki zwierząt (z wyjątkiem ptaków) str. 292 cytata: „wokół zbiorników, w których rozmnażają się traszki, powinien istnieć przynajmniej 20 metrowy pas zróżnicowanego siedliska z zaroślami i zadrzewieniami.”</p>	<p>Nadleśnictwo Suwałki, ul. Wojska Polskiego 1, 16-400 Suwałki</p>	<p>Uwaga uwzględniona. Wykonawca po przeanalizowaniu materiałów podjął decyzję o usunięciu tego stanowiska.</p>
105	<p>Przedmiot ochrony 1477 – Nadleśnictwo Suwałki nie potwierdza stanowiska sasanki otwartej w pododdziale 176a. Stanowisko do weryfikacji.</p>	<p>Nadleśnictwo Suwałki, ul. Wojska Polskiego 1, 16-400 Suwałki</p>	<p>Uwaga nieuwzględniona. Stanowisko położone jest na skraju gruntów LP i PKP, potwierdzone w 2012 roku.</p>

l.p.	Uwagi i wnioski	Podmiot zgłaszający	Sposób rozpatrzenia / odpowiedź
106	<p>Nadleśnictwo Suwałki wnosi o korektę zapisu działania nr 73 (str. 266) w zakresie zakazu obsadzania upraw od strony dróg i linii podziału powierzchniowego na Bśw i BMśw innymi gatunkami niż sosna i brzoza a także dopuszczenia w strefach zacięzionych obsadzania upraw świerkiem tylko w zmieszaniu kępowym. Charakterystyka ekologiczna sasanki otwartej opisana w „Poradniku siedlisk i gatunków Natura 2000 podręcznik metodyczny tom 9. Gatunki roślin.” Stwierdza, iż gatunek ten występuje w miejscach prześwietlonych, o wystawie południowo-zachodniej i południowej, zwykle na skraju borów sosnowych”. Zdaniem nadleśnictwa, popartym wieloletnimi obserwacjami własnymi, sasanka otwarta występuje na styku drzewostanów i otwartych przestrzeni (np. torowisk kolejowych, dróg publicznych), które zapewniają duży dostęp światła. Projektowany sposób prowadzenia ma sens jedynie przy autostradach i liniach kolejowych, natomiast nie jest zasadny przy drogach leśnych i liniach podziału powierzchniowego z uwagi na zbyt duży stopień zacięzienia. Jednocześnie należy sprecyzować lokalizację działania nr 73 tylko do pododdziałów wymienionych w załączniku pt. „Lokalizacja działań ochronnych w formie zestawienia działek ewidencyjnych i wydzieleń leśnych”, gdyż w tej chwili zapis sugeruje, iż zakaz odnosi się do wszystkich upraw na Bśw i BMśw zakładanych w granicach zasięgu Ostoi Augustowskiej.</p>	<p>Nadleśnictwo Suwałki, ul. Wojska Polskiego 1, 16-400 Suwałki</p>	<p>Uwaga nieuwzględniona.</p> <p>Rzeczywiście, największe stanowiska sasanki występują przy większych otwartych liniowych elementach krajobrazu w obrębie borów (linia kolejowa, drogi publiczne). Mniej licznie (przez co trudniej go wykryć) gatunek występuje również przy liniach podziału powierzchniowego (tzw. „oddziałowych”) i drogach gruntowych o odpowiedniej wystawie. W związku z zwiększającym się zacięzieniem w borach Puszczy Augustowskiej i postępującym zanikiem stanowisk (w tym całkowitym zanikiem stanowisk wewnątrz drzewostanów), należy chronić wszystkie istniejące i potencjalne miejsca występowania gatunku i spodziewać wzrostu znaczenia obrzeży linii podziału powierzchniowego i obrzeży dróg leśnych w ochronie gatunku, o ile sprzyjająca jej gospodarka leśna (kształtowanie widnych obrzeży drzewostanów czysto sosnowych) na to pozwoli.</p> <p>Jeśli chodzi o objęcie wszystkich siedlisk Bśw i BMśw zapisem o zakazie obsadzania upraw innymi gatunkami niż sosna i brzoza, jest on w pełni uzasadniony, ponieważ – na co wskazują również liczne obserwacje służb LP z terenu</p>

l.p.	Uwagi i wnioski	Podmiot zgłaszający	Sposób rozpatrzenia / odpowiedź
			<p>Puszczy Augustowskiej oraz np. publikowane wyniki badań naukowych – sasanka otwarta funkcjonuje na zasadzie metapopulacji. Oznacza to, że populacje kolonizują dostępne siedliska (np. otwarte na skutek gospodarki leśnej) a następnie zanikają (ze względu na postępujące procesy sukcesji, wzrostu zacienienia itd.). Konieczne jest zatem zapewnienie istnienia dogodnych do kolonizacji miejsc. Takie miejsca powstają najczęściej w wyniku sprzyjającej sasance gospodarce leśnej (rębnie I, obsadzanie upraw w całości sosną) i odpowiednie kształtowanie brzegu upraw. Ma to kluczowe znaczenie dla funkcjonowania metapopulacji gatunku w Puszczy Augustowskiej. Sama ochrona istniejących stanowisk, ze względu na ich niekiedy efemeryczny charakter (czego świadectwem są np. wieloletnie obserwacje leśniczych), nie wystarczy.</p>
107	Błędnie zapisana numeracja oddziałów na mapie. Wartości trzycyfrowe zapisane są niepełnie, np. oddz, 231 zapisany jest jako oddział 23.	Nadleśnictwo Suwałki, ul. Wojska Polskiego 1, 16-400 Suwałki	Uwaga uwzględniona. Wykonawca wprowadził odpowiednie poprawki.
108	Przedmiotowe zarządzenie w załączniku 5 powołanym w paragrafie 6 dotyczącym zadań ochronnych ustanawia zakazy i nakazy (działanie nr 1 , 3 , 4) bez odniesienia się do	Dariusz Bieryło 15 -378 Śródlisie ul. Świerkowa 5	Uwag nieuwzględniona. Działania ochronne zaplanowane w ramach PZO odnoszą się do przedmiotów ochrony (tu

l.p.	Uwagi i wnioski	Podmiot zgłaszający	Sposób rozpatrzenia / odpowiedź
	<p>uprzedniego ustalenia prawdziwego i zgodnego ze istniejącym stanem faktycznym przebiegu linii brzegowej i rozgraniczenia gruntów przylegających do linii brzegowej działek. Stan ewidencyjny linii brzegowej jezior jest stanem ustalonym w latach 20 – 30 tych 20 wieku. Linia ta zmieniła na stałe swój przebieg i zachodzi prawna konieczność przed ustanowieniem zadań ochronnych ustaleniu aktualnego przebiegu linii brzegowej (lub ustanowienie równorzędnego nakazu ustalenia przebiegu tychże linii brzegowych wraz z działaniem ochronnym).</p> <p>Zaniechanie tego wymogu powoduje iż nakaz (zakaz) ochronny jest nakazem arbitralnym, pozbawionym możliwości realizacji wobec nieadekwatności faktycznej i powodującym niedający się usunąć konflikt między adresatem normy zakazującej a ustanawiającym normę. Usunięcie konfliktu będzie jedynie możliwe przez uchylenie aktu lub nakazu.</p> <p>O nieaktualności przebiegu linii brzegowej świadczą też mapy ewidencyjne uwzględniające urządzenia wodne zlokalizowane w graniach wód jezior.</p> <p>W tym stanie rzeczy Plan Zadań ochronnych powinien być uzupełniony lub zmieniony</p>		<p>siedlisk) istniejących na gruncie (w terenie), nie do granic istniejących na mapach. Zatem wątpliwości zgłoszone przez autora uwagi są bez przedmiotowe. Wskazana lokalizacja do działki geodezyjnej oznacza, iż działanie ochronne powinno zostać wykonane na części tej działki na której zlokalizowane jest siedlisko przyrodnicze, a nie na całej działce.</p>
109	<p>Łęgi (91E0). Ocena stanu siedliska (str.103) nie przekłada się na zadania ochronne (str.259). Zabiegi hodowlano-ochronne ograniczono tylko do TW i TP.</p>	Nadleśnictwo Augustów	<p>Uwaga została uwzględniona. Zapis odnośnie zabiegów hodowlano-ochronnych został zmodyfikowany.</p>

l.p.	Uwagi i wnioski	Podmiot zgłaszający	Sposób rozpatrzenia / odpowiedź
110	Przy borach i lasach bagiennych jako zagrożenie wykazano eksploatację lasu bez odnowienia – wycinkę lasu (str. 184). Jako że, na omawianym obszarze w 99% zarządzającym są LP – można to odczytywać jako zagrożenie ze strony LP. Zasady gospodarowania w LP wykluczają tego typu działania już na poziomie Ustawy o Lasach, więc postulujemy o usunięcie tego typu zapisów. Konsekwencją opisanych zagrożeń jest działanie nr 43 – wyłączenie z zagospodarowania. Zaniechanie wszelkich działań nie musi oznaczać ochrony siedliska – jak usunąć ekspansywną brzozę i kruszynę lub zainicjować odnowienie ?	Nadleśnictwo Augustów	Uwaga nieuwzględniona. Zagrożenie B03 występuje w przypadku lasów prywatnych, które często są eksploatowane bez żadnego nadzoru. W opisie zagrożenia wykonawca umieścił adnotację, że zagrożenie to dotyczy lasów będących własnością prywatną. Działanie ochronne nr 43 brzmi: „Wyłączenie z użytkowania rębego”, a nie wyłączenie z zagospodarowania. Jest to zapis zaproponowany przez nadleśnictwa w toku prac nad PZO.
111	Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (str. 193) Podobnie jak wyżej. Wypas bydła jako zagrożenie – raczej jako czynnik historyczny. W Nadleśnictwie Augustów klon jesionolistny spotyka się sporadycznie w drzewostanach. Zakaz odnowień sztucznych uniemożliwi kształtowanie składu gatunkowego.	Nadleśnictwo Augustów	Uwaga nieuwzględniona. Wypas bydła w lesie jest zakwalifikowany jako zagrożenie potencjalne. Jeżeli klon jesionolistny jest spotykany w drzewostanach to jest zagrożeniem, nawet jeżeli jego występowanie jest sporadyczne. Nigdzie w dokumentacji PZO nie ma zapisu, który zakazywałby wprowadzania odnowień sztucznych.
112	Ponownie dokument (str.208) zawiera tezę, że zagrożeniem dla grądów jest szeroko rozumiana gospodarka leśna. Tak jak w pkt. 14 nie zgadzamy się z tą tezą. Wielokrotne podnoszenie, że gospodarka leśna jest lub może być przyczyną zagrożenia dla grądów może utwierdzić w	Nadleśnictwo Augustów	Uwaga częściowo uwzględniona. Gospodarka leśna jako zagrożenie istniejące przedstawiona jest w PZO jedynie dwukrotnie w przypadku siedlisk grądowych oraz w przypadku sasanki otwartej.

l.p.	Uwagi i wnioski	Podmiot zgłaszający	Sposób rozpatrzenia / odpowiedź
	przekonaniu o niewłaściwie prowadzonej gospodarce leśnej przez PGLP, pomimo posiadanego certyfikatu FSC.		W przypadku grądów wykonawca miał na myśli bardziej działania prowadzone na gruntach prywatnych niż w lasach będących w zarządzie LP. Umieszczenie tego zapisu bez adnotacji, że nie dotyczy Lasów Państwowych rzeczywiście ma prawo budzić sprzeciw ze strony administracji LP. Wykonawca przy opisie zagrożenia umieścił sprostowanie.
113	Działanie ochronne dla torfowisk (str.212) zawiera zapis o usuwaniu drzew i krzewów ze wszystkich płatów roślinnych. Proponujemy zapis „usuwanie drzew i krzewów z powierzchni nie będących drzewostanami”. W dalszej części (zał. nr 1) wykazemy, że zabiegi usunięcia drzew zaproponowane są w drzewostanach.	Nadleśnictwo Augustów	Uwaga nieuwzględniona. W niektórych przypadkach siedliska torfowiskowe znajdują się w wydzieleniach opisanych jako drzewostany, ale są to płaty bezdrzewne, które stanowią tylko część wydzielenia (np. luka). Zaprojektowane działania ochronne dotyczą tylko siedliska Natura 2000, w części wydzieleni, w których to siedlisko się znajduje, a nie całych wydzieleni. Nie ma możliwości podania lokalizacji siedliska w inny sposób niż podanie numeru działki lub adresu leśnego.
114	Dla grądów subkontynentalnych (str. 214) celem działania jest m.in. „utrzymanie części siedlisk jako bazy propagul ...” Postulujemy o zrezygnowanie z kalki językowej i użycia sformułowań zrozumiałych przez późniejszych wykonawców PZO. Nr stanowiska jako lokalizacja	Nadleśnictwo Augustów	Uwaga częściowo uwzględniona. Według wykonawców użyte sformułowania są poprawne i powszechnie używane. Sposób lokalizacji przedmiotu ochrony w PZO jest określony w standardzie danych

l.p.	Uwagi i wnioski	Podmiot zgłaszający	Sposób rozpatrzenia / odpowiedź
	<p>przedmiotu ochrony jest nieczytelna, zmusza do sięgania po dodatkowe załączniki, proponujemy użycia (na gruntach LP) adresów leśnych. Do doprowadzenia zniekształconych płątów do stanu właściwego – proponuje się zastosować zabiegi ochronne dostosowane do fazy rozwojowej drzewostanu, przebudowę drzewostanu – później (str.259) używa się tylko TW i TP. Jest to znaczący błąd – TW i TP nie zapewniają skutecznych działań i nie dotyczą wielu faz rozwojowych drzewostanu, a na pewno nie zapewnia przebudowy drzewostanu.</p>		<p>przestrzennych GIS. Każdy poligon opatrzone jest niepowtarzalnym numerem GUID, którego 4 ostatnie symbole oznaczają określony poligon. Wprowadzenie adresów leśnych nie ma tu zastosowania. Ponadto często siedlisko zajmuje tylko część wydzielenia, lub w jednym wydzieleniu występuje kilka przedmiotów ochrony. Wpisywanie na mapę adresów leśnych spowodowało by w tym przypadku powtarzanie się kilkukrotnie adresów leśnych i wprowadzało by tylko dodatkowe zamieszanie. Zapisy dotyczące działań ochronnych zostały zmodyfikowane.</p>
115	<p>Bory i lasy bagienne: zastosowanie ochrony biernej (str.217, 259). Proponujemy zapis „wyłączenie z użytkowania rębego...” oraz umożliwienie wykonywania zabiegów ratowniczych w przypadku wystąpienia zagrożeń klęskowych.</p>	Nadleśnictwo Augustów	<p>Uwaga nieuwzględniona. Zastosowanie ochrony biernej dotyczy płątów znajdujących się w rezerwatach. Jest to zapis zaakceptowany przez nadleśnictwa w toku prac nad PZO. Wprowadzenie zapisu umożliwiającego wykonywanie zabiegów ratowniczych nie jest tu celowe ponieważ w takich przypadkach jednorazową decyzję podejmuje RDOS/GDOŚ na wniosek nadleśnictwa.</p>
116	<p>Łęgi (str.230, 259)) – TW i TP nie zapewniają skutecznych działań i nie dotyczą wielu faz rozwojowych drzewostanu, a na pewno nie zapewnią w razie konieczności, przebudowy</p>	Nadleśnictwo Augustów	<p>Uwaga uwzględniona. Zapis został zmodyfikowany.</p>

l.p.	Uwagi i wnioski	Podmiot zgłaszający	Sposób rozpatrzenia / odpowiedź
	drzewostanu.		
117	<p>W podsumowaniu (str.238) nie zgadzamy się na zapis w działaniach ochronnych na siedliskach mokradłowych polegających na usunięciu drzew i krzewów i usunięcie biomasy.</p> <p>Zapis „nadmierne użytkowanie” sugeruje, że dotychczasowy PUL jest zły! Brak wskazania źródeł finansowania przy rozległości zaprojektowanych prac każe zadać pytanie – czy jest to wykonalne?</p>	Nadleśnictwo Augustów	<p>Uwaga nieuwzględniona.</p> <p>Podsumowanie jest krótkim opisem działań zaprojektowanych w tabeli. Powstrzymywanie sukcesji poprzez usuwanie drzew i krzewów jest często jedynym sposobem ochrony siedlisk mokradłowych.</p> <p>Stwierdzenie przedstawione w uwadze zostało wyrwane z kontekstu. Cały zapis brzmi: „Cel działań ochronnych na leśnych siedliskach przyrodniczych przewidziany do realizacji w okresie obowiązywania PZO to poprawa ich stanu na płatach, na których zidentyfikowano różnego rodzaju zaburzenia oraz niepogarszanie stanu płatów siedlisk dobrze wykształconych przez stosowanie niewłaściwych zabiegów gospodarczych, nadmierne użytkowanie, itp.”.</p> <p>Powyższy zapis nie stwierdza, że nadleśnictwo nadmiernie użytkuje jakieś elementy przyrodnicze, a jedynie wskazuje czego należy unikać aby nie pogarszać stanu siedlisk.</p> <p>Odnosnie źródeł finansowania odpowiedź jak w punkcie 70.</p>
118	Nie określono zasad realizacji PZO w okresach przejściowych, do czasu uwzględnienia go w nowym PUL	Nadleśnictwo Augustów	<p>Uwaga nieuwzględniona.</p> <p>PZO z chwilą wydania zarządzenia Dyrektora</p>

l.p.	Uwagi i wnioski	Podmiot zgłaszający	Sposób rozpatrzenia / odpowiedź
	(str.239-269), kto ma uzyskać fundusze zewnętrzne?		RDOŚ wchodzi w życie i powinien być realizowany. Sposób, w jaki zapisy PZO zostaną przeniesione do PUL, jest poza zakresem PZO.
119	Mokradła (siedliska 7110,7140,7210,7230) – powinno być: usuwanie drzew i krzewów na płatach nie mających charakteru drzewostanu.	Nadleśnictwo Augustów	Uwaga nieuwzględniona. Płaty zakwalifikowane jako siedliska 7110,7140,7210,7230 nie mają charakteru drzewostanu. W przypadku podania w załączniku wydzielenia z drzewostanem, działania ochronne dotyczą tylko części wydzielenia, na której znajduje się siedlisko mokradłowe, a nie całego wydzielenia. Sprostowanie zostało umieszczone przy załącznikach.
120	Siedliska leśne (9170,91E0) odsłanianie nalotów i podrostów gat. liściastych przy użyciu zabiegów hodowlano-ochronnych, choć dalej wspomina się tylko o TW i TP.	Nadleśnictwo Augustów	Uwaga uwzględniona. Zostały wprowadzone zmiany w zapisie działań ochronnych.
121	Wydra – zaprojektowano zwalczanie norki w jednym wydzieleniu, naszym zdaniem brak jest zagrożeń dla wydry, wykreślić działania ochronne, tak jak dla bobra i wilka.	Nadleśnictwo Augustów	Uwaga nieuwzględniona. Zdaniem wykonawców zagrożenie ze strony norki amerykańskiej występuje na terenie ostoi. Działanie ochronne zostaje utrzymane.
122	Sasanka – zaprojektowano strefy ochronne. Co to mają być za strefy, kto je ustalił i na jakiej podstawie prawnej?	Nadleśnictwo Augustów	Uwaga nieuwzględniona. Strefy zostały zaprojektowane przez eksperta botanika na podstawie prowadzonych wieloletnich badań.

l.p.	Uwagi i wnioski	Podmiot zgłaszający	Sposób rozpatrzenia / odpowiedź
123	Wskazania do dokumentów planistycznych (str.315) łąki, poletka łowieckie i inne nieleśne utrzymywać jako trwałe użytki zielone...postulujemy o wykreślenie i pozostawienie zapisu: powstrzymywać wtórną sukcesję. Zapis „nie niszczyć siedlisk bobrów” – wykreślić, prawo nie dopuszcza do tego typu działań.	Nadleśnictwo Augustów	Uwaga uwzględniona. Wprowadzono odpowiednią korektę zapisów.
124	Cele działań ochronnych, zał. 4 – nr 12 – „bezwarunkowe usuwanie drzew i krzewów na wszystkich płatach” zamienić na „usuwanie drzew i krzewów na płatach nie tworzących drzewostanów”.	Nadleśnictwo Augustów	Uwaga nieuwzględniona. W załączniku nr 4 pod pozycją nr 12 nie ma takiego stwierdzenia na jakie powołuje się nadleśnictwo. Zapis z załącznika 4 brzmi: „Odtworzenie i utrzymanie właściwego stanu ochrony przez wprowadzenie ochrony czynnej (usuwanie drzew i krzewów) na wszystkich płatach siedliska.”
125	Cele działań ochronnych, zał. 4 – nr 18 – „bierna” zamienić na „wyłączenie z zagospodarowania rębego z możliwością działań hodowlano-ochronnych”.	Nadleśnictwo Augustów	Uwaga uwzględniona. Zapis zmieniono na zapis zgodny z działaniem nr 43 w dokumentacji SDP.
126	Cele działań ochronnych, zał. 4 – nr 46 – TW i TP ograniczają spektrum działań hodowlanych, proponujemy wykreślenie TW i TP.	Nadleśnictwo Augustów	Uwaga uwzględniona. Wprowadzono odpowiednią korektę zapisu.
127	Cele działań ochronnych, zał. 4 – nr 49 – jw.	Nadleśnictwo Augustów	Uwaga uwzględniona. Wprowadzono odpowiednią korektę zapisu.
128	Cele działań ochronnych, zał. 4 – nr 54 – lokalizacja z zał. 7 do zmiany, o czym pisaliśmy wcześniej, sposób redukcji	Nadleśnictwo Augustów	Odpowiedź jak w punkcie 9.

l.p.	Uwagi i wnioski	Podmiot zgłaszający	Sposób rozpatrzenia / odpowiedź
	poprzez pułapki – dyskusyjny, a wykonawca PZŁ na obwodach łowieckich wyłączonych nadleśnictwa (OHZ) - nie do przyjęcia.		
129	Cele działań ochronnych, zał. 4 – nr 58 – lokalizacja z zał. 7 do korekty.	Nadleśnictwo Augustów	Uwaga uwzględniona. Lokalizacja działania została poprawiona.
130	Cele działań ochronnych, zał. 4 – nr 69-71 – strefy jakie?, kto je wyznaczy? Wykaszenie gat. ekspansywnych runa i usunięcie biomasy, usuwanie świerka i innych liściastych – de facto jest to odwracanie wieloletnich procesów sukcesyjnych i tak skazanych w dłuższej perspektywie na niepowodzenie. Nieodpowiedzialnością jest projektowanie takich działań i narażanie podatnika na koszty.	Nadleśnictwo Augustów	Uwaga nieuwzględniona. Strefy są wyznaczone (załączniki nr 3 i 5). Możliwych źródeł finansowanie ochrony czynnej jest wiele, możliwości ubiegania się o środki zmieniają się istotnie z roku na rok, a o przyznaniu środków decydują procedury konkursowe. Zadaniem PZO jest wskazanie potrzeb i kosztów (co istotnie ułatwi ich pozyskanie w przyszłości), a o ich pozyskanie powinny starać się instytucje odpowiedzialne za obszar. Polski podatnik w szerokim zakresie korzysta w funduszy unijnych, a obowiązkiem krajów członkowskich UE jest wdrażanie Dyrektywy Siedliskowej. Cel ten jest zbieżny z interesem ochrony polskiej przyrody.
131	Cele działań ochronnych, zał. 4 – nr 78 – zał. 7 – nie stwierdzamy występowania.	Nadleśnictwo Augustów	Uwaga nieuwzględniona. Lokalizacja stanowisk wskazana została przez eksperta.
132	Przekazana warstwa mapy numerycznej z siedliskami użytymi do PZO nie nadawała się do analizy, jest wadliwa, po nałożeniu nie pokrywa się z wydzieleniami używanymi w	Nadleśnictwo Augustów	Mapy wykonane na potrzeby PZO zostały stworzone przy użyciu wersji LMN przekazanej przez RDLP w Białymstoku w 2012 roku.

l.p.	Uwagi i wnioski	Podmiot zgłaszający	Sposób rozpatrzenia / odpowiedź
	nadleśnictwie.		Leśna Mapa Numeryczna jest aktualizowana „na bieżąco” i stąd zapewne mogą wynikać rozbieżności (różne wersje). Mapy wykonane na potrzeby PZO są warstwami niezależnymi i wykonawcy nie mają możliwości (obowiązku) ciągłego dostosowywania ich do ciągle aktualizowanych wersji LMN. Jeżeli nadleśnictwa chcą uzyskać informację o lokalizacji przedmiotów ochrony itp. z map PZO (w przypadku istnienia rozbieżności) mogą „przeciąć” je z aktualnie wykorzystywaną LMN i uzyskać potrzebne informacje. Ponieważ oprócz map „papierowych” wszystkie dane są przedstawione w standardzie GIS.
133	<p>Ustalenia wymaga tryb i sposób finansowania zadań ochronnych nie związanych z gospodarką leśną. Przy takim harmonogramie i skali zadań nadleśnictwa będą musiały z rocznym wyprzedzeniem składać wnioski (brak określenia źródła), po uzyskaniu środków ogłaszać przetargi. Przy takim trybie nie ma mowy o kompleksowych działaniach i możliwości pełnej realizacji założeń PZO.</p> <p>Naszym zdaniem, RDOŚ, jako odpowiedzialny za ostoję Natura 2000 PA, powinien zabezpieczyć środki finansowe i dopiero wtedy zlecać realizację zadań np. nadleśnictwom.</p>	Nadleśnictwo Augustów	Odpowiedź jak w punkcie 70.

l.p.	Uwagi i wnioski	Podmiot zgłaszający	Sposób rozpatrzenia / odpowiedź
134	Określenie i lokalizacja działania Nr 3 do całych wydziałów, często położonych w znacznej odległości od linii brzegowej, jest działaniem nieadekwatnym do celu ochrony. Takie same działania w odniesieniu do gruntów nie będących w zarządzie LP jest jawną dyskryminacją własności prywatnej i blokować będzie możliwość rozwoju turystyki i warunków życia społeczności lokalnej.	Nadleśnictwo Augustów	Uwaga nieuwzględniona. Wyznaczona strefa nie zawsze zajmuje całe wydzielenie leśne lub całą działkę geodezyjną. Sprostowanie zostało umieszczone w załącznikach. Odpowiedź również w punkcie 97.
135	Zgodnie z art. 28 ust. 10 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004r. o ochronie przyrody (Dz.U.2009.151.1220 z późn. zm.) oraz z art. 3 Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 17 lutego 2010 r. w sprawie sporządzania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 (Dz. U.2010.34.186) PZO dla obszaru Natura 2000 zawiera określenie działań ochronnych. Żaden z wymienionych aktów normatywnych nie zawiera upoważnienia do wprowadzania zakazów. Wobec powyższego wprowadzenie jako działań ochronnych zakazów np. zakaz zmiany stosunków wodnych lub zakazu zarybiania obcymi gatunkami ryb, nie znajduje uzasadnienia. Równocześnie stoi w sprzeczności z możliwością realizacji zadań statutowych na wodach, co do których dyrektor RZGW sprawuje uprawnienia właścicielskie. Wodami takimi w przypadku obszaru Natura 2000 Ostoja Augustowska są: Czarna Hańcza, Marycha, Rospuda, Wołkuszanka, Kanał Augustowski. Równocześnie informuje, że zapis art. 36 ustawy o ochronie	Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Warszawie	Uwaga nieuwzględniona. Wymienione dokumenty regulujące zakres działań w ramach PZO nakazują doprowadzenie stanu ochrony przedmiotów ochrony chronionych w obszarze Natura 2000 do stanu właściwego. Dobór narzędzi do spełnienia tych wymogów jest już tylko pochodną postawionych celów. Co do kwestii ograniczania działalności - nie podlega ograniczeniu działalność związana z utrzymaniem urządzeń i obiektów służących bezpieczeństwu przeciwpowodziowemu oraz działalność gospodarcza, rolna, leśna, łowiecka i rybicka, a także amatorski połów ryb, <u>jeżeli nie oddziałuje znacząco negatywnie na cele ochrony obszaru Natura 2000.</u> Przytoczony artykuł ustawy o ochronie przyrody w fragmencie wytłuszczonym powyżej jest

l.p.	Uwagi i wnioski	Podmiot zgłaszający	Sposób rozpatrzenia / odpowiedź
	<p>przyrody (Dz.U.2009.151.1220 z późn. zm.) mówi, że na obszarach Natura 2000, z zastrzeżeniem ust. 2, nie podlega ograniczeniu działalność związana z utrzymaniem urządzeń i obiektów służących bezpieczeństwu przeciwpowodziowemu oraz działalność gospodarcza, rolna, leśna, łowiecka i rybicka, a także amatorski połów ryb, jeżeli nie oddziałują negatywnie na cele ochrony obszaru natura 2000.</p> <p>Przy sformułowaniu zadań ochronnych powinna być uwzględniona przynależność wód poszczególnych jezior i rzek do obwodów rybackich, ustanowionych rozporządzeniem dyrektora RZGW. Ustalenia PZO nie mogą naruszyć praw użytkowników poszczególnych obwodów rybackich. PZO winien zapewnić prowadzenie gospodarki rybackiej zgodnie z aktualnym, pozytywnie zaopiniowanym operatem rybackim.</p>		<p>odpowiedzią na zgłoszoną uwagę (uzasadniony w projekcie PZO).</p>
136	<p>W tabeli 1.7 Kluczowe instytucje/osoby dla obszaru i zakres ich odpowiedzialności RZGW w Warszawie został wymieniony dwukrotnie.</p>	<p>Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Warszawie</p>	<p>Uwaga uwzględniona, tabela została poprawiona.</p>
137	<p>Mapa obszaru Natura 2000 (rozdział 1.3) jest nieczytelna, ponadto na mapie brakuje oznaczenia jezior i Kanału Augustowskiego oraz brakuje legendy i skali.</p>	<p>Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Warszawie</p>	<p>Uwaga uwzględniona. Mapa została poprawiona.</p>
138	<p>Rozkład arkuszy Mapy lokalizacji przedmiotów ochrony oraz Mapy lokalizacji działań ochronnych nie pozwala na zlokalizowanie wybranego punktu – brakuje podstawowych elementów pozwalających na lokalizację w przestrzeni np.</p>	<p>Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Warszawie</p>	<p>Uwaga nieuwzględniona. Przedstawione mapy zawierają miejscowości, drogi i inne elementy topograficzne. Ze względu na to, że obszar Puszczy</p>

l.p.	Uwagi i wnioski	Podmiot zgłaszający	Sposób rozpatrzenia / odpowiedź
	miejscowości, dróg.		Augustowskiej jest słabo zurbanizowany może się wydawać, że na mapach brakuje tych elementów.
139	Z informacji przedłożonych przez Nadleśnictwa wynika, że stwierdzono bardzo dużo rozbieżności pomiędzy lokalizacją poszczególnych przedmiotów ochrony z zaplanowanymi działaniami ochronnymi, a stanem na gruncie. W związku z tym wnioskuję się o rzetelne przeanalizowanie uwag Nadleśnictw w tym zakresie i usunięcie z projektu PZO wszelkich niezgodności w stosunku do stanu faktycznego. Jest to niezwykle ważne z uwagi na fakt, iż podczas prac nad przygotowaniem projektu PZO nie było weryfikacji siedlisk przyrodniczych na gruncie. Dlatego uwagi Nadleśnictw prowadzących stałe obserwacje przyrodnicze powinny być w jak największym stopniu wykorzystane. W efekcie przełoży się to na realną możliwość realizacji zatwierdzonego PZO.	Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Białymstoku	Uwaga uwzględniona. Błędne lokalizacje stanowisk zostały poprawione.
140	Warstwa shp z lokalizacją siedlisk przyrodniczych oraz stanowisk gatunków chronionych wykonana w ramach PZO nie jest kompatybilna z Leśną Mapą Numeryczną. Jest znaczne przesunięcie siedlisk w stosunku do wydzielen leśnych, a oddziały są błędnie ponumerowane. Dodatkowo stwierdzono rozbieżności pomiędzy częścią opisową i graficzną w przypadku lokalizacji siedlisk oraz gatunków chronionych roślin i zwierząt. W niektórych przypadkach brak jest lokalizacji na mapie (np. obuwik pospolity) lub lokalizacja jest błędna lub niepotwierdzona na gruncie (np. kumak nizinny, traszka	Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Białymstoku	Odpowiedź jak w punkcie 132. Błędy z lokalizacją stanowisk zostały usunięte.

l.p.	Uwagi i wnioski	Podmiot zgłaszający	Sposób rozpatrzenia / odpowiedź
	grzebieniasta, sasanka otwarta, lenieć bezpodkwatowy, li-piennik Loesela, obuwik pospolity). Dodatkowo Nadleśnic-twom przypisuje się zarząd działek będących inną własno-ścią (szczegóły w pismach Nadleśnictw). W związku z po-wyższym wnioskuję się o usunięcie niezgodności.		
141	Przy proponowaniu działań ochronnych w konkretnych loka-lizacjach należy wziąć pod uwagę inne formy ochrony wy-stępujące na danym terenie. W wielu przypadkach pokrywa-ją się one ze sobą (np. strefy ochrony, rezerваты przyrody, użytki ekologiczne). Wówczas wykonanie działań ochron-nych będzie uwarunkowane nie tylko pozyskaniem środków finansowych, ale szeregiem dodatkowych zezwoleń wynika-jących z obowiązujących uwarunkowań formalno - prawnych.	Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Białymstoku	Uwaga nieuwzględniona. Prawo ochrony przyrody jest tak skonstruowane, że podczas realizacji działań zawartych w PZO będą w niektórych przypadkach wymagane dodatkowe pozwolenia. Nie ma możliwości zawarcia w PZO zapisów, które ominęły by ten stan prawny.
142	Wg „Ramowych wytycznych w sprawie projektowania w PUL zadań z zakresu ochrony przyrody dla obszaru Natura 2000 na gruntach w zarządzie nadleśnictwa”, zatwierdzo-nych w dniu 21 marca 2013 roku przez Głównego Konser-watora Przyrody - jedynie w przypadku zadań ochronnych związanych z gospodarką leśną, finansowanie ich odbywa się ze środków własnych LP, zgodnie z ustawą o lasach. W pozostałych przypadkach czynności i działania w zakresie ochrony czynnej dla przedmiotów ochrony Natura 2000 na gruntach PGL LP finansowane są ze środków budżetowych lub innych środków zewnętrznych zgodnie z art. 39 ustawy	Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Białymstoku	Uwaga została rozpatrzona w sposób następujący. Zgodnie ze stanowiskiem Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska (pismo znak DON-WP.082.1.45.2013.jb.3 z dnia 18 lipca 2013r.), w akcie prawa miejscowego, jakim jest zarządzenie regionalnego dyrektora ochrony środowiska w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000, nie znajduje uzasadnienia uzależnienie zapisu realizacji działań ochronnych od uzyskania

l.p.	Uwagi i wnioski	Podmiot zgłaszający	Sposób rozpatrzenia / odpowiedź
	o ochronie przyrody. Odpowiedzialnym za realizację zadań ochronnych jest organ ustanawiający plan zadań ochronnych. W przypadku powierzenia ww. zadań zgodnie z art. 32 ustawy o ochronie przyrody właściwemu terytorialnie nadleśnictwu, dyrektor rdoś może nakazać wykonanie tych zadań po zapewnieniu środków finansowych. W związku z tym wnioskuję się o dostosowanie projektu PZO do przedmiotowych wytycznych i zmianę zapisów w tej kwestii. W przypadku planowanych działań ochronnych nie związanych z gospodarką leśną na gruntach PGL LP (np. koszenie, odkrzaczanie, powstrzymywanie sukcesji, itp.) i ich powierzenia właściwemu nadleśniczemu wnioskuję się o zapis: „po zapewnieniu środków finansowych przez organ ochrony przyrody”.		środków finansowych. W związku z tym, zapis „ <i>Właściwy nadleśniczy samodzielnie wykonuje zadania związane z gospodarką leśną. Działania niezwiązane z gospodarką leśną wykonuje właściwy nadleśniczy po uzyskaniu środków z funduszy zewnętrznych</i> ” zostaje usunięty zarówno z szablonu dokumentacji planu, jak i z projektu zarządzenia.
143	Bardzo ważnym elementem PZO jest odpowiednie wyliczenie niezbędnych nakładów i kosztów realizacji projektowanych zadań ochronnych. W tabeli dotyczącej działań ochronnych szacunkowe koszty nie wszędzie są wyliczone lub też podane kwoty budzą poważne wątpliwości. W przypadku ochrony biernej podaje się brak kosztów, z czym nie można się zgodzić. W związku z tym wnioskuję się o podanie metodyki wyliczania kosztów oraz uzupełnienie brakujących danych. Pozwoli to na analizę danych i ewentualną ich weryfikację. Wydaje się, iż zasadnym byłoby podanie kosztów jednostkowych danego działania w danym roku, np. w przeliczeniu na 1 ha, itp. Wówczas dane byłyby bardziej	Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Białymstoku	Odpowiedz jak w punkcie 69. Ponadto wykonawca opracowując ten PZO, ale również inne PZO w 2012 roku wielokrotnie zwracał się do przedstawicieli Lasów Państwowych o przedstawienie (wyliczenie) takich szacunkowych wartości dla działań związanych z gospodarką leśną. Ponieważ tylko Lasy Państwowe dysponują danymi na podstawie, których można by oszacować te koszty. Ze względu na ciągle zmieniające się stawki za wykonywanie usług związanych z pracami

l.p.	Uwagi i wnioski	Podmiot zgłaszający	Sposób rozpatrzenia / odpowiedź
	wiarygodne. Należy mieć na względzie, iż wyliczone koszty będą stanowić podstawę do ubiegania się o środki na wykonawstwo poszczególnych działań ochronnych.		leśnymi oszacowanie kosztów jest bardzo trudne i wskazanie konkretnej sumy często jest niemożliwe. Trzeba mieć też na uwadze, że zaprojektowane działania będą wykonywane w ciągu 10 lat i zaprojektowane w tym roku kwoty za kilka lat mogą być zupełnie nieadekwatne do sytuacji panującej na runku takich usług.
144	Opracowany dokument ingeruje w sferę gospodarki regionu. Zapisy silnie ograniczają i modyfikują funkcjonowanie lokalnych społeczności {np. działanie ochronne nr 3 zaplanowane dla ochrony siedliska: 3140 Twardowodne otłogi i mezo-troficzne zbiorniki wodne z podwodnymi łakami ramienic <i>Charetea</i> , dotyczące zakazu zmiany przeznaczenia gruntów na cele nierolnicze i nieleśne wokół wyznaczonych jezior). W związku z położonymi tam obszarami spełniającymi obecnie funkcje rekreacyjno - turystyczne oraz licznymi uwagami dotyczącymi tego zapisu zgłaszanymi podczas spotkań ZLW, zasadnym jest uwzględnienie istniejących tam potrzeb społecznych (np. budowa kanalizacji, instalacji wodociągowej, rozbudowa istniejących ośrodków wypoczynkowych, itp.). Wszak zgodnie z ideą NATURA 2000 ochrona przyrody i funkcjonowanie człowieka, w tym również gospodarcze, powinny się uzupełniać. Należy zaznaczyć, iż sieć Natura 2000 nie jest tylko wąsko rozumianą ochroną przyrody, gdyż w swych założeniach zgodnie z art.	Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Białymstoku	Odpowiedź jak w punkcie 97.

l.p.	Uwagi i wnioski	Podmiot zgłaszający	Sposób rozpatrzenia / odpowiedź
	2 pkt 3 Dyrektywy Siedliskowej uwzględnia również wymogi gospodarcze, społeczne i kulturowe oraz cechy regionalne i lokalne. Na straży wskazanych uwarunkowań stoi art. 5 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej zapewniający ochronę środowiska, kierując się zasadą zrównoważonego rozwoju. Dlatego organ podejmujący strategiczne decyzje powinien uwzględniać i ważyć zarówno interes społeczny, publiczny, gospodarczy, jak i słuszny interes obywatela.		
145	Str. 9 - pkt 15 tabeli - PZO wymienia Nadleśnictwo Głęboki Bród, jako obszar mający podstawy do wyłączenia z opracowania, co nie jest zgodne z obowiązującą ustawą o ochronie przyrody. W dalszej części opracowania planuje się na tym terenie działania ochronne.	Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Białymstoku	Uwaga uwzględniona. Wykonawca wprowadził poprawkę do tabeli.
146	Str. 147 - z uwagi na powszechne występowanie wydry proponuje się uzupełnienie w rubryce uwagi, podobnie jak w przypadku wilka, że lokalizacja wydry jest umowna, a za obszar występowania przyjmuje się cały obszar ostoi.	Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Białymstoku	Odpowiedź jak w punkcie 9.
147	Działanie nr 16 - Torfowiska wysokie - przy działaniu dotyczącym usuwania drzew i krzewów z pozostawianiem karłowatych sosen ... - wnioskuję się o dopisanie do działania: „z wyłączeniem drzewostanów”. W wielu przypadkach w podanej lokalizacji tych działań zgodnie z PUL jest to drzewostan (szczegóły w pismach poszczególnych Nadleśnictw).	Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Białymstoku	Uwaga częściowo uwzględniona. Przy wykazie działań i lokalizacji umieszczono zapis, że działanie ochronne dotyczy tylko tej części wydzielenia, na której znajduje się przedmiot ochrony.
148	Działanie nr 17 - wnioskuję się o zmianę działania polegającego na likwidacji odpływu rowem melioracyjnym biegną-	Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w	Uwaga nieuwzględniona. Torfowisko wysokie (7110) jest przesuszone i

l.p.	Uwagi i wnioski	Podmiot zgłaszający	Sposób rozpatrzenia / odpowiedź
	cym na południe od torfowiska na inne: np. wykonanie w pierwszej kolejności ekspertyzy hydrologicznej, należy przede wszystkim uwzględnić oddziaływanie proponowanego działania na inne tereny oraz ich strukturę własnościową.	Białymstoku	podlega intensywnej ekspansji brzozy. Bez poprawy warunków wodnych (co może powodować pogorszenie warunków rozwoju w przylegającym drzewostanie) nie jest możliwe utrzymanie siedliska. Samo usunięcie brzozy w tym wypadku nie wystarczy.
149	Działanie nr 18 - Torfowiska przejściowe - przy działaniu dotyczącym usuwania drzew i krzewów z pozostawianiem karłowatych sosen ... - wnioskuję się dopisanie do działania: „z wyłączeniem drzewostanów” W wielu przypadkach w podanej lokalizacji zgodnie z PUL jest to drzewostan.	Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Białymstoku	Uwaga częściowo uwzględniona. Przy wykazie działań i lokalizacji umieszczono zapis, że działanie ochronne dotyczy tylko tej części wydzielienia, na której znajduje się przedmiot ochrony.
150	Działanie 43 - wyłączenie z użytkowania rębego w przypadku 91DO - Bory i Lasy bagienne - jest niezgodne z opisem działań pod tabelą. Na str. 270 „Na borach i lasach bagiennych (91DO) zaprojektowano wyłączenie z użytkowania wszystkich płatów siedliska”. Zwraca się uwagę, iż całkowite wyłączenie z użytkowania może uniemożliwić ewentualne działania hodowlano-ochronne na rzecz utrzymania stanu siedliska. Wnioskuję się o ujednolicenie zapisów dotyczących planowanych działań wg tabeli.	Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Białymstoku	Uwaga uwzględniona. Zapisy zostały ujednolicone.
151	Działanie 46, 49 - wnioskuję się usunięcie TW i TP. Z uwagi, iż rodzaj i charakter zabiegu ma być dostosowany do fazy rozwojowej drzewostanu nie można ograniczać tego do dwóch rodzajów zabiegów. Umożliwi to właściwe przepro-	Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Białymstoku	Uwaga uwzględniona. Zapisy zostały odpowiednio skorygowane.

l.p.	Uwagi i wnioski	Podmiot zgłaszający	Sposób rozpatrzenia / odpowiedź
	wadzenie czynności hodowlano - ochronnych oraz wprowadzenie młodego pokolenia.		
152	<p>Działanie nr 52 - 9170 - Grąd subkontynentalny - „... Zakaz usuwania martwych i powalonych drzew...” - należy zawrzeć klauzulę o odstępie od zakazu w przypadku zagrożenia bezpieczeństwa ludzi i mienia.</p> <p>Działanie nr 54 - wydra - kontrowersje wzbudza zwalczanie norki amerykańskiej. Nasuwa się pytanie dotyczące efektów tego działania. Czy to jest uzasadnione przy tak powszechnie występującej wydrze w Ostoi Augustowskiej? Zasadnym byłoby w pierwszej kolejności wykonać dokładną inwentaryzację (skoro rozpoznanie populacji jest w 50%), a w zależności od uzyskanych wyników zaproponować ewentualne działania ochronne.</p>	Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Białymstoku	Uwaga do działania nr 52 została uwzględniona. Zwalczanie norki amerykańskiej jest zasadne ze względu na dużą ekspansywność gatunku, która powoduje wyparcie wydry z zajmowanych przez nią stanowisk. Inwentaryzacja nie ma tu nic do rzeczy bo liczebność wydry nie zmniejsza ekspansywności norki.
153	<p>Działanie nr 68, 73 - lenieć bezpodkwiatowy sasanka otwarta - „...W strefie zacienionej na BMśw dopuszcza się obsadzanie upraw świerkiem w zmieszaniu kępowym...” Należy dopisać „i pasowym” lub pominąć formę zmieszania. Wprowadzanie świerka pasowo i kępowo w strefie zacienionej, nie powinno mieć wpływu na przedmioty ochrony, a postulowana zmiana ułatwi czynności gospodarcze.</p>	Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Białymstoku	Odpowiedź jak w punkcie 106.
154	<p>Działanie 70 - sasanka otwarta - wnioskuję się o usunięcie działania dotyczącego wykaszania oraz usuwania biomasy. Dla zachowania gatunku wystarczającym będzie usuwanie</p>	Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Białymstoku	Uwaga nieuwzględniona. Proponowane metody ochrony wynikają z istniejącej, dogłębnej wiedzy o biologii i ekologii

l.p.	Uwagi i wnioski	Podmiot zgłaszający	Sposób rozpatrzenia / odpowiedź
	<p>gatunków ekspansywnych w podszycie w obrębie stanowisk sasanki bez usuwania biomasy. W rubryce dotyczącej miejsc realizacji działań przewidzianych dla sasanki wnioskuję się o zmianę istniejącego zapisu na: „w obrębie stanowisk sasanki we wskazanych wydzieleniach”. Proponowany zapis dotyczący stref (od drogi do 10 m w głąb drzewostanu) wprowadza dodatkowe zamieszanie, a czytany wprost dotyczy również miejsc nie związanych z występowaniem sasanki.</p>		<p>gatunku, także polskich naukowców, opublikowanej w wielu artykułach w międzynarodowych czasopismach (cytowanych np. w opublikowanym w roku 2012 przewodniku „Monitoring gatunków roślin. Przewodnik metodyczny 2: 223-242. GIOŚ, Warszawa, red. J. Perzanowska). Dodatkowo metody te są zgodne ze wskazaniami w rozdziałach pt. „Ochrona gatunku” (w odniesieniu zarówno do sasanki jak i do leńca) w ww. opracowaniu..</p> <p>Sasanka jest gatunkiem wczesnych stadiów sukcesji, związanymi z warunkami oligotroficznymi i mezotroficznymi. Ograniczanie żyzności (poprzez usuwanie biomasy) jest podstawową metodą ochrony jej siedlisk. Akumulacja materii organicznej (w tym ściółki) jest wskazywana w licznych wynikach badań jako główna przyczyna zanikania gatunku. Warto dodać, że gatunek kiełkuje tylko w warunkach odsłoniętej gleby.</p> <p>W granicach czterech wyznaczonych stref (Załącznik 3, 5) prześwietlenie brzegu drzewostanu jest zabiegiem koniecznych dla poprawy stanu siedlisk gatunku.</p>
155	Działanie nr 77 – obuwik pospolity wnioskuję się o niepodawanie konkretnej wielkości buforu wokół stanowisk	Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w	Uwaga uwzględniona.

l.p.	Uwagi i wnioski	Podmiot zgłaszający	Sposób rozpatrzenia / odpowiedź
	(50m).	Białymstoku	
156	Dla sasanki otwartej i leńca bezpodkwiatowego podaje, się iż zaprojektowano strefy ochronne. Zasadnym jest zaplanowanie konkretnych działań w miejscach występowania tych gatunków, ale tworzenie kolejnych stref ochrony nie mających nic wspólnego ze strefami ochrony tworzonymi dla gatunków wymienionych na konkretnej liście w rozporządzeniu MŚ w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt wprowadza dodatkowy bałagan i jest nieprofesjonalne,	Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Białymstoku	Uwaga nieuwzględniona. Zaprojektowano 4 strefy ochronne dla ochrony tych gatunków, poza nimi ochrona ma być zapewniona poprzez sprzyjającą gospodarkę leśną (zwłaszcza odpowiednie kształtowanie brzegów upraw i lokalizowanie, podczas rębni, pozostawianych kęp w miejscach występowania gatunku.
157	Oddz 960c siedlisko 7230 w/g PUL 7140 działanie ochronne 32,33 nie mogą być realizowane ze względu zaliczenia wydzielania do obszaru nieobjętego gospodarowaniem.	Mirosław Masłowski leśniczy leśnictwa Rygol	Uwaga nieuwzględniona. To jest w ramach FSC. Nie jest to żaden argument ponieważ obszary te wyznaczają same nadleśnictwa i można je zmieniać.
158	Siedlisko 91DO zakres zadania ochronnego 43 w oddz 933g,935f,936c,958g,960p,964c,978r,979h nie mogą być wyłączone całkowicie z gospodarki leśnej z powodu zagrożenia w/w wydzielen ze strony kornika drukarz jak i miechunia.	Mirosław Masłowski leśniczy leśnictwa Rygol	Uwaga nieuwzględniona. Działanie ochronne 43 to wyłączenie z użytkowania rębego. Cięcia pielęgnacyjne i sanitarne są dopuszczone.
159	Siedlisko 1188 występowanie kumaka nizinnego zadanie 58 bez realizacji ze względu ONG.	Mirosław Masłowski leśniczy leśnictwa Rygol	Uwaga nieuwzględniona. To jest w ramach FSC. Nie jest to żaden argument ponieważ obszary te wyznaczają same nadleśnictwa i można je zmieniać.
160	Nr 46 i 49 „Zabiegi hodowlano-ochronne polegające na odsłanianiu i pielęgnacji nalotów i podrostów gatunków liściastych (wiąz pospolity, wiaź górski, dąb szypułkowy	Nadleśnictwo Głęboki Bród	Uwaga uwzględniona. Wprowadzono odpowiednią korektę zapisów przy działaniach ochronnych 46 i 49.

l.p.	Uwagi i wnioski	Podmiot zgłaszający	Sposób rozpatrzenia / odpowiedź
	i jesion wyniosły). Rodzaj i charakter zabiegu dostosowany do fazy rozwojowej drzewostanu (TW lub TP)." Zapis słusznie odwołuje się do postępowania zgodnego ze stanem lasu na gruncie. Z drugiej strony sugeruje ograniczenie zabiegów hodowlano-ochronnych go do dwóch grup czynności: TW i TP. Jest to pewna niekonsekwencja, dlatego wnioskuje się o niewskazywanie konkretnych zabiegów. Pozwoli to na „bezkolizyjne” dostosowanie działań, do potrzeb siedlisk i drzewostanów.		
161	Nr 52 „... Zakaz usuwania martwych i powalonych drzew...” należy zawrzeć klauzulę o bezpieczeństwie ludzi i mienia.	Nadleśnictwo Głęboki Bród	Uwaga uwzględniona. Wprowadzono odpowiednią korektę zapisu.
162	Nr 68, 73 „...W strefie zacienionej na BMśw dopuszcza się obsadzanie upraw świerkiem w zmieszaniu kępowym...” Należy dopisać „i pasowym” lub pominąć formę zmieszania. Wprowadzanie świerka pasowo i kępowo w strefie zacienionej, nie powinno mieć wpływu na przedmioty ochrony, a postulowana zmiana ułatwi czynności gospodarcze.	Nadleśnictwo Głęboki Bród	Odpowiedź jak w punkcie 106.
163	Str. 270 „Na borach i lasach bagiennych (91DO) zaprojektowano wyłączenie z użytkowania wszystkich płatów siedliska”. Zapis niespójny z tabelą - działanie nr 43 „Wyłączenie z użytkowania rębego”. Zastrzeżenie: całkowite wyłączenie z użytkowania może uniemożliwić ewentualne działania hodowlano-ochronne na rzecz utrzymania właściwego stanu siedliska.	Nadleśnictwo Głęboki Bród	Uwaga uwzględniona. Zapis na str. 270 był niefortunnie sformułowany i został poprawiony zgodnie z działaniem 43.

l.p.	Uwagi i wnioski	Podmiot zgłaszający	Sposób rozpatrzenia / odpowiedź
164	Błędny zapis dotyczący pozostawienia karłowatych sosen i usunięcia biomasy na torfowiskach wysokich i przejściowych oraz torfowiskach nakredowych;	Nadleśnictwo Głęboki Bród	Uwaga niezrozumiała.
165	Nie usunięto wszystkich wydzieleń z borów i lasów bagiennych pomimo przekazania listy błędnych wydzieleń do wykonawcy; część wydzieleń nie jest na siedliskach bagiennych;	Nadleśnictwo Głęboki Bród	Uwaga nieuwzględniona. Lista wydzieleń wskazanych przez nadleśnictwo została zweryfikowana. Wszystkie wydzielania wskazane w nadleśnictwie jako siedliska 91D0 znajdują się na siedliskach bagiennych.
166	Błędne zapisy dotyczące roślin chronionych (leniec i sasan-ka) - usuwanie krzewów, uprzątnięcie biomasy.	Nadleśnictwo Głęboki Bród	Uwaga nieuwzględniona. Zapisy są poprawne i dotyczą wyznaczonych stref.
165	Nie uwzględniono wniosku pominięcia nazwy nadleśnictwa jako podmiotu odpowiedzialnego za wykonanie zadania i zastąpienie tej nazwy sformułowaniem „zarządca gruntów”;	Nadleśnictwo Głęboki Bród	Uwaga nieuwzględniona. Wprowadzenie nazw ma na celu ułatwienie identyfikacji poszczególnych podmiotów.
168	Zapis mówiący o tym, że działania niezwiązane z gospodarką leśną wykonuje nadleśniczy po uzyskaniu środków z funduszy zewnętrznych sugeruje, że nadleśniczy powinien się o te środki starać - należy przereagować zapisy.	Nadleśnictwo Głęboki Bród	Odpowiedź jak w punkcie 70.
169	Siedlisko 6120 (ciepłolubne śródlądowe murawy napiaskowe) Działanie ochronne nr 14,15 Realizacja działań ochronnych poprzez „Usunięcie drzew i krzewów oraz koszenie” w oddziałach 552d,590d,591 a jest niemożliwe, ponieważ jest tam prowadzona intensywna gospodarka rolna i są to grunty wydzierżawione przez KŁ Knieja. W związku z tym należy usunąć z lokalizacji na gruntach niebędących w zarządzie Lasów Państwowych działki obejmujące te wydzielania	Nadleśnictwo Pomorze	Odpowiedź jak w punkcie 85. Działka 896/2 została usunięta z załącznika.

l.p.	Uwagi i wnioski	Podmiot zgłaszający	Sposób rozpatrzenia / odpowiedź
	<p>(552/1, 590,591/2).</p> <p>Ponadto w zał.nr 5 w lokalizacji działań na gruntach niebędących w zarządzie LP została wymieniona działka 896/2. W związku z tym, że grunt jest w zarządzie nadleśnictwa to należy usunąć tę działkę z załącznika. Ponadto w tym miejscu takie siedlisko nie występuje. Siedlisko 3140 Twardowodne oligo- i mezotroficzne zbiorniki z podwodnymi łąkami ramienic</p>		
170	<p>Działanie ochronne nr 3</p> <p>Wnosimy o usunięcie dz. ew. nr 697/2, ponieważ niesłusznie została przypisana do lokalizacji działań ochronnych na gruntach niebędących w zarządzie LP. Dodatkowo należy usunąć oddział 582f w związku z tym, że znajduje się tam pole biwakowe, które zostało wydzierżawione.</p>	Nadleśnictwo Pomorze	<p>Uwaga nieuwzględniona.</p> <p>Nie ma możliwości tworzenia „wyrw” w wyznaczonych strefach.</p> <p>Patrz również punkt 97.</p>
171	<p>Siedlisko 7230 Torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk</p> <p>Działanie ochronne nr 27,31,40</p> <p>Wymienione działania ochronne w oddz. 587g i 611c nie mogą być zrealizowane, ponieważ w tych wydzieleniach jest wyznaczona strefa ochrony całorocznej dla orla białego. Wycinanie drzew, krzewów w strefie spowoduje, że zmienią się warunki środowiskowe wokół gniazda bielika, co może doprowadzić do likwidacji stanowiska gatunku.</p> <p>Wnosimy o usunięcie wymienionych wydzieleni z ww. działań ochronnych.</p>	Nadleśnictwo Pomorze	<p>Uwaga uwzględniona.</p> <p>We wskazanych wydzieleniach nie będą planowane działania ochronne.</p>

l.p.	Uwagi i wnioski	Podmiot zgłaszający	Sposób rozpatrzenia / odpowiedź
172	Działania ochronne 27,32,38 Nadleśnictwo wnosi o usunięcie z działania oddz. 436f, ponieważ znajduje się tam drzewostan 10 Ol 55 lat na siedlisku LMb. Realizacja działań ochronnych doprowadziłaby do wycięcia drzewostanu z powierzchni. Jest to działanie niezgodne z racjonalną gospodarką leśną.	Nadleśnictwo Pomorze	Uwaga uwzględniona, granica siedliska została skorygowana.
173	Działania ochronne 27,32,41 Na podstawie analizy dokumentacji projektu PZO stwierdzono ujęcie w ww. działaniach ochronnych oddziałów 881 g i 882a. Zgodnie z opisem taksacyjnym w wymienionych lokalizacjach znajdują się drzewostany: 881g - 70I 2Brz, 1Św - 30lat, oddz. 882a - 50I 2Brz 2Św 10s - 68lat. W związku z tym Nadleśnictwo wnosi o usunięcie tych drzewostanów z lokalizacji działań ochronnych. Realizacja działań ochronnych doprowadziłaby do wycięcia drzewostanu z powierzchni. Jest to działanie niezgodne z racjonalną gospodarką leśną.	Nadleśnictwo Pomorze	Uwaga nieuwzględniona. Siedlisko 7230 znajduje się w tych wydzieleniach i zajmuje tylko niewielką ich część.
174	7110 Torfowisko wysokie z roślinnością torfotwórczą Aktualnie w projekcie PZO w działaniu ochronnym proponowano „usunięcie drzew i krzewów z pozostawieniem karłowatych sosen”. Po analizie dokumentacji stwierdzono wskazanie w oddz. 724f i 725c realizację ww. działania ochronnego. Wnosimy o wykreślenie tych wydzieleni z działania ochronnego, ponieważ w tych lokalizacjach znajduje się zbyt duża ilość drzew do usunięcia, zwłaszcza sosny (karłowatej) oraz postępuje sukcesja w kierunku boru ba-	Nadleśnictwo Pomorze	Uwaga nieuwzględniona. Bory bagienne (91D0-2) są siedliskiem powszechnie występującym na terenie ostoi, podczas gdy torfowiska wysokie (7110) reprezentowane są przez zaledwie kilka płatów. Powstrzymanie sukcesji w kierunku boru bagiennego jest tym samym w pełni uzasadnione. Zapis o „pozostawienie karłowatej sosny” umożliwia usunięcie w uzasadnionych

l.p.	Uwagi i wnioski	Podmiot zgłaszający	Sposób rozpatrzenia / odpowiedź
	<p>giennego". W naszym mniemaniu powinno pozostawić się to naturalnym procesom rozwoju sukcesyjnego. Tym bardziej zwraca uwagę fakt, że w tych miejscach występuje głównie sama sosna karłowata w wieku 50 lat z pojedynczą brzozą w wieku 40 lat w oddz. 724f i sosna w wieku 53 lata w oddz. 725c.</p>		<p>przypadkach jedynie brzoź (o ile sosna ma rzeczywiście torfowiskowy pokrój, z bardzo niewielkimi przyrostami rocznymi). Omawiane torfowisko jest siedliskiem bogatej flory typowej dla torfowisk wysokich i w związku z tym zasługuje na zachowanie. Należy podkreślić, że sosna o bardzo niskiej bonitacji jest typowym elementem torfowisk wysokich w kontynentalnej części Europy i nie należy jej usuwać. Należy jednak dać możliwość usunięcia nalotu sosny, kiedy – ze względu na przesuszenie (np. na skutek kilku suchych lat w przyszłości) – taki nalot sosny o większych przyrostach rocznych się pojawi. Brzoza natomiast jest gatunkiem bardzo niekorzystnie wpływającym na stosunki wodne, ze względu na potęgowanie transpiracji. Ponadto zabiegi nie dotyczą całych wydzieleń, a jedynie centralnej ich części, oraz z wyłączeniem kęp starych sosen wewnątrz mszaru (Załącznik 5).</p>
175	<p>Działanie ochronne nr 43 Należy usunąć oddział 920b w związku z tym, że znajduje się tam pole biwakowe, które zostało wydzierżawione. Należy uzupełnić zapis (przy opisie siedliska 91D0), że dopuszcza się wykorzystanie fragmentów powierzchni drzewostanu</p>	Nadleśnictwo Pomorze	<p>Uwaga częściowo uwzględniona. Poprawiono lokalizację działania nr 43. Pola biwakowe nie są zlokalizowane na płatach siedliska 91D0 tylko w ich sąsiedztwie – zatem uwaga jest niecelowa.</p>

l.p.	Uwagi i wnioski	Podmiot zgłaszający	Sposób rozpatrzenia / odpowiedź
	<p>na tym siedlisku przeznaczonych na pola biwakowe ze względu m. in. realizację funkcji społecznej przez Lasy Państwowe. W miejscach występowania pól biwakowych (wywyższenia terenowe nad rzeką Czarna Hańcza) nie ma siedliska 91D0. Występowanie pól biwakowych nie wpływa negatywnie na stan ochrony siedliska przyrodniczego. Ponadto nie zgadzamy się z zapisem na str. 208 dokumentu, że zagrożeniem na borach i lasach bagiennych są niewłaściwie prowadzone działania ochronne w postaci źle realizowanej małej retencji. Jeżeli założymy w dokumentacji PZO, że działania w zakresie małej retencji będą realizowane po dokładnym rozpoznaniu hydrologicznym zlewni (a tylko tak powinno być to realizowane), to przytoczony wyżej zapis jest zbędny.</p> <p>Chcielibyśmy również żeby znalazł się zapis, który umożliwiałby prowadzenie zabiegów ratowniczych w przypadku wystąpienia różnego rodzaju zagrożeń.</p>		<p>W Nadleśnictwie Pomorze miały miejsce niewłaściwie przeprowadzone prace związane z utrzymaniem wód w ramach małej retencji, czego skutkiem było negatywne oddziaływanie tej inwestycji na siedlisko 91D0. Zatem zapis jest jak najbardziej uprawniony.</p> <p>Żaden zapis w PZO nie wyklucza prowadzenia zabiegów ratowniczych.</p>
176	<p>91TO Sosnowy bór chrobotkowy</p> <p>W dokumencie napisano, że nie potwierdzono występowania siedliska jako przedmiotu ochrony. W skali nadleśnictwa bór ten występuje co prawda na pow. 1,6 ha i nadleśnictwo wykazywało go w INVENCIE. Czy w przyszłości niezaplanowanie działań ochronnych dla tego siedliska nie będzie skutkowało pogorszeniem stanu tego siedliska?</p>	Nadleśnictwo Pomorze	<p>Uwaga nieuwzględniona.</p> <p>W trakcie prac nad PZO nie potwierdzono występowania siedliska w reprezentatywności kwalifikującej go, jako przedmiot ochrony.</p>
177	<p>9170 Grad subkontynentalny</p> <p>Do listy wydzieleń prosimy dopisać oddz. 473d, gdyż w</p>	Nadleśnictwo Pomorze	<p>Uwaga nieuwzględniona.</p> <p>Dopisanie wydzielenia bez potwierdzenia przez</p>

l.p.	Uwagi i wnioski	Podmiot zgłaszający	Sposób rozpatrzenia / odpowiedź
	<p>naszym mniemaniu znajduje się tam grąd. Ponadto nie zgadzamy się z zapisem, że gospodarka leśna jest prowadzona na tych siedliskach niewłaściwie. Nadleśnictwo prowadzi gospodarkę w oparciu o plan urządzania lasu, który zatwierdza Minister, zgodnie z zasadą trwałości i ciągłości użytkowania. A jeśli chodzi o niszczenie gleby i runa podczas zrywki to również kwestionujemy ten zapis, ponieważ zrywka drewna odbywa się po specjalnie wyznaczonych do tego celu szlakach zrywkowych. Mamy również obiekcje do działania ochronnego nr 52. Do zapisu „zakaz usuwania martwych i powalonych drzew...” naszym zdaniem należałoby dodać zapis: „za wyjątkiem zagrożenia bezpieczeństwa społeczeństwa”.</p> <p>Ponadto wnosimy o zmianę zapisu w działaniu ochronnym nr 49, ponieważ zostały wymienione tam tylko zabiegi TW i TP. Taki zapis uniemożliwia prowadzenie tam CW i CP oraz pielęgnacji gleby na uprawach. Dlatego wnosimy o dopisanie tych zabiegów.</p>		<p>eksperta jest niemożliwe. Będzie to możliwe po dokonaniu zaplanowanej inwentaryzacji.</p> <p>Wykonawca nie twierdzi, że gospodarka leśna jest przez nadleśnictwo prowadzona niewłaściwie. Nadleśnictwo powołuje się na ogólny opis pod tabelą z zagrożeniami, który został niefortunnie sformułowany. Wykonawca wprowadził odpowiednią korektę tego zapisu.</p> <p>Niszczenie runa i gleby podczas zrywki drewna jest zagrożeniem krótkotrwałym, ale ciągle występującym.</p> <p>Korekta do zapisu nr 49 został wprowadzona.</p>
178	<p>Sierpowiec błyszczący</p> <p>Działanie ochronne nr 63</p> <p>W lokalizacji działania ochronnego wymieniono oddz. 586c,610d i 611c, które znajdują się w strefie ochrony całorocznej orla bielika, dlatego zaproponowane w PZO działania nie będą mogły zostać zrealizowane. Usuwanie drzew i krzewów w strefie może spowodować utratę stanowiska gatunku objętego strefą. Natomiast realizację działań</p>	Nadleśnictwo Pomorze	<p>Uwaga uwzględniona.</p> <p>We wskazanych wydzieleniach nie zaplanowano działań ochronnych.</p>

l.p.	Uwagi i wnioski	Podmiot zgłaszający	Sposób rozpatrzenia / odpowiedź
	ochronnych w oddz. 882f uniemożliwia wysoki poziom wody gruntowej. Postulujemy o wniesienie zmian w dokumentacji PZO OA i usunięcie z lokalizacji ww. wydzieleń.		
179	<p>Obuwik pospolity</p> <p>Działanie ochronne 75,76,77</p> <p>W oddz. 684a brak obuwika i nie ma potrzeby tworzenia tam strefy ochronnej. Wnosimy o usunięcie wydzielenia z lokalizacji działań ochronnych Skalnica torfowiskowa Działanie ochronne 75, 76, 77</p> <p>Usunąć z załącznika nr 5 z listy oddziałów oddział 882d. W tym miejscu skalnica nie występuje.</p>	Nadleśnictwo Pomorze	<p>Uwaga częściowo uwzględniona.</p> <p>Obuwik - uwaga uwzględniona (pomyłka).</p> <p>Skalnica torfowiskowa – lokalizacja podana poprawnie.</p>
180	<p>Leniec bezpodkwiatkowy</p> <p>Działanie ochronne nr 64,65,66,67,68,</p> <p>Według danych Nadleśnictwa leniec na pewno występuje w oddz. 846k,843c,683b,c,685d,724g,h,723a, 842a (wg V rewizji planu). Co do reszty stanowisk nie jesteśmy pewni i należy przeprowadzić szczegółową inwentaryzację gatunku.</p>	Nadleśnictwo Pomorze	<p>Uwaga częściowo uwzględniona. Zadania ochronne zostały pomyłkowo przyporządkowane punktowym miejscom występowania leńca. Część wymienionych przez Państwa wydzieleń (wszystkie ciągnące się wzdłuż drogi Berżniki - granica państwa) wchodzi w skład strefy ochrony gatunku (Załącznik 3,5). Włączenie do strefy ochrony gatunku wydzieleń 683b i 863c, stanowiących bardzo istotne, a pomyłkowo nie włączone do strefy ochrony gatunku miejsca.</p>
181	<p>Sasanka otwarta</p> <p>Działanie ochronne 69,70,71,72,73</p> <p>Listę wydzieleń w załączniku nr 5 należy uzupełnić o następujące oddziały: 683a,683b,756b, 774i,808f. Dodatkowo</p>	Nadleśnictwo Pomorze	Uwaga uwzględniona.

l.p.	Uwagi i wnioski	Podmiot zgłaszający	Sposób rozpatrzenia / odpowiedź
	wydzielenie 517a wg nowej rewizji zostało zastąpione wydzieleniem 517d. W związku z tym prosimy wymienić te wydzielenia.		
182	Lipiennik Loesela Działanie ochronne 78 W oddz. 606m lipiennik nie występuje. Wnosimy o usunięcie wydzielenia z Załącznika nr 5.	Nadleśnictwo Pomorze	Uwaga uwzględniona. Błędna lokalizacja działania (powinno być wydzielenie 606n zamiast 606m). Poprawione.
183	Ponadto Nadleśnictwo Pomorze wnosi ogólną uwagę, że pomimo tego, że w projekcie dokumentacji PZO napisano, że Wykonawca ma „niepełne dane o przedmiocie ochrony” oraz jest „niezbędna inwentaryzacja siedliska oraz uzupełnienie danych” (str.81-83) to Wykonawca planuje szereg działań ochronnych dla siedlisk 91 DO, 91EO, 9170. Naszym zdaniem najpierw należałoby rzetelnie zinwentaryzować wszystkie siedliska, a dopiero potem zaproponować konkretne działania ochronne. Podobnie dotyczy to również gatunków roślin i zwierząt objętych ochroną wymienionych w projekcie PZO. Również stwierdzone przez Nadleśnictwo lokalizacje stanowisk gatunków nie wymienione w dokumentacji PZO pod znakiem zapytania stawiają zapis np. na str. 84 - „Dane z WZS, bazy Invent 2007 LP, inwentaryzacji BULiGL dla gruntów nie stanowiących własności Skarbu Państwa, uzupełnione i zweryfikowane przez eksperta w trakcie prac nad PZO”.	Nadleśnictwo Pomorze	Uwaga częściowo uwzględniona. Według wytycznych GDOŚ do sporządzania projektu planu zadań ochronnych (punkt 57): „Ustalenie przedmiotów ochrony obszaru Natura 2000 polega na przeanalizowaniu i ustaleniu na podstawie dostępnych danych....”. Ponadto prace nad PZO rozpoczęły się w maju 2012 roku i obejmowały prace terenowe w zakresie niezbędnym do stworzenia PZO. W załączniku nr 5 zostało umieszczone sprostowanie, że działania ochronne dotyczą tylko tej części wydzielenia, na której znajduje się przedmiot ochrony. Pan Paweł Pawlikowski jest ekspertem, który bierze udział w tworzeniu niniejszego

l.p.	Uwagi i wnioski	Podmiot zgłaszający	Sposób rozpatrzenia / odpowiedź
	<p>Wnosimy również, by siedliska oraz rośliny naturowe nie były w Załączniku nr 5 przypisane do całych wydzieleń, ale tylko do ich części. Naszym zdaniem jest to zapis zbyt ogólny i w przyszłości możemy mieć z tego tytułu kłopoty związane z ewidencją prowadzonych zdarzeń gospodarczych zgodnie z racjonalną gospodarką leśną. Ponadto w lokalizacji działań ochronnych na gruntach niebędących w zarządzie Lasów Państwowych znajdują się działki ewidencyjne będące w zarządzie Nadleśnictwa. Jest to o tyle istotne, że te działki nie pokrywają się z wydzieleniami podanymi w lokalizacji dla gruntów należących do Lasów Państwowych.</p> <p>Zwracamy również uwagę na wykorzystanie badań Pana Pawła Pawlikowskiego, z którym Wykonawca projektu PZO współpracował, gdyż w jego opracowaniach znajduje się między innymi inwentaryzacja siedlisk nieleśnych na terenie Nadleśnictwa Pomorze, jak również lokalizacja stanowisk gatunków naturowych. Wnosimy o uwzględnienie wyników badań w dokumentacji PZO.</p> <p>Dodatkowo uważamy, że konsultacje projektu PZO przeprowadzone wczesną wiosną uniemożliwiają nam przeprowadzenie kontroli w terenie czy aby na pewno rośliny podane w załączniku nr 5 występują w podanych wydzieleniach. Jednocześnie chcielibyśmy wiedzieć, kto będzie ponosił koszty za realizację działań ochronnych i jakiej wielkości będą to koszty w przypadku ochrony m.in. sierpowca błyszczącego, leńca bezpodkwiatkowego, sasanki otwartej, obu-</p>		<p>dokumentu i jego badania i opinie są tu wykorzystane.</p> <p>Odpowiedź na uwagę odnośnie kosztów jak w punkcie 70..</p>

l.p.	Uwagi i wnioski	Podmiot zgłaszający	Sposób rozpatrzenia / odpowiedź
	wika i lipiennika. Pytamy z tego względu, że w kolumnie „Szacunkowe koszty w tys. zł. wpisano „brak danych”.		
184	Jakkolwiek spotkania Zespołu Lokalnej Współpracy są ceną i istotną formą pracy nad projektem planu, to nie można różnicować podmiotów mających ustawowe prawo udziału w sporządzaniu planu w zależności od tego, czy uczestniczyły w spotkaniu ZLW, czy też z różnych względów nie mogły tego zrobić. Klub Przyrodników jest podmiotem prowadzącym w obszarze w chronionych siedliskach działalność w zakresie ochrony przyrody, w szczególności realizację projektu LIFE+ dla ochrony siedliska 7230. Zgłaszane przez Klub uwagi proszę więc traktować konstruktywnie jako uczestnictwo w tworzeniu planu, także w sytuacji gdy nie jesteśmy w stanie wydelegować przedstawiciela na spotkanie ZLW. W szczególności, odnosząc się do uwag, nie można powoływać się na przesłankę „uzgodnienia zapisu na posiedzeniach ZLW”, a konieczne jest wyłącznie merytoryczne uzasadnienie stanowiska.	Klub Przyrodników	Uwaga uwzględniona.
185	Zwracam uwagę że w obszarze nowo odkryto występowanie <i>Boros schneideri</i> , o czym informację opublikowano w literaturze naukowej: . Osojca-Krasiński G. 2012: Pierwsze stanowisko ponurka Szneidera <i>Boros schneideri</i> w lasach Puszczy Augustowskiej (NE Polska). Parki nar. Rez. Przyr., 31 (4): 70. Autor ten podaje <i>B. schneideri</i> z Ndl. Pomorze,	Klub Przyrodników	Uwaga została uwzględniona. Gatunek ponurka Szneidera z oceną D został uwzględniony w PZO oraz w projekcie weryfikacji SDF.

l.p.	Uwagi i wnioski	Podmiot zgłaszający	Sposób rozpatrzenia / odpowiedź
	<p>oddz. 655 przylegającego do rez. "Łempis" (N54°02'32,92" E23°27'20,59"), gdzie w stojącej sośnie posuszowej stwierdził 5 larw (poprawność oznaczenia potwierdził prof. J. M. Gutowski).</p> <p>W związku z powyższym, proszę o ujęcie gatunku w PZO i w projekcie SDF jako przedmiotu ochrony (ze względu na rzadkość gatunku, każde pojedyncze stanowisko jest istotne, a to dodatkowo będzie punktem wyznaczającym zasięg geograficzny gatunku w Polsce). Wydaje się, że działania ochronne dla gatunku powinny polegać na pozostawianiu starych sosen do naturalnej śmierci i po niej. Zwracam uwagę, że działanie takie powinno zostać wyraźnie zapisane w akcie prawa miejscowego - planie zadań ochronnych. Nawet jeżeli aktualne wewnętrzne uregulowania Lasów Państwowych to zapewniają, to nie stanowią one aktu prawa miejscowego, a tylko wewnętrzną regulację podmiotu zarządzającego lasami. Zachowanie starych, w szczególności posuszowych sosen jest kluczowe dla zachowania tego gatunku i dlatego powinno być zapisane jako ustalenie planu. Jeżeli i jest to praktykowane, to taki zapis tym bardziej nie powinien budzić sprzeciwów.</p>		
186	<p>Co do stref wyłączonych z zabudowy wokół jezior, zgadzam się z ich wyznaczeniem na podstawie zlewni bezpośredniej, a nie arbitralnych odległości. Nie mogę jednak zgodzić się z</p>	Klub Przyrodników	<p>Uwaga nieuwzględniona.</p> <p>Wykonawca jest przekonany, że obecnie proponowane strefy, nie uwzględniające zabudowy siedliskowej, są wystarczającym</p>

l.p.	Uwagi i wnioski	Podmiot zgłaszający	Sposób rozpatrzenia / odpowiedź
	<p>opinią, że „Zakaz lokalizowania zabudowy siedliskowej w obrębie istniejących siedlisk nie wydaje się być możliwy do wprowadzenia”. Ponownie wnoszę, że strefy te powinny być strefami wolnymi od zabudowy, tj. powinno w nich być wykluczone lokalizowanie nowej zabudowy, także tzw. siedliskowej, a nie tylko przeznaczanie na cele nierolnicze i nieleśne. Strefy te są na tyle wąskie, że lokalizacja siedliska rolniczego jest praktycznie zawsze możliwa poza sąsiedztwem jeziora, poza tym współczesne technologie rolne nie wymagają zamieszkiwania na polu. Zwracam tu uwagę, że problem ten może wystąpić właśnie na obecnych użytkach zielonych, względnie gruntach ornych — chodzi właśnie o to by charakter tych gruntów nie był zmieniany przez zabudowę, nawet rolniczą.</p> <p>Zapis obowiązujący w związku z obszarem chronionego krajobrazu właśnie powinien być powtórzony w PZO, tak by obowiązywał także wtedy, gdy np. sejmik województwa zrezygnowałby lub rozmiękczyłby jego obowiązywanie w stosunku do obszaru chronionego krajobrazu, jak to się często w Polsce zdarza. Jeżeli zakaz ten i tak obowiązuje, to jego powtórzenie w PZO - w tym przypadku dla ochrony siedlisk przyrodniczych, a nie dla ochrony krajobrazu, nie powinno budzić sprzeciwów.</p>		zabezpieczeniem dla siedliska 3150.
187	Ponownie wnoszę o zapisanie wymogu ochrony ciągłego pasa roślinności litoralu jezior, w tym likwidacji pomostów	Klub Przyrodników	Uwaga nie uwzględniona. Aby chronić strefę litoralu należało by ją wyznaczyć dla każdego jeziora indywidualnie, a

l.p.	Uwagi i wnioski	Podmiot zgłaszający	Sposób rozpatrzenia / odpowiedź
	nielegalnych i umożliwienia regeneracji roślinności, a także ograniczeń w budowie nowych pomostów. W mojej ocenie, taki środek ochronny „odpowiadałby wymogom ekologicznym przedmiotu ochrony” - jak stanowi art. 6(1) dyrektywy siedliskowej - i byłby celowy do zastosowania.		na etapie tworzenia PZO jest to niemożliwe, ponadto ograniczało by to dostęp i korzystanie z jezior. Nie stwierdzono również jednoznacznie niszczenia litoralu.
188	Ponownie wnoszę o wskazanie, jako działania ochronnego dla ochrony jezior, wyznaczania lub wykupu stref buforowych i ich pozostawienia do spontanicznego rozwoju roślinności, na szerokość 30-50 m od brzegów jezior, a nie 5m jak zaproponowano.	Klub Przyrodników	W PZO nie zaplanowano działania polegającego na wyznaczaniu stref buforowych i pozostawiania go do spontanicznego rozwoju, ponieważ nie stwierdzono zagrożenia w związku z którym należało by takie strefy wyznaczać. Jeżeli monitoring w trakcie obowiązywania PZO wykaże, że należy takie strefy wprowadzić to będzie można to zrobić.
189	Ponownie wnoszę o zapisanie w PZO, że w lasach, strefa na 50 m od brzegów wód powinna być pozostawiona jako wyłączona z cięć. Nawet jeżeli aktualne wewnętrzne uregulowania Lasów Państwowych to zapewniają, to nie stanowią one aktu prawa miejscowego, a tylko wewnętrzną regulację podmiotu zarządzającego lasami. Zachowanie tej zasady jest istotne dla ochrony siedlisk Natura 2000 i dlatego powinno być zapisane jako akt prawa miejscowego — plan zadań ochronnych. Jeżeli zabezpieczenie to i tak obowiązuje, to taki zapis nie powinien budzić sprzeciwów.	Klub Przyrodników	Uwaga nieuwzględniona. Zdaniem wykonawców obecnie obowiązujące uregulowania są wystarczające dla ochrony wód. Wprowadzanie dodatkowych stref może spowodować zamieszanie i w konsekwencji nieprzestrzeganie zapisu o ochronie.

l.p.	Uwagi i wnioski	Podmiot zgłaszający	Sposób rozpatrzenia / odpowiedź
190	<p>Ponownie podnoszę, że w zlewni jezior ramienicowych - szczególnie wrażliwych! - gospodarka ściekowa powinna być rozwiązywana za pomocą oczyszczania w oczyszczalniach profesjonalnych zapewniających redukcję azotu i fosforu. Oczyszczalnie przydomowe nie powinny być rekomendowane, ponieważ nie zapewniają właściwego stopnia oczyszczenia, zwłaszcza w warunkach niewłaściwej ich obsługi, co jest dość częstym zjawiskiem. Fakt, że takie oczyszczalnie są na razie nieliczne, nie oznacza, że zagrożenie takie nie rozwinie się w okresie obowiązywania PZO. W przypadku nieefektywności kanalizacji, można akceptować system gromadzenia ścieków w szczelnych zbiornikach bezodpływowych i wywóz do oczyszczalni, ale pod warunkiem, że szczelność szamb będzie zagwarantowana i kontrolowana — jako działanie ochronne należałoby wówczas przewidzieć rygorystyczne kontrole szczelności zbiorników (jest to ustawowo zadanie gminy). Wnoszę o wprowadzenie zapisów zgodnych z powyższym.</p>	Klub Przyrodników	<p>Uwaga uwzględniona – zrezygnowano z zalecania oczyszczalni przydomowych na rzecz oczyszczalni profesjonalnych. Wpisano zapis o konieczności kontroli szczelności zbiorników ściekowych, zgodnie z ustawowym zadaniem gmin).</p>
191	<p>Ponownie ponoszę, że jeziora dystroficzne (3160) powinny być zupełnie wyłączone z gospodarki rybackiej, zarówno odłowów jak i zarybień (ze względu na ekologię ekosystemu, gospodarka rybacka i tak nie może być efektywna), a także z udostępnienia do wędkowania (zwykle są otoczone torfowiskami bardzo wrażliwymi na wydep</p>	Klub Przyrodników	<p>Uwaga uwzględniona (jeziora dystroficzne są i tak wyłączone z gospodarki rybackiej, nie ma w nich praktycznie ryb, więc zapis taki może być, jakby ktoś chciał wpuszczać sumiki karłowate – a to się zdarza).</p>

l.p.	Uwagi i wnioski	Podmiot zgłaszający	Sposób rozpatrzenia / odpowiedź
	tywanie, zaśmiecanie itp. powodowane przez wędkarzy). Przyjmując do akceptującej wiadomości wykreślenie zapisów dotyczących zarybień, wnoszę o zapisanie — jako działania ochronnego - ich wyłączenia także z odłowów i udostępnienia do wędkowania.		
192	W mojej ocenie, zagrożenia dla rzek włosienicznikowych w postaci ich 'konserwowania', w szczególności odmulania powodującego uproszczenie zróżnicowania morfologicznego rzeki i naruszenie strefy dennej, jak również usuwanie rumoszu drzewnego przewróconego w nurt rzeki, są istotne w obszarze. Wnoszę ponownie o zapisanie takich działań jako zagrożeń oraz zaplanowanie adekwatnych działań ochronnych.	Klub Przyrodników	Uwaga nieuwzględniona. Takie zagrożenie nie zostało stwierdzone i nie można umieścić go w PZO.
193	Ponownie zwracam uwagę, że zgodnie z art. 32 ust. 4 ustawy o ochronie przyrody. Na terenie zarządzanym przez. Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe, na którym znajduje się obszar Natura 2000, gadania w zakresie ochrony przyrody wykonuje samodzielnie miejscowy nadleśniczy..., ". Niedopuszczalne i niezgodne z prawem jest zawężanie tego obowiązku warunkiem „... .po uzyskaniu zewnętrznego finansowania". Nie ma też żadnej podstawy prawnej do innego traktowania zadań „związanych z gospodarką leśną" i „nie związanych z gospodarką leśną". Zgadzam się, że „Zgodnie z art. 39 ustawy o ochronie przyrody,	Klub Przyrodników	Uwaga została rozpatrzona w sposób następujący. Zgodnie ze stanowiskiem Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska (pismo znak DON-WP.082.1.45.2013.jb.3 z dnia 18 lipca 2013r.), w akcie prawa miejscowego, jakim jest zarządzenie regionalnego dyrektora ochrony środowiska w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000, nie znajduje uzasadnienia uzależnienie zapisu realizacji działań ochronnych od uzyskania środków finansowych. W związku z tym,

l.p.	Uwagi i wnioski	Podmiot zgłaszający	Sposób rozpatrzenia / odpowiedź
	<p>koszty związane z wdrożeniem i funkcjonowaniem sieci obszarów Natura 2000 w zakresie nieobjętym finansowaniem przez Wspólnotę są finansowane z budżetu państwa, a także z budżetów jednostek samorządu terytorialnego oraz ze środków Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej i wojewódzkich funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej'. Rzeczywiście, cytowany zapis ustawy nie wymierna PGL LP pośród organów ponoszących koszty wdrażania i funkcjonowania sieci Natura 2000. Wnoszę więc o przeformułowanie zapisu na: „Właściwy nadleśniczy samodzielnie wykonuje zadania ochrony obszaru, uzyskując na działania wykraczające poza gospodarkę leśną finansowanie z budżetu państwa, budżetu jednostek samorządu terytorialnego lub funduszy zewnętrznych”, który całościowo i prawidłowo odzwierciedli istniejący stan prawny w tym zakresie.</p>		<p>zapis „Właściwy nadleśniczy samodzielnie wykonuje zadania związane z gospodarką leśną. Działania niezwiązane z gospodarką leśną wykonuje właściwy nadleśniczy po uzyskaniu środków z funduszy zewnętrznych” zostaje usunięty zarówno z szablonu dokumentacji planu, jak i z projektu zarządzenia.</p>
194	<p>Ponieważ charakterystyczną cechą obszaru jest występowanie hydrogenicznych siedlisk przyrodniczych wrażliwych na zmiany stosunków wodnych, w tym nawet na pozornie drobne zmiany na obszarze sąsiadującym (dotyczy w szczególności siedliska 7230), ponownie wnoszę o wyraźne wyartykułowanie tego faktu w analizie zagrożeń. Zgadzam się, że w ustaleniach planistycznych nie ma potrzeby zapisywania ogólników, w tym przypominania o przepisach i tak obo-</p>	Klub Przyrodników	<p>Uwaga nieuwzględniona. Zagrożenie musi być zidentyfikowane i przypisane do konkretnego płatu siedliska lub ich grupy. Ogólne wpisanie takiego zagrożenia będzie działaniem na „wyrost” i nie pozwoli na zaplanowanie działań ochronnych. Obowiązek wykonania oceny oddziaływania przed wykonaniem inwestycji wydaje się by w tym przypadku wystarczający.</p>

l.p.	Uwagi i wnioski	Podmiot zgłaszający	Sposób rozpatrzenia / odpowiedź
	wiążących, zgodnie z którymi wszystkie takie prace (nawet tzw. konserwacyjne) wymagają w tej sytuacji odpowiedniej, indywidualnej oceny przed ich wykonaniem. Zwracam jednak uwagę, że dotychczasowa praktyka na terenie działania WZMiUW i RDOŚ w Białymstoku pozostawia, w mojej ocenie, wiele do życzenia; zwrócenie uwagi na to zagrożenie jest więc jak najbardziej zasadne.		
195	Dla siedliska 9170 ponownie proszę o rozważenie wcześniej zgłaszanego wniosku o pozostawianie wybranych, najcenniejszych drzewostanów, stanowiących nie mniej niż 10% zasobów siedliska w obszarze Natura 2000 poza rezerwatami przyrody, bez wskazówek gospodarczych w planach urządzenia lasu i dopuszczenie w nich naturalnych procesów przyrodniczych. Wasza odpowiedź, że grady w Puszczy Augustowskiej znajdują się głównie w rezerwach przyrody, jest niezgodna z danymi INVENT porównywanymi z granicami rezerwatów przyrody.	Klub Przyrodników	Uwaga nieuwzględniona. Według wewnętrznych uregulowań LP, w każdym nadleśnictwie pozostawia się część różnych siedlisk jako tzw. powierzchnie referencyjne, które służą do obserwacji naturalnych procesów. Wykonawcy nie widzą potrzeby wyznaczania dodatkowych takich powierzchni. Taki wniosek byłby bardziej zasadny przy konstruowaniu PUL.
196	Dla siedliska 9170 ponownie proszę o zapisy dotyczące konsekwentnego pozostawiania drzew martwych i zamierających, w celu odbudowy zasobów martwego drewna w grądach do poziomu nie mniejszego niż 20 m ³ /ha średnio w obszarze, z zaleceniem koncentracji w wybranych drzewostanach. Wasza odpowiedź nie jest naszym zdaniem prawidłowa - ochrona siedliska przyrodniczego nie sprowadza się do ochrony zbiorowiska roślinnego i jego kompozycji flory-	Klub Przyrodników	Uwaga nieuwzględniona. Podtrzymujemy stanowisko iż działania ochronne dla siedliska 9170 zostały właściwie zaprojektowane w projekcie PZO. Jak największa ilość martwego drewna w wszystkich płatach grądu subkontynentalnego nie jest celem samym w sobie – przynajmniej w tym dokumencie (obszarze).

l.p.	Uwagi i wnioski	Podmiot zgłaszający	Sposób rozpatrzenia / odpowiedź
	stycznej, a jest ochroną określonego typu ekosystemu, wraz z całą związaną z tym ekosystemem różnorodnością biologiczną; zasoby martwego drewna są ważnym elementem ekosystemu leśnego determinującego jego zdolność do podtrzymywania różnorodności biologicznej (choć niekoniecznie dotyczy to flory roślin naczyniowych).		
197	Dla siedliska 91E0 ponownie proszę o rozważenie odstąpienia od użytkowania znacznej części, lub być może nawet wszystkich drzewostanów, w tym także o pozostawienie - w znacznej części - poprawy struktury i funkcji siedliska przyrodniczego procesom naturalnym.	Klub Przyrodników	Uwaga nieuwzględniona. Zaplanowane zabiegi mają na celu doprowadzenie zniekształconych płatów do stanu właściwego poprzez zastosowanie odpowiednich zabiegów. Pozostawianie do ochrony biernej łągów w takim stanie w jakim znajdują się obecnie może im tylko zaszkodzić przez znaczne wydłużenie procesu naturalnej regeneracji.
198	Proponuję by płaty siedliska 91D0 konsekwentnie i w całości wyłączyć z użytkowania gospodarczego; mogą być natomiast konieczne działania odtwarzające bagienny charakter siedlisk tego siedliska przyrodniczego, np. tamowanie rowów odwadniających. Proszę o wyraźne zapisanie, że w żadnym razie nie powinny mieć miejsca działania polegające na odtwarzaniu, odmulaniu i pogłębianiu istniejących rowów.	Klub Przyrodników	Uwaga nieuwzględniona. Biorąc pod uwagę różny wiek i specyfikę poszczególnych płatów siedliska 91D0 całkowite wyłączenie go z użytkowania gospodarczego nie jest możliwe. Ponadto należy brać pod uwagę zagrożenia ze strony szkodników owadzych, zagrożenie pożarowe i inne. Zakaz wykonywania czynności gospodarczych na tych siedliskach uniemożliwił by prowadzenie działań ratowniczych.

l.p.	Uwagi i wnioski	Podmiot zgłaszający	Sposób rozpatrzenia / odpowiedź
199	<p>Nadal uważam, że ze względu na występowanie w obszarze licznych elementów zależnych od wód podziemnych (torfowiska soligeniczne i związane z nimi gatunki, rzeki włosienicznikowe), ochronie wód podziemnych należałoby w planie poświęcić więcej uwagi. Właśnie szczególnie jeżeli nie ma ta ten temat wiedzy i danych, zagrożenia przenoszone przez wody podziemne powinny zostać wskazane jako przynajmniej potencjalne. Ponownie proszę o wskazanie kartograficzne stref alimentacyjnych wód podziemnych, zasilających związane z nimi ekosystemy - w tym unikato-we torfowiska soligeniczne doliny Ropsudy! Strefy te powinny być chronione przed ryzykiem zanieczyszczenia i poborami wód podziemnych; jeśli nie ma w nich takich zagrożeń to tym lepiej, ale do stwierdzenia tego strefy takie powinny być w PZO zidentyfikowane i skartowane!</p>	Klub Przyrodników	<p>Uwaga nieuwzględniona. Według wytycznych GDOŚ plan zadań ochronnych wykonuje się na podstawie istniejących danych. Kartowanie i wyznaczanie stref alimentacyjnych można wykonywać podczas sporządzania Planu Ochrony. Takie działania nie mieszczą się w zakresie PZO.</p>
200	<p>Nie zgadzam się z odpowiedzią na naszą wcześniejszą uwagę, że budowa dróg leśnych i tak wymaga oceny oddziaływania na środowisko. W Puszczy Augustowskiej ma miejsce powstawanie szerokich dróg leśnych fragmentujących drzewostany, realizowane jako rozbudowa istniejących dróg i dojazdów pożarowych, często bez żadnych procedur ocenowych. Zjawisko to, choć w naszej ocenie naruszające prawo, jest w tym regionie rzeczywistością.</p>	Klub Przyrodników	<p>Uwaga nieuwzględniona. Wykonawca podtrzymuje swoją wcześniejszą odpowiedź. Jeżeli prawo nie jest przestrzegane to zapisy PZO i tak tego nie zmienia.</p>

l.p.	Uwagi i wnioski	Podmiot zgłaszający	Sposób rozpatrzenia / odpowiedź
201	<p>Ewentualne zagrożenia dla wilka i rysia na Litwie i Białorusi mogą wpływać na populacje tych gatunków w Puszczy Augustowskiej, bowiem mogą dotyczyć osobników z tej populacji przechodzących za granicę, albo wpływać na zasila- nie populacji w Puszczy Augustowskiej przez imigrację. Zagadnienie to wymaga przynajmniej odniesienia się w do- kumentacji PZO, a nie tylko stwierdzenia, że nie leży to w gestii planu.</p>	Klub Przyrodników	<p>Uwaga nieuwzględniona. Nie stwierdzono dotychczas w Polsce negatywnych wpływów pochodzących z Litwy lub Białorusi, które dotyczyłyby populację wilka lub rysia, dlatego nie odnoszono się do nich w dokumentacji PZO.</p>
202	<p>Jak wynika z tab. 2.6, dane o rozmieszczeniu przedmiotów ochrony w rzekach obszaru są bardzo niepełne. Zapis ochronny dotyczący nieingerencji w koryta rzek powinien w związku z tym dotyczyć wszystkich rzek w obszarze, jako potencjalnych siedlisk tych siedlisk przyrodniczych i gatunków - a nie tylko rzek, w których przedmioty ochrony udało się zinwentaryzować. W przeciwnym razie, PZO nie zapewni zgodności z art. 6(2) dyrektywy siedliskowej, który stanowi o obowiązku uniknięcia w obszarze Natura 2000 wszelkiego pogarszania stanu siedlisk przyrodniczych i siedlisk gatunków chronionych w obszarach - także w miejscach, gdzie o występowaniu tych siedlisk / gatunków jeszcze nie wiemy.</p>	Klub Przyrodników	<p>Uwaga nieuwzględniona. Według wytycznych nie można zaplanować ochrony dla przedmiotu ochrony, o którym nie wiemy gdzie się znajduje. Dla przedmiotów ochrony dla których dane o ich miejscu położenia lub bytowania są niepełne zaplanowano inwentaryzację, po której będzie można określić zagrożenia i zaplanować działania ochronne. Wprowadzanie takich zmian jest dopuszczone w trakcie obowiązywania PZO.</p>
203	<p>Zwracamy się z prośbą o zmianę granic obszaru Natura 2000 Ostoja Augustowska PLH200005 w taki sposób, żeby wyłą- czyć z powierzchni obszaru teren kolejowy, w celu pogo- dzenia interesów zarządcy infrastruktury kolejowej, który jest odpowiedzialny za bezpieczeństwo w transporcie pu-</p>	PKP Polskie Linie Kolejowe S.A	<p>Uwaga nieuwzględniona. Zmiana (zmniejszenie) granic obszaru możliwa jest tylko w szczególnych przypadkach np. zanik przedmiotu ochrony, błąd w wyznaczeniu pierwotnej granicy itp. i musi być odpowiednio</p>

l.p.	Uwagi i wnioski	Podmiot zgłaszający	Sposób rozpatrzenia / odpowiedź
	<p>blicznym, z zasadami ochrony gatunków i siedlisk przedmiotowego obszaru Natura 2000.</p> <p>Przedmiotowy obszar Natura 2000 położony jest w granicach województwa podlaskiego, na terenie powiatów: augustowskiego, suwalskiego i sejnieńskiego. Przez obszar ten przebiegają linie kolejowe nr 39 (Olecko - Suwałki), nr 517 (Papiernia - Las Suwalski) oraz 40 (Suwałki - Sokółka), zarządzane przez PKP Polskie Linie Kolejowe S.A. Linia nr 39 przecinająca przedmiotowy obszar Natura 2000 na długości ok. 890 m, ujęta jest w planowanej do realizacji w perspektywie na lata 2014-2020 inwestycji PKP Polskich Linii Kolejowych S.A. pn.: „Modernizacja linii E75 na odcinku Białystok - Suwałki - Trakiszki - granica państwa. Dla inwestycji tej zostało przeprowadzone postępowanie w sprawie oceny oddziaływania na środowisko oraz została wydana przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Białymstoku decyzja o środowiskowych uwarunkowaniach znak: WOOŚ-II.4201.2.2012.AS z dnia 21 czerwca 2012 r., która obecnie znajduje się w odwołaniu.</p> <p>W świetle przeprowadzonej procedury oceny oddziaływania ww. inwestycji na środowisko nie przewiduje się wystąpienia bezpośredniego negatywnego oddziaływania na etapie budowy i eksploatacji, które mogłoby spowodować utratę wartości przyrodniczych przedmiotowego obszaru Natura 2000.</p> <p>Linie kolejowe nr 40 (długość kolizji z obszarem ok. 40,6</p>		<p>umotywowany. Motywy PKP są nie wystarczające aby zmienić przebieg granic obszaru Natura 2000.</p> <p>Teren przy linii kolejowej jest najważniejszym na terenie obszaru miejscem występowania dwóch gatunków z Załącznika II Dyrektywy Siedliskowej – sasanki otwartej i leńca bezpodkwiatkowego, a także siedliska 4030 (suche wrzosowiska), stanowiących przedmiot ochrony w obszarze. Konieczne jest zachowanie i ochrona tych przedmiotów ochrony.</p> <p>Wprawdzie dla przedmiotowej inwestycji została wydana decyzja o środowiskowych uwarunkowaniach (decyzja znak WOOŚ-II.4201.2.2012.AS z dnia 21 czerwca 2012 r.), ale decyzja ta nakłada konieczność przeprowadzenia ponownej oceny oddziaływania na środowisko, a w szczególności - przeprowadzenia ponownej inwentaryzacji przyrodniczej. Należy poza tym zwrócić uwagę na to, że postępowanie administracyjne w przedmiotowej sprawie nie zostało jeszcze zakończone – w/w decyzja obecnie znajduje się w odwołaniu w Generalnej</p>

l.p.	Uwagi i wnioski	Podmiot zgłaszający	Sposób rozpatrzenia / odpowiedź
	<p>km) oraz nr 517 (długość kolizji ok. 1,5 km) nie zostały dotychczas ujęte w planach inwestycyjnych PKP Polskich Linii Kolejowych S.A. w perspektywie na lata 2014-2020, z tego tytułu nie planuje się w najbliższym czasie prac modernizacyjnych i rewitalizacyjnych.</p> <p>W ramach tworzenia przedmiotowego planu zadań ochronnych wzdłuż wspomnianej linii nr 40 zinwentaryzowano poniższe siedliska przyrodnicze będące przedmiotem ochrony obszaru Natura 2000 Ostoja Augustowska.</p> <p>Dla siedliska 4030 Suche wrzosowiska zidentyfikowano linię kolejową jako potencjalne zagrożenie pod nazwą „D01.04 drogi kolejowe, w tym TGV” przypisując z ich strony zagrożenie jako „prace modernizacyjne na kolei”.</p> <p>Ponadto w Załączniku Nr 5 do Zarządzenia ustalono działania związane z ochroną czynną siedliska odnoszące się do 8 stanowisk zinwentaryzowanych bezpośrednio na działkach, których zarządcą są PKP Polskie Linie Kolejowe S.A.:</p> <p>Działanie nr 10 o brzmieniu: „Koszenie pasa wzdłuż torów. Wykaszenie pasa siedliska pomiędzy torami a skrajem drzewostanu po 1 sierpnia z usunięciem biomasy. Termin wykonania: Co 3 lata w trakcie obowiązywania PZO”; z podaniem obszaru wdrażania działań: „Pas pomiędzy torami a skrajem drzewostanu, w obrębie siedliska”. Odpowiedzialność za realizację powyższego działania przypisano m. in. podmiotowi: PKP.</p> <p>Działanie nr 11 o brzmieniu: „Usuwanie gatunków obcych.</p>		<p>Dyrekcji Ochrony Środowiska.</p> <p>Działania modernizacyjne na kolei są zagrożeniem dla przedmiotów ochrony, i nawet jeżeli w ciągu 10 lat nie planuje się prac modernizacyjnych, to nie jest wykluczone, że może taka konieczność zaistnieć w ciągu obowiązywania PZO (np. naprawy po kradzieżach).</p>

l.p.	Uwagi i wnioski	Podmiot zgłaszający	Sposób rozpatrzenia / odpowiedź
	<p>Wyrywanie łubinu trwałego i czeremchy późnej; usunięcie biomasy. Termin wykonania: corocznie w okresie obowiązywania PZO", w obszarze działania jw. Odpowiedzialność za realizację niniejszego działania przypisano m.in. właścicielom i zarządcom gruntów.</p> <p>W świetle ww. zapisów przedmiotowego Zarządzenia, Biuro Ochrony Środowiska PKP Polskich Linii Kolejowych S.A. informuje, że Spółka PKP Polskie Linie Kolejowe S.A. zgodnie art. 55 ustawy z dnia 28 marca 2003 r. o transporcie kolejowym (Dz. U. 2003, Nr 86 poz. 789, z późn. zm.) zobligowana jest do utrzymywania pasów przeciwpożarowych w ramach zapewnienia ochrony przeciwpożarowej i zachowania bezpieczeństwa ruchu kolejowego. Zasady utrzymania pasów przeciwpożarowych określone są w rozporządzeniu Ministra Infrastruktury z dnia 7 sierpnia 2008 roku w sprawie wymagań w zakresie odległości i warunków dopuszczających usytuowanie drzew i krzewów, elementów ochrony akustycznej i wykonywania robót ziemnych w sąsiedztwie linii kolejowej, a także sposobu urządzania i utrzymywania zasłon odśnieżnych oraz pasów przeciwpożarowych (Dz. U. 2008 Nr 153 poz. 955, z późn. zm.). Zgodnie z § 9. ust. 1 ww. rozporządzenia: „Pasy przeciwpożarowe w sąsiedztwie linii kolejowej, na której prowadzony jest ruch kolejowy, powinny być urządzone i utrzymywane jako jedna równoległa do linii kolejowej bruzda o szerokości co najmniej 4 m usytuowana</p>		

l.p.	Uwagi i wnioski	Podmiot zgłaszający	Sposób rozpatrzenia / odpowiedź
	<p>w odległości od 2 m do 5 m od dolnej krawędzi nasypu lub górnej krawędzi przekopu linii kolejowej, a w razie występowania rowów bocznych - od zewnętrznej krawędzi tych rowów.", oraz zgodnie z ust. 2: „Bruzda, o której mowa w ust. 1, powinna być oczyszczona z wszelkiej roślinności do warstwy mineralnej, a na gruntach torfiastych - posypana warstwą piasku o grubości od 0,01 m do 0,02 m. Bruzdę może stanowić inna powierzchnia pozbawiona materiałów palnych."</p> <p>PKP Polskie Linie Kolejowe S.A. prowadzi więc niezależnie od zapisów planu zadań ochronnych działania związane z ograniczaniem rozwoju roślinności na terenach kolejowych. Do najczęstszych działań prowadzonych przez jednostki eksploatacyjne PKP Polskich Linii Kolejowych S.A., w niniejszym temacie zalicza się usuwanie roślinności z zastosowaniem chemicznego środka chwastobójczego oraz wycinę drzew i krzewów, gdy ich stan, wysokość i odległość stwarzają możliwość zagrożenia bezpieczeństwa ruchu pociągów, natomiast koszenie terenów przyległych do linii prowadzi się bardzo rzadko, głównie dla utrzymania trójkątów widoczności przy przejazdach kolejowych. Spółka PKP Polskie Linie Kolejowe S.A nie może odstąpić od dotychczasowej formy utrzymywania pasów przeciwpożarowych, kierując się dobrem publicznym i koniecznością utrzymania standardów bezpieczeństwa, w związku z czym wnioskujemy o usunięcie z projektu planu zadań ochronnych zapisów</p>		

l.p.	Uwagi i wnioski	Podmiot zgłaszający	Sposób rozpatrzenia / odpowiedź
	<p>nakładających na PKP Polskie Linie Kolejowe S.A. obowiązki, klójące się z zobowiązaniami eksploatacyjnymi linii kolejowych.</p> <p>Ponadto pragniemy poinformować, że zapisy dotyczące zagrożeń ze strony prowadzonych prac modernizacyjnych na kolei, w przypadku, gdy w najbliższej perspektywie 10 lat obowiązywania przedmiotowego planu zadań ochronnych nie planuje się modernizacji linii kolejowej są niepotrzebne.</p> <p>Dla 7 stanowisk siedliska 1473 Leniec bezpodkwiatkowy oraz dla 19 stanowisk siedliska 1477 Sasanka otwarta, zinventaryzowanych w pobliżu linii kolejowej nr 40, przypisano szereg działań ochronnych (o numerach 64-73 - zgodnie z numeracją załącznika nr 5 do Zarządzenia) związanych z ochroną czynną i utrzymaniem lub modyfikacją metod gospodarowania, dla których odpowiedzialność za realizację przypisano m. in. właścicielom i zarządcom gruntów. Powołując się na obowiązek utrzymywania pasów przeciwpożarowych, zachowania standardu bezpieczeństwa ruchu oraz zgodnie § 1 przytaczanego powyżej rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 7 sierpnia 2008 r. o brzmieniu: „Na gruntach położonych w sąsiedztwie linii kolejowej drzewa i krzewy mogą być usytuowane w odległości nie mniejszej niż 15 m od osi skrajnego toru kolejowego.”, jak również z braku możliwości odstąpienia od dotychczasowej formy prowadzonych działań związany z ograniczaniem rozwoju roślinności na terenach kolejowych, wnioskujemy o wyłączenie</p>		

l.p.	Uwagi i wnioski	Podmiot zgłaszający	Sposób rozpatrzenia / odpowiedź
	Spółki z obowiązków prowadzenia działań ochronnych na działkach przez które przebiegają linie kolejowe, a na których znajdują się stanowiska ww. przedmiotów ochrony.		
204	<p>Przedmiot ochrony</p> <p>Pozycja nr. 1477 sasanka otwarta</p> <p>Wnoszę uwagi co do działań przy numerach 69, 70, 71.</p> <p>Usuwanie świerka i innych gatunków inwazyjnych oraz wykaszanie i wynoszenie biomasy moim zdaniem nie zabezpieczy istniejących stanowisk sasanki. Gatunek ten występuje w miejscach nasłonecznionych bez świerka i o małej pokrywie innej roślinności, a wynoszenie biomasy pozbawia glebę składników organicznych.</p>	Masłowski Tomasz	Odpowiedź jak w punkcie 61.
205	<p>W działaniu ochronnym nr.27,32,38 wykreślić wydzielenie 436f -w działaniu ochronnym nr.69,70,71,72,73 wykreślić wydzieleni 517a wprowadzić wydzielenie 517d -w działaniu ochronnym nr.78 wykreślić wydzielenie 606m.</p>	Tomasz Andruczyk	Uwaga niezrozumiała. Z jakiej przyczyny należy wykreślić wskazane wydzielenia?
206	<p>W Planie Zadań Ochronnych w wielu miejscach jako zagrożenie przedstawiana jest gospodarka leśna i użytkowanie lasów. Ta prowadzona jest w Puszczy Augustowskiej od dziesięcioleci i dzięki niej obszar ten zachowany jest właśnie w takim a nie innym stanie. Jednocześnie stwierdza się, że iż „ Ostoja Augustowska stanowi jeden z największych i najlepiej zachowanych kompleksów leśnych Europy</p>	Nadleśnictwo Szczebra	<p>Uwaga częściowo uwzględniona.</p> <p>Gospodarka leśna jako zagrożenie istniejące przedstawiona jest w PZO jedynie dwukrotnie w przypadku siedlisk grądowych oraz w przypadku sasanki otwartej.</p> <p>W przypadku grądów wykonawca miał na myśli bardziej działania prowadzone na</p>

l.p.	Uwagi i wnioski	Podmiot zgłaszający	Sposób rozpatrzenia / odpowiedź
	środkowo – wschodniej.” Zapisy te należy wykreślić z PZO. Ponadto, taka interpretacja wpływu gospodarki leśnej na przedmiot ochrony jest sprzeczna z art. 2, pkt 3 Dyrektywy Siedliskowej: „Środki podejmowane zgodnie z niniejszą dyrektywą uwzględniają wymogi gospodarcze, społeczne i kulturowe oraz cechy regionalne i lokalne”.		gruntach prywatnych niż w lasach będących w zarządzie LP. Umieszczenie tego zapisu bez adnotacji, że nie dotyczy Lasów Państwowych rzeczywiście ma prawo budzić sprzeciw ze strony administracji LP. Wykonawca przy opisie zagrożenia umieścił sprostowanie.
207	Plan Zadań Ochronnych dla obszaru Natura 2000 PLH200005 „Ostoja Augustowska” opracowywany był w okresie jesienno – zimowym tak więc nie była możliwa weryfikacja stanowisk roślin i zwierząt (kumak, traszka, poczwarówka) przez ekspertów, a tak to przedstawiono w przedmiotowym dokumencie.	Nadleśnictwo Szczebra	Uwaga nieuwzględniona. Prace w części botanicznej prowadzone były w okresie letnim i jesiennym. Uwzględnione zostały dodatkowo wyniki własnych (wykonawcy) prac terenowych z lat 2003-2011, które w przypadkach niepewnych zostały ponownie zweryfikowane.
208	Mapy stanowiące załączniki nr 3 i nr 4 do PZO są bezużyteczne ze względu na niepokrywanie się z mapami LP oraz błędną numeracją oddziałów. W związku z niemożnością wykorzystania map do analizy lokalizacji przedmiotów ochrony a także zadań ochronnych, wnosimy o poprawienie map oraz wyznaczenia nowego terminu konsultacji społecznych.	Nadleśnictwo Szczebra	Odpowiedź jak w punkcie 132.
209	Bardzo ważnym elementem PZO jest odpowiednie wyliczenie niezbędnych nakładów i kosztów realizacji projektowanych zadań ochronnych. Niestety w tabeli dotyczącej działań ochronnych nie wszędzie są wyliczone koszty szacunkowe, a ich wysokość często wzbudza kontrowersje. W przypadku ochrony biernej podaje się brak kosztów, z czym	Nadleśnictwo Szczebra	Odpowiedź jak w punkcie 69. Koszty to środki, jakie trzeba wydać na dane działanie. Pojęcie "koszty" nie obejmuje tzw. utraconych korzyści. Ochrona bierna nie pociąga za sobą kosztów, co najwyżej może pociągać za sobą nieuzyskanie przychodów z

l.p.	Uwagi i wnioski	Podmiot zgłaszający	Sposób rozpatrzenia / odpowiedź
	nie można się zgodzić. W związku z tym wnioskuje się o podanie metodyki wyliczania kosztów oraz uzupełnienie brakujących danych. Pozwoli to na analizę danych i ewentualną ich weryfikację. Wydaje się, iż zasadnym byłoby podanie kosztów jednostkowych danego działania w danym roku, np. w przeliczeniu na 1 ha, itp. Wówczas dane byłyby bardziej wiarygodne. Należy mieć na względzie, iż wyliczone koszty będą stanowić podstawę do ubiegania się o środki na wykonawstwo poszczególnych działań ochronnych.		danej powierzchni; pociąga za sobą niekiedy zyski z usług środowiskowych. Zerowe koszty ochrony biernej to zapis prawidłowy.
210	Opracowany dokument ingeruje w sferę gospodarki regionu. Zapisy silnie ograniczają i modyfikują funkcjonowanie lokalnych społeczności (np. działanie ochronne nr 3 zaplanowane dla ochrony siedliska: 3140 Twardowodne oligo- i mezotroficzne zbiorniki wodne z podwodnymi łąkami ramienic Charetea, dotyczące zakazu zmiany przeznaczenia gruntów na cele nierolnicze i nieleśne wokół wyznaczonych jezior). W związku z położonymi tam obszarami spełniającymi obecnie funkcje rekreacyjno – turystyczne oraz licznymi uwagami dotyczącymi tego zapisu zgłaszanymi podczas spotkań ZLW, zasadnym jest uwzględnienie istniejących tam potrzeb społecznych. Wszak zgodnie z ideą NATURA 2000 ochrona przyrody i funkcjonowanie człowieka, w tym również gospodarcze, powinny się uzupełniać. Należy zaznaczyć, iż sieć Natura 2000 nie jest tylko wąsko rozumianą ochroną przyrody, gdyż w swych założeniach uwzględnia również wymogi gospodarcze, społeczne i kulturowe oraz	Nadleśnictwo Szczebra	Odpowiedź jak w punkcie 97.

l.p.	Uwagi i wnioski	Podmiot zgłaszający	Sposób rozpatrzenia / odpowiedź
	cechy regionalne lokalnych społeczności. Na straży wskazanych uwarunkowań stoi art. 5 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej zapewniający ochronę środowiska, kierując się zasadą zrównoważonego rozwoju. Dlatego organ podejmujący strategiczne decyzje powinien uwzględniać i ważyć zarówno interes społeczny, publiczny, gospodarczy, jak i słuszny interes obywatela.		
211	W przypadku siedliska 9170 – grąd subkontynentalny podaje się zagrożenie istniejące: B02 Gospodarka leśna i plantacyjna i użytkowanie lasów i plantacji - taka interpretacja wpływu gospodarki leśnej na przedmiot ochrony jest rozbieżna z art. 2, pkt 3 Dyrektywy Siedliskowej: „Środki podejmowane zgodnie z niniejszą dyrektywą uwzględniają wymogi gospodarcze, społeczne i kulturowe oraz cechy regionalne i lokalne”. Dodatkowo, w opisie zagrożenia, ujęto „niszczenie runa i warstwy krzewów podczas zrywki drewna”. Na podstawie wieloletnich doświadczeń można jednoznacznie stwierdzić, iż uszkodzenia mechaniczne warstwy runa i krzewów, powstałe w wyniku prac gospodarczych, nie mają istotnego wpływu na stan siedliska. Niewielki wpływ zrywki na siedliska potwierdza fakt, że nie ujmuje się tego zagrożenia w stosunku do siedlisk 91D0 Bory i lasy bagienne czy 91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe. Jednocześnie zwraca się uwagę, iż w Puszczy Augustowskiej nie mamy do czynienia z występowaniem klonu jesionolistnego, a malina jest gatunkiem rodzimym.	Nadleśnictwo Szczebra	Uwaga nieuwzględniona. Brak jest wskazanej sprzeczności. PZO nie zakłada zaprzestania gospodarki leśnej, a uwzględnia ją jako uwarunkowanie społeczne i kulturowe oraz cechę lokalną. Niektóre działania i czynności gospodarki leśnej mogą być zagrożeniem dla przedmiotów ochrony i fakt ten musi być identyfikowany. PZO próbuje właśnie, w pełni uwzględniając uwarunkowania lokalne oraz wymogi gospodarcze, społeczne i kulturowe, znaleźć takie szczegółowe formy i sposoby gospodarki leśnej, które uwzględnią w sobie potrzeby podejmowania szczególnych środków ochrony (w tym np. zaniechania użytkowania w niektórych miejscach) odpowiadających wymogom ekologicznym gatunków i siedlisk. Gospodarka leśna polega zarówno na podejmowaniu, jak i na niepodejmowaniu działań gospodarczych,

l.p.	Uwagi i wnioski	Podmiot zgłaszający	Sposób rozpatrzenia / odpowiedź
			uwzględniając zarówno potrzeby gospodarcze jak i ekologiczne, w tym zapisany także w ustawie o lasach obowiązek ochrony różnorodności biologicznej lasów. Pozostawianie określonych drzewostanów bez działań gospodarczych jest więc także formą gospodarki leśnej, służąca jednemu z jej celów.
212	Zagrożeniami dla wszystkich priorytetowych siedlisk leśnych z pewnością są, wskazane w projekcie PZO: B03 „Eksploracja lasu bez odnawiania czy naturalnego odrastania” oraz B02.02 „Wycinka lasu”. Te dwie jednostki szkodliwych działań oznaczają praktycznie to samo i powinny być zawsze zaliczane do kategorii zagrożeń „potencjalnych”, tak jak wykazano to w przypadku siedliska 91E0 Łęgi. B03 i B02.02 nie są zagrożeniami istniejącymi, ponieważ nie stwierdzono takich przypadków.	Nadleśnictwo Szczebra	Odpowiedź jak w punkcie 26.
213	W przypadku leńca bezpodkwiatowego PZO wskazuje potencjalne zagrożenie: B02 - Gospodarka leśna i plantacyjna i użytkowanie lasów i plantacji, w przypadku sasanki otwartej – zagrożenie istniejące B02 - Gospodarka leśna i plantacyjna i użytkowanie lasów i plantacji, a w przypadku obuwika pospolitego - B02 gospodarka leśna i plantacyjna i użytkowanie lasów i plantacji (potencjalne zagrożenie) . Zagrożenie wskazane, jako istniejące B02 „gospodarka leśna i plantacyjna i użytkowanie lasów i plantacji”, opisywane jest, jako „potencjalnie, przypadkowe niszczenie skupisk	Nadleśnictwo Szczebra	Uwaga nieuwzględniona. Różnice te wynikają z różnego występowania ww. gatunków - jedynie w przypadku sasanki, gatunku najczęściej występującej rośliny z Załącznika II na terenie ostoi, stwierdzono rzeczywiste, aktualne oddziaływanie tego zagrożenia; w pozostałych przypadkach jest to zagrożenie potencjalne.

l.p.	Uwagi i wnioski	Podmiot zgłaszający	Sposób rozpatrzenia / odpowiedź
	<p>gatunku podczas prac leśnych oraz prace modernizacyjne wzdłuż dróg i linii”.</p> <p>W pełni zgadzamy się z faktem, że „potencjalnie, przypadkowe niszczenie skupisk gatunku podczas prac leśnych oraz prace modernizacyjne wzdłuż dróg i linii” może być przyczyną niszczenia stanowisk i należy mu zapobiegać. Jednakże tego typu zagrożenia powinny być klasyfikowane, jako potencjalne i opatrzone symbolem B07 „Inne rodzaje praktyk leśnych”.</p> <p>(Gospodarkę leśną prowadzi się zgodnie z ustawą o lasach, według zasad powszechnej ochrony, trwałości i ciągłości lasu oraz zrównoważonego wykorzystania i powiększania zasobów leśnych. Zrównoważona, wielofunkcyjna gospodarka leśna jest jednym z podstawowych czynników warunkujących trwałość lasów, a więc nie można jej traktować jako zagrożenia. Wycinka drzew jest jednym z elementów gospodarki leśnej. Wydaje się, iż jest to uogólnienie nie mające potwierdzenia w rzeczywistości. Zagrożeniem może być z pewnością gospodarowanie niewłaściwe i niezgodne z przepisami prawa. Dlatego wnioskuję się o usunięcie wskazanych zagrożeń, ewentualnie wskazanie ich jako potencjalnych. Odnośnie zmiany składu gatunkowego należy podkreślić, iż przebudowa składu gatunkowego drzewostanów następuje pod kątem renaturalizacji siedlisk. Natomiast zalesianie terenów otwartych odbywa się zgodnie z ustawą o lasach i po wcześniej wykonanej ocenie oddziaływania PUL</p>		

l.p.	Uwagi i wnioski	Podmiot zgłaszający	Sposób rozpatrzenia / odpowiedź
	na środowisko.) Tym samym wnioskuję się o zmianę zapisu w SDF–ie sporządzonym dla tego obszaru i wykreślenie z w pkt 4.3 zagrożenia dotyczącego gospodarki leśnej.		
214	7140 - Torfowiska przejściowe i trzęsawiska - wnioskuję się o doprecyzowanie celu poprzez dopisanie „z wyłączeniem płatów drzewostanów”. W wielu przypadkach w podanej lokalizacji tych działań zgodnie z PUL jest to drzewostan.	Nadleśnictwo Szczebra	Uwaga nieuwzględniona. Jeżeli drzewostan szkodzi torfowiskowi, to trzeba go usunąć lub poddać jakimś działaniom, niezależnie od faktu że to jest Las i drzewostan; jeżeli drzewostan ma tam być, to może reprezentuje 91D0 a nie 7140? Nie można a priori rezygnować z potrzebnych działań ochrony torfowisk tylko z powodu, że dana powierzchnia jest w ewidencji jako Ls i drzewostan.
215	9170 Grąd subkontynentalny – cel: „Doprowadzenie zniekształconych płatów siedlisk do stanu właściwego przy zastosowaniu określonych zabiegów ochronnych dostosowanych do fazy rozwojowej drzewostanu”. Wnioskuję się o zmianę na: „zabiegów hodowlano-ochronnych” (tak jak w przypadku łągów).	Nadleśnictwo Szczebra	Odpowiedź jak w punkcie 29.
216	Bóbr europejski – proponuje się wpisanie w celach ochrony działań mających na celu rozrzedzenie populacji bobra w miejscach największych szkód gospodarczych. Będzie to wychodzić naprzeciw kompetencjom RDOŚ w tym zakresie oraz ochronie innych siedlisk przyrodniczych będących często przedmiotami ochrony, dla których zagraża działalność	Nadleśnictwo Szczebra	Odpowiedź jak w punkcie 30.

l.p.	Uwagi i wnioski	Podmiot zgłaszający	Sposób rozpatrzenia / odpowiedź
	bobra.		
217	Liczebność wilka określa się na 26-28 (str. 24), na str. 340 to 26-30 szt., zaś faktyczna jego liczebność wg inwentaryzacji z lat: 2008-2013 wynosi 40-45 szt. Podkreślić należy, że jest to liczba stabilna utrzymująca się od wielu lat.	Nadleśnictwo Szczebra	Odpowiedź jak w punkcie 5.
218	Działanie ochronne nr 1. Jeziorko śródleśne w oddziale 194h wg Nadleśnictwa Szczebra jest naturalnym zbiornikiem dystroficznym 3160.	Nadleśnictwo Szczebra	Uwaga nieuwzględniona. Jeziorko w uroczysku Młynsko (Młynisko) nie sposób zaliczyć do siedliska 3140 (jeziora dystroficzne), ponieważ: 1) odczyn wody w jeziorze jest zbliżony do obojętnego 2) w jeziorze występują ramienice (<i>Chara delicatula</i>), które stanowią wskaźniki wód twardych 3) sam fakt sąsiedztwa torfowiska mszarnego nie sprawia, że dany zbiornik ma charakter dystroficzny. Mszar wokół omawianego jeziora zdominowany jest przez tolerującego wysokie stężenia wapnia torfowca obłego (<i>Sphagnum teres</i>), a w sąsiedztwie wody wykształca się typowe dla jezior eutroficznych zbiorowisko szuwarowe - pło paprociowe (<i>Thelypteridi-Phragmitetum</i>). W związku z powyższym, zweryfikowano istniejące dane o tym zbiorniku.

l.p.	Uwagi i wnioski	Podmiot zgłaszający	Sposób rozpatrzenia / odpowiedź
219	<p>Działanie ochronne nr 3.</p> <p>Działanie sprzeczne jest z art. 5, rozdział I, Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. Art. 5 mówi o zapewnieniu ochrony środowiska, kierując się zasadą zrównoważonego rozwoju. Zakaz zmiany przeznaczenia gruntów w oddziałach wymienionych poniżej stoi w sprzeczności z w/w artykułem, ponieważ wyłącza zupełnie możliwość wykorzystania gruntów leżących nad jeziorami a więc najbardziej atrakcyjnych pod względem turystycznym.</p> <p>Działanie jest także sprzeczne z celem ochrony siedliska. Zakaz zmiany przeznaczenia gruntów w oddziałach wymienionych skutkować będzie niemożnością inwestycji w kanalizację czy też oczyszczalnie ścieków a zatem doprowadzi do zniszczenia siedliska.</p>	Nadleśnictwo Szczebra	Odpowiedź jak w punkcie 97.
220	<p>Działanie ochronne nr 4.</p> <p>Obręb Rospuda, Oddz. 146f – jezioro Jałowe w Leśnictwie Młynisko jest własnością Skarbu Państwa, dzierżawione jest i zarządzane przez RZGW w Giżycku.</p>	Nadleśnictwo Szczebra	Uwaga niezrozumiała.
221	Działanie ochronne nr 6 – oddz. 132A-c to drzewostan – bór bagienny.	Nadleśnictwo Szczebra	Uwaga nieuwzględniona. Jezioro dystroficzne zajmuje tylko część wydzielenia. Sprostowanie umieszczono w załącznikach.
222	Działanie ochronne nr 11, 12 – w oddz. 133b nie występuje siedlisko 4030 – suche wrzosowiska. Jest to drzewostan BMśw.	Nadleśnictwo Szczebra	Uwaga nieuwzględniona. Siedlisko zajmuje tylko część wydzielenia wzdłuż linii oddziałowej. Sprostowanie umieszczono w załącznikach.

l.p.	Uwagi i wnioski	Podmiot zgłaszający	Sposób rozpatrzenia / odpowiedź
223	Działania ochronne nr 29, 35, 40 – w oddz. 242a występuje drzewostan – bór bagienny.	Nadleśnictwo Szczebra	Uwaga nieuwzględniona. Torfowisko zajmuje tylko część wydzielenia. Sprostowanie umieszczono w załącznikach.
224	Działania ochronne nr 16, 27, 29, 31, 32, 35, 38, 40, 63, 64, 65, 66, 69, 70, 71, 75, 76, 78, 81 – zadania nie są związane z gospodarką leśną. Zgodnie z zapisami PZO Lasy Państwowe mają je wykonywać we własnym zakresie po uzyskaniu środków zewnętrznych. Zgodnie z „Ramowymi wytycznymi w sprawie projektowania zadań z zakresu ochrony przyrody dla obszarów Natura 2000 na gruntach nadleśnictwa” z dnia 21.03.2013r. ustalonymi przez Zespół Ministra Środowiska, za realizację zadań nie związanych z gospodarką leśną, zgodnie z art. 39 ustawy o ochronie przyrody odpowiedzialny jest organ ustanawiający plan zadań ochronnych, czyli RDOŚ w Białymstoku. Ten też w przypadku powierzenia prowadzenia tych zadań nadleśnictwu ma zapewnić odpowiednie środki finansowe, które w projekcie PZO nie są w wielu wypadkach wyliczone. W żadnym przypadku nie są podane koszty w odniesieniu do konkretnego nadleśnictwa. Zgodnie z „Ramowymi wytycznymi w sprawie projektowania zadań z zakresu ochrony przyrody dla obszarów Natura 2000 na gruntach nadleśnictwa” za wykonanie zadań ochronnych zatwierdzonych w PZO odpowiada nadzorujący obszar Natura 2000, czyli RDOŚ w Białymstoku.	Nadleśnictwo Szczebra	Odpowiedź jak w punkcie 70.
225	Działania ochronne nr 43, 44 - wyłączenie z użytkowania powinno dawać możliwość przeprowadzania działań	Nadleśnictwo Szczebra	Uwaga nieuwzględniona. Działanie ochronne nr 43 daje możliwość

l.p.	Uwagi i wnioski	Podmiot zgłaszający	Sposób rozpatrzenia / odpowiedź
	ochronnych w szczególności w przypadku dużego zagrożenia od szkodników pierwotnych i wtórnych zagrażających trwałości ekosystemów leśnych. Obszary określone w zał. 5 (dz. 44) należy wyłączyć jedynie z użytkowania rębego.		prowadzenia działań ochronnych. Działanie 44 ograniczone jest do rezerwatów. W przypadku prowadzenia prac w rezerwacie RDOŚ wydaje jednorazowo pozwolenie na ich wykonanie na wnioski nadleśnictwa. Wprowadzanie zmian proponowanych przez nadleśnictwo do działania 44 nie ma uzasadnienia.
226	Działania ochronne nr 46, 49 – w odniesieniu do łągów i grądów należy dopuścić wszystkie rodzaje zabiegów ochronno – hodowlanych (nie tylko TW i TP).	Nadleśnictwo Szczebra	Uwaga uwzględniona. Zapis przy tych działaniach został sprostowany. Dopuszczono również inne zabiegi.
227	Działanie ochronne nr 56 - obręb Rospuda oddz. 284d trzaska tu nie występuje. Nie ma w tym miejscu żadnego zbiornika wodnego ani rowu melioracyjnego.	Nadleśnictwo Szczebra	Uwaga uwzględniona. Wydzielenie znalazło się w załączniku w wersji wcześniejszej i nie zostały usunięte po weryfikacji. Wykonawca usunął je ze spisu.
228	Działanie ochronne nr 58 - obręb Rospuda oddz. 284c kumak nizinny tu nie występuje. Jest to drzewostan BMśw.	Nadleśnictwo Szczebra	Uwaga uwzględniona. Wydzielenie znalazło się w załączniku w wersji wcześniejszej i nie zostały usunięte po weryfikacji. Wykonawca usunął je ze spisu.
229	Działanie ochronne nr 81 – nie stwierdzono występowania poczwarów Geyera w oddz. 1731	Nadleśnictwo Szczebra	Uwaga nieuwzględniona. Lokalizacja pochodzi z artykułu (Schenkova V., Horsak M., Pleskova Z., & Pawlikowski P., 2012. Habitat preferences and conservation of Vertio geyeri (Gastropoda: Pulmonata) in Slovakia and Poland. Jurnal of Molluscan Studies 78:105-111), w którym podane są dokładne współrzędne geograficzne.

l.p.	Uwagi i wnioski	Podmiot zgłaszający	Sposób rozpatrzenia / odpowiedź
230	Działania ochronne nr 64, 65, 66, 67, 68 – nie stwierdzono występowania leńca bezpodkwiatowego na terenie Nadleśnictwa Szczebra.	Nadleśnictwo Szczebra	<p>Uwaga nieuwzględniona.</p> <p>Gatunek występuje na terenie nadleśnictwa na dość licznych stanowiskach, obserwowanych od roku 2005, a jedno z nich było nawet ujęte monitoringiem w ramach monitoringu muraw napiaskowych (6120) przy drodze niedaleko jeziora Jałowo.</p> <p>Najliczniejsze stanowiska zostały stwierdzone wzdłuż linii kolejowej przecinającej lasy nadleśnictwa (np. w roku 2012) i tam zlokalizowana została strefa jego ochrony. Punktowe stanowiska gatunku zostały wyłączone z zabiegów ochronnych.</p>
231	Działanie ochronne nr 69, 70, 71, 72, 73 – sasanka otwarta nie występuje w oddz. 160a obrębu Rospuda, oddz. 132k, 165b, 172a, 225c obrębu Szczebra.	Nadleśnictwo Szczebra	<p>Uwaga nieuwzględniona.</p> <p>Sasanka otwarta występuje we wszystkich wymienionych wydzieleniach (stanowiska zweryfikowane w latach 2011-2013).</p> <p>Zadania ochronne zostały jednak pomyłkowo przyporządkowane punktowym miejscom występowania sasanki. Zgodnie z przyjętymi założeniami, ochrona czynna gatunku jest skoncentrowana w czterech wyznaczonych strefach. Natomiast wskazane stanowiska</p>

l.p.	Uwagi i wnioski	Podmiot zgłaszający	Sposób rozpatrzenia / odpowiedź
			powinny być objęte opieką i przy rębniach pozostawiane kępy powinny być lokalizowane tak, aby je zabezpieczyć.
232	Działania ochronne nr 75, 76, 77 – obuwik pospolity nie występuje w oddz. 203a, 312b, 316b, 316c obrębu Rospuda, oddz. 130l, 130m, 173b, 173f obrębu Szczebra. W związku z powyższym należy zweryfikować lokalizację stref ochrony.	Nadleśnictwo Szczebra	Uwaga nieuwzględniona. Obuwik występuje (potwierdzony w roku 2012) we fragmentach wszystkich wskazanych wydzieleni.
233	Działanie ochronne nr 78 – lipiennik Loesela nie występuje w oddz. 211c, 242a, 296f, 296g, obrębu Rospuda, oddz. 23n i 71g obrębu Szczebra, oddz. 130i obrębu Serwy I.	Nadleśnictwo Szczebra	Uwaga częściowo uwzględniona – wydzielienia 130i, 23n i 71g zostały podane błędnie, zamiast 242a powinno być 242 c,d, a w wydzieleniach 211c, 296g i 296g gatunek występuje (np. stanowiska te wymienione są w publikacji „Pawlikowski P. 2008. Distribution and population size of the threatened fen orchid <i>Liparis loeselii</i> (L.)Rich. in the Lithuanian Lake District (NE Poland). – Botanika-Steciana 12: 53-59”).
234	Działanie 43, zakładające wyłączenia z użytkowania płątów siedlisk i borów i lasów bagiennych jest niezasadne z kilku powodów. Zaproponowane przez wykonawcę planu wyłączenia obejmują m.in. fragmenty, na których wartościowe siedliska przyrodnicze zajmują nikłą część wydzielenia (oddz. 381b, 268i, 288f, 312a Obrębu Serwy II), występują drzewostany młode, podlegające dynamicznym zmianom sukcesyjnym, wymagające dla prawidłowego rozwoju prowadzenia zabiegów pielęgnacyjnych (oddz.	Nadleśnictwo Płaska	Uwaga nieuwzględniona. Działanie nr 43 zapisane w projekcie PZO brzmi: „Wyłączenie z użytkowania rębego”. Pielęgnacja drzewostanów jest dopuszczalna. W oddziale 305f znajdują się siedliska 7230 oraz siedlisko 91D0, które zajmuje część wydzielenia. Jeżeli nie prowadzi się tam żadnych zabiegów związanych z gospodarką leśną to działanie nr 43 nie powinno budzić

l.p.	Uwagi i wnioski	Podmiot zgłaszający	Sposób rozpatrzenia / odpowiedź
	<p>11j, 12r, 13g, 35g, 45f, 112c Obrębu Płaska). Podano tu również powierzchnie, które według ewidencji gruntów stanowią grunty nieleśne (nieużytki) gdzie nie prowadzi się żadnych zabiegów (oddz. 305f Obrębu Leśnego Serwy II).</p> <p>W wymienionych przypadkach proponuje się zmianę działania z zaniechania użytkowania na zaniechanie użytkowania rębego, co będzie sprzyjało zachowaniu właściwego stanu ochrony siedlisk po ich szczegółowej inwentaryzacji, co zaleca przedstawiony do zaopiniowania plan w działaniu 45. Co więcej, należy w PZO uwzględnić możliwość wykonywania ewentualnych zabiegów ratowniczych w przypadku wystąpienia zagrożeń klęskowych, zagrażających trwałości lasu.</p> <p>Ponadto, utrzymanie możliwości prowadzenia zabiegów pielęgnacyjnych pozwoli uwzględnić kierunek zmian sukcesyjnych w zbiorowiskach lasów bagiennych i aktywnie kształtować lub utrzymywać ich pożądany stan. Jest to szczególnie ważne w sytuacji, w której identyfikacja siedlisk przyrodniczych lasów bagiennych w PZO ograniczyła się w praktyce do wykorzystania danych z bazy INVENT i uniemożliwiła przypisanie poszczególnych płatów do zbiorowisk świerczyn na torfie 91D0-5, borealnych sosnowo- brzozowych lasów bagiennych 91D0-6 czy sosnowych borów bagiennych 91D0-2.</p>		kontrowersji.
235	Według PZO, w działaniach 14 i 15 przewidziano zabiegi polegające na usuwaniu drzew i krzewów, wypasie oraz ko-	Nadleśnictwo Płaska	Uwaga uwzględniona (rezygnacja z zabiegów względem tego płatu siedliska 6210).

l.p.	Uwagi i wnioski	Podmiot zgłaszający	Sposób rozpatrzenia / odpowiedź
	<p>szeniu płyt muraw kserotermicznych w oddziałach 187c, d; 362f oraz 4f w Obrębie Płaska. W module B, tabeli 3- stan ochrony przedmiotów ochrony objętych planem podano, że murawy te zostały zinwentaryzowane w wyniku prac eksperckich w trakcie przygotowywania planu; wcześniej brak było potwierdzonych informacji o występowaniu siedlisk 6120 na tym obszarze. Powierzchnie te są od lat dzierżawione podmiotom zewnętrznym z przeznaczeniem na działalność turystyczną (jako pola biwakowe). W roku 2012 Gmina Płaska ogłosiła i rozstrzygnęła przetarg na zagospodarowanie plaż na terenie gminy, tj. plaży w Jazach nad jez. Mikaszewo, plaży w Mołowistym nad jez. Serwy oraz plaży w Płaskiej nad jez. Paniewo. Wyłoniono wykonawcę, a prace, polegające na budowie m.in. wiat grillowych, przebieralni, ogrodzeń drewnianych, instalacji oświetleniowej, stojaków na rowery, miejsc postoju, placów zabaw, sanitariatów, przyłączy wodociągowych i pomostów są w toku; a ich zakończenie ma nastąpić jeszcze w 2013 r. Projekt jest współfinansowany ze środków Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podlaskiego na lata 2007 - 2013. Na jego realizację uzyskano wszystkie wymagane prawem zezwolenia, a wójt Gminy Płaska zaliczył inwestycję do niewymagających sporządzenia oceny oddziaływania na środowisko.</p> <p>Ze względu na fakt wieloletniego już wykorzystywania tych powierzchni na cele turystyczne -jako miejsca biwakowania</p>		<p>Użytkowanie turystyczne będzie zaburzać funkcjonowanie siedliska, ale przynajmniej uniemożliwi jego zarośnięcie.</p>

l.p.	Uwagi i wnioski	Podmiot zgłaszający	Sposób rozpatrzenia / odpowiedź
	<p>i postępu oraz jako składnice drewna i w związku z przeznaczeniem gruntów w mpzp Gminy Płaska na cele rekreacyjno-wypoczynkowe, Nadleśnictwo Płaska wnosi o ustalenie zabiegów ochronnych po szczegółowej inwentaryzacji siedliska, uwzględniającej stan faktyczny na gruncie, w tym realizację projektu zagospodarowania plaż.</p> <p>Nieuwzględnienie przez wykonawcę PZO bieżącego sposobu wykorzystania powierzchni w wydzieleniach 187c, d, 362f, 4c i 38k wydaje się uniemożliwiać pogodzenie funkcji ochronnych i gospodarczych. W oddziale 187f występuje ponadstuletni drzewostan olchowy na siedlisku Ol i określenie występowania ciepłolubnych muraw napiaskowych jest błędne.</p>		
236	<p>Usuwanie drzew w drzewostanach, określonych w działaniu 16 jako siedlisko 7110 (torfowiska wysokie z roślinnością torfotwórczą), stoi w sprzeczności z zasadami gospodarki leśnej. Zabiegi te powinny być ograniczone do powierzchni, określonych w ewidencji gruntów jako grunty nieleśne, czyli 202f i 203f. Wydzielenie 202d obejmuje drzewostan sosnowy na świeżym siedlisku borowym w wieku 90 lat i zaproponowane w odniesieniu do niego działania uznajemy za niedopuszczalne.</p>	Nadleśnictwo Płaska	<p>Uwaga została częściowo uwzględniona. Siedlisko 7110 zajmuje w wydzieleniu 202d tylko niewielki fragment na granicy z 202f i tylko tego fragmentu mają dotyczyć zabiegi ochronne. Sprostowanie zostało umieszczone przy załącznikach.</p>
237	<p>Działanie ochronne nr 27 w stosunku do siedliska 7230 przewiduje użytkowanie kośne i usuwanie biomasy, jednak ze względu na charakter powierzchni (grunt leśny pokryty drzewostanem) propozycja jest nie do zaakceptowania przez</p>	Nadleśnictwo Płaska	<p>Uwaga nieuwzględniona. Ochrona siedliska 7230, zgodnie z ogólnopolskimi wytycznymi, wymaga w większości przypadków opisanych działań</p>

l.p.	Uwagi i wnioski	Podmiot zgłaszający	Sposób rozpatrzenia / odpowiedź
	zarządcę, zobowiązanego do realizacji zapisów planu urządzenia lasu. Zalecenie usuwania biomasy, ustalone w działaniach ochronnych 16, 27, 31, 32 stwarza poważne problemy natury organizacyjnej i technicznej, związane m.in. z potrzebą jej gromadzenia poza obszarami torfowisk i muraw, zagrożeniem pożarowym, narażeniem innych cennych siedlisk przyrodniczych na eutrofizację, kwestiami bezpieczeństwa i higieny pracy, możliwością wjazdu sprzętu rolniczego na obszary o słabonośnych glebach organicznych i objęte ochroną prawną jako rezerwat przyrody.		ochrony czynnej. Ochrona czynna prowadzona będzie nie w obrębie drzewostanu, ale na wydzielonych enklawach nieleśnych (nie całe wydzielania, ale ich zwykle niewielkie fragmenty). Usuwanie biomasy z użyciem sprzętu mechanicznego możliwe jest wyłącznie w okresie zimowym przy pokrywie śnieżnej.
238	W działaniu 3 przewidziano ustalenie strefy ochronnej wokół jezior polegającej na m.in. na zakazie zmiany przeznaczenia gruntów na cele nierolnicze i nieleśne. Działanie to zaprojektowano m.in. w odniesieniu do wydzielania 445bx, które jest gruntem zabudowanym, o funkcjach rekreacyjno - wypoczynkowych. Na załączniku graficznym oddz. 445bx nie jest jednak oznaczony jako część strefy ochronnej, co stoi w sprzeczności z opisem działań (zał. nr 7 do zarządzenia).	Nadleśnictwo Płaska	Uwaga uwzględniona. Wydzielenie znalazło się w załączniku omyłkowo w wyniku nałożenia się granic.
239	Strefa w oddz. 301d, f, g, h znajduje się z kolei w znacznej odległości od jezior, obejmuje młode drzewostany pochodzące z zalesień gruntów porolnych i nie ma tu uzasadnienia dla zaproponowanych działań.	Nadleśnictwo Płaska	Uwaga nieuwzględniona. W strefie zaplanowane jest tylko nieprzeznaczenie gruntów na cele nierolnicze i nieleśne. Skoro ma być tam cały czas las to nie powinno to budzić kontrowersji.
240	W działaniu 46 i 49 przewidziano zabiegi hodowlano - ochronne, z których wymieniono tylko trzebieże wczesne i	Nadleśnictwo Płaska	Uwaga uwzględniona. Zapis działania ochronnego 46 i 49 został skorygowany.

l.p.	Uwagi i wnioski	Podmiot zgłaszający	Sposób rozpatrzenia / odpowiedź
	późne. Należy zwrócić uwagę, że racjonalne użytkowanie, w tym rębne, drzewostanów na siedliskach grądów nie powinno być wykluczone; w wielu przypadkach stanowi o możliwości wprowadzenia młodego pokolenia o składzie gatunkowym odpowiadającym lasom grądowym. Na części powierzchni konieczne być może wykonanie zabiegów o charakterze czyszczeń i należy to uwzględnić przy precyzowaniu zabiegów hodowlano-ochronnych.		
241	Podane stanowiska sasanki otwartej w oddz. 170f, 188g, 189g, 254a, 4a Obrębu Leśnego Płaska oraz 234a Obrębu Leśnego Mikaszówka i 349c Obrębu Leśnego Serwy II znajdują się w pasie drogowym dróg publicznych (gminnych i powiatowych) poza zarządem Nadleśnictwa Płaska. Natomiast występowania sasanki w oddz. 5g Obrębu Płaska i 316d Obrębu Mikaszówka nie potwierdzono w ostatnich latach. Działania ochronne nr 69,70,71,72,73 nie znajdują w tej sytuacji żadnego uzasadnienia; powinny być poprzedzone szczegółową inwentaryzacją stanowisk.	Nadleśnictwo Płaska	Uwaga częściowo uwzględniona. Stanowiska są stwierdzone przez eksperta botanika. Ze względu na błąd (patrz punkt 61) zaplanowano na pojedynczych stanowiskach zabiegi, których nie powinno tam być. Błąd został poprawiony. Na tych stanowiskach zaprojektowany jest tylko zabieg nr 73.
242	Zaprojektowana dla obuwika strefa ochronna, ujęta w zał. 7 do zarządzenia dyrektora RDOŚ w Białymstoku nie jest uwidoczniona na mapach; mapy nie zawierają również stanowisk gatunku. Wymaga to jednoznacznego określenia i usunięcia rozbieżności między częścią opisową i graficzną.	Nadleśnictwo Płaska	Uwaga uwzględniona. Mapy zostały poprawione.
243	Działanie 58 określa potrzebę ochrony miejsc występowania kumaka nizinnego, precyzując działania w wydzieleniach, gdzie w roku 2007 w ramach inwentaryzacji powszechnej	Nadleśnictwo Płaska	Uwaga częściowo uwzględniona. PZO tworzone jest na podstawie dostępnych danych i wykorzystanie ich jest zasadne nawet

l.p.	Uwagi i wnioski	Podmiot zgłaszający	Sposób rozpatrzenia / odpowiedź
	INVENT dokonano prawdopodobnej głosowej identyfikacji osobników tego gatunku. Gdyby nawet wykluczyć możliwość pomyłek przy określaniu stanowisk gatunku, nie należy planować działań polegających na usuwaniu zakrzaczeń nad zbiornikami wodnymi w sytuacji, gdy w kolejnych latach stanowisk tych nie można było potwierdzić. Grunty obejmujące Kanał Augustowski Jezioro Serwy znajdują się poza zarządem Nadleśnictwa Płaska (dotyczy oddz. 306j, 279a Obrębu Serwy II oraz oddz. 38m Obrębu Mikaszówka).		jeżeli w następnych latach we wskazanych miejscach nie były prowadzone dodatkowe badania. Lokalizacja w oddz 279a może budzić kontrowersje gdyż jest położone nad jeziorem Serwy na które Nadleśnictwo nie ma wpływu. Po ponownym przeanalizowaniu danych stanowisko zostało usunięte. W przypadku stanowiska w 38m jest to starorzecze znajdując się na gruntach nadleśnictwa, natomiast w 306j stanowisko jest zlokalizowane na torfowisku 7230. Obie lokalizacje zostają utrzymane.
244	W działaniu 46 w załączniku nr 7 zaplanowano zabiegi dla wydzieleń, w których nie występują podane siedliska przyrodnicze 91E0; te płyty i zabiegi nie zostały również zamieszczone na mapach (oddz. 226a, 206j, 247a Obrębu Mikaszówka). Należy przenieść adresację wydzieleń do Obrębu Leśnego Płaska zgodnie z rzeczywistą lokalizacją.	Nadleśnictwo Płaska	Uwaga uwzględniona. Wskazane wydzielienia znalazły się w załącznikach omyłkowo.
245	W załącznikach graficznych zastosowano błędną numerację oddziałów leśnych; błąd polega na ograniczeniu numeru do wartości dwucyfrowej, przykładowo oddziały 100 i 101 są zanumerowane jako 10; natomiast oddziały o numeracji jedno- i dwucyfrowej są zapisane w sposób prawidłowy.	Nadleśnictwo Płaska	Uwaga uwzględniona. Numeracja oddziałów została poprawiona.
246	Jedną z najistotniejszych kwestii, umożliwiających realizację działań ochronnych jest właściwe planowanie i zapewnienie finansowania zabiegów. W module C, tabeli pt. Ustalenie działań ochronnych, wyszczególniono koszty w odniesieniu	Nadleśnictwo Płaska	Odpowiedź jak w punkcie 69. Co do drugiej części uwagi odpowiedź jest taka sama jak w punkcie 70.

l.p.	Uwagi i wnioski	Podmiot zgłaszający	Sposób rozpatrzenia / odpowiedź
	do niepełnej listy zabiegów; m.in. dla grądów subkontynentalnych 9170 i łągów 91E0 nie przedstawiono danych, a powierzchnia siedlisk zinwentaryzowanych w Ostoi PLH 2000005 jest znacząca. Jednocześnie nie przedstawiono metodyki szacowania kosztów, co umożliwiłoby ich analizę i ewentualną weryfikację. Należy mieć na uwadze, że dane zawarte w dokumencie planistycznym będą wykorzystywane w umowach z wykonawcami zabiegów i w rozliczeniu kosztów zadań, prowadzonych przez podmioty odpowiedzialne. W odniesieniu do zapisu "Działania niezwiązane z gospodarką leśną wykonuje właściwy nadleśniczy po uzyskaniu środków z funduszy zewnętrznych" wnosimy o zmianę sformułowania na następujące: „Działania niezwiązane z gospodarką leśną wykonuje właściwy nadleśniczy po zapewnieniu środków finansowych przez organ nadzorujący”.		
247	Zwracamy również uwagę, iż nie możemy zaakceptować obecnego w wielu miejscach opracowania stwierdzenia, że zagrożeniem dla przedmiotów ochrony jest gospodarka leśna. Stoimy na stanowisku, że właśnie dzięki prowadzonemu od dziesięcioleci racjonalnemu gospodarowaniu, udało się utrzymać wartości przyrodnicze obecnej Ostoi Augustowskiej w stanie, który pozwolił na objęcie tego obszaru ochroną.	Nadleśnictwo Płaska	Odpowiedź jak w punkcie 67.
248	W Planie Zadań Ochronnych w wielu miejscach jako zagrożenie przedstawiana jest gospodarka leśna i użytkowanie lasów. Ta prowadzona jest w Puszczy Augustowskiej od	Gmina Płaska	Odpowiedź jak w punkcie 67.

l.p.	Uwagi i wnioski	Podmiot zgłaszający	Sposób rozpatrzenia / odpowiedź
	<p>dziesięcioleci i dzięki niej obszar ten zachowany jest właśnie w takim a nie innym stanie. Jednocześnie stwierdza się, że iż „ Ostoja Augustowska stanowi jeden z największych i najlepiej zachowanych kompleksów leśnych Europy środkowo - wschodniej." Zapisy te należy wykreślić z PZO. Ponadto, taka interpretacja wpływu gospodarki leśnej na przedmiot ochrony jest sprzeczna z art. 2, pkt 3 Dyrektywy Siedliskowej: „Środki podejmowane zgodnie z niniejszą dyrektywą uwzględniają wymogi gospodarcze, społeczne i kulturowe oraz cechy regionalne i lokalne".</p>		
249	<p>Plan Zadań Ochronnych dla obszaru Natura 2000 PLH200005 „Ostoja Augustowska" opracowywany był w okresie jesienno — zimowym tak więc nie była możliwa weryfikacja stanowisk roślin i zwierząt (kumak, traszka, poczwarówka) przez ekspertów, a tak to przedstawiono w przedmiotowym dokumencie.</p>	Gmina Płaska	<p>Uwaga nieuwzględniona. Według wytycznych GDOŚ do sporządzania projektu planu zadań ochronnych (punkt 57): „Ustalenie przedmiotów ochrony obszaru Natura 2000 polega na przeanalizowaniu i ustaleniu na podstawie dostępnych danych....”. Ponadto prace nad PZO rozpoczęły się w maju 2012 roku i obejmowały prace terenowe w zakresie niezbędnym do stworzenia PZO.</p>
250	<p>Mapy stanowiące załączniki nr 3 i nr 4 do PZO są bezużyteczne ze względu na niepokrywanie się z mapami LP oraz błędną numeracją oddziałów. W związku z niemożnością wykorzystania map do analizy lokalizacji przedmiotów ochrony a także zadań ochronnych, wnosimy o poprawienie map oraz wyznaczenia nowego terminu konsultacji społecz-</p>	Gmina Płaska	<p>Uwaga częściowo uwzględniona. Nie wiadomo na jakie mapy LP powołuje się gmina. Mapa lokalizacji przedmiotów ochrony i działań ochronnych nie jest kalką map leśnych i nie musi się z nimi pokrywać. Jest to zupełnie oddzielny dokument.</p>

l.p.	Uwagi i wnioski	Podmiot zgłaszający	Sposób rozpatrzenia / odpowiedź
	nych.		Numeracja oddziałów trzycyfrowych rzeczywiście wprowadzona została z błędem. Wykonawca naprawił ten błąd.
251	Bardzo ważnym elementem PZO jest odpowiednie wyliczenie niezbędnych nakładów i kosztów realizacji projektowanych zadań ochronnych. Niestety w tabeli dotyczącej działań ochronnych nie wszędzie są wyliczone koszty szacunkowe, a ich wysokość często wzbudza kontrowersje. W przypadku ochrony biernej podaje się brak kosztów, z czym nie można się zgodzić. W związku z tym wnioskuję się o podanie metodyki wyliczania kosztów oraz uzupełnienie brakujących danych. Pozwoli to na analizę danych i ewentualną ich weryfikację. Wydaje się, iż zasadnym byłoby podanie kosztów jednostkowych danego działania w danym roku, np. w przeliczeniu na 1 ha, itp. Wówczas dane byłyby bardziej wiarygodne. Należy mieć na względzie, iż wyliczone koszty będą stanowić podstawę do ubiegania się o środki na wykonawstwo poszczególnych działań ochronnych.	Gmina Płaska	Odpowiedź jak w punkcie 69. Koszty to środki, jakie trzeba wydać na dane działanie. Pojęcie "koszty" nie obejmuje tzw. utraconych korzyści. Ochrona bierna nie pociąga za sobą kosztów, co najwyżej może pociągać za sobą nieuzyskanie przychodów z danej powierzchni; pociąga za sobą niekiedy zyski z usług środowiskowych. Zerowe koszty ochrony biernej to zapis prawidłowy.
252	Opracowany dokument ingeruje w sferę gospodarki regionu. Zapisy silnie ograniczają i modyfikują funkcjonowanie lokalnych społeczności (np. działanie ochronne nr 3 zaplanowane dla ochrony siedliska: 3140 Twardowodne oligo-i mezotroficzne zbiorniki wodne z podwodnymi łakami ramienic Charetea, dotyczące zakazu zmiany przeznaczenia gruntów na cele nierolnicze i nieleśne wokół wyznaczonych jezior).	Gmina Płaska	Odpowiedź jak w punkcie 97.

l.p.	Uwagi i wnioski	Podmiot zgłaszający	Sposób rozpatrzenia / odpowiedź
	<p>W związku z położonymi tam obszarami spełniającymi obecnie funkcje rekreacyjno - turystyczne oraz licznymi uwagami dotyczącymi tego zapisu zgłaszanymi podczas spotkań ZLW, zasadnym jest uwzględnienie istniejących tam potrzeb społecznych. Wszak zgodnie z ideą NATURA 2000 ochrona przyrody i funkcjonowanie człowieka, w tym również gospodarcze, powinny się uzupełniać. Należy zaznaczyć, iż sieć Natura 2000 nie jest tylko wąsko rozumianą ochroną przyrody, gdyż w swych założeniach uwzględnia również wymogi gospodarcze, społeczne i kulturowe oraz cechy regionalne lokalnych społeczności. Na straży wskazanych uwarunkowań stoi art. 5 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej zapewniający ochronę środowiska, kierując się zasadą zrównoważonego rozwoju. Dlatego organ podejmujący strategiczne decyzje powinien uwzględniać i ważyć zarówno interes społeczny, publiczny, gospodarczy, jak i słuszny interes obywatela.</p>		
253	<p>Z uwagi na powszechne występowanie wydry proponuje się uzupełnienie w rubryce uwagi, podobnie jak w przypadku wilka, że lokalizacja wydry jest umowna, a za obszar występowania przyjmuje się cały obszar ostoi.</p>	Gmina Płaska	Odpowiedź jak w punkcie 9.
254	<p>W przypadku siedliska 9170 - grąd subkontynentalny podaje się zagrożenie istniejące: B02 Gospodarka leśna i plantacyjna i użytkowanie lasów i plantacji - taka interpretacja wpły-</p>	Gmina Płaska	Odpowiedź jak w punkcie 211.

l.p.	Uwagi i wnioski	Podmiot zgłaszający	Sposób rozpatrzenia / odpowiedź
	<p>wu gospodarki leśnej na przedmiot ochrony jest rozbieżna z art. 2, pkt 3 Dyrektywy Siedliskowej: „Środki podejmowane zgodnie z mniejszą dyrektywą uwzględniają wymogi gospodarcze, społeczne i kulturowe oraz cechy regionalne i lokalne”. Dodatkowo, w opisie zagrożenia, ujęto „niszczenie runa i warstwy krzewów podczas zrywki drewna”. Na podstawie wieloletnich doświadczeń można jednoznacznie stwierdzić, iż uszkodzenia mechaniczne warstwy runa i krzewów, powstałe w wyniku prac gospodarczych, nie mają istotnego wpływu na stan siedliska. Niewielki wpływ zrywki na siedliska potwierdza fakt, że nie ujmuje się tego zagrożenia w stosunku do siedlisk 91D0 Bory i lasy bagienne czy 91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe. Jednocześnie zwraca się uwagę, iż w Puszczy Augustowskiej nie mamy do czynienia z występowaniem klonu jesionolistnego, a malina jest gatunkiem rodzimym.</p>		
255	<p>Zagrożeniami dla wszystkich priorytetowych siedlisk leśnych z pewnością są, wskazane w projekcie PZO: B03 „Eksploatacja lasu bez odnawiania czy naturalnego odrastania” oraz B02.02 „Wycinka lasu”. Te dwie jednostki szkodliwych działań oznaczają praktycznie to samo i powinny być zawsze zaliczane do kategorii zagrożeń „potencjalnych”, tak jak wykazano to w przypadku siedliska 91E0 Łęgi. B03 i B02.02 nie są zagrożeniami ist-</p>	Gmina Płaska	<p>Uwaga nieuwzględniona. Gdyby oznaczały to samo to nie umieszczono by ich w słownikach wykorzystywanych w PZO jak dwie jednostki. Jedno zagrożenie odnosi się do Lasów Państwowych gdzie wycinka lasu zawsze jest związana z odnowieniem wyciętego fragmentu lasu. Drugi do lasów prywatnych własności gdzie różnie z tym bywa, a nie odnowienie lasu ma swoje dalsze</p>

l.p.	Uwagi i wnioski	Podmiot zgłaszający	Sposób rozpatrzenia / odpowiedź
	niejącymi, ponieważ nie stwierdzono takich przypadków.		konsekwencje. Takie zagrożenia zostały stwierdzone w przypadku lasów prywatnych.
256	W przypadku leśna bezpodkwiatowego PZO wskazuje potencjalne zagrożenie: B02 Gospodarka leśna i plantacyjna i użytkowanie lasów i plantacji, w przypadku sasanki otwartej -zagrożenie istniejące B02 - Gospodarka leśna i plantacyjna i użytkowanie lasów i plantacji, a w przypadku obuwika pospolitego - B02 gospodarka leśna i plantacyjna i użytkowanie lasów i plantacji (potencjalne zagrożenie) .	Gmina Płaska	Uwaga nieuwzględniona. Różnice te wynikają z różnego występowania ww. gatunków - jedynie w przypadku sasanki, gatunku najczęściej występującej rośliny z Załącznika II na terenie ostoi, stwierdzono rzeczywiste, aktualne oddziaływanie tego zagrożenia; w pozostałych przypadkach jest to zagrożenie potencjalne.
257	Zagrożenie wskazane, jako istniejące B02 „gospodarka leśna i plantacyjna i użytkowanie lasów i plantacji”, opisywane jest, jako „potencjalnie, przypadkowe niszczenie skupisk gatunku podczas prac leśnych oraz prace modernizacyjne wzdłuż dróg i linii”. W pełni zgadzamy się z faktem, że „potencjalnie, przypadkowe niszczenie skupisk gatunku podczas prac leśnych oraz prace modernizacyjne wzdłuż dróg i linii” może być przyczyną niszczenia stanowisk i należy mu zapobiegać. Jednakże tego typu zagrożenia powinny być klasyfikowane, jako potencjalne i opatrzone symbolem B07 „Inne rodzaje praktyk leśnych”.	Gmina Płaska	Uwaga niezasadna. Zrywka czy myślowanie drewna to podstawowa działalność związana z gospodarką leśną.
258	Gospodarkę leśną prowadzi się zgodnie z ustawą o lasach, według zasad powszechnej ochrony, trwałości i ciągłości lasu oraz zrównoważonego wykorzystania i powiększania	Gmina Płaska	Uwaga nieuwzględniona. Nawet "zgodność z prawem" nie oznacza, że gospodarka leśna nie może być zagrożeniem.

l.p.	Uwagi i wnioski	Podmiot zgłaszający	Sposób rozpatrzenia / odpowiedź
	<p>zasobów leśnych. Zrównoważona, wielofunkcyjna gospodarka leśna jest jednym z podstawowych czynników warunkujących trwałość lasów, a więc nie można jej traktować jako zagrożenia. Wycinka drzew jest jednym z elementów gospodarki leśnej. Wydaje się, iż jest to uogólnienie nie mające potwierdzenia w rzeczywistości. Zagrożeniem może być z pewnością gospodarowanie niewłaściwe i niezgodne z przepisami prawa. Dlatego wnioskuję się o usunięcie wskazanych zagrożeń, ewentualnie wskazanie ich jako potencjalnych. Odnośnie zmiany składu gatunkowego należy podkreślić, iż przebudowa składu gatunkowego drzewostanów następuje pod kątem renaturalizacji siedlisk. Natomiast zalesianie terenów otwartych odbywa się zgodnie z ustawą o lasach i po wcześniej wykonanej ocenie oddziaływania PUL na środowisko.</p> <p>Tym samym wnioskuję się o zmianę zapisu w SDF-ie sporządzonym dla tego obszaru i wykreślenie z w pkt 4.3 zagrożenia dotyczące gospodarki leśnej.</p>		<p>Gdyby dla ochrony obszaru wystarczała sama zgodność z prawem i zrównoważony charakter gospodarki, to nie byłoby potrzebne sporządzanie PZO. PZO służy wypracowaniu takich modyfikacji i sposobów prowadzenia gospodarki, które - mieszcząc się w ramach "zgodności z prawem" - będą najlepiej służyć ochronie obszaru Natura 2000, uwzględniając równocześnie uwarunkowania społeczne, gospodarcze i lokalne.</p>
259	<p>7140 - Torfowiska przejściowe i trzęsawiska - wnioskuję się o doprecyzowanie celu poprzez dopisanie „z wyłączeniem płatów drzewostanów”. W wielu przypadkach w podanej lokalizacji tych działań zgodnie z PUL jest to drzewostan.</p>	Gmina Płaska	<p>Uwaga niezasadna.</p> <p>W załącznikach umieszczono stosowne sprostowanie, że działanie ochronne dotyczy tylko części wydzielienia, na której znajduje się siedlisko przyrodnicze.</p>
260	<p>9170 Grąd subkontynentalny - cel: „Doprowadzenie zniekształconych płatów siedlisk do stanu właściwego przy za-</p>	Gmina Płaska	<p>Odpowiedź jak w punkcie 29 i 30.</p>

l.p.	Uwagi i wnioski	Podmiot zgłaszający	Sposób rozpatrzenia / odpowiedź
	<p>stosowaniu określonych zabiegów ochronnych dostosowanych do fazy rozwojowej drzewostanu". Wnioskuje się o zmianę na: „zabiegów hodowlano-ochronnych" (tak jak w przypadku łągów).</p> <p>Bóbr europejski - proponuje się wpisanie w celach ochrony działań mających na celu rozrzedzenie populacji bobra w miejscach największych szkód gospodarczych. Będzie to wychodzić naprzeciw kompetencjom RDOS w tym zakresie oraz ochronie innych siedlisk przyrodniczych będących często przedmiotami ochrony, dla których zagraża działalność bobra.</p>		
261	<p>Liczebność wilka określa się na 26-28 (str. 24), na str. 340 to 26-30 szt., zaś faktyczna jego liczebność wg inwentaryzacji z lat: 2008-2013 wynosi 40-45 szt. Podkreślić należy, że jest to liczba stabilna utrzymująca się od wielu lat.</p>	Gmina Płaska	Odpowiedź jak w punkcie 5.
262	<p>Pozostałe uwagi dotyczą lokalizacji działań na działkach w obrębie Gminy Płaska (wg. załącznika nr.5). Gmina wnosi o usunięcie wymienionych działek z załącznika.</p>	Gmina Płaska	<p>Uwaga nieuwzględniona.</p> <p>działanie ochronne nr 3: Środek ochronny konieczny dla skutecznej ochrony jezior; zgodny a nawet niezbędny dla "zrównoważonego rozwoju", który polega właśnie na dostosowywaniu rozwoju do ograniczeń środowiskowych i takim ograniczeniu obecnego rozwoju, by zapewnił on zachowanie zasobów przyrodniczych - w tym jezior w dobrym stanie, wraz ze strefą nadjeziorną (a także nie zurbanizowanego</p>

l.p.	Uwagi i wnioski	Podmiot zgłaszający	Sposób rozpatrzenia / odpowiedź
			<p>krajobrazu jeziornego, choć to wykracza poza zakres ochrony obszaru N2000!) dla przyszłych pokoleń.</p> <p>Ad. Załącznik nr 5:</p> <p>Cytowane artykuły Konstytucji tworzą właśnie upoważnienie do ograniczania prawa własności w interesie dobra wspólnego, jakim jest środowisko, a wymóg zrównoważonego rozwoju oznacza konieczność ograniczenia aktualnego rozwoju do ograniczeń środowiskowych i do uwzględnienia konieczności zachowania aktualnych walorów przyrody i krajobrazu dla przyszłych pokoleń. PZO identyfikuje i zakreśla te ograniczenia, znajdujące podstawę prawną w art. 33 ustawy o ochronie przyrody (PZO tylko identyfikuje, do jakich konkretnie działań art. 33 ma w szczególności zastosowanie).</p> <p>Nie ma w PZO żadnego projektu "zaostżeń" w publicznym korzystaniu z obszarów leśnych ani ich dostępności dla społeczeństwa</p> <p>W przypadku lokalizacji pozostałych działań uwaga nie zostaje uwzględniona ponieważ gmina nie podaje argumentów na podstawie</p>

l.p.	Uwagi i wnioski	Podmiot zgłaszający	Sposób rozpatrzenia / odpowiedź
			<p>których można by było zrezygnować z działań ochronnych na jej terenie.</p> <p>Działania ochronne projektowane są po pierwsze by zapewnić właściwy stan ochrony konkretnym przedmiotom ochrony, a po drugie z uwzględnieniem obowiązujących aktów prawnych.</p>
263	<p>Wnoszę o nieobejmowanie działki 54/1 o pow. 1,82 ha położonej w Atenach gmina Nowinka programem dotyczącym „wyłączenia z użytkowania rębego” (przedmiot ochrony 91D0), bowiem przedmiotowa nieruchomość jest wykorzystywana do prowadzonej przeze mnie działalności rolnej oraz agroturystyki. Przedmiotowa nieruchomość jest w większości zadrzewiona, zaś znajdujące się na niej drzewa stanowią niezbędny surowiec, który ma być wykorzystywany na potrzeby działalności rolniczej oraz agroturystycznej. Objęcie działki obostrzeniami uniemożliwi prowadzenie dalszej działalności rolniczej oraz gospodarki leśnej a ponadto przyczyni się do obniżenia wartości nieruchomości.</p>	Elżbieta Ochtera	<p>Uwaga nieuwzględniona. Siedlisko 91D0 znajdujące się na wskazanej działce jest częścią dużego płatu tego siedliska i nie można go nie uwzględnić. Wyłączenie z użytkowania rębego oznacza, że nie można we wskazanym miejscu wykonywać rębni, czyli wyciąć wszystkie drzewa. Cięcia pielęgnacyjne (wycinanie pojedynczych drzew) są dopuszczone.</p>
264	<p>Wnoszę o nieobejmowanie działek wzdłuż jeziora Staw, na działkach o numerach ew. 4/28, 4/29, 7/30, 7/14 – zakazem wyrównywania gruntu, zasypywania, podsiewania, nawożenia, zaorywania oraz wznoszenia jakichkolwiek konstrukcji (z wyłączeniem drewnianych pomostów i ławek) w strefie szuwaru oraz do 20 metrów od linii brzegowej</p>	Elżbieta Ochtera	<p>Uwaga nieuwzględniona. Działanie ochronne będzie miało sens jedynie wtedy, gdy będzie dotyczyło wszystkich gruntów wokół jeziora. Robienie „wyrw” na poszczególnych działkach jest w tym przypadku niemożliwe.</p>

l.p.	Uwagi i wnioski	Podmiot zgłaszający	Sposób rozpatrzenia / odpowiedź
	<p>jeziora (przedmiot ochrony 3140). Mając na uwadze prowadzona działalność agroturystyczną, objęcie wskazanych powyżej działek dalszymi obostrzeniami uniemożliwi prowadzenie działalności zarówno rolniczej jak i agroturystycznej, a ponadto znacząco przyczyni się do obniżenia ich wartości.</p> <p>Mając na uwadze Państwa stanowisko, w przypadku gdyby wyłączenie ww. obszarów z PZO było dalece utrudnione, na podstawie art. 36 ust.3 ustawy o ochronie przyrody, zasadnym jest zawarcie stosownej umowy określającej warunki rekompensaty za utracone dochody wynikające z wprowadzonych ograniczeń.</p>		
265	<p>Uwagi z załącznika</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Uwaga do lokalizacji działania nr 3. w oddziałach: 1j, k, l; 4a, b, d; 5l, r, p; 12f, g; 14a, 81b. 2. Uwaga do działania nr 17 likwidacja odpływu rowem. Może oddziaływać negatywnie na grunty sąsiednie. 3. Błędne określenie działań ochronnych w 353 c. 4. W wydzieleniach 358 f, i, 80a nie występuje wskazane siedlisko. 5. W wydzieleniach 61h, 71b, c, d, 111h, 139b należy wprowadzić rębnie gdyż trwałość drzewostanów bez cięć odnowieniowych (jako elementu rębni) jest niemożliwe. 6. W 353 d nie ma siedliska 4030. 	Nadleśnictwo Augustów	<p>Uwaga częściowo uwzględniona.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Odpowiedź jak w punkcie 97. 2. Na gruntach sąsiednich również jest zaplanowane to działanie, tym samym brak będzie negatywnego oddziaływania. 3. Uwaga uwzględniona. Wprowadzono poprawkę. 4. We wskazanych wydzieleniach występują siedliska mokradłowe i zajmują tylko fragment wydzieleni. 5. Nie stwierdzono takiej konieczności. 6. W części środkowej wydzielenia znajduje się mineralne wyniesienie o powierzchni 0,17 ha, na którym znajduje się siedlisko 4030.

l.p.	Uwagi i wnioski	Podmiot zgłaszający	Sposób rozpatrzenia / odpowiedź
	<ul style="list-style-type: none"> 7. 361Aa nie jest siedliskiem bagiennym. 8. 66c błąd w określeniu siedliska 9. Stanowisko kumaka w 267a utworzyć wydzielenie liniowe i przypisać do niego działania ochronne. 10. W przypadku wydry nie stosować działań ochronnych do wydzieleni, a do całego obszaru ostoi. 11. W obręb Augustów: 106h, 116d, 117f, 119d, 90k; obręb Balinka 13c; obręb Białobrzegi 50a nie występuje sasanka. 12. Uwagi odnośnie finansowania. 13. 80g nowe stanowisko obuwika. 14. 353g Lipiennik Loesella nie występuje we wskazanym wydzieleniu. 		<ul style="list-style-type: none"> 7. Według mapy glebowo-siedliskowej jest to siedlisko bagienne. 8. Uwaga uwzględniona. Usunięto wskazane wydzielenie ze spisu. 9. Standard tworzenia PZO nie zezwala na tworzenie poligonów dla stanowisk innych niż siedliska. Przy załącznikach umieszczono sprostowanie że zabiegi ochronne dotyczą tylko tej części wydzielenia gdzie występuje przedmiot ochrony. 10. Odpowiedź jak w punkcie 9. 11. Stanowiska podane przez eksperta. 12. Odpowiedź jak w punkcie 70. 13. Nie można dodać nowego stanowiska bez potwierdzenia przez eksperta. 14. Stanowisko wskazane przez eksperta.
266	<p>Uwagi z załącznika</p> <ul style="list-style-type: none"> 1. Oddział 445 bx – grunt zabudowany o funkcjach rekreacyjno-wypoczynkowych; usunąć z działania nr 3. 2. Oddział 301 d,f,g,h – młodniki z zalesień gruntów rolnych, niezasadne działanie nr 3 3. Siedlisko 6120 oddział 187f, 187c, d, 168g, 4c, 362f – grunty dzierżawione na cele turystyczno-rekreacyjne, siedlisko występuje na nich punktowo – usunąć z działań ochronnych. 	Nadleśnictwo Płaska	<p>Uwaga częściowo uwzględniona.</p> <ul style="list-style-type: none"> 1. Odpowiedź jak w punkcie 238. 2. Odpowiedź jak w punkcie 239. 3. Odpowiedź jak w punkcie 235. 4. Siedlisko 7110 zajmuje niewielki fragment wydzielenia w jego północno-wschodniej części. 5. Odpowiedź jak w punkcie 243. 6. Odpowiedź jak w punkcie 243. 7. Uwaga uwzględniona.

l.p.	Uwagi i wnioski	Podmiot zgłaszający	Sposób rozpatrzenia / odpowiedź
	<p>4. 7110 oddział 202d – na całej powierzchni wydzieleniadrzewostan sosnowy na siedlisku borowym, sosna w wieku powyżej 90 lat. Działanie ochronne niezasadne.</p> <p>5. 7230 oddział 150 c, k, 115b, c, 132b, c, 133a, g – Ujednolicić z PO rezerwatu Perkuć, w kosztach uwzględnić ręczne wynoszenie biomasy poza teren rezerwatu.</p> <p>6. 7230 oddział 374i, 375a – wszystkie prace łącznie z wynoszeniem biomasy będą wykonywane ręcznie. Konieczne jest zastosowanie wyższych kosztów.</p> <p>7. 7230 oddział 305f – błędna lokalizacja, działanie 33 nie dotyczy terenu nadleśnictwa Płaska.</p> <p>8. 9170 dodać działanie nr 50. Przebudowa drzewostanów rębnią złożoną jest korzystna dla zachowania siedliska.</p> <p>9. 91D0 oddział 305f – usunąć, Nieużytek zaliczony do siedliska 7230.</p> <p>10. 91D0 oddział 268j, 288f, 312a, 381b Ograniczyć działania ochronne do rzeczywistej powierzchni płatu siedliska.</p> <p>11. 91D0 oddział 11j, 12r, 13g, 35g, 45f, 112c - zaplanować CP i TW młode drzewostany wymagające zabiegów pielęgnacyjnych dla utrzymania właściwego stanu siedliska.</p> <p>12. 91E0 – obręb leśny Mikaszówka oddz. 247a, 226a,</p>		<p>8. Nie stwierdzono we wskazanych wydzieleniach konieczności stosowania rębni.</p> <p>9. Odpowiedź jak w punkcie 234.</p> <p>10. Odpowiedź jak w punkcie 234.</p> <p>11. Odpowiedź jak w punkcie 240.</p> <p>12. Odpowiedź jak w punkcie 244.</p> <p>13. Odpowiedź jak w punkcie 243.</p> <p>14. Odpowiedź jak w punkcie 241.</p> <p>15. Odpowiedź jak w punkcie 241.</p> <p>16. Strefa ochrony obuwika obejmuje drzewostany mieszane na siedlisku mineralnym, w tym fragment wymienionych wydzieleni na granicy oddziałów 375 i 374. Brak stanowiska w oddziale 133g (jest, zgodnie z projektem PZO, w oddziale 133b). Lipiennik Loesela występuje na torfowisku w oddziale 375a. Występowanie obuwika w oddziałach 375/374 (skarpa ma południowo-wschodnim skraju torfowiska) i 133b potwierdzone zostało w roku 2012.</p>

l.p.	Uwagi i wnioski	Podmiot zgłaszający	Sposób rozpatrzenia / odpowiedź
	<p>206j zmienić na obręb leśny Płaska.</p> <p>13. 1188 oddział 38m, 279a, 306j ustalić lokalizację po obserwacji w okresie godowym.</p> <p>14. 1477 zmienić podmiot odpowiedzialny i lokalizację w wydzieleniach 234a, 170f, 188g, 189g, 254a, 4a, 349c – stanowiska znajdują się poza terenem nadleśnictwa.</p> <p>15. 1477 – usunąć stanowisko z 5g, 316d, obserwacje w 4 ostatnich latach nie potwierdziły występowania gatunku.</p> <p>16. Oddział 133g, 375c, 374i, k, l, 375a, c, d - brak danych potwierdzających występowanie obuwika pospolitego, natomiast wielokrotne potwierdzenie występowania gatunku 1903.</p>		
267	Należy skorygować treść projektu dokumentacji PZO dla obszaru Natura 2000 Ostoja Augustowska w punkcie 2.5. o dodanie wskazanych obowiązujących dokumentów planistycznych obowiązujących na terenie Gminy Suwałki, które nie były uwzględnione wcześniej.	Gmina Suwałki	Uwaga uwzględniona. W punkcie 2.5. dodano nowe dokumenty planistyczne wskazane przez Gminę Suwałki.
268	Należy skorygować treści zawarte w Załączniku nr 3 Mapa lokalizacji zadań ochronnych, w części dotyczącej lokalizacji działań ochronnych dla Przedmiotu ochrony 3140 Twardowodne oligo- i mezotroficzne zbiorniki z podwodnymi łąkami ramienic <i>Charetea</i> , w części dotyczącej obrębu ewidencyjnego Gawrych Ruda w Gminie Suwałki, powiat Suwałki, poprzez:	Gmina Suwałki	<p>Uwaga nieuwzględniona</p> <p>Ukośne niebieskie linie oznaczają strefę ochrony siedliska 3140 dla działania nr 3. Jeżeli gdzieś nie ma takiej szrafury oznacza to, że w tym miejscu nie wyznaczono strefy ochronnej.</p> <p>Działanie ochronne nr 1 i 2 dotyczy jezior. Ze</p>

l.p.	Uwagi i wnioski	Podmiot zgłaszający	Sposób rozpatrzenia / odpowiedź
	<p>- uzupełnienie <i>Legendy</i> i oznaczenie obszarowe (niebieskie ukośne linie), które zostało zastosowane m.in. na arkuszu nr 22 i nr 23</p> <p>- korekta granic ww. oznaczenia obszarowego (niebieskie ukośne linie) w sposób który respektuje ustalenia obowiązujących na terenie Gminy Suwałki miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego i zgodnie z obowiązującym studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Suwałki.</p> <p>Należy skorygować treści zawarte w Załączniku nr 5 Zestawienie działek ewidencyjnych i wydzieleń leśnych, w części dotyczącej obrębu ewidencyjnego Gawrych Ruda i Płociczno-Tartak w Gminie Suwałki, powiat Suwałki, poprzez:</p> <p>- wykreślenie w działaniu ochronnym nr 1 i 2 Obręb ewidencyjny Gawrych Ruda, działek wskazanych przez gminę ze względu na miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego.</p>		<p>względu na to, że przesunęła się linia brzegowa jezioro w niektórych przypadkach zajmuje część wskazanych działek i dlatego działki te znalazły się w załączniku. Jednak działanie ochronne dotyczy tylko tej części działki, na której znajduje się przedmiot ochrony (odpowiednie sprostowanie znalazło się w załącznikach).</p> <p>Działanie nr 3 wprowadza zakaz przeznaczenia gruntów na cele nierolnicze i nieleśne. Oznacza to, że nie można przekształcić działki, która jest w ewidencji jako działka rolna lub leśna na inną np. budowlaną. W przypadku, gdy działka figuruje jako działka budowlana, tereny usługowe, tereny przemysłowe itd. działanie nr 3 nie ma zastosowania.</p> <p>W związku z powyższym wykonawcy pozostawiają wskazaną strefę dla działania nr 3 w jej obecnym kształcie.</p>
269	<p>Uwagi do projektu Zarządzenia.</p> <p>Należy skorygować stosowne ustalenia wprowadzone do projektu zarządzenia na podstawie załączników nr 3 i nr 5 Projektu dokumentacji, tj.:</p> <p>- należy skorygować treść załącznika Nr 7 do projektu Zarządzenia tj. poprzez wykreślenie działek z Lokalizacji działania ochronnego nr 1,2 i 3 na terenie Gminy Suwałki w ob-</p>	Gmina Suwałki	Odpowiedź jak wyżej w punkcie 268.

l.p.	Uwagi i wnioski	Podmiot zgłaszający	Sposób rozpatrzenia / odpowiedź
	<p>rębie ewidencyjnym Gawrych Ruda, w sposób określony w uwadze poprzedniej.</p> <p>- Należy skorygować treść załącznika Nr 9 Mapę lokalizacji działań ochronnych do projektu Zarządzenia, zgodnie z treścią załącznika Nr 7.</p> <p>- Wykreślenie w działaniu ochronnym nr. 3 wskazanych przez gminę działek ewidencyjnych ze względu na zapisy w obowiązujących dokumentach planistycznych.</p>		
270	<p>W przypadku opisu dla siedlisk z oceną D (w załączniku 3 i 4) wyjaśnienie sugeruje, że siedlisko nie występuje w obszarze. Proponuje się zmianę zapisu na: „W trakcie prac nad PZO nie potwierdzono występowania siedliska w reprezentatywności kwalifikującej go, jako przedmiotu ochrony. Istnieje konieczność weryfikacji SDF poprzez zmianę oceny siedliska na D”.</p>	GDOŚ	Uwaga uwzględniona. Proponowany zapis lepiej uzasadnia nadanie oceny D niż zapis pierwotny.
271	<p>Siedlisko 3270 Zalewane muliste brzegi rzek.</p> <p>Siedlisko to może mieć charakter efemeryczny - utrzymując się 1 do 2 sezony. W związku z tym należy zastanowić się czy rzeczywiście uprawnionym jest wykreślenie tego siedliska jako przedmiotu ochrony, opierając się na jedno sezonowych badaniach.</p>	GDOŚ	<p>Uwaga nieuwzględniona.</p> <p>W PZO wykorzystano badania z kilku lat. Ekspert pracujący na rzecz PZO prowadzi badania na terenie Ostoi Augustowskiej od wielu lat i nie potwierdził występowania siedliska. Wykreślenie tego siedliska jako przedmiotu ochrony jest więc zasadne.</p>
272	<p>I01 Nierodzone gatunki zaborcze.</p> <p>Zmienić nazwę zagrożenia na "obce gatunki inwazyjne" zgodnie z poprawionym załącznikiem do instrukcji wypełniania SDF.</p>	GDOŚ	Uwaga uwzględniona.

l.p.	Uwagi i wnioski	Podmiot zgłaszający	Sposób rozpatrzenia / odpowiedź
273	1516 Aldrowanda pęcherzykowata. Gatunek ten jest często związany z takimi siedliskami jak 3150 i 3160. Skoro dla tych siedlisk występują zagrożenia to czy nie powinny one także mieć wpływ (nawet potencjalny) na przedmiotowy gatunek?	GDOŚ	Uwaga nieuwzględniona. Ekspert nie stwierdził zagrożeń dla tego gatunku.
274	1939 Rzepik szczeciniasty. A czy nie będzie tutaj możliwe zagrożenia - Potencjalnie przypadkowe niszczenie podczas prac leśnych?	GDOŚ	Uwaga nieuwzględniona. Ekspert nie stwierdził zagrożeń dla tego gatunku.
275	Jest minóg ukraiński, a powinno chyba być minóg strumieniowy?	GDOŚ	Uwaga uwzględniona. Poprawiono zapis na minóg strumieniowy.
276	Bóbr europejski, wilk i ryś skoro zidentyfikowano zagrożenia to dlaczego nie planuje się działań ochronnych?	GDOŚ	Dla tych gatunków nie zidentyfikowano zagrożeń. Znalazły się one w projekcie zarządzenia omyłkowo. W projekcie PZO wskazane zagrożenia nie były wpisane. Błędne sformułowania zostały usunięte.
277	Załącznik nr 5. Kolumna Podmiot odpowiedzialny za wykonanie. Czy wskazane podmioty są świadome obowiązków jakie się na nie nakłada?	GDOŚ	Proces tworzenia PZO przeprowadzono zgodnie z procedurami. Zgodnie z art. 28 ust. 3 ustawy o ochronie przyrody z dnia 16 kwietnia 2004 r. umożliwiono zainteresowanym osobom i podmiotom prowadzącym działalność w obrębie siedlisk przyrodniczych i siedlisk gatunków, dla których wyznaczono obszar Natura 2000 Ostoja Augustowska, udział w pracach związanych z opracowaniem projektu planu zadań ochronnych. W tym celu zorganizowano trzy spotkania

l.p.	Uwagi i wnioski	Podmiot zgłaszający	Sposób rozpatrzenia / odpowiedź
			<p>dyskusyjne, których celem było wypracowanie wspólnej wizji ochrony obszaru Natura 2000, uwzględniającej obowiązek ochrony przedmiotów ochrony, wykorzystującej wiedzę naukową oraz lokalną wiedzę na temat obszaru oraz potrzeby i dążenia osób i podmiotów korzystających z obszaru. Spotkania miały charakter otwarty dla wszystkich osób zainteresowanych ochroną obszaru.</p> <p>Zgodnie z art. 28 ust. 4 ustawy o ochronie przyrody z dnia 16 kwietnia 2004 r. zapewniono możliwość udziału społeczeństwa w pracach nad projektem planu zadań ochronnych, na zasadach i w trybie określonym w ustawie z dnia 3 października 2008r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko. Wszelkie materiały dotyczące przebiegu i postępów prac nad planem zadań ochronnych publikowane były na stronie internetowej RDOŚ w Białymstoku oraz na stronie internetowej GDOŚ (platforma informacyjno-komunikacyjna), za pośrednictwem których można było zgłaszać uwagi oraz wnioski.</p> <p>Mając powyższe na uwadze, wszystkie</p>

l.p.	Uwagi i wnioski	Podmiot zgłaszający	Sposób rozpatrzenia / odpowiedź
			zainteresowane podmioty miały możliwość zapoznania się z dokumentacją oraz wnoszenia uwag.
278	Właściwy Nadleśniczy samodzielnie wykonuje zadania związane z gospodarką leśną. Proponuje się zmianę zapisu na podobną do tej zawartej w ustawie o lasach: Właściwy nadleśniczy prowadzi samodzielnie zadania ochronne związane z gospodarką leśną. - podobnie w pozostałej części tabeli.	GDOŚ	Uwaga została rozpatrzona w sposób następujący. W akcie prawa miejscowego, jakim jest zarządzenie regionalnego dyrektora ochrony środowiska w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000, nie znajduje uzasadnienia uzależnienie zapisu realizacji działań ochronnych od uzyskania środków finansowych. W związku z tym, zapis „ <i>Właściwy nadleśniczy samodzielnie wykonuje zadania związane z gospodarką leśną. Działania niezwiązane z gospodarką leśną wykonuje właściwy nadleśniczy po uzyskaniu środków z funduszy zewnętrznych</i> ” zostaje usunięty zarówno z szablonu dokumentacji planu, jak i z projektu zarządzenia.
279	Zapis „uzyskanie środków z funduszy zewnętrznych” Zgodnie z interpretacją GDOŚ "Nie znajduje uzasadnienia uzależnienie zapisu realizacji działań ochronnych od uzyskania środków finansowych. To może faktycznie wpłynąć na sposób realizacji przewidzianych działań, ale nie może powo-	GDOŚ	Uwaga została uwzględniona w PZO. Zapis „ <i>Właściwy nadleśniczy samodzielnie wykonuje zadania związane z gospodarką leśną. Działania niezwiązane z gospodarką leśną wykonuje właściwy nadleśniczy po</i>

l.p.	Uwagi i wnioski	Podmiot zgłaszający	Sposób rozpatrzenia / odpowiedź
	dować zmniejszenia treści samego zarządzenia.		<i>uzyskaniu środków z funduszy zewnętrznych</i> ” zostaje usunięty zarówno z szablonu dokumentacji planu, jak i z projektu zarządzenia.
280	Siedlisko 6120 A gdzie działania obligatoryjne? - na siedliskach, do których jest możliwość dopłat rolno-środowiskowych działania obligatoryjne muszą być sformułowane.	GDOŚ	Uwaga uwzględniona. Działania obligatoryjne zostały wpisane do dokumentacji.
281	Załącznik nr 6. Kolumna „wskaźnik” Czy jest potrzeba wypisywania w zarządzeniu PZO wszystkich wskaźników? Czy nie wystarczy wpisany w zakres prac zapis "zgodnie z metodyka PMS”?	GDOŚ	Uwaga uwzględniona. Zamiast wskaźników wprowadzono zapis „Zgodnie z metodyką PMS”.
282	Stowarzyszenie Centrum Ochrony Mokradeł wnioskuje o: Wyznaczenie dodatkowych stref dla ochrony sasanki otwartej i leńca bezpodkwiatkowego. Dla ochrony gatunków z załącznika II Dyrektywy Siedliskowej: sasanki otwartej i leńca bezpodkwiatkowego w projekcie PZO przewidziano właściwie metody ochrony, ale jedynie w obrębie trzech stref (przy drodze Berżniki - przejście graniczne Berżniki-Kapčiamiestis oraz przy linii kolejowej Augustów-Suwałki i Augustów-Balinka). Poza tym w projekcie wskazane zostały punktowe miejsca prowadzonych zabiegów. Nie wydaje się celowe obejmowanie ochroną skrajnie nielicznych, rozproszonych populacji (często pojedynczych kęp) sasanki. Zamiast tego	Centrum Ochrony Mokradeł	Uwaga częściowo uwzględniona. Zaproponowane strefy zostały wyznaczone zamiast zaproponowanej wcześniej ochrony punktowych, często nieprecyzyjnie zlokalizowanych stanowisk gatunku. Ochrona zbiorowiska leśnego stanowiącego typowe siedlisko gatunku – sasankowego podzespołu subkontynentalnego boru świeżego <i>Peucedano-Pinetum pulsatilletosum</i> , oraz płatów zbliżonych do tego podzespołu, w kilkunastu płatach stanowiących bardzo znikomy fragment borów ostoï, wydaje się być niezbędnym uzupełnieniem zadań ochronnych względem

l.p.	Uwagi i wnioski	Podmiot zgłaszający	Sposób rozpatrzenia / odpowiedź
	<p>proponujemy utworzenie dodatkowych 14 stref (o łącznej powierzchni ok. 132 ha) na gruntach Lasów Państwowych, a miejscach występowania największych skupisk sasanki otwartej i leńca bezpodkwiatkowego na terenie Ostoi Augustowskiej. Strefy te obejmują kluczowe dla zachowania obu gatunków powierzchnie. O roli tych miejsc świadczy dobitnie to, że obejmują trzy populacje sasanki i dwie populacje leńca objęte ogólnokrajowym monitoringiem GIOŚ. Tym samym nie można dopuścić do przypadkowego zniszczenia tych powierzchni, a efekty zabiegów ochronnych będą „z urzędu” monitorowane. Działania ochronne w tych dodatkowych strefach powinny być identyczne do tych zaproponowanych już w projekcie PZO dla dotychczasowych stref.</p>		<p>sasanki otwartej w projekcie PZO. Zaproponowane strefy zostaną wprowadzone do działań ochronnych za wyjątkiem jednej strefy, w której znajduje się strefa ochrony włośchatki. Odpowiedzi na uwagi nadleśnictw dotyczące nowych stref znajdują się poniżej (uwagi nr 284 – 292).</p>
283	<p>Stowarzyszenie Centrum Ochrony Mokradeł wnioskuje o: Wyłączenie z działania nr 49 (Zabiegi hodowlano – ochronne polegające na odsłanianiu i pielęgnacji nalotów i podrostów gatunków liściastych (klon zwyczajny, wiąz, dąb szypułkowy, jesion wyniosły, lipa drobnolistna i iwa oraz nalotów i podrostów świerka) wydzielen 92a i 92c (Nadleśnictwo Płaska, Obręb leśny Mikaszówka). Wydzielenia te stanowią miejsce występowania chronionych i zagrożonych gatunków kserotermicznych i związanych ze zmienno wilgotnymi łąkami, w tym kosatki kielichowatej <i>Tofieldia calyculata</i> (jedno z dwóch stanowisk w województwie), buławnika czerwonego <i>Cephalanthera</i></p>	Centrum Ochrony Mokradeł	<p>Uwaga uwzględniona. We wskazanych wydzieleniach zaprojektowano działanie nr 52.</p>

l.p.	Uwagi i wnioski	Podmiot zgłaszający	Sposób rozpatrzenia / odpowiedź
	<p><i>rubra</i> (jedno z trzech stanowisk w Puszczy Augustowskiej), kosańca syberyjskiego <i>Iris sibirica</i>, zawilca wielkokwiatowego <i>Anemone sylvestris</i> i wielu innych. W związku z tym wnioskujemy o rezygnację z przebudowy drzewostanu w kierunku typowego dla grądu, ponieważ takie zabiegi wyeliminują cenne, światłożądne gatunki flory. Obecnie drzewostan w tym miejscu ma specyficzny charakter (brzozowo-sosnowo-świerkowy, z podszytem jałowcowo-dereniowym) i w celu zachowania ciepłolubnej flory należy go utrzymać.</p>		
284	<p>Nadleśnictwo prowadzi na bieżąco monitoring przyrodniczy i mimo wielokrotnej lustracji terenowej nie zaobserwowano gatunków chronionych w podanych przez Stowarzyszenie wydzieleniach.</p> <p>Po otrzymaniu prośby o weryfikację ponownie zlustrowano podane w wykazie wydzielenia pod kątem występowania sasanki i leńca i również nie potwierdzono występowania tych gatunków w podanych lokalizacjach.</p>	Nadleśnictwo Głęboki Bród	<p>Uwaga nie została uwzględniona.</p> <p>Na podstawie danych własnych (Pawlikowski P. mat. npbl. 2012), uzyskanych w trakcie badań prowadzonych w 2012 r. podczas obozu naukowego kół naukowych Uniwersytetu Warszawskiego (Koło Naukowe Studentów Międzywydziałowych Studiów Ochrony Środowiska UW, Koło Naukowe Geobotaniki UW i Studenckie Koło Ochrony Środowiska UW), w podanych wydzieleniach stwierdzona została obecność sasanki otwartej, leńca bezpodkwiatkowego, a także innych rzadkich i chronionych gatunków (m.in. piaskowiec trawiasty, arnika górską). Sasanka otwarta, poza okresem kwitnienia, jest gatunkiem</p>

l.p.	Uwagi i wnioski	Podmiot zgłaszający	Sposób rozpatrzenia / odpowiedź
			niepozornym i łatwym do przeoczenia. Dodatkowo, zgodnie z m.in. Polską Czerwoną Księgą Roślin, intensywność rozwoju w danym roku jest silnie uzależniona od warunków pogodowych.
285	Wszystkie (za wyjątkiem 809 f, i, d) zgłoszone strefy (na terenie Nadl. Pomorze) pokrywają się z wydzieleniami wymienionymi w Załączniku nr 5 do PZO dla obszaru Natura 2000 Ostoja Augustowska (Lokalizacja działań ochronnych w formie zestawienia działek ewidencyjnych i wydzieleń leśnych) w związku z tym mówienie o nowych (dodatkowych) strefach wydaje się być niezasadne.	Nadleśnictwo Pomorze	Uwaga została uwzględniona. Rzeczywiście, nowo zgłoszone strefy pokrywają się w większości z wydzieleniami wymienionymi w Załączniku nr 5 do projektu PZO. Przypisanie działań do punktowych miejsc występowania gatunku było wynikiem pomyłki wykonawcy i w aktualnej wersji projektu PZO takie działania nie figurują. Zgłoszenie tych stref jest więc zasadne, gdyż w dokumentach przedstawionych do konsultacji działania ochronne odnosiły się do punktów stanowiących środek wydzielenia, w którym stwierdzono występowanie sasanki otwartej. Dzięki nowo zaproponowanym strefom ten błąd został naprawiony i możliwa będzie ochrona sasanki (i w mniejszym stopniu – leńca) w miejscach, w których rzeczywiście występują, a dodatkowo w płatach najlepiej zachowanych siedlisk tych gatunków.

l.p.	Uwagi i wnioski	Podmiot zgłaszający	Sposób rozpatrzenia / odpowiedź
286	PZO dla obszaru Natura 2000 Ostoja Augustowska przewiduje jako miejsce realizacji działań ochronnych pasy szerokości 10 metrów od drogi w głąb drzewostanu, zaś przesłane materiały dotyczą całych wydzieleń leśnych. W związku z tym, iż zarówno leniec jak i sasanka występują przy drogach i liniach oddziałowych – zasadne jest utworzenie stref o szerokości 10 metrów.	Nadleśnictwo Pomorze	<p>Uwaga nie została uwzględniona.</p> <p>Zaproponowane strefy mają za zadanie ochrony fragmentów borów świeżych reprezentujących lub zbliżonych do sasankowego podzespołu subkontynentalnego boru sosnowego <i>Peucedano-Pinetum pulsatilletosum</i>, stanowiącego „leśne” siedlisko sasanki (i szeregu innych chronionych gatunków światłożądnych). Celem jest zatem ochrona typowego, silnie zanikającego w Puszczy Augustowskiej leśnego siedliska sasanki (por. Szczygielski M. 2007. Zmiany charakterystyki fitosocjologicznej borów świeżych <i>Peucedano-Pinetum</i> w puszczach: Piskiej i Augustowskiej na przestrzeni 50 lat. Studia i Materiały Centrum Edukacji Przyrodniczo-Leśnej 9(2/3): 153-167), a nie narażonych na przypadkowe zniszczenie punktowych miejsc występowania na skrajach drzewostanów.</p> <p>Strefy ochronne zostały wyznaczone na podstawie danych z inwentaryzacji gatunku w LP w 2007, zweryfikowanych i poszerzonych na podstawie badań własnych (Pawlikowski P. mat. npbl. 2011-2012), uzyskanych w podczas prowadzonych w latach 2011 i 2012 obozów</p>

l.p.	Uwagi i wnioski	Podmiot zgłaszający	Sposób rozpatrzenia / odpowiedź
			<p>naukowych kół naukowych Uniwersytetu Warszawskiego (Koło Naukowe Studentów Międzywydziałowych Studiów Ochrony Środowiska UW, Koło Naukowe Geobotaniki UW i Studenckie Koło Ochrony Środowiska UW) i Politechniki Białostockiej.</p> <p>W przypadku proponowanych stref, zapis o ograniczeniu zabiegów do 10-metrowej strefy nie został uwzględniony. Zabiegi powinny objąć całe strefy, w celu ochrony zbiorowiska leśnego stanowiącego siedlisko sasanki otwartej i, w części wydzieleń, leńca bezpodkwiatkowego.</p>
287	769 c, 769 f – są to pododdziały wg nowego PUL na lata 2013-2022. PZO opracowywany był na podstawie wcześniej obowiązującego PUL wg którego był to pododdział 769 b.	Nadleśnictwo Pomorze	Uwaga Nadleśnictwa została uwzględniona w projekcie PZO.
288	Pododdziały 809 i, 769 f są strefami ochronnymi włośchatki, w związku z tym należy zadbać o właściwe zapisy w PZO, aby działania ochronne planowane dla leńca i sasanki nie miały negatywnego wpływu na włośchatkę.	Nadleśnictwo Pomorze	Uwaga uwzględniona. Zrezygnowano z tej strefy na rzecz ochrony włośchatki.
289	Należy usunąć wydzielienia, w których powierzchnia zajmowana przez strefę jest bardzo mała (i jest wynikiem przecięcia się warstw) tj.: - 809g - 0,5m ² - 842b – 28m ²	Nadleśnictwo Pomorze	Uwaga Nadleśnictwa została uwzględniona w projekcie PZO.

l.p.	Uwagi i wnioski	Podmiot zgłaszający	Sposób rozpatrzenia / odpowiedź
	- 842c – 60m ² - 809c – 182m ² - 842f – 250m ²		
290	<p>Sasanka występuje jedynie w 01-27-3-09-133-b (oddział sąsiadujący z gruntami prywatnymi). W pozostałych 6-ciu lokalizacjach nie została stwierdzona. Jednakże strefa ochronna nie ma tam uzasadnienia – zaprojektowana zostanie przy szlaku turystycznym, na gruntach LP sąsiadujących z gruntami prywatnymi.</p> <p>Leniec bezpodkwiatowy w podanych lokalizacjach nie występuje (Nadleśnictwo informowało o tym w swoich uwagach do projektu PZO).</p>	Nadleśnictwo Szczebra	<p>Uwaga nie została uwzględniona.</p> <p>Na podstawie własnych danych niepublikowanych i dostępnych aktualnych inwentaryzacji wiadomo, że sasanka otwarta występuje na terenie Nadleśnictwa Szczebra w stosunkowo licznych lokalizacjach. Leniec bezpodkwiatkowy jest rzadszy, ale również posiada udokumentowane miejsca występowania. Stanowiska obu gatunków skupiają się przede wszystkim wzdłuż linii kolejowej Augustów-Suwałki, ale nie tylko. Zwłaszcza sasanka znana jest z miejsc występowania rozproszonych na znacznej części powierzchni Nadleśnictwa.</p> <p>Warto podkreślić, że trzy spośród stanowisk sasanki i leńca na terenie Nadleśnictwa objęte są ogólnopolskim monitoringiem gatunków i siedlisk Natura 2000, wykonywanym przez Instytut Ochrony Przyrody PAN na zlecenie Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska (http://www.iop.krakow.pl/cn2000/Monitoring/Baza/Lista.aspx):</p> <p>- Augustów Klonownica (monitoring sasanki)</p>

l.p.	Uwagi i wnioski	Podmiot zgłaszający	Sposób rozpatrzenia / odpowiedź
			<p>otwartej),</p> <ul style="list-style-type: none"> - Szczebra (monitoring sasanki otwartej), - Józefowo (monitoring leńca bezpodkwiatkowego; pośród gatunków towarzyszących występuje tam sasanka otwarta). <p>Ubolewamy nad faktem, że dane z monitoringu sasanki i leńca, będące w posiadaniu GIOŚ, nie zostały przekazane Nadleśnictwu.</p> <p>Natomiast to, że strefa ochronna zlokalizowana jest przy szlaku turystycznym, nie zmienia faktu, że zagrożone gatunki wymagają tam ochrony.</p>
291	<p>Nadleśnictwo Augustów ustosunkowując się do przedstawionych nowych miejsc występowania sasanki stwierdza iż:</p> <p>Nie posiada informacji o występowaniu tego gatunku w oddz.:</p> <p>01-01-1-02-106 -d -00</p> <p>01-01-1-02-106 -f -00</p> <p>01-01-1-02-106 -g -00</p> <p>01-01-1-02-106 -h -00</p> <p>01-01-1-02-118 -c -00</p>	Nadleśnictwo Augustów	<p>Uwagi zostały rozpatrzone następująco.</p> <p>Strefy ochronne zostały wyznaczone na podstawie danych własnych danych niepublikowanych, zweryfikowanych i poszerzonych podczas prowadzonych w latach 2011 i 2012, przez P. Pawlikowskiego z UW, obozów naukowych kół naukowych Uniwersytetu Warszawskiego (Koło Naukowe Studentów Międzywydziałowych Studiów Ochrony Środowiska UW, Koło Naukowe</p>

l.p.	Uwagi i wnioski	Podmiot zgłaszający	Sposób rozpatrzenia / odpowiedź
	<p>01-01-1-02-118 -d -00 01-01-1-02-118 -f -00 01-01-1-02-119 -b -00 01-01-1-02-119 -c -00 01-01-1-02-119 -d -00 01-01-1-02-120 -a -00 01-01-1-03-116 -d -00 01-01-1-03-116 -f -00 01-01-1-03-116 -g -00 01-01-1-03-117 -c -00 01-01-1-03-117 -d -00 01-01-1-03-117 -f -00</p> <p>i jednocześnie nie neguje możliwości jej występowania.</p> <p>Potwierdza występowanie w oddz. 01-01-1-03-132 -f -00.</p>		<p>Geobotaniki UW i Studenckie Koło Ochrony Środowiska UW) i Politechniki Białostockiej. Sasanka otwarta, poza okresem kwitnienia, jest gatunkiem niepozornym i łatwym do przeoczenia. Bez szczegółowych poszukiwań bardzo trudno oszacować jest wielkość i areal populacji. Dodatkowo, zgodnie z m.in. Polską Czerwoną Księgą Roślin, intensywność rozwoju w danym roku jest silnie uzależniona od warunków pogodowych.</p>
292	<p>Nie zgadzamy się na objęcie występowaniem (strefą ochronną) całego wydzielania 132 f, sasanka występuje punktowo i tylko o punktowych obszarach może być mowa.</p> <p>W oddz. 116-120 przyjęto za strefę ochronną pas wzdłuż drogi o szerokości (od strony rezerwatu „Stara Ruda”) 10 m a po drugiej stronie 30 m. Prawdopodobieństwo występowania w całym pasie drogi w sposób ciągły sasanki jest znikomy. Wnioskujemy o punktową lokalizację sasanki</p>	Nadleśnictwo Augustów	<p>Uwagi zostały rozpatrzone następująco. Objęcie ochroną punktowych miejsc występowania sasanki otwartej nie wydaje się być uzasadnione. Pojedyncze skupiska mogą łatwo zaniknąć a gatunek wykazuje znaczną dynamikę. Bardziej zasadnym rozwiązaniem jest ochrona fragmentów borów świeżych reprezentujących lub zbliżonych do sasankowego podzespołu</p>

l.p.	Uwagi i wnioski	Podmiot zgłaszający	Sposób rozpatrzenia / odpowiedź
	<p>w w/w oddziałach. Objęcie wnioskowanych lokalizacji strefami ochrony wiązałoby się z wyłączeniem ok. 14 ha z racjonalnej gospodarki leśnej. Bezprzedmiotowe jest ponadto lokalizowanie tzw. stref sasanki na obszarze rezerwatu przyrody.</p>		<p>subkontynentalnego boru sosnowego <i>Peucedano-Pinetum pulsatilletosum</i>, stanowiącego „leśne” siedlisko sasanki (i szeregu innych chronionych gatunków światłolubnych). Celem jest zatem ochrona typowego, silnie zanikającego w Puszczy Augustowskiej leśnego siedliska sasanki (por. Szczygielski M. 2007. Zmiany charakterystyki fitytosocjologicznej borów świeżych <i>Peucedano-Pinetum</i> w puszczach: Piskiej i Augustowskiej na przestrzeni 50 lat. Studia i Materiały Centrum Edukacji Przyrodniczo-Leśnej 9(2/3): 153-167), a nie narażonych na przypadkowe zniszczenie punktowych miejsc występowania na skrajach drzewostanów. Cytowana praca dobitnie dowodzi, że obecne występowanie gatunku na skrajach drzewostanów ma charakter wtórny w stosunku do stanu sprzed 50 lat. Autor wskazuje ekspansję wysokich bylin oraz świerka i innych gatunków drzew i krzewów, w tym inwazyjnych gatunków obcych, jako przyczynę zaniku typowych siedlisk sasanki otwartej. Tym samym ochrona czynna zachowanych wydzieleń reprezentujących zbiorowisko leśne sasankowego podzespołu</p>

l.p.	Uwagi i wnioski	Podmiot zgłaszający	Sposób rozpatrzenia / odpowiedź
			<p>boru świeżego subkontynentalnego, jest niezbędna.</p> <p>Omawiane wydzielenie 132 f stanowi, według dostępnych nam informacji, najlepiej zachowany płat podzespołu <i>Peucedano-Pinetum pulsatilletosum</i> w ostoi. Oprócz sasanki otwartej, rośnie tam wiele innych gatunków typowych dla tego zbiorowiska, w tym chronionych gatunków światłolubnych: mącznicy lekarskiej, goździka piaskowego, głowienki wielkokwiatowej, arniki górskiej, pomocnika baldaszkowatego i in.</p> <p>Proponowane w PZO zadania ochronne nie skutkują wyłączeniem stref ochronnych z gospodarki leśnej, dopasowują ją jedynie do wymogów ochrony sasanki otwartej i leńca bezpodkwiatkowego.</p> <p>Natomiast uwaga Nadleśnictwa dotycząca braku zasadności wyznaczania strefy ochrony sasanki w granicach rezerwatu przyrody „Stara Ruda” jest słuszna – należy zrezygnować z części strefy położonej po zachodniej stronie drogi gruntowej, w granicach rezerwatu. Sasanka otwarta tam występuje, ale powierzchnia ta została włączona do strefy ochrony sasanki pomyłkowo.</p>

12. Literatura

1. Batura I, Batura W: 1993. Po Ziemi Augustowskiej. Przewodnik dla turysty i wczasowicza.: Wydawnictwo Hańcza", s. 107 Suwałki
2. Bernadzki E.: 1995 Półnaturalna hodowla lasu. Ochrona różnorodności biologicznej w zrównoważonej gospodarce leśnej.: 45-51, Warszawa
3. Bernard R., Buczyński P., Tończyk G., Wendzonka J., 2009. Atlas rozmieszczenia ważek (*Odonata*) w Polsce. Bogucki Wydawnictwo Naukowe, str 265, Poznań.
4. Biuro Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej oddz. w Białymstoku „Plan Urządzania Rezerwatu Przyrody „Kalejty” na okres 01.01.1983-31.12.1992” Mns. materiały w posiadaniu RDLP Białystok
5. Biuro Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej oddz. w Białymstoku „Plan Urządzania rezerwatu przyrody „Glinki” na okres 01.10.1985 – 31.12.1994. Mns. materiały w posiadaniu RDLP Białystok
6. Biuro Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej oddz. w Białymstoku „Plan Urządzania rezerwatu przyrody „Perkuć” na okres gospodarczy 01.01.1985 – 31.12.1994 Mns. materiały w posiadaniu RDLP Białystok
7. Biuro Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej oddz. w Białymstoku „Plan Urządzania gospodarstwa rezerwatowego „Jezioro Kolno” na okres 01.01.1980 – 31.12.1989 Mns. materiały w posiadaniu RDLP Białystok
8. Biuro Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej oddz. w Białymstoku Plan Ochrony Rezerwatu Częściowego „Mały Borek” na okres 01.10..1979 – 30.09.1989 Mns. materiały w posiadaniu RDLP Białystok
9. Biuro Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej oddz. w Białymstoku Plan Ochrony Rezerwatu Przyrody „Mały Borek” cz1 Plan Urządzania Ekosystemów Leśnych na okres 01.01.1994 – 31.12.2004 Mns. materiały w posiadaniu RDLP Białystok

10. Biuro Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej oddz. w Białymstoku Plan Urządzania Lasu Rezerwatu „Starożyn” na okres 01.01.1985 – 31.12.1994 Mns. materiały w posiadaniu RDLP Białystok
11. Biuro Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej oddz. w Białymstoku Plan Ochrony Rezerwatu Przyrody „Starożyn” cz1 Plan Urządzania Ekosystemów Leśnych na okres 01.01.1994 – 31.12.2004 materiały niepublikowane
12. Boratyńska K.: Systematyka i geograficzne rozmieszczenie grabu [Grab zwyczajny]. Monografia Nasze drzewa leśne. Wyd. Inst. Dendr. PAN. T.9,17-50, 1993
13. Brylińska M.: 2000 Ryby słodkowodne Polski. PWN, Warszawa
14. Czerepko J. i inni: Stan ochrony i monitoring leśnego siedliska przyrodniczego. Sękocin Stary, 2009
15. Czerepko J., Wróbel M., Boczoń A.: Próba określenia reakcji siedliska olsu jesionowego na podniesienie poziomu wody w cieku. Leśne Prace Badawcze, 2006
16. Czerwiński A.: Zbiorowiska leśne północno-wschodniej Polski. Zeszyty Nauk. Polit. Białostockiej. 1978
17. Czerwiński A.: Geobotanika w ochronie środowiska lasów Podlasia i Mazur. Wydawnictwa Politechniki Białostockiej. Białystok, 1995.
18. Dajdok Z., Pawlaczyk P.: Inwazyjne gatunki roślin ekosystemów mokradłowych Polski. Wydawnictwo Klub Przyrodników. Świebodzin 2009
19. Dane z odłowów kontrolnych PZW w Białymstoku na rzekach: Marycha 2006, Czarna Hańcza na odcinku Sernetki-Frącki 2012.
20. Dane z odłowów prowadzonych przez Instytut Rybactwa Śródlądowego Zakład Giżycko w ramach monitoringu GIOŚ w latach 2011-2012.
21. Dmochowski A. 1960 Sieć rezerwatów w Puszczy Augustowsko-Suwalskiej. Chrońmy przyrodę ojczystą 16 (4):11-17
22. Głowaciński Z. (red.) 2001: Polska czerwona księga zwierząt. Kręgowce PWRiL Warszawa.

23. Józefaciuk J. Cz. 1999. Ochrona gleb przed erozją. Poradnik dla władz administracyjnych s samorządowych oraz służb doradczych i użytkowników gruntów. MOŚZNiL, NFOŚiGW, Instytut Upraw Nawożenia i Gleboznawstwa w Puławach
24. Józefaciuk J. Cz. 1996 Erozja i melioracje przeciwerozyjne Biblioteka Monitoringu Środowiska. Warszawa
25. Kącki Z. 2010 Ochrona zagrożonych siedlisk przyrodniczych w programie rolnośrodowiskowym. Warszawa
26. Kondracki J.: Geografia regionalna Polski. Wydawnictwo PWN, Warszawa 2000
27. Makomaska-Juchiewicz M., Baran P. (red.) 2012 Monitoring gatunków zwierząt. Przewodnik metodyczny cz. II. Biblioteka Monitoringu Środowiska Warszawa.
28. Makomaska-Juchiewicz M., Baran P. (red.) 2012 Monitoring gatunków zwierząt. Przewodnik metodyczny cz. III. Biblioteka Monitoringu Środowiska Warszawa.
29. Matuszkiewicz A. J.: Zespoły Leśne Polski. PWN, Warszawa 2001
30. Matuszkiewicz W.: Przewodnik do oznaczania zbiorowisk roślinnych Polski. PWN, Warszawa 2001 .
31. Mróz W. (red.) 2010 Monitoring siedlisk przyrodniczych. Przewodnik metodyczny cz. I. Biblioteka Monitoringu Środowiska Warszawa.
32. Mróz W. (red.) 2012 Monitoring siedlisk przyrodniczych. Przewodnik metodyczny cz. II. Biblioteka Monitoringu Środowiska Warszawa.
33. Mróz W. (red.) 2012 Monitoring siedlisk przyrodniczych. Przewodnik metodyczny cz. III. Biblioteka Monitoringu Środowiska Warszawa.
34. Osojca-Krasiński G. 2012: Pierwsze stanowisko ponurka Szneidera *Boros schneideri* w lasach Puszczy Augustowskiej (NE Polska). Parki Nar. Rez. Przyr., 31 (4): 70.

35. Pawlaczyk P. (red.) Natura 2000 – Niezbędnik leśnika. Wydawnictwo Klubu Przyrodników. Świebodzin, 2008
36. Pul G. 2009 Operat rybackiego użytkowania obwodu rybackiego rzeki Marycha Nr. 23. Białystok
37. Pul G. 2011 Operat rybackiego użytkowania obwodu rybackiego Jeziora Długie Augustowskie (Kalejty) w zlewni rzeki Rozpuda Nr. 14. Białystok.
38. Rejment-Grochowska I., Mickiewicz J., Sobotka D., 1963 Materiały do mszaków Suwalszczyzny. Fragment. Flor.et Geobot. 11 (1): 3-22
39. Schenkova V., Horsak M., Pleskova Z., & Pawlikowski P., 2012. Habitat preferences and conservation of *Vertio geyeri* (Gastropoda: Pulmonata) in Slovakia and Poland. Jurnal of Molluscan Studies 78:105-111
40. Sokołowski A.W.1965. Notatki florystyczne z Puszczy Augustowskiej. Fragment. Flor.et Geobot. 11 (1): 23-26
41. Sokołowski A.W. 1970 Roślinność rezerwatu Kozi Rynek w Puszczy Augustowskiej. Chrońmy Przyr. Ojcz. 26,1: 16-23.
42. Sokołowski A.W. 1970 Zniszczenie zbiorowisk torfowiskowych w rezerwacie Mały Borek Chrońmy Przyr. Ojcz. 26,3: 37.
43. Sokołowski A.W. 1972 Roślinność rezerwatu Perkuć w Puszczy Augustowskiej. Chrońmy Przyr. Ojcz. 28,5-6: 68-73
44. Sokołowski A. W, Kot J.1996. Przyroda województwa suwalskiego.
45. Sokołowski A. W. 2006. Lasy północno-wschodniej Polski. Centrum Informacyjne Lasów Państwowych, Warszawa
46. Sokołowski A. W. 2010. Puszcza Augustowska. Centrum Informacyjne Lasów Państwowych, Warszawa
47. Stan środowiska województwa podlaskiego, Biblioteka Monitoringu Środowiska, 2000 Białystok.
48. Wiśniewolski W., Pul G. 2004 Operat rybacki rzeki Wołkuszanka. Obwód rybacki rzeki Wołkuszanka Nr.1. Białystok-Żabieniec.
49. Wiśniewolski W., Pul G. 2004 Operat rybacki rzeki Marycha. Obwód rybacki rzeki Marycha Nr.31. Białystok-Żabieniec.

Spis załączników:

Załącznik nr 1 – Aktualny SDF obszaru Natura 2000 Ostoja Augustowska PLH 200005

Załącznik nr 2 – Mapa lokalizacji przedmiotów ochrony

Załącznik nr 3 – Mapa lokalizacji działań ochronnych

Załącznik nr 4 – Projekt korekty SDF obszaru Natura 2000 Ostoja Augustowska PLH 200005

Załącznik nr 5 – Lokalizacja działań ochronnych w formie zestawienia wydzieleń leśnych i działek ewidencyjnych

Załącznik nr 6 – Projekt zarządzenia dyrektora RDOŚ w Białymstoku

